

**T.C.
SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI**

**KALKINMA AJANSLARI
2025 YILI GENEL FAALİYET RAPORU**

KALKINMA AJANSLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Bu rapor, Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 93'üncü maddesine istinaden, Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS) verileri ve kalkınma ajanslarının yıllık faaliyet raporlarından yararlanılarak hazırlanmıştır.

SUNUŞ

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde; Türkiye Yüzyılında daha güçlü, daha müreffeh, tam bağımsız ve topyekûn kalkınmış bir Türkiye'yi adım adım inşa ediyoruz. Ülke sathında başlattığımız Yerel Kalkınma Hamlesi kapsamında; bölgelerimizin sahip olduğu imkân ve kabiliyetleri üretime, istihdama ve katma değere dönüştürürken, refahın yurt geneline dengeli ve kapsayıcı biçimde yayılması için çalışmalarımızı kararlılıkla sürdürüyoruz.

Kalkınma ajanslarımız aracılığıyla; girişimcilikten üretime, sosyal kalkınmadan yeşil ve dijital dönüşüme kadar geniş bir alanda yürüttüğümüz projelerle bölgelerimizin kalkınmasını destekledik. Yerelin ihtiyaçlarını karşılamak, şehirlerimizin ekonomik ve sosyal kapasitesini güçlendirmek üzere bugüne kadar 28 bin 120 projeye 116,3 milyar TL destek sağladık. Verdiğimiz desteklerle toplamda 194,2 milyar TL büyüklüğe sahip yatırımı harekete geçirdik.

2025 yılında, kalkınma ajanslarımızın öncelikli teması olan kadın istihdamı ve kadın girişimciliği alanında yürüttüğümüz çalışmalarla, kadınların ekonomik hayata daha güçlü katılımının önünü açtık. Mesleki eğitim programlarından girişimcilik desteklerine, kadın kooperatiflerinin güçlendirilmesinden dijital yetkinliklerin geliştirilmesine kadar geniş bir yelpazede hayata geçirdiğimiz uygulamalarla 6.803 kadının istihdamına katkı sağladık, 7.711 kadın girişimcinin iş fikirlerini geliştirmesine ve ekonomik faaliyetlerini büyütmesine destek olduk.

Sayın Emine Erdoğan Hanımefendi'nin himayelerinde yürüttüğümüz "Anadoludakiler" Projesi ile Anadolu'nun kültürel birikimini ve üretim mirasını yenilikçi bir kalkınma anlayışıyla geleceğe taşıyoruz. Yerel üreticileri, kadın kooperatiflerini ve girişimcileri dijital imkânlarla buluşturan proje kapsamında; dijital platformları, tematik pazarları hayata geçirdik.

Yatırım teşvik sistemimize dahil ettiğimiz Yerel Kalkınma Hamlesi Programı ile; şehirlerimizin üretim kapasitesini, beşerî birikimini ve stratejik potansiyelini harekete geçirerek kalkınmayı tabana yayan yeni bir yatırım yaklaşımını hayata geçiriyoruz. Program kapsamında; yerel ihtiyaçları gözeten, bölgelerin rekabet gücünü artıran, üretim, istihdam ve teknolojik dönüşümü destekleyen yatırım alanlarını önceliklendiriyoruz.

İl SEGE-2025 çalışmasıyla illerimizin ve bölgelerimizin sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeylerini güncel veriler ışığında yeniden analiz ederek, politika üretim süreçlerimizi daha güçlü bir veri altyapısıyla sağlamlaştırdık.

Sosyal Kapsayıcı Yeşil Geçiş (SoGreen) Projesi ile yeşil dönüşümü sosyal kapsayıcılık perspektifiyle ele alarak sürdürülebilir kalkınma vizyonumuzu güçlendirdik. Dünya Bankası finansmanı ile yürütülen 400 milyon dolar büyüklüğündeki proje kapsamında; KOBİ'lerden kooperatiflere, kadın ve genç girişimcilerden sürdürülebilir yatırımlara uzanan geniş bir alanda yeşil dönüşüm desteklerini hayata geçiriyoruz. Kalkınma ajanslarımızla birlikte yürütülen proje ile bölgelerimizin yeşil dönüşüm sürecine daha hızlı, kapsayıcı ve rekabetçi bir yapıyla uyum sağlamasını hedefliyoruz.

Önümüzdeki dönemde kalkınma ajanslarımız aracılığıyla; üretimi, girişimciliği, yeşil ve dijital dönüşümü destekleyen çalışmalarımızı sürdüreceğiz, stratejik sektörlerde yenilikçi ve yüksek katma değer üreten uygulamaları yaygınlaştıracacağız. Şehirlerimizin rekabet gücünü artırırken yerel değerlerimizi küresel ölçekte markalaştırmaya devam edecek; Türkiye Yüzyılı hedefleri doğrultusunda yerel kalkınmayı daha kapsayıcı, sürdürülebilir ve dirençli bir yapıya kavuşturacağız.

Mehmet Fatih KACIR
Sanayi ve Teknoloji Bakanı

KALKINMA AJANSLARI VE BÖLGELERİ

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

SUNUŞ	iii
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLOLAR.....	ix
ŞEKİLLER	x
KISALTMALAR	xi
GİRİŞ	1
1. HUKUKİ VE KURUMSAL YAPI	4
1.1. Hukuki Altyapı	4
1.2. Görev Yetki ve Sorumluluklar.....	5
1.3. Kurumsal Yapı.....	6
1.3.1.Yönetim Kurulu	6
1.3.2.Kalkınma Kurulu	8
1.3.3.Genel Sekreterlik	8
1.3.4.Yatırım Destek Ofisleri.....	8
2. BEŞERÎ KAYNAKLAR	10
2.1. Beşerî Kaynaklar Politikası	10
2.1.1.Genel Sekreterlik	10
2.1.2.Uzman, Destek Personeli, Sürekli İşçi.....	11
2.2. Eğitim.....	15
3. MALİ VERİ ANALİZİ	17
3.1. Gelirler	17
3.2. Giderler	27
4. DENETİM	30
4.1. Sayıştay Denetimi	30
4.2. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı Denetimi.....	30
4.3. Mali Yönetim Yeterlik Denetimi	30
5. MERKEZİ DÜZEYDE GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYETLER.....	32
5.1. 2024-2028 Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi ve Bölge Planları	32
5.2. Yerel Kalkınma Hamlesi Programı.....	33
5.3. Anadoludakiler Projesi	34
5.4. Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı	36
5.5. Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı.....	37
5.6. Çalışan ve Üreten Gençler Programı	37
5.7. Üreten Şehirler Programı	38

5.8. Kurumsal Dönüşüm ve Sürdürülebilirlik Destek Programı.....	38
5.9. Bölgesel Kalkınma Fonu	39
5.10. Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS) Projesi	40
5.11. Türkiye’de Mülteciler ile Ev Sahibi Topluluklar Arasında Sosyal Girişimcilik, Güçlendirme ve Uyum Projesi.....	40
5.12. Sürdürülebilir Sosyo-Ekonomik Entegrasyon için Girişimcilik Kapasitelerinin İyileştirilmesi Projesi	43
5.13. Sosyal Kapsayıcı Yeşil Geçiş Projesi	45
5.14. Türkiye’de Yaratıcı Ekonominin Uygun Şekilde Dönüştürülmesi için Kapasite Geliştirme Projesi	47
5.15. Orta ve Orta Üst Ölçekli İşletmelerin Kurumsal Yönetimlerinin Güçlendirilmesi Projesi	48
5.16. Tarımsal Sanayide Rekabetçiliğin Geliştirilmesi Projesi	49
5.17. Türkiye’de Akıllı Uzmanlaşma Stratejilerinin Geliştirilmesi ve Uygulanması için Kapasite Artırımı Teknik Yardım Projesi.....	50
5.18. Ulusal Entegre Kaynak Verimliliği Değerlendirme Merkezleri Ağı aracılığıyla Yeşil Dönüşümü Kolaylaştırma Projesi	51
5.19. Türkiye’de Sivil Toplumun Sosyal Girişimcilik Yoluyla Geliştirilmesi Projesi.....	51
5.20. Türkiye’de Tedarik Zincirleri: Avrupa Değer Zincirleriyle Daha Derin Entegrasyon Yoluyla Sürdürülebilirliğin Ele Alınması Programı	52
5.21. Küresel Girişimcilik Etkinlikleri	54
5.22. Kadın İstihdamı/Kadın Girişimciliği Teması	54
5.23. www.yatirimadestek.gov.tr İnternet Sitesi	55
5.24. İllerin ve Bölgelerin Öne Çıkan/Potansiyel Yatırım Konularında Ön Fizibilite Çalışmaları	56
5.25. ka.gov.tr ve panel.ka.gov.tr İnternet Siteleri.....	56
5.26. Kalkınma Kütüphanesi	57
5.27. Kalkınma Galerisi	57
5.28. Coğrafi İşaret Çalışmaları.....	58
5.29. İzleme-Değerlendirme Misyon Ziyaretleri	58
5.30. UFUK 2040: Kalkınma Ajansları Vizyon Çalıştayları.....	58
5.31. Kalkınma Ajansları Kültür Yayınları	59
5.32. Kalkınma Ajansları Ağaçlandırma Faaliyetleri	59
6. ANALİTİK ÇALIŞMALAR	60
6.1. Analiz, İnceleme, Strateji ve Planlama Çalışmaları	60
6.1.1. Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması (SEGE)	60
6.1.2. Türkiye’de Kentsel ve Kırsal Yerleşim Sistemleri Araştırması (YER-SİS)	61
6.1.3. Program Sonrası Değerlendirme ve Etki Analizi Çalışmaları	62
6.1.4. Ekonomik Kompleksite ve Ürün Uzayı Analizleri	62

7. KALKINMA AJANSLARI DESTEKLERİ	63
7.1. Mali Destek Programları.....	63
7.1.1. Proje Teklif Çağrılarları	63
7.1.2. Finansman Destekleri	64
7.1.3. Faizsiz Kredi Destekleri.....	65
7.1.4. Fizibilite Destekleri.....	65
7.1.5. Güdümlü Proje Desteği.....	65
7.2. Teknik Destek Programları.....	67
7.3. Yenilikçi Destek Programları	68
8. YATIRIM DESTEK VE TANITIM FAALİYETLERİ	72
8.1. İzin ve Ruhsat İşlemleri	73
8.2. Bilgilendirme ve Danışmanlık Hizmetleri.....	75
8.3. Yatırım Destek Ofislerinin Yatırım Tanıtım Amacıyla Düzenlediği ve Katıldığı Fuar, Organizasyon ve Faaliyetler	76
8.4. Yatırım Destek Ofislerinin Yerel Kalkınma Hamlesi Programı Faaliyetleri	77
9. KALKINMA AJANSLARININ DİĞER FAALİYETLERİ.....	78
9.1. Kalkınma Ajansları Siber Vatan Programı	78
9.2. Konferans, Çalıştay, Sempozyum ve Panel Faaliyetleri.....	78
9.3. Yurt İçi ve Yurt Dışı İncelemeler	82
9.4. İş Birliği Çalışmaları.....	84
9.4.1. Kalkınma Ajansları ve Bölge Kalkınma İdareleri Ortak Çalışmaları.....	84
10. KALKINMA AJANSLARININ PROJE VE FAALİYETLERİNDEN SEÇİLMİŞ ÖRNEKLER	92
10.1. KALKINMA AJANSLARININ 2025 YILI PROJELERİNDEN SEÇİLMİŞ ÖRNEKLER	92
10.2. KALKINMA AJANSLARININ 2025 YILI FAALİYETLERİNDEN SEÇİLMİŞ ÖRNEKLER	121
11. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ.....	124
12. EKLER.....	128
EK-1: SONUÇ ODAKLI PROGRAM (SOP) LİSTESİ	128
EK-2: KALKINMA AJANSLARINCA YÜRÜTÜLEN STRATEJİ VE ANALİZ ÇALIŞMALARI	138
EK-3: KALKINMA AJANSLARINCA YAPILAN YURT İÇİ İNCELEMELER.....	143
EK-4: KALKINMA AJANSLARINCA YAPILAN YURT DİŞİ İNCELEMELER	146
EK-5: KALKINMA AJANSLARINCA YAPILAN İŞ BİRLİğİ ÇALIŞMALARI	155
EK-6: KALKINMA AJANSLARI ve YDO İLETİŞİM BİLGİLERİ	210

TABLÖLAR

	<u>Sayfa No</u>
Tablo 2-1 Kalkınma Ajansları Genel Sekreterlerinin Lisans Bölümleri.....	11
Tablo 2-2 2025 Yılı Kalkınma Ajansları Personelinin Ünvanlarına Göre Dağılımı.....	12
Tablo 2-3 2025 Yılı Personelin Eğitim Durumu.....	14
Tablo 3-1 Gelir Bütçesi ve Gerçekleşmelerinin Gelir Kaynakları ve Ajans Bazında Dağılımı (2025)	20
Tablo 3-2 Kalkınma Ajanslarının Merkezi Bütçe Paylarının Yıllar İtibarıyla Dağılımı (2008-2025).....	23
Tablo 3-3 Kalkınma Ajanslarının Gerçekleşen Fonksiyonel Giderleri (2025).....	28
Tablo 7-1 Kalkınma Ajansları 2025 Yılı Proje Teklif Çağrısı Uygulamaları.....	64
Tablo 7-2 Kalkınma Ajansları 2025 Yılı Fizibilite Desteği Uygulamaları.....	65
Tablo 7-3 Kalkınma Ajansları 2025 Yılı Güdümlü Proje Desteği Uygulamaları.....	66
Tablo 7-4 Kalkınma Ajansları 2025 Yılı Teknik Destek Uygulamaları	67
Tablo 8-1 İzin ve Ruhsat Takibi.....	73
Tablo 8-2 İzin ve Ruhsat Alınan Yatırımcılar.....	73
Tablo 8-3 Bilgilendirme ve Danışmanlık Hizmetleri.....	75

ŞEKİLLER

	<u>Sayfa No</u>
Şekil 1-1 Kalkınma Ajansları Organizasyon Yapısı	6
Şekil 2-1 Kalkınma Ajansları Genel Sekreterlerinin Eğitim Düzeylerine Göre Dağılımı	10
Şekil 2-2 Kalkınma Ajansları Personelinin Ünvanlarına Göre Dağılımı	13
Şekil 2-3 2025 Yılında Kalkınma Ajansları Personelinin Cinsiyete Göre Dağılımı.....	13
Şekil 2-4 Ajans Personelinin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı.....	15
Şekil 3-1 Gelir Gerçekleşmelerinin Gelir Kaynakları Bazında Dağılımı	19
Şekil 3-2 2025 Yılı Gider Gerçekleşmelerinin Fonksiyonel Bazda Yüzde Dağılımı	29

KISALTMALAR

AB	:	Avrupa Birliği
AHİKA	:	Ahiler Kalkınma Ajansı
ANKARAKA	:	Ankara Kalkınma Ajansı
AR-GE	:	Araştırma ve Geliştirme
BAKA	:	Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı
BAKKA	:	Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı
BAMKOM	:	Bağımlılıkla Mücadele Koordinasyon Merkezi
BEBKA	:	Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı
BGUS	:	Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi
BKİ	:	Bölge Kalkınma İdaresi
BOTAP	:	Bölgesel Kalkınma Odaklı Acil Eylem Programı
CMDP	:	Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı
CFCU	:	Merkezi Finans ve İhale Birimi
ÇKA	:	Çukurova Kalkınma Ajansı
ÇÜGEP	:	Çalışan ve Üreten Gençler Programı
DAKA	:	Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı
DAP	:	Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı
DİKA	:	Dicle Kalkınma Ajansı
DOĞAKA	:	Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı
DOKA	:	Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı
DOKAP	:	Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı
EBRD	:	Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası
ELİS	:	Bölge Kalkınma İdareleri Elektronik Proje İzleme Sistemi
ENHANCER	:	Sürdürülebilir Sosyo-Ekonomik Entegrasyon için Girişimcilik Kapasitelerinin İyileştirilmesi Projesi
ESG	:	Çevresel, Sürdürülebilirlik ve Yönetişim
EKÜS	:	Ekonomik, Kültürel ve Sosyal Kalkınma Projeleri
FKA	:	Fırat Kalkınma Ajansı
FRIT	:	Türkiye'deki Mülteciler için AB Mali Yardım Aracı
GAP	:	Güneydođu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı
GEKA	:	Güney Ege Kalkınma Ajansı

GMKA	: Güney Marmara Kalkınma Ajansı
IPA	: Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı
ICMPD	: Uluslararası Göç Politikaları Geliştirme Merkezi
INSPIRE	: Türkiye'de Yaratıcı Ekonominin Uygun Şekilde Dönüştürülmesi için Kapasite Geliştirilmesi Projesi
İKA	: İpekyolu Kalkınma Ajansı
İSTKA	: İstanbul Kalkınma Ajansı
İŞKUR	: Türkiye İş Kurumu
İZKA	: İzmir Kalkınma Ajansı
JICA	: Japonya Uluslararası İş birliği Ajansı
JRC	: Ortak Araştırma Merkezi
KADEM	: Kadın ve Demokrasi Derneği
KAGM	: Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü
KARACADAĞ	: Karacadağ Kalkınma Ajansı
KAYS	: Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi
KDSP	: Kurumsal Dönüşüm ve Sürdürülebilirlik Destek Programı
KHK	: Kanun Hükmünde Kararname
KOBİ	: Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler
KOOP	: Kooperatif
KOOP-DES	: Kooperatiflerin Desteklenmesi Programı
KOP	: Konya Ovası Projesi
KOSGEB	: Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
KUDAKA	: Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı
KUZKA	: Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı
MARKA	: Doğu Marmara Kalkınma Ajansı
MEM	: Milli Eğitim Müdürlüğü
MEGEP	: Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi
MEVKA	: Mevlâna Kalkınma Ajansı
MIS	: Yönetim Bilişim Sistemleri
NEET-PRO	: Ne Eğitimde Ne İstihdamda olan Gençler İçin İşgücü Piyasası Destek Programı
ODTÜ	: Orta Doğu Teknik Üniversitesi

OECD	: Ekonomik İş birliği ve Kalkınma Örgütü
OKA	: Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı
ORAN	: Orta Anadolu Kalkınma Ajansı
OSB	: Organize Sanayi Bölgesi
SEECO	: Türkiye’de Mülteciler ile Ev Sahibi Topluluklar Arasında Sosyal Girişimcilik, Güçlendirme ve Uyum Projesi
SEGE	: Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması
SERKA	: Serhat Kalkınma Ajansı
SET	: Sosyal Etki Tahvili
SGK	: Sosyal Güvenlik Kurumu
STK	: Sivil Toplum Kuruluşu
SOGEP	: Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı
SoGreen	: Türkiye Sosyal Kapsayıcı Yeşil Geçiş Projesi
SOP	: Sonuç Odaklı Program
TCDD	: Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları
TRAKYAKA	: Trakya Kalkınma Ajansı
TGB	: Teknoloji Geliştirme Bölgesi
TÜBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜRSAB	: Türkiye Seyahat Acentaları Birliği
TOBB	: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
TTO	: Teknoloji Transfer Merkezi
TSO	: Ticaret ve Sanayi Odası
UNDP	: Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı
UNESCO	: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü
UR-GE	: Uluslararası Rekabetçiliği Geliştirme Projesi
ÜŞ	: Üreten Şehirler Programı
YDO	: Yatırım Destek Ofisi
YER-SİS	: Türkiye’de Kentsel ve Kırsal Yerleşim Sistemleri Araştırması Projesi
YOİKK	: Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu
YÖK	: Yükseköğretim Kurulu
ZAFER	: Zafer Kalkınma Ajansı

GİRİŞ

Kalkınma ajanslarımız; 12. Kalkınma Planı, Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi ve bölge planlarında ortaya konulan hedefler doğrultusunda, bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılması, bölgelerin rekabet gücünün artırılması, yerel potansiyellerin değerlendirilmesi, iş ve yatırım ortamının geliştirilmesi ile yerelde iş birliği mekanizmalarının güçlendirilmesine yönelik önemli çalışmalar yürütmektedir.

Kalkınma ajanslarımız tarafından gerçekleştirilen faaliyetler ile bu faaliyetler kapsamında kullanılan kaynaklar hakkında kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla her yıl faaliyet raporu hazırlanmaktadır. Bu kapsamda hazırlanan Kalkınma Ajansları 2025 Yılı Genel Faaliyet Raporu toplam 11 bölümden oluşmaktadır.

Raporun ilk iki bölümünde kalkınma ajanslarının hukuki, kurumsal ve beşerî kaynak yapısına ilişkin bilgiler sunulurken, üçüncü bölümde ajansların gelir ve giderlerinin değerlendirildiği mali analizlere yer verilmektedir. Dördüncü bölümde ise 2025 yılında gerçekleştirilen denetim faaliyetleri ele alınmaktadır.

Beşinci bölümde, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda ve kalkınma ajanslarının iş birliğiyle yürütülen program, proje ve faaliyetler aktarılmaktadır. Altıncı bölümde analiz, araştırma, strateji, planlama ve raporlama çalışmaları hakkında bilgi verilirken; yedinci bölümde ajansların yürüttüğü mali ve teknik destek faaliyetleri incelenmektedir. Sekizinci bölümde ise yatırım destek ofisleri aracılığıyla gerçekleştirilen yatırım destek ve tanıtım faaliyetleri ele alınmaktadır.

Dokuzuncu ve onuncu bölümlerde ajansların diğer faaliyetleri ile yıl içerisinde öne çıkan proje ve uygulamalara yer verilmekte, son bölümde ise 2025 yılına ilişkin genel değerlendirmeler sunulmaktadır.

2025 yılı faaliyetleri incelendiğinde kalkınma ajanslarının; planlama, programlama, strateji geliştirme ve analiz çalışmaları ile yatırım destek ve tanıtım faaliyetleri, mali ve teknik destek programları ve geliştirilen iş birlikleri aracılığıyla yerel kalkınma hamlesine önemli katkılar sunmaya devam ettiği görülmektedir.

Kalkınma ajansları, 2025 yılı boyunca yaklaşık 180 analiz, inceleme, strateji ve planlama çalışması gerçekleştirmiştir. Program sonrası değerlendirme raporları, sektör ve hedef pazar analizleri, fizibilite çalışmaları, eylem planları ve değer zinciri analizleri bu çalışmalar arasında yer almaktadır.

Kalkınma ajansları 2025 yılında mali, teknik ve yenilikçi destek mekanizmaları aracılığıyla yerel aktörleri desteklemeyi sürdürmüştür. Mali destek programları kapsamında 153 projeye 1 milyar TL destek sağlanmış, eş finansman dahil toplam proje büyüklüğü 1,5 milyar TL'ye ulaşmıştır. Teknik destek programları çerçevesinde 803 projeye yaklaşık 94,4 milyon TL, yenilikçi destek programları kapsamında ise 31 projeye yaklaşık 37,3 milyon TL destek verilmiştir. Bunun yanında tematik bölgesel kalkınma programları kapsamında; Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı (CMDP) çerçevesinde 15 projeye 828 milyon TL, Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP) kapsamında 146 projeye 679,6 milyon TL, Üreten Şehirler Programı kapsamında 5 projeye 65 milyon TL, Kurumsal Dönüşüm ve Sürdürülebilirlik Destek Programı (KDSP) kapsamında 2 projeye 60 milyon TL destek sağlanmıştır. Böylece 2025 yılında toplam 1.155 proje için sözleşmeye bağlanan destek tutarı yaklaşık 2,8 milyar TL olmuştur.

2025 yılında kalkınma ajansları tarafından Kadın İstihdamı ve Kadın Girişimciliği teması kapsamında yaklaşık 831,7 Milyon TL tutarında harcama gerçekleştirilmiştir. Bununla birlikte, tema kapsamında yürütülen uluslararası proje ve faaliyetlerin toplam bütçesi 44,6 milyon Avro'ya ulaşmıştır. Uygulanan faaliyetler neticesinde 2025 yılında doğrudan ve dolaylı olarak toplam 6.803 kadının istihdamına katkı sağlanmış, ayrıca 7.711 kadın girişimci desteklenmiştir.

Sayın Emine Erdoğan Hanımefendi'nin himayelerinde yürütülen “Anadoludakiler” Projesi ile Anadolu'nun tarımsal üretim, mutfak kültürü ve el sanatları alanındaki yerel değerlerinin görünür kılınması, bu değerlerin girişimcilik, tasarım ve inovasyonla buluşturularak yerel ve bölgesel kalkınmaya katkı sağlaması amaçlanmıştır. Bu kapsamda oluşturulan www.anadoludakiler.org platformunda; “Toprağın Bereketi”, “Mutfağın Birikimi” ve “Ellerin Becerisi” temaları altında özgün hikâyeye sahip, sürdürülebilir üretim anlayışını destekleyen ve ticari potansiyel taşıyan ürünlere yer verilmiştir. Proje kapsamında kalkınma ajansları destekleriyle hazırlanan belgesel serileri, kooperatifler kataloğu, Anadoludakiler Pazarları, ulusal ve uluslararası tanıtım etkinlikleri ile yerel üreticilerin, kadın kooperatiflerinin ve zanaatkarların görünürlüğü artırılmış; ürünlerin markalaşması, pazarlama kapasitesinin geliştirilmesi ve küresel ölçekte tanıtılması yönünde önemli çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, 81 İl 81 Ürün Programı, tematik ürün projeleri, ürün akreditasyon sistemi ve Kreatif Ekonomi Zirvesi gibi uygulamalarla yerel üretim mirasının sürdürülebilir kalkınma, kreatif endüstriler ve yenilikçi girişimcilik perspektifiyle değerlendirilmesine yönelik çalışmalar yürütülmüştür.

Yerel Kalkınma Hamlesi Programı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda kalkınma ajanslarının iş birliğiyle yürütülen, illerin üretim kapasitesi ve yerel potansiyellerini harekete geçirmeyi amaçlayan önemli bir yatırım teşvik mekanizması olarak 2025 yılında uygulamaya alınmıştır. Program kapsamında; bölgelerde âtıl kaynakların ekonomiye kazandırılması, yerli üretim kapasitesinin artırılması, tedarik zincirlerinin güçlendirilmesi, yüksek katma değerli üretimin desteklenmesi ve istihdamın geliştirilmesi hedeflenmiştir. Her il için belirlenen dört yatırım konusu doğrultusunda toplam 324 yatırım konusu ilan edilmiş; 81 ilden alınan 696 ön başvuru arasından 398 projenin kesin başvurusu kabul edilmiştir. Yaklaşık 256 milyar TL yatırım hacmi ve 26 binin üzerinde istihdam potansiyeli öngörülen Program; sürdürülebilir kalkınma, teknolojik dönüşüm, yerlileştirme ve bölgesel rekabet gücünün artırılması hedeflerine katkı sağlayan stratejik bir uygulama olarak öne çıkmıştır.

Ajanslar bünyesinde faaliyet gösteren Yatırım Destek Ofisleri (YDO), bölgelerin yatırım potansiyelinin tanıtılması ve yatırımcılara rehberlik edilmesi amacıyla çalışmalarını sürdürmüştür. Bu kapsamda izin ve ruhsat süreçlerinin takibi ile devlet desteklerine yönelik bilgilendirme ve danışmanlık hizmetleri sunulmuştur. YDO'lar 2025 yılında 44 yatırımcının izin ve ruhsat işlemlerine destek sağlamış, bunlardan 29'unun süreçlerini tamamlamış ve yaklaşık 27.375 kişi ve kuruma danışmanlık hizmeti vermiştir. Ayrıca saha ziyaretleri kapsamında 5.299 firma ziyaret edilmiştir. Ayrıca, YDO'lar Yerel Kalkınma Hamlesi Programının 2025 yılı tanıtım ve bilgilendirme faaliyetleri kapsamında 1.517 etkinlik düzenlemiş olup söz konusu etkinliklere 24.501 kişi katılım sağlamıştır.

Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda geliştirilen ve YDO'lar tarafından yürütülen Yatırıma Destek Platformu yatırımcılara kamu kurumlarının güncel destek ve hibe ilanlarına tek noktadan erişim imkânı sunmaktadır. Platform üzerinden yatırımcılar, YDO uzmanlarıyla iletişime geçerek bilgi alışverişinde bulunabilmektedir. Bu çerçevede 2025 yılında internet sitesi üzerinden iletilen 884 soru YDO'lar tarafından cevaplandırılmıştır.

1. HUKUKİ VE KURUMSAL YAPI

Kalkınma ajansları, ulusal düzeyde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda faaliyetlerini sürdüren, kamu tüzel kişiliği haiz ve 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile düzenlenmemiş işlemlerinde özel hukuk hükümlerine tabi kalkınma kurumlarıdır.

Bölgesel gelişme politikalarının yerel düzeyde koordinasyon birimi ve uygulayıcısı olarak görev yapan kalkınma ajanslarının kuruluşu, bütün bölgelerin gelişme potansiyellerinin açığa çıkarılması ve yerel düzeyde kurumsal kapasite eksikliğinin giderilmesi amacıyla atılmış önemli bir adımdır.

1.1. Hukuki Altyapı

26 Düzey 2 bölgesinde kurulan kalkınma ajansları, faaliyetlerini aşağıdaki mevzuat hükümlerine tabi olarak yürütmektedir;

- 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi
- 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Hizmetlerine İlişkin Kanun
- Kalkınma Ajansları Personel Yönetmeliği
- Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği
- Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği
- Kalkınma Ajansları Denetim Yönetmeliği
- Kalkınma Ajansları Yatırım Destek Ofisleri Yönetmeliği
- Kalkınma Ajansları Çalışma Usul ve Esasları

Yukarıda belirtilen dokümanlara ek olarak, ajansların satın alma faaliyetleri Kalkınma Ajansları Mal, Hizmet ve Yapım İşi Satın Alma İhale Usul ve Esasları çerçevesinde yürütülmekte; mali destek programlarının uygulanmasına ilişkin süreçlerde Kalkınma Ajansları Destek Yönetimi Kılavuzu ile Kalkınma Ajansları Tarafından Sağlanan Destekler İçin Proje Uygulama Rehberi esas alınmaktadır. Bunun yanı sıra, ajans personelinin bireysel performanslarının ölçülmesi ve değerlendirilmesine ilişkin hususlar Kalkınma Ajansları Personelinin Performansının Ölçülmesi ve Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar kapsamında düzenlenirken, ajanslar tarafından yürütülen proje teklif çağrıları ile güdümlü proje desteklerinin değerlendirme süreçleri ise Kalkınma Ajanslarınca Uygulanan Mali Desteklerin Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar doğrultusunda gerçekleştirilmektedir. İlgili mevzuatı geliştirmeye ve uygulamaya dönük tereddütleri giderme hususunda Sanayi ve

Teknoloji Bakanlığı yetkili kılınmıştır. Ayrıca, Kalkınma Ajansları vasıtasıyla yürütülen Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı, Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı, Kurumsal Dönüşüm ve Sürdürülebilirlik Destek Programı, Üreten Şehirler Programı ve bölgesel gelişme amaçlı diğer entegre ve tematik destek programları ile kalkınma ajansları mali destekleri kapsamında genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine tahsis edilen bu kaynakların; programlar için program özel hesabına ve proje hesabına, ajans destekleri için proje hesabına aktarılması, kullanılması ve muhasebeleştirilmesi ile bunlara ilişkin diğer hususlar ise her yıl çıkarılan Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının Bölgesel Gelişme Amaçlı Destek Programlarından ve Kalkınma Ajansları Mali Desteklerinden Yararlanan Kamu İdarelerine Tahsis Edilen Kaynakların Aktarımı, Kullanımı, Muhasebeleştirilmesi ile Diğer Hususlara İlişkin Usul ve Esaslar aracılığıyla düzenlenmektedir.

1.2. Görev Yetki ve Sorumluluklar

Ajansların 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 188 inci maddesinde belirtilen görevleri ve yetkileri kısaca şu şekildedir:

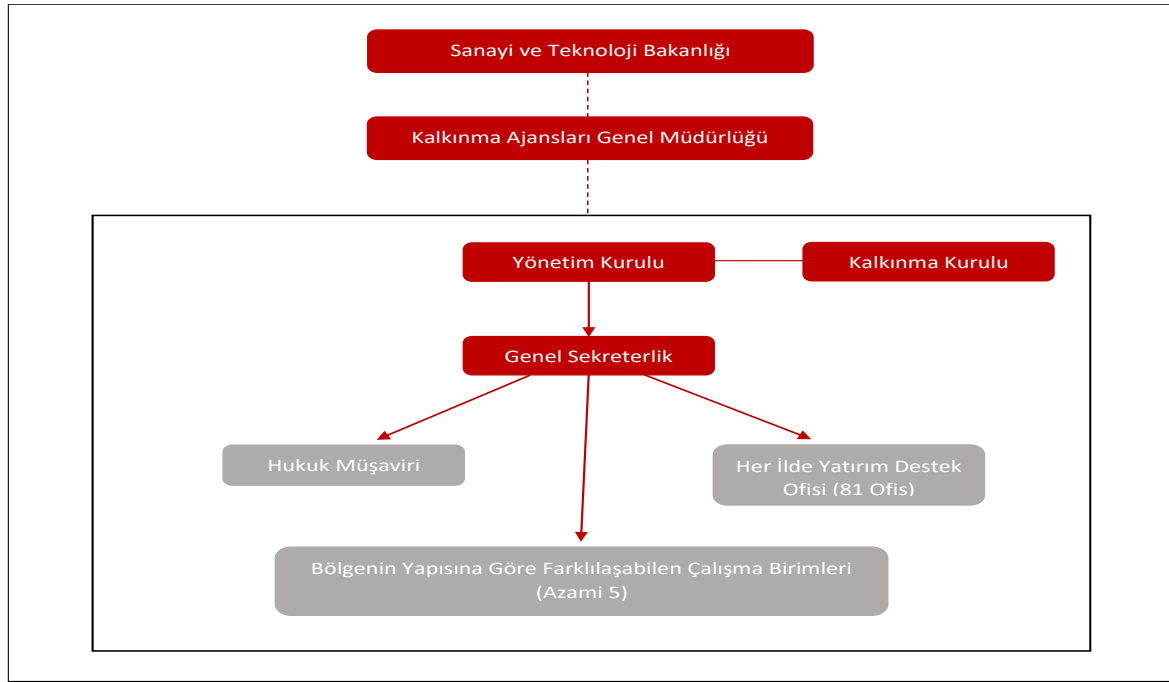
- Yerel yönetimlerin planlama çalışmalarına teknik destek sağlamak
- Bölge plan ve programlarının uygulanmasını sağlayıcı faaliyet ve projelere destek olmak, söz konusu projeleri izlemek ve değerlendirmek
- Büyüme potansiyeli taşıyan şirketlerin ve girişimcilerin desteklenmesine yönelik girişim sermayesi fonlarına katılım sağlamak
- Yerel ve kırsal kalkınmayı destekleyici kapasite geliştirme faaliyetlerinde bulunmak
- Bölge plan ve programlarını dikkate alarak bölgelerindeki diğer projeleri izlemek
- Kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasında iş birliklerini geliştirmek
- Kaynaklarını bölge plan ve programlarına uygun olarak kullanmak veya kullandırmak
- Bölgenin kalkınmasını sağlayacak imkânların tespitine yönelik araştırmalar yapmak
- Bölgenin ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımını yapmak
- Yatırımların takibini ve sonuçlandırılmasını tek elden yürütmek
- Küçük ve orta ölçekli işletmelerle yeni girişimcileri desteklemek
- İkili veya çok taraflı uluslararası programları tanıtmak ve bu kapsamda proje geliştirilmesine katkı sağlamak
- Ajansın faaliyetleri, mali yapısı ve diğer hususların güncel olarak yayımlandığı internet sitesi oluşturmak

Ajanslar bu görev ve sorumluluklarını On İkinci Kalkınma Planı, Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi ve 2024-2028 dönemi bölge planlarında yer alan öncelikler doğrultusunda yerine getirmektedir.

1.3. Kurumsal Yapı

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından koordine edilen kalkınma ajansları; yönetim kurulları, kalkınma kurulları, genel sekreterlik, ajans merkezindeki çalışma birimleri ve il düzeyinde faaliyet gösteren yatırım destek ofislerinden oluşmaktadır. Ajansların organizasyon şeması Şekil 1.1’de verilmektedir.

Şekil 1-1 Kalkınma Ajansları Organizasyon Yapısı

1.3.1. Yönetim Kurulu

Yönetim kurulu ajansın karar organıdır. Yönetim Kurulu Başkanı ise validir. Birden fazla ilden oluşan bölgelerde yönetim kurulu başkanlığı; ilk yıl kalkınma ajansı merkezi olarak tespit edilen ilin valisi tarafından, müteakip yıllarda illerin alfabetik sırasına göre bölgedeki valiler tarafından birer yıl süreyle dönüşümlü olarak yürütülür.

Birden fazla ilden oluşan bölgeler ve tek ilden oluşan bölgelerde kalkınma ajansı yönetim kurulunun oluşumu aşağıdaki gibidir:

Birden fazla ilden oluşan bölgelerde

- İl Valileri
- Büyükşehir Belediye Başkanları veya büyükşehir olmayan illerde il merkez Belediye Başkanları
- Büyükşehir olmayan illerin İl Genel Meclisi Başkanları
- Ajans Genel Sekreteri
- Ticaret ve Sanayi Odası Başkanları veya illerde Ticaret ve Sanayi Odası ayrı ayrı kurulmuşsa her iki Odanın Başkanları

Tek ilden oluşan bölgelerde (Ankara, İstanbul, İzmir)

- Vali
- Büyükşehir Belediye Başkanı
- Ajans Genel Sekreteri
- Sanayi Odası Başkanı
- Ticaret Odası Başkanı
- Kalkınma Kurulu tarafından seçilecek üç özel kesim ve/veya sivil toplum temsilcisi

Kalkınma ajansı yönetim kurulunun görev ve yetkileri ise şöyledir:

- Yıllık çalışma programını kabul etmek ve Bakanlık onayına sunmak
- Ajans bütçesini onaylamak ve yıl içinde ihtiyaçlara göre revize etmek
- Yıllık malî raporu ve kesinleşen bütçe sonuçlarını onaylamak
- Taşınır ve taşınmaz mal alımı, satımı ve kiralınması ile hizmet alımına karar vermek
- Program, proje ve faaliyetlerin desteklenmesine ilişkin teklifleri onaylamak
- Ajansa yapılacak bağış ve hibeleri kabul etmek
- Personelin işe alınması ve işine son verilmesine karar vermek
- Taşıt dışındaki taşınır malların alımı, satımı ve kiralınması ile hizmet alımı konularında genel sekreterin yetkili olacağı sınırları tespit etmek
- Ajansın denetimi sonucunda oluşturulan raporları görüşmek, değerlendirmek ve raporlarda yer alan bulgulara ilişkin gerekli tedbirleri almak

1.3.2. Kalkınma Kurulu

Kalkınma kurulu, ajansın danışma organıdır. Kurul, ajansın faaliyetlerinde katılımcılığı ve sahiplenmeyi artırmak üzere, bölgedeki kamu kurum ve kuruluşları, özel kesim, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler ve yerel yönetimlerin temsilcilerinden oluşmaktadır.

Kalkınma kurulunun görevleri; iş birliklerini geliştirmek, ajansı yönlendirmek, politika tavsiyesinde bulunmak, tek ilden oluşan bölgelerde ajans yönetim kuruluna üye seçmek, ajans faaliyet raporlarını görüşmek ve ajans yönetim kuruluna önerilerde bulunmaktır.

1.3.3. Genel Sekreterlik

Genel Sekreterlik ajansın icra organıdır. Çalışma birimleri ve yatırım destek ofislerinin en üst amiri genel sekreterdir. Genel Sekreter, Yönetim Kuruluna karşı sorumludur. Esneklik sağlamak için mevzuatta Genel Sekreterlik çalışma birimlerinin adı ve işlevlerine dair belirleyici/sınırlayıcı hükümlere yer verilmeyerek, bölgelerin özelliklerine ve öncelikli faaliyet alanlarına göre çalışma birimlerinin belirlenmesi sağlanmaktadır. Bu birimler Yönetim Kurulu kararı ile kurulmaktadır.

1.3.4. Yatırım Destek Ofisleri

27 Ağustos 2014 tarih ve 29101 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kalkınma Ajansları Yatırım Destek Ofisleri Yönetmeliğinde Yatırım Destek Ofisleri (YDO), görevleri ile ilgili olarak doğrudan Genel Sekreterliğe karşı sorumlu olan çalışma birimleri olarak tanımlanmıştır.

Söz konusu Yönetmelikte, YDO’ların görev ve yetkileri aşağıdaki şekilde belirtilmektedir:

- İlin iş ve yatırım ortamına ilişkin analiz, rapor ve strateji çalışmaları yapmak/yaptırmak
- İlin iş ve yatırım ortamına ilişkin envanter çalışmaları yürütmek
- Yatırımcılara bilgi sağlamak ve onları yönlendirmek
- Başta iş ve yatırım ortamının geliştirilmesi olmak üzere Bölge Kalkınma İdareleri (BKİ) ve ilgili kurum ve kuruluşlarla ortak çalışmalar yapmak
- Yatırımları izlemek
- İlin iş ve yatırım ortamını tanıtmak ve ile yatırımcı çekmek
- Devlet yardımlarına ilişkin olarak, ilgili mevzuatta belirtilen iş ve işlemleri yapmak

- Yatırımcıların izin ve ruhsat işlemleri ile diğer idari iş ve işlemlerini, ilgili makam ve merciler nezdinde sonuçlandırmak üzere ajans yönetim kurulu adına tek elden takip ve koordine etmek
- Bilgilendirme ve raporlama çalışmaları yapmak
- 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 187'nci maddesine dayanılarak çıkarılan düzenlemelerde belirtilen iş ve işlemleri yapmak

2. BEŞERÎ KAYNAKLAR

2.1. Beşerî Kaynaklar Politikası

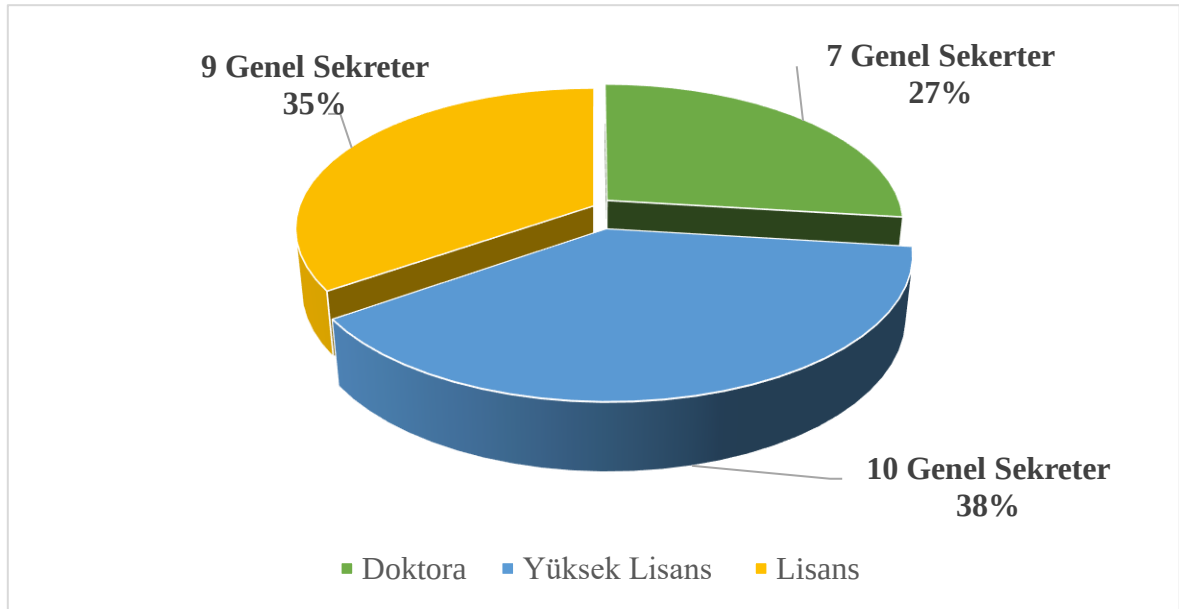
Kalkınma ajansları, 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve Kalkınma Ajansları Personel Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde personel istihdam etmektedir. Ajans Genel Sekreteri, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca görevlendirilir.

Ajanslar, görevlerini etkili ve verimli bir şekilde yürütebilmek, alanında uzmanlaşmış, ulusal ve uluslararası düzeyde aranılan niteliklere sahip personeli istihdam etmek, çalışanlarının niteliklerini geliştirmek ve sürdürülebilir kılmak amacıyla beşerî kaynak politikalarını tespit eder ve bu doğrultuda işe alımları gerçekleştirir. Ajans personeli 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca 4857 sayılı İş Kanunu hükümleri ile birlikte Kalkınma Ajansları Personel Yönetmeliği ile diğer Yönergelere tabi olup belirsiz süreli iş akdi ile istihdam edilmektedir.

2.1.1. Genel Sekreterlik

2025 yıl sonu itibarıyla Ajans genel sekreterlerinin eğitim durumu Şekil 2-1’de gösterilmektedir.

Şekil 2-1 Kalkınma Ajansları Genel Sekreterlerinin Eğitim Düzeylerine Göre Dağılımı

Genel sekreterlerin önemli bir bölümü lisansüstü eğitim seviyesine sahiptir. Genel sekreterlik görevini yürüten 26 ajans genel sekreterinin 7’si doktora, 10’u yüksek lisans ve 9’u lisans mezunudur (Şekil 2-1).

Genel sekreterlerin mezun oldukları lisans bölümleri itibarıyla dağılımı Tablo 2-1’de gösterilmiştir.

Tablo 2-1 Kalkınma Ajansları Genel Sekreterlerinin Lisans Bölümleri

Bölüm	Sayı	Bölüm	Sayı
İktisat	4	Endüstri Mühendisliği	1
İnşaat Mühendisliği	4	Gıda Mühendisliği	1
İşletme	4	Maliye	1
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi	4	Seramik Mühendisliği	1
Uluslararası İlişkiler	2	Şehir ve Bölge Planlama	1
Çevre Mühendisliği	1	Tekstil Mühendisliği	1
Elektrik-Elektronik Mühendisliği	1		

Yukarıda yer alan tablo incelendiğinde; genel sekreterlerin kalkınmanın kapsayıcılığını içeren birçok farklı disiplinde ihtisas sahibi olduğu görülmektedir.

2.1.2. Uzman, Destek Personeli, Sürekli İşçi

Ajanslarda 2025 yılında istihdam edilen personelin ünvanlarına göre dağılımı ise Tablo 2-2’de ve Şekil 2-2’de gösterilmiştir. 2021 yılında uzman personel sayısı 695, 2022 yılında 664, 2023 yılında 635, 2024 yılında 598 iken 2025 yılında 600 olmuştur.

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin (KHK) geçici 23 üncü maddesi uyarınca kalkınma ajanslarında hizmet alımı yoluyla görev yapan 363 işçi, sürekli işçi kadrosuyla istihdam edilmiştir. Bu kapsamda istihdam edilen personel hariç bırakıldığında 2025 yılı sonu itibarıyla ajans personel sayısı genel sekreter dahil 771, söz konusu personelin de bu sayıya dâhil edilmesiyle toplam sayı 1.134 olmuştur.

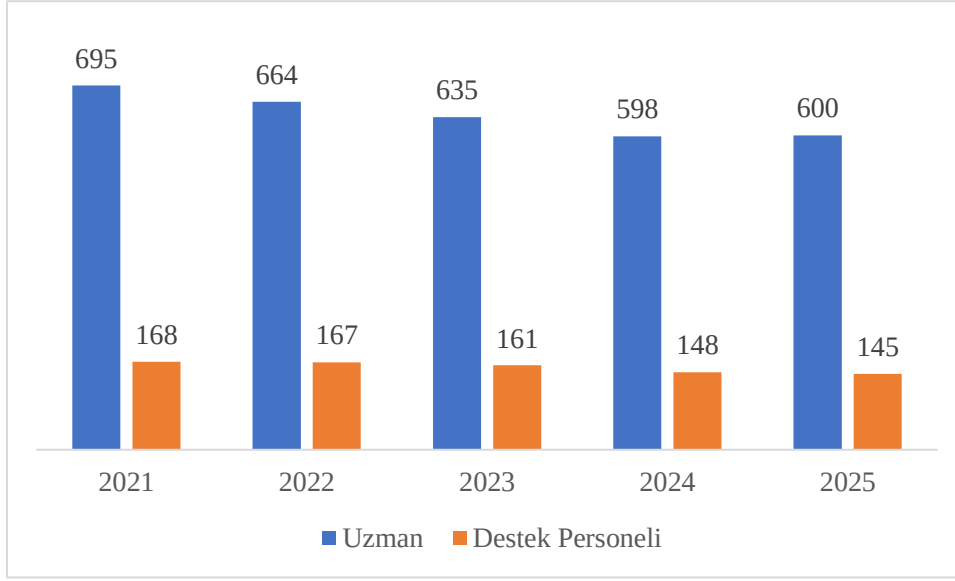
Ajans personelinin ünvanlarına göre dağılımı incelendiğinde; ajansların toplam personel sayısı içinde uzman personelin oranı (genel sekreterler dahil) %55, destek personelinin oranı %13, sürekli işçi ünvanlı personelin oranı ise %32’dir. Sürekli işçi kadrosundaki personel sayısı hariç tutulduğunda ise uzman personel oranı (genel sekreterler dahil) %81, destek personeli oranı %19 olmaktadır.

Tablo 2-2 2025 Yılı Kalkınma Ajansları Personelinin Ünvanlarına Göre Dağılımı

Ajans Adı	Genel Sekreter	Uzman*	Destek*	Sürekli İşçi*	YDO Uzman	YDO Destek Personeli	YDO Sürekli İşçi	Kadın	Erkek	Engelli	Toplam
AHİKA	1	10	5	10	15	0	3	13	31	1	44
ANKARAKA	1	20	8	18	5	0	1	23	30	1	53
BAKA	1	12	8	4	12	0	3	15	25	0	40
BAKKA	1	9	4	12	8	1	2	12	25	0	37
BEBKA	1	11	5	5	11	0	2	19	16	0	35
ÇKA	1	16	7	15	8	0	2	24	25	0	49
DAKA	1	18	6	7	10	1	10	12	41	0	53
DİKA	1	9	3	22	6	0	8	13	36	1	49
DOĞAKA	1	13	5	10	8	1	7	16	29	0	45
DOKA	1	16	6	21	10	0	7	31	30	1	61
FKA	1	14	5	9	10	1	8	8	40	0	48
GEKA	1	18	3	4	9	0	0	13	22	1	35
GMKA	1	18	7	14	9	1	2	20	32	0	52
İKA	1	17	6	7	10	0	5	13	33	0	46
İSTKA	1	18	5	4	7	0	0	15	20	0	35
İZKA	1	18	3	7	3	0	0	16	16	0	32
KARACADAĞ	1	17	5	10	7	0	4	8	36	0	44
KUDAKA	1	8	5	8	9	0	2	4	29	0	33
KUZKA	1	12	6	9	7	0	3	9	29	0	38
MARKA	1	13	4	13	11	0	5	14	33	0	47
MEVKA	1	20	9	11	6	0	0	9	38	0	47
OKA	1	10	5	6	11	0	3	10	26	1	36
ORAN	1	11	5	6	11	0	5	15	24	0	39
SERHAT	1	8	5	11	10	0	4	9	30	0	39
TRAKYAKA	1	20	5	16	9	0	6	29	28	1	57
ZAFER	1	11	5	9	11	0	3	10	30	0	40
TOPLAM	26	367	140	268	233	5	95	380	754	7	1.134

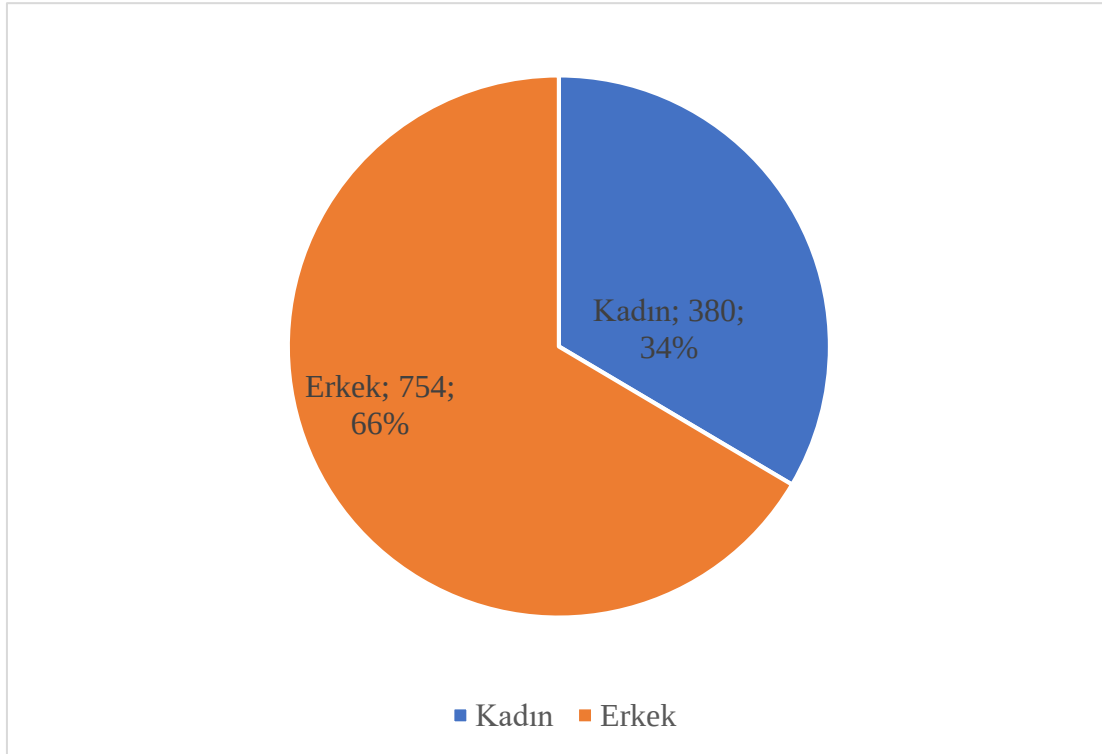
(*) YDO'larda görev yapan uzman, destek ve sürekli işçi personel sayıya dâhil edilmemiştir.

Şekil 2-2 Kalkınma Ajansları Personelinin Ünvanlarına Göre Dağılımı

Ajans personelinin cinsiyete göre dağılımına bakıldığında (Şekil 2-3) ajanslarda istihdam edilen 1.134 personelin 380'inin kadın, 754'ünün erkek olduğu görülmektedir. Kadın personelin toplam personel içindeki payı %34'e karşılık gelmektedir.

Şekil 2-3 2025 Yılında Kalkınma Ajansları Personelinin Cinsiyete Göre Dağılımı

Ajanslarda, çalışma alanlarının yapısı itibarıyla farklı disiplinlerden personel istihdam edilmektedir. Ajans personelinin genel itibarıyla; işletme, iktisat, endüstri mühendisliği, kamu yönetimi, şehir ve bölge planlama, hukuk, maliye bölümleri ile istatistik bölümü mezunu olduğu görülmektedir. Ajanslar istihdam politikalarında bölge ihtiyaçlarını göz önünde bulundurmaktadır.

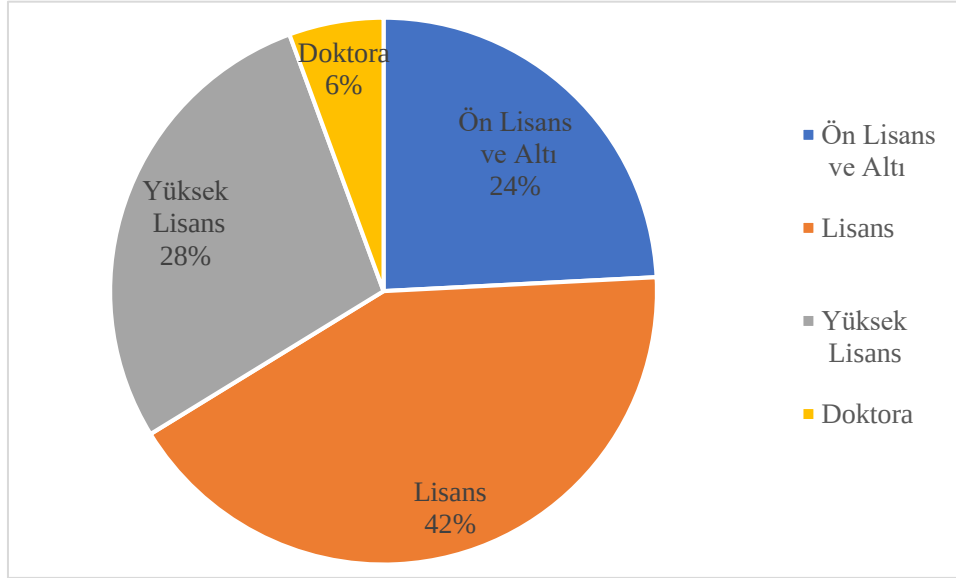
2025 yılı sonu itibarıyla genel sekreter hariç ajanslarda çalışan personelin eğitim düzeylerinin detayı Tablo 2-3'te verilmiştir. Toplam personelin çoğunluğunun lisans ve üzeri eğitime sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 2-3 2025 Yılı Personelin Eğitim Durumu

Ajans Adı	Ön Lisans ve Altı	Lisans	Yüksek Lisans	Doktora
AHİKA	11	20	10	2
ANKARAKA	12	20	17	3
BAKA	7	16	12	4
BAKKA	10	13	11	2
BEBKA	5	16	11	2
ÇKA	15	15	16	2
DAKA	15	19	16	2
DİKA	24	16	6	2
DOĞAKA	16	18	10	0
DOKA	10	32	17	1
FKA	14	15	14	4
GEKA	3	17	8	6
GMKA	13	22	11	5
İKA	10	14	15	6
İSTKA	1	19	13	1
İZKA	2	13	14	2
KARACADAĞ	14	20	7	2
KUDAKA	8	11	10	3
KUZKA	10	15	7	4
MARKA	9	22	13	2
MEVKA	9	22	14	2
OKA	9	12	13	1
ORAN	6	17	15	0
SERHAT	11	20	7	0
TRAKYAKA	12	25	16	3
ZAFER	12	17	9	1
TOPLAM	268	466	312	62

Şekil 2-4 incelendiğinde ajans çalışanlarının yüzde 42’sinin lisans, yüzde 28’inin yüksek lisans ve yüzde 6’sının doktora derecelerine sahip olduğu görülmektedir

Şekil 2-4 Ajans Personelinin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

Ajanslarda İngilizce bilen personel sayısı 639’dur. İngilizceden sonra en çok bilinen diller toplam 11 ajans personelinin bildiği Almanca ve Fransızca olmuştur. Arapça ve İspanyolca bilen 5, Rusça bilen 3, İtalyanca bilen 2 personel bulunmaktadır.

2.2. Eğitim

Kalkınma Ajansları Personel Yönetmeliğinin ilgili hükümleri çerçevesinde kalkınma ajansları personelinin gelişimine yönelik, personel başına yılda en az 30 saat hizmet içi eğitim programının düzenlenmesi gerekmektedir. Ajansın misyonu, görev ve sorumlulukları ile bölge planları öncelikleri doğrultusunda, ajans personelinin mesleki ve kişisel yetkinliklerinin geliştirilmesi amacıyla çeşitli eğitim programları düzenlenmiştir. 2025 yılında kalkınma ajansları personeli yıl boyunca toplam 34.400 adam-saat eğitime katılım sağlamıştır.

Ajansların bu eğitimleri üniversiteler, uluslararası kuruluşlar, bakanlıklar, belediyeler, sivil toplum kuruluşları ve özel kuruluşlardan aldıkları görülmektedir.

2025 yılında kalkınma ajansları personeline yönelik düzenlenen eğitim faaliyetlerinden öne çıkanları aşağıda belirtilmiştir:

- Liderlik
- Veri Yönetimi ve Analizi
- Mekânsal Analiz
- Ürün Uzayı Analizi
- Yapay Zekâ Kullanım Alanları
- Paydaş Analizi
- İkiz Dönüşüm
- Temel Siber Güvenlik
- Dijital Ekonomi
- Tasarım Odaklı Düşünme
- Dış Ticaret İstihbaratı
- Sınırdaki Karbon Düzenlemesi

3. MALİ VERİ ANALİZİ

3.1. Gelirler

Kalkınma ajanslarının bütçeleri yıllık olarak hazırlanmakta, ancak önceki yıllardan devreden varlıkları, alacakları ve yükümlülükleri de bütçelerinde belirtilmektedir. Bu doğrultuda, kalkınma ajanslarının gelir ve gider bütçeleri, sadece o yıl gerçekleşen gelir ve giderler olarak değerlendirilmemeli ve bütçelerin önceki yıllardan birikimli olarak gelen varlık, alacak ve yükümlülükleri de kapsadığı göz önünde bulundurulmalıdır.

Diğer taraftan; bölgesel gelişme amaçlı tematik programlar merkezi düzeyde tasarlanmakta, uygulama yerelde kalkınma ajansları eliyle yürütülmektedir. Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP), Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı (CMDP), Üreten Şehirler (ÜŞ), Kurumsal Dönüşüm ve Sürdürülebilirlik Destek Programı (KDSP) ile Çalışan ve Üreten Gençler Programı (ÇÜGEP) için Bakanlıklar bütçesinde ödenekleştirilen tutarlar uygulama sürecinde ajans bütçelerine aktarılmaktadır.

Bölgesel Kalkınma Odaklı Toparlanma Acil Eylem Programı Desteği (BOTAP) kapsamında ise Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve kalkınma ajansları aracılığıyla deprem bölgesinde faaliyetlerini sürdüren Çukurova, Doğu Akdeniz, Fırat, İpekyolu ve Karacadağ kalkınma ajanslarına bölgenin ihya edilmesi amacıyla acil durum ödeneğinden veya diğer kalkınma ajanslarının kendi bütçelerinden aktarım yapılmıştır. 2025 yılında ise Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansına toplam 25,2 Milyon TL’lik kaynak aktarılmıştır. Aktarılan tutar, Tablo 3-1’de BOTAP Kapsamında Ajans Bütçelerinden Aktarılan Kaynaklar altında gösterilmiştir.

2025 yılında kalkınma ajanslarının toplam gelir tahmini yaklaşık 8,82 Milyar TL, gerçekleşmesi ise 10 Milyar TL seviyesindedir.

Kalkınma ajanslarının gelirleri merkezî bütçe¹, il özel idareleri², belediyeler³ ve sanayi ve ticaret odalarından⁴ ayrılan paylar ve diğer gelirlerden oluşmaktadır. Avrupa Birliği (AB) ve diğer uluslararası fonlardan sağlanacak kaynaklar, faaliyet gelirleri ile bağış ve yardımlar da ajans gelirleri arasında sayılmıştır.

Merkezi yönetim bütçesinde 2025 yılında kalkınma ajanslarına aktarılacak pay 2,65 Milyar TL olarak belirlenmiş ve tamamı aktarılmıştır. Ayrıca MEGEP kapsamında 13 kalkınma ajansına toplam 1,95 Milyar TL ek ödenek aktarımı yapılmıştır.

İl özel idarelerinden alınan paylar, öngörülen 242 Milyon TL'ye karşılık 253 Milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Belediye gelirlerinden aktarılacak pay 3,41 Milyar TL olarak tahmin edilmiş ancak yaklaşık 2,85 Milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Sanayi ve Ticaret Odalarından alınan paylar ise 66,2 Milyon TL olarak tahmin edilmiş olup 84,9 Milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 3-1'de de görüldüğü üzere, kalkınma ajanslarının 2025 yılı toplam gelir gerçekleştirmeleri içinde; merkezi yönetim bütçesinden aktarılan pay %45,7; belediye payları %28,4; il özel idaresi payları %2,5; sanayi ve ticaret odası payları %0,8; Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı (CMDP), Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP), Üreten Şehirler Programı (ÜŞ), Çalışan ve Üreten Gençler Programı (ÇÜGEP) ve Kurumsal Dönüşüm ve Sürdürülebilirlik Destek Programı (KDSP) için merkezi yönetim bütçesinden aktarılan kaynağın payı %12,7; Bölgesel Kalkınma Odaklı Toparlanma Acil Eylem Programı Desteği (BOTAP) kapsamında Kalkınma Ajansları tarafından aktarılan kaynağın payı %0,3; AB ve diğer uluslararası fonlardan sağlanan kaynaklar, faaliyet gelirleri, destek ödemelerinden iadeler ile diğer gelirler kalemlerinin payı ise %9,6'dır. Toplam gelir gerçekleşmesi içinde merkezi yönetim bütçesinin %45,7'lik bir paya sahip olduğu görülmektedir.

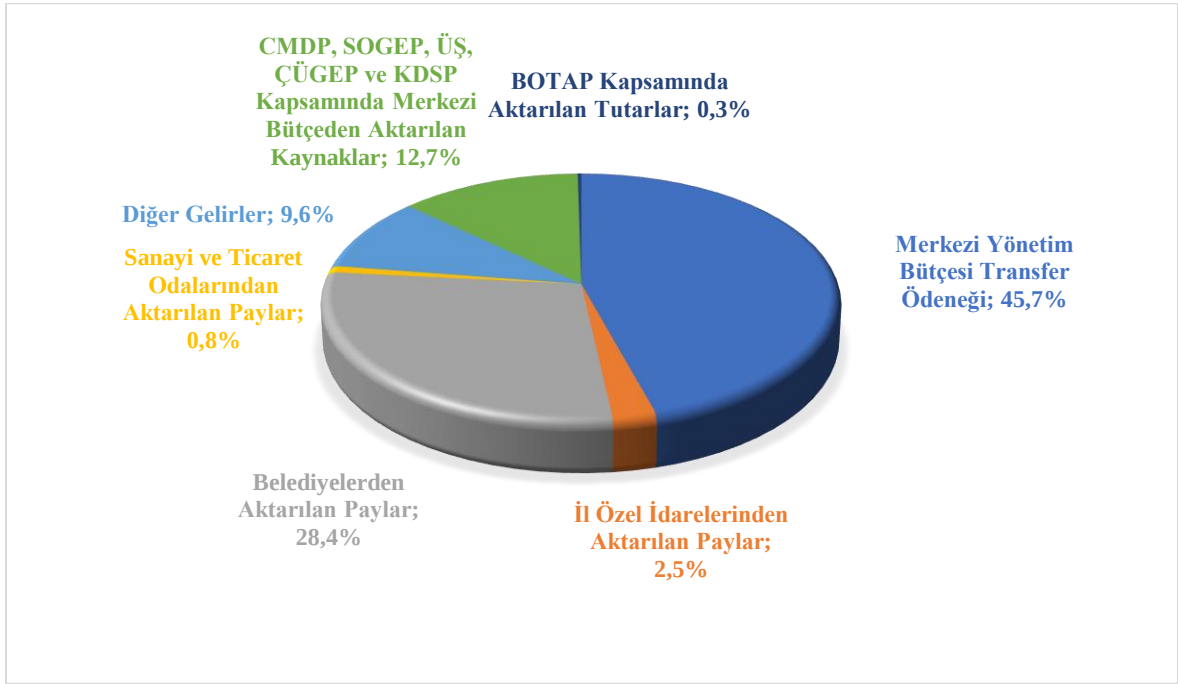
¹ Bir önceki yıl gerçekleşen genel bütçe vergi gelirleri tahsilatından, vergi iadeleri ile mahallî idarelere ve fonlara aktarılan paylar düşüldükten sonra kalan tutar üzerinden, binde beş oranında her yıl ayrılacak transfer ödeneğinden, Cumhurbaşkanlığınca her bir ajans için nüfus, gelişmişlik düzeyi, performans ölçütleri ve desteklenebilecek proje kapasitesine veya acil nitelikteki kaynak ihtiyacına göre belirlenecek pay.

² Bir önceki yıl gerçekleşen bütçe gelirleri üzerinden, tahsisi mahiyetteki gelirler ile genel ve özel bütçeli kuruluşlardan alınan yardım kalemleri hariç tutulmak üzere yüzde bir oranında cari yıl bütçesinden aktarılacak pay.

³ Bir önceki yıl gerçekleşen bütçe gelirleri üzerinden, tahsisi mahiyetteki gelir kalemleri hariç tutulmak üzere binde beş oranında cari yıl bütçesinden aktarılacak pay.

⁴ Bölgedeki sanayi ve ticaret odalarının, bir önceki yıl kesinleşmiş bütçe gelirlerinin yüzde biri oranında cari yıl bütçesinden aktarılacak pay.

Şekil 3-1 Gelir Gerçekleşmelerinin Gelir Kaynakları Bazında Dağılımı

Kalkınma ajansı gelir bütçeleri ve gerçekleşme tutarlarının detayları Tablo 3-1’de, merkezi pay transferlerinin yıllara göre değişimi ise Tablo 3-2’de gösterilmektedir.

Söz konusu tablolar kalkınma ajanslarının gelirleri arasında merkezi yönetim payı ile belediyelerden aktarılan kaynakların önemli ağırlığı olduğunu göstermektedir.

Kalkınma ajanslarının bağış ve yardımlar kalemini ise merkezi bütçeden SOGEP, CMDP, ÜŞ, ÇÜGEP, KDSP için kalkınma ajanslarına aktarılan kaynak, hem merkezi bütçeden hem de ajansların kendi bütçelerinden BOTAP için deprem bölgesinde faaliyetlerini sürdüren kalkınma ajanslarına aktarılan kaynak ve son olarak belirli ajansların bölge kalkınma idareleri ile ortak faaliyetleri sonucu aktarılan kaynak oluşturmaktadır.

Diğer gelirler olarak adlandırılan kalem; merkezi programlar harici ajansa yapılan bağış ve yardımlar ile duran varlıklardan elde edilen gelirler ve kişilerden alacaklar vb. alt kalemlerin kapsamaktadır. Ajansların tamamı 2020 yılı içerisinde Tek Hazine Kurumlar Hesabı Uygulamasına dahil edilmiştir. Bu nedenle 2025 yılında mevduatlardan faiz geliri elde edilmemiştir.

Tablo 3-1 Gelir Bütçesi ve Gerçekleşmelerinin Gelir Kaynakları ve Ajans Bazında Dağılımı (2025)

Cari Fiyatlarla, Bin TL

TR KODU	AJANS ADI	Merkezi Yönetim Bütçesi Transfer Ödeneği		CMDP, SOGEP, ÜŞ, ÇÜGEP ve KDSP Kapsamında Merkezi Yönetim Bütçesinden Aktarılan Kaynaklar		BOTAP Kapsamında Ajans Bütçelerinden Aktarılan Kaynaklar		Genel Bütçe Toplam	
		Bütçe	Aktarılan Kaynak ⁵	Bütçe	Gerçekleşme	Bütçe	Gerçekleşme	Bütçe	Gerçekleşme
TR10	İSTKA	81.681	209.420	0	4.384	0	0	81.681	213.804
TR21	TRAKYAKA	93.691	290.211	7.335	23.869	0	0	101.026	314.080
TR22	GMKA	97.729	283.188	0	8.987	0	0	97.729	292.175
TR31	İZKA	86.560	71.834	0	8.226	0	0	86.560	80.060
TR32	GEKA	94.627	80.032	0	8.457	0	0	94.627	88.489
TR33	ZAFER	102.801	88.293	43.298	53.524	0	0	146.099	141.817
TR41	BEBKA	88.449	211.451	0	11.181	0	0	88.449	222.632
TR42	MARKA	88.594	348.249	0	29.947	0	0	88.594	378.196
TR51	ANKARAKA	84.384	65.580	0	2.831	0	0	84.384	68.411
TR52	MEVKA	97.228	222.908	11.691	17.908	0	0	108.919	240.816
TR61	BAKA	88.101	74.527	8.000	18.334	0	0	96.101	92.861
TR62	ÇKA	103.075	229.729	0	46.559	0	0	103.075	276.288
TR63	DOĞAKA	111.628	102.460	120.000	133.368	0	25.227	231.628	261.055
TR71	AHİLER	106.283	123.956	100.000	41.714	0	0	206.283	165.670
TR72	ORAN	103.356	227.473	84.269	127.902	0	0	187.625	355.375
TR81	BAKKA	99.435	235.088	9.000	37.617	0	0	108.435	272.705
TR82	KUZKA	108.459	130.165	90.000	48.062	0	0	198.459	178.227
TR83	OKA	105.730	253.559	110.000	130.450	0	0	215.730	384.009
TR90	DOKA	107.903	272.786	100.000	53.447	0	0	207.903	326.233
TRA1	KUDAKA	113.806	105.186	209.014	70.882	0	0	322.820	176.068
TRA2	SERKA	114.526	122.951	12.209	32.887	0	0	126.735	155.838
TRB1	FKA	110.513	272.065	148.450	47.926	0	0	258.963	319.991
TRB2	DAKA	120.197	121.640	272.000	147.421	0	0	392.197	269.061
TRC1	İKA	107.121	248.564	26.769	8.641	0	0	133.890	257.205
TRC2	KARACADAĞ	114.584	106.350	120.250	129.458	0	0	234.834	235.808
TRC3	DİKA	119.539	102.335	105.000	36.179	0	0	224.539	138.514
TOPLAM		2.650.000	4.600.000	1.577.285	1.280.161	0	25.227	4.227.285	5.905.388

⁵ MEGEP kapsamında İstanbul, Trakya, Güney Marmara, Bursa Eskişehir Bilecik, Doğu Marmara, Mevlâna, Çukurova, Orta Anadolu, Batı Karadeniz, Orta Karadeniz, Doğu Karadeniz, Fırat ve İpekyolu Kalkınma Ajanslarına ek ödenek olarak toplam 1.950.000.000 TL tutarında aktarım yapılmıştır.

Tablo 3-1 Gelir Bütçesi ve Gerçekleşmelerinin Gelir Kaynakları ve Ajans Bazında Dağılımı (2025) (Tablonun Devamı)

Cari Fiyatlarla, Bin TL

TR KOD	AJANS ADI	İl Özel İdarelerinden Aktarılan Paylar		Belediyelerden Aktarılan Paylar		Sanayi ve Ticaret Odalarından Aktarılan Paylar		Avrupa Birliği ve Diğer Uluslararası Fonlardan Sağlanan Kaynaklar		Faaliyet Gelirleri	
		Bütçe	Gerçekleşme	Bütçe	Gerçekleşme	Bütçe	Gerçekleşme	Bütçe	Gerçekleşme	Bütçe	Gerçekleşme
TR10	İSTKA	0	0	925.197	715.001	13.656	24.572	0	0	100	643
TR21	TRAKYAKA	9.585	11.991	70.062	60.695	2.000	2.990	0	18.303	0	0
TR22	GMKA	8.342	8.341	84.283	48.820	1.310	1.306	0	58.138	200	694
TR31	İZKA	0	0	236.664	174.302	6.348	7.063	24.000	9.471	1.000	2.290
TR32	GEKA	0	0	123.223	114.765	1.899	3.061	0	27	500	185
TR33	ZAFER	20.360	20.360	95.001	82.926	2.044	2.044	0	21.974	2.000	595
TR41	BEBKA	2.739	2.739	151.749	136.524	5.510	5.510	24.500	26.255	100	2
TR42	MARKA	11.501	11.501	200.776	167.831	4.181	3.947	60	23.409	10	2
TR51	ANKARAKA	0	0	304.178	265.337	7.665	13.364	0	14.899	0	537
TR52	MEVKA	3.822	3.775	126.460	125.585	2.178	1.999	12.000	12.000	0	0
TR61	BAKA	11.191	11.404	130.530	101.248	3.212	3.212	31.812	12.182	10	55
TR62	ÇKA	0	0	135.136	133.393	2.372	2.910	100.000	19.976	0	0
TR63	DOĞAKA	3.751	5.089	93.471	69.608	1.507	535	164.400	128.519	250	0
TR71	AHİLER	20.657	20.657	54.374	44.017	831	993	1.200	0	1.200	991
TR72	ORAN	11.132	15.128	67.708	82.462	1.299	1.831	0	0	0	375
TR81	BAKKA	10.946	10.946	19.548	18.288	593	593	25.973	20.738	0	0
TR82	KUZKA	12.628	12.628	20.405	15.422	352	352	24.000	26.189	250	0
TR83	OKA	20.672	20.672	93.023	56.628	1.372	1.333	0	0	0	274
TR90	DOKA	17.294	15.278	69.223	56.534	1.293	1.293	0	0	2.000	1.565
TRA1	KUDAKA	5.762	5.831	42.788	41.439	444	440	6.500	13.218	800	598
TRA2	SERKA	17.021	17.021	16.879	16.492	271	183	0	0	1.020	1.377
TRB1	FKA	14.137	14.137	52.321	37.005	633	738	0	1.469	200	0
TRB2	DAKA	15.144	15.144	47.468	44.844	1.294	1.128	40.000	1.099	0	0
TRC1	İKA	5.155	10.187	98.788	93.161	1.934	1.983	0	0	0	672
TRC2	KARACADAĞ	0	0	106.481	101.573	589	1.116	120.500	120.373	2.000	4.290
TRC3	DİKA	20.241	20.241	50.415	49.765	1.485	425	64.500	49.243	0	0
TOPLAM		242.080	253.070	3.416.151	2.853.665	66.272	84.921	639.445	577.482	11.640	15.145

Tablo 3-1 Gelir Bütçesi ve Gerçekleşmelerinin Gelir Kaynakları ve Ajans Bazında Dağılımı (2025) (Tablonun Devamı)

Cari Fiyatlarla, Bin TL

TR KOD	AJANS ADI	Destek Ödemelerinden İadeler		Diğer Gelirler		Ret ve İadeler (-)		Gelirler Toplamı	
		Bütçe	Gerçekleşme	Bütçe	Gerçekleşme	Bütçe	Gerçekleşme	Bütçe	Gerçekleşme
TR10	İSTKA	18.205	18.205	6.525	27.553	0	0	1.045.364	999.778
TR21	TRAKYAKA	0	0	0	3.857	0	0	182.673	411.916
TR22	GMKA	0	0	915	4.752	-4.000	0	188.779	414.226
TR31	İZKA	0	0	5.785	6.652	0	0	360.357	279.838
TR32	GEKA	3.679	3.679	2.400	3.680	0	0	226.328	213.886
TR33	ZAFER	0	0	1.000	8.302	0	0	266.504	278.018
TR41	BEBKA	0	0	3.000	4.726	0	0	276.047	398.388
TR42	MARKA	9.500	6.097	17.020	7.626	0	0	331.642	598.609
TR51	ANKARAKA	0	0	13.000	28.050	0	0	409.227	390.598
TR52	MEVKA	0	0	0	22.494	0	0	253.379	406.669
TR61	BAKA	26.091	22.418	2.100	3.101	-10	0	301.037	246.481
TR62	ÇKA	5.176	5.175	996	6.194	0	0	346.755	443.936
TR63	DOĞAKA	0	0	0	7.186	0	0	495.007	471.992
TR71	AHİLER	0	0	2.655	18.270	-26	0	287.174	250.598
TR72	ORAN	2.700	13.706	11.600	17.259	0	0	282.064	486.136
TR81	BAKKA	0	0	5.500	5.845	0	0	170.995	329.115
TR82	KUZKA	0	0	18.255	4.036	0	0	274.349	236.854
TR83	OKA	2.583	2.583	3.050	2.490	0	0	336.430	467.989
TR90	DOKA	0	3.693	6.750	14.866	0	0	304.463	419.462
TRA1	KUDAKA	0	56	0	2.032	0	0	379.114	239.682
TRA2	SERKA	0	0	1.298	554	0	0	163.224	191.465
TRB1	FKA	0	0	45.760	44.167	0	0	372.014	417.507
TRB2	DAKA	0	24.000	0	6.894	0	0	496.103	362.170
TRC1	İKA	0	0	0	10.021	0	0	239.767	373.229
TRC2	KARACADAĞ	0	0	4.000	11.515	0	0	468.404	474.675
TRC3	DİKA	621	0	9.300	3.913	0	0	371.101	262.101
TOPLAM		68.555	99.612	160.909	276.035	-4.036	0	8.828.301	10.065.318

Tablo 3-2 Kalkınma Ajanslarının Merkezi Bütçe Paylarının Yıllar İtibarıyla Dağılımı (2008-2025)

Cari Fiyatlarla, Bin TL

TR KOD	AJANS ADI	2008		2009		2010		2011		2012	
		Ödenek	Transfer	Ödenek	Transfer	Ödenek	Transfer	Ödenek	Transfer	Ödenek	Transfer
TR10	İSTKA	-	-	36.080	18.328	21.579	21.579	17.818	4.193	17.693	17.693
TR21	TRAKYAKA	-	-	2.798	2.798	13.157	13.157	11.612	2.731	16.005	16.005
TR22	GMKA	-	-	3.192	3.192	14.221	14.218	11.892	2.798	16.158	16.158
TR31	İZKA	18.148	18.148	24.483	19.426	22.339	22.339	19.039	4.480	14.180	0
TR32	GEKA	-	-	3.884	0	14.919	14.919	12.397	2.917	14.957	0
TR33	ZAFER	-	-	4.442	4.442	16.193	16.193	13.653	3.212	17.464	17.464
TR41	BEBKA	-	-	3.976	3.976	14.045	14.045	12.498	2.941	16.529	16.529
TR42	MARKA	-	-	3.869	3.869	14.215	14.215	12.712	2.991	16.664	16.664
TR51	ANKARAKA	-	-	4.100	0	12.701	12.701	10.611	4.497	15.414	15.414
TR52	MEVKA	-	-	14.556	14.556	18.802	18.802	16.300	3.835	16.593	16.593
TR61	BAKA	-	-	3.766	0	14.784	14.784	12.543	2.951	16.081	16.081
TR62	ÇKA	21.495	21.495	28.998	28.151	24.919	24.919	20.293	4.775	20.400	20.400
TR63	DOĞAKA	-	-	4.488	4.488	16.583	16.583	14.209	3.343	17.613	17.613
TR71	AHİKA	-	-	3.493	0	15.408	15.408	13.482	3.172	16.683	16.683
TR72	ORAN	-	-	4.095	4.095	16.098	16.098	14.042	3.304	17.312	17.312
TR81	BAKKA	-	-	2.905	2.905	14.187	14.187	12.356	2.907	16.385	16.385
TR82	KUZKA	-	-	3.106	0	15.313	7.960	12.498	5.941	16.676	16.676
TR83	OKA	-	-	16.501	16.501	19.657	19.657	17.071	4.017	17.787	17.787
TR90	DOKA	-	-	4.370	0	16.716	16.716	14.061	3.308	17.803	17.803
TRA1	KUDAKA	-	-	12.771	6.386	18.952	18.952	15.860	3.732	17.410	17.410
TRA2	SERKA	-	-	3.826	0	17.060	17.060	14.431	3.396	18.713	18.713
TRB1	FKA	-	-	3.689	3.689	15.882	15.882	13.794	3.246	17.316	17.316
TRB2	DAKA	-	-	16.821	16.821	21.220	21.220	17.559	9.132	19.050	19.050
TRC1	İKA	-	-	14.915	0	19.043	19.043	15.986	3.761	17.435	17.435
TRC2	KARACADAĞ	-	-	18.629	9.314	21.247	21.247	18.006	4.237	19.543	19.543
TRC3	DİKA	-	-	16.245	8.068	20.761	20.761	17.777	4.183	19.081	19.081
TOPLAM		39.643	39.643	259.998	171.005	450.001	442.645	382.500	100.000	446.945	417.808

Tablo 3-2 Kalkınma Ajanslarının Merkezi Bütçe Paylarının Yıllar İtibarıyla Dağılımı (2008-2025) (Tablonun Devamı) Cari Fiyatlarla, Bin TL

TR KOD	AJANS ADI	2013		2014		2015		2016		2017	
		Ödenek	Transfer	Ödenek	Transfer	Ödenek	Transfer	Ödenek	Transfer	Ödenek	Transfer
TR10	İSTKA	18.479	1.000	11.841	11.841	10.910	10.910	13.406	11.429	12.949	12.949
TR21	TRAKYAKA	14.360	5.000	14.368	14.368	11.532	11.532	15.414	13.375	17.221	17.221
TR22	GMKA	14.938	13.550	16.269	16.269	11.760	11.760	16.885	14.663	18.577	18.577
TR31	İZKA	14.290	1.000	14.666	0	12.752	12.752	17.017	14.663	15.840	15.840
TR32	GEKA	15.407	2.000	14.962	14.962	11.071	11.071	15.980	13.903	18.078	18.078
TR33	ZAFER	16.702	2.000	17.173	17.173	13.195	13.195	17.572	15.091	21.832	21.832
TR41	BEBKA	15.358	2.000	16.925	16.925	13.354	13.354	18.187	15.713	15.929	15.929
TR42	MARKA	15.471	2.000	17.224	17.224	13.647	13.647	17.961	15.453	16.783	16.783
TR51	ANKARAKA	13.471	1.000	14.786	14.786	11.911	11.664	14.759	12.548	14.173	14.173
TR52	MEVKA	15.573	2.500	15.895	15.895	12.809	12.809	17.635	15.364	19.431	19.431
TR61	BAKA	14.544	3.000	16.789	16.789	12.958	12.958	17.913	15.438	15.432	15.432
TR62	ÇKA	16.951	3.000	16.266	16.266	12.341	12.341	17.440	15.098	19.001	19.001
TR63	DOĞAKA	17.781	5.500	22.151	22.151	16.677	16.677	22.925	19.639	24.695	24.695
TR71	AHİKA	16.050	7.000	19.284	19.284	14.791	14.791	20.695	17.877	23.781	23.781
TR72	ORAN	16.393	4.000	17.707	17.707	13.789	13.789	18.380	15.845	19.196	19.196
TR81	BAKKA	14.974	4.500	17.053	17.053	12.937	12.937	16.501	14.099	19.991	19.991
TR82	KUZKA	15.517	2.500	19.594	19.594	15.068	15.068	19.393	16.474	23.034	23.034
TR83	OKA	16.965	5.000	17.664	17.664	14.673	14.673	19.251	16.620	21.114	21.114
TR90	DOKA	16.919	5.000	19.621	19.621	15.008	15.008	20.903	18.064	23.155	23.155
TRA1	KUDAKA	16.139	15.200	22.047	22.047	16.937	16.937	22.108	18.849	25.032	25.032
TRA2	SERKA	18.149	15.200	22.899	22.899	17.410	17.410	23.966	20.599	24.105	24.105
TRB1	FKA	16.444	8.000	20.494	20.494	15.908	14.708	21.430	18.356	24.209	24.209
TRB2	DAKA	19.251	7.000	23.671	14.210	19.005	18.223	24.685	20.931	27.318	27.318
TRC1	İKA	16.839	5.500	19.320	19.320	14.797	14.797	19.858	17.055	22.735	22.735
TRC2	KARACADAĞ	19.751	17.650	22.594	22.594	17.570	17.570	22.861	19.465	23.936	23.936
TRC3	DİKA	18.939	2.000	22.866	22.866	18.190	18.190	23.098	19.617	24.407	24.407
TOPLAM		425.655	142.100	474.129	450.002	371.000	368.771	496.223	426.228	531.954	531.954

Tablo 3-2 Kalkınma Ajanslarının Merkezi Bütçe Paylarının Yıllar İtibarıyla Dağılımı (2008-2025) (Tablonun Devamı) Cari Fiyatlarla, Bin TL

TR KOD	AJANS ADI	2018		2019		2020		2021		2022	
		Ödenek	Transfer	Ödenek	Transfer	Ödenek	Transfer	Ödenek	Transfer	Ödenek	Transfer
TR10	İSTKA	11.590	11.590	6.527	6.527	7.890	7.890	10.226	3.846	7.221	15.938
TR21	TRAKYAKA	14.816	14.816	8.829	8.829	11.018	11.018	11.717	17.000	11.100	29.485
TR22	GMKA	17.710	17.710	9.491	9.491	12.069	12.069	12.234	17.000	16.340	41.475
TR31	İZKA	12.388	12.388	7.566	7.566	9.454	9.454	10.838	4.458	10.653	28.709
TR32	GEKA	14.620	14.620	9.154	9.154	11.186	11.186	11.837	5.457	9.863	24.747
TR33	ZAFER	16.702	16.702	10.665	10.665	12.967	12.967	12.879	19.000	19.120	49.627
TR41	BEBKA	14.496	14.496	7.928	7.928	10.054	10.054	11.073	4.693	10.919	45.135
TR42	MARKA	14.971	14.971	8.034	8.034	9.626	9.626	11.090	4.710	10.938	27.478
TR51	ANKARAKA	12.022	12.022	7.144	7.144	9.208	9.208	10.564	4.184	11.714	31.734
TR52	MEVKA	16.400	16.400	9.787	9.787	11.668	11.668	12.170	5.790	10.239	24.490
TR61	BAKA	13.374	13.374	7.921	7.921	9.765	9.765	11.029	4.650	13.609	36.445
TR62	ÇKA	16.303	16.303	10.292	10.292	12.278	12.278	12.905	6.525	17.099	43.726
TR63	DOĞAKA	21.412	21.412	14.166	14.166	14.552	14.552	14.005	7.625	16.977	42.999
TR71	AHİKA	18.832	18.832	12.127	12.127	13.176	13.176	13.294	16.671	19.593	48.122
TR72	ORAN	17.521	17.521	10.768	10.768	13.278	13.278	12.947	15.088	17.142	42.532
TR81	BAKKA	15.756	15.756	10.063	10.063	12.070	12.070	12.455	17.917	17.958	49.509
TR82	KUZKA	18.999	18.999	12.444	12.444	14.190	14.190	13.577	15.588	19.227	48.107
TR83	OKA	17.215	17.215	11.189	11.189	13.565	13.565	13.231	13.714	14.715	36.162
TR90	DOKA	19.276	19.276	12.309	12.309	14.335	14.335	13.498	11.496	19.126	50.030
TRA1	KUDAKA	21.412	21.412	13.827	13.827	15.839	15.839	14.255	9.375	13.140	34.137
TRA2	SERKA	20.410	20.410	13.575	13.575	15.589	15.589	14.337	19.694	13.233	33.694
TRB1	FKA	20.161	20.161	13.154	13.154	14.465	14.465	13.850	14.886	19.534	46.807
TRB2	DAKA	24.035	24.035	15.103	15.103	16.774	16.774	15.068	10.254	14.055	36.848
TRC1	İKA	20.268	20.268	12.210	12.210	13.467	13.467	13.387	7.007	16.550	42.986
TRC2	KARACADAĞ	21.111	21.111	13.691	13.691	15.864	15.864	14.347	7.967	11.874	30.349
TRC3	DİKA	20.143	20.143	14.030	14.030	17.407	17.407	14.943	17.398	12.550	33.218
TOPLAM		451.943	451.943	281.994	281.994	331.754	331.754	331.756	281.993	374.489	974.489

Tablo 3-2 Kalkınma Ajanslarının Merkezi Bütçe Paylarının Yıllar İtibarıyla Dağılımı (2008-2025) (Tablonun Devamı) Cari Fiyatlarla, Bin TL

TR KOD	AJANS ADI	2023		2024		2025		TOPLAM	
		Ödenek	Transfer	Ödenek	Transfer	Ödenek	Transfer	Ödenek	Transfer
TR10	İSTKA	14.939	24.614	55.482	46.331	81.681	209.420	356.311	436.078
TR21	TRAKYAKA	18.434	37.441	63.624	73.197	93.691	290.211	349.696	578.184
TR22	GMKA	19.631	40.993	66.378	62.617	97.729	283.188	375.474	595.728
TR31	İZKA	16.366	28.084	58.796	51.931	86.560	71.834	385.375	323.072
TR32	GEKA	18.710	22.222	64.263	52.476	94.627	80.032	355.915	297.744
TR33	ZAFER	21.123	30.258	69.843	68.085	102.801	88.293	404.326	406.199
TR41	BEBKA	16.917	61.824	60.079	47.199	88.449	211.451	346.716	504.192
TR42	MARKA	16.958	22.470	60.175	58.677	88.594	348.249	348.932	597.061
TR51	ANKARAKA	15.728	22.075	57.315	50.550	84.384	65.580	320.005	289.280
TR52	MEVKA	19.482	27.539	66.037	54.711	97.228	222.908	390.605	493.078
TR61	BAKA	16.816	26.774	59.845	50.064	88.101	74.527	345.270	320.953
TR62	ÇKA	28.094	45.158	70.018	60.877	103.075	229.729	468.168	590.334
TR63	DOĞAKA	115.431	170.470	76.042	115.357	111.628	102.460	541.335	619.730
TR71	AHİKA	22.106	38.308	72.147	71.849	106.283	123.956	421.225	461.037
TR72	ORAN	21.282	41.022	70.205	70.361	103.356	227.473	403.511	549.389
TR81	BAKKA	20.136	32.544	67.555	106.816	99.435	235.088	382.717	584.727
TR82	KUZKA	22.769	35.632	73.684	74.806	108.459	130.165	423.548	457.178
TR83	OKA	21.935	31.115	71.706	63.609	105.730	253.559	429.969	573.161
TR90	DOKA	22.557	34.656	73.162	68.473	107.903	272.786	430.722	602.036
TRA1	KUDAKA	24.348	35.895	77.336	56.381	113.806	105.186	461.219	436.597
TRA2	SERKA	24.541	47.328	77.798	72.176	114.526	122.951	454.568	484.799
TRB1	FKA	69.007	106.133	75.142	97.913	110.513	272.065	484.992	711.484
TRB2	DAKA	26.224	40.927	81.668	98.800	120.197	121.640	501.704	518.286
TRC1	İKA	94.033	134.926	72.705	86.001	107.121	248.564	510.669	685.075
TRC2	KARACADAĞ	41.103	65.455	77.840	67.834	114.584	106.350	494.551	484.177
TRC3	DİKA	25.972	44.929	81.155	72.909	119.539	102.335	487.103	461.542
TOPLAM		774.642	1.248.792	1.800.000	1.800.000	2.650.000	4.600.000	10.874.626	13.061.121

3.2. Giderler

Kalkınma ajanslarının 2025 yılı bütçe giderleri 4,77 Milyar TL olmuştur.

Kalkınma ajanslarının harcamaları analitik bütçe sınıflandırmasına uygun olarak muhasebeleştirilmektedir. Giderler kurumsal, fonksiyonel ve ekonomik düzeyde sınıflandırılmaktadır. Fonksiyonel sınıflandırma genel hizmetler ve proje faaliyet desteklerinden, ekonomik sınıflandırma ise personel, mal ve hizmet alımı ile transfer giderlerinden oluşmaktadır.

Genel yönetim hizmetleri, plan, program ve proje hizmetleri ile izleme, değerlendirme ve koordinasyon hizmetleri, araştırma ve geliştirme hizmetleri ile tanıtım ve eğitim hizmetleri kalemlerinden oluşan genel hizmet giderleri yaklaşık 3,31 Milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Genel yönetim hizmetleri giderleri içinde yer alan personel giderleri ise yaklaşık 2,55 Milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

Kalkınma ajanslarının proje teklif çağrısı yöntemiyle verdiği destekleri, güdümlü proje desteklerini, finansman desteklerini, CMDP, SOGEP, Üreten Şehirler, Çalışan ve Üreten Gençler, Kurumsal Dönüşüm ve Sürdürülebilirlik Destek Programları destekleri ile BOTAP desteklerini ve fizibilite desteklerini ihtiva eden proje ve faaliyet destekleme giderleri 1,45 Milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

Kalkınma ajanslarının gider gerçekleştirmeleri özet olarak Tablo 3-3'te yer almaktadır.

Tablo 3-3 Kalkınma Ajanslarının Gerçekleşen Fonksiyonel Giderleri (2025)

Cari Fiyatlarla, Bin TL

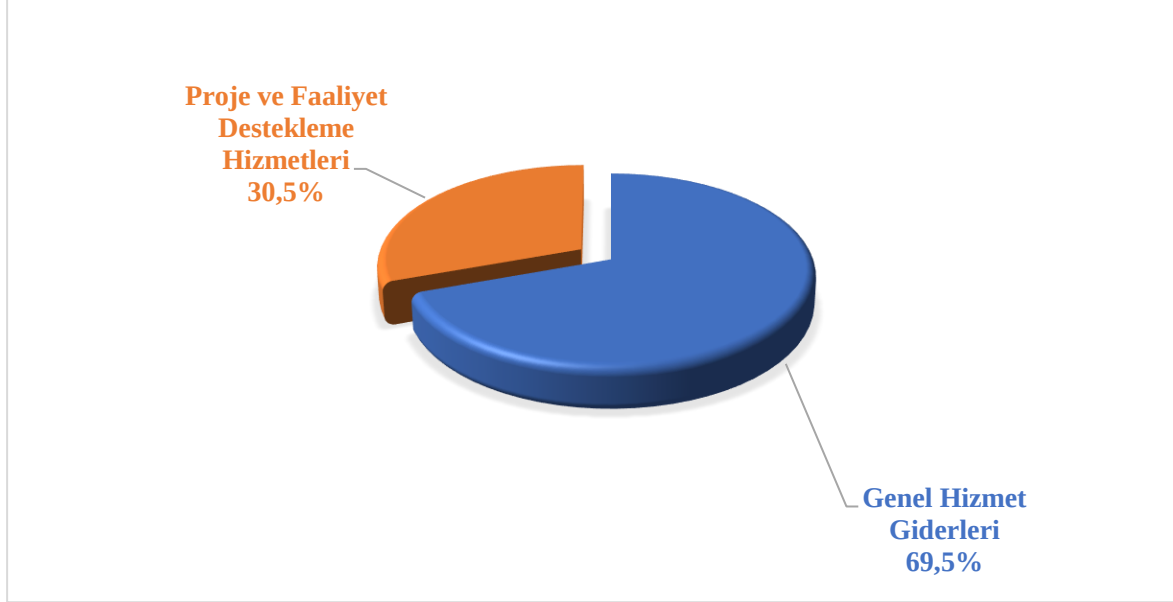
TR2 KOD	AJANS ADI	GENEL HİZMET GİDERLERİ		PROJE VE FAALİYET DESTEKLEME GİDERLERİ **	GENEL TOPLAM
		PERSONEL GİDERİ*	DİĞER GENEL HİZMET GİDERLERİ		
TR10	İSTKA	92.270	44.541	97.283	234.094
TR21	TRAKYAKA	119.996	24.815	14.210	159.021
TR22	GMKA	116.009	23.418	61.007	200.434
TR31	İZKA	77.193	113.493	9.156	199.842
TR32	GEKA	91.233	22.330	11.185	124.748
TR33	ZAFER	92.840	19.639	43.538	156.017
TR41	BEBKA	82.763	23.830	46.163	152.756
TR42	MARKA	100.149	17.694	14.422	132.265
TR51	ANKARAKA	112.955	64.538	36.397	213.890
TR52	MEVKA	105.608	30.312	11.018	146.938
TR61	BAKA	97.711	18.771	88.872	205.354
TR62	ÇKA	110.234	38.046	17.203	165.483
TR63	DOĞAKA	99.071	9.629	280.172	388.872
TR71	AHİKA	102.407	28.853	21.007	152.267
TR72	ORAN	75.626	27.157	49.228	152.011
TR81	BAKKA	78.935	43.280	22.264	144.479
TR82	KUZKA	82.887	8.755	28.883	120.525
TR83	OKA	86.228	31.635	21.193	139.056
TR90	DOKA	124.655	54.999	43.238	222.892
TRA1	KUDAKA	75.034	13.887	19.108	108.029
TRA2	SERKA	88.415	18.942	22.178	129.535
TRB1	FKA	112.355	20.635	79.023	212.013
TRB2	DAKA	117.918	23.263	62.518	203.699
TRC1	İKA	113.133	8.632	87.953	209.718
TRC2	KARACADAĞ	100.300	18.855	161.678	280.833
TRC3	DİKA	96.889	13.003	103.870	213.762
TOPLAM		2.552.814	762.952	1.452.767	4.768.533

* Personel giderlerine Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) giderleri de dahil edilmiştir.

** Proje ve faaliyet kapsamında yararlanıcılara yapılan avans niteliğindeki ön ödemeler muhasebe kayıtlarında giderleştirilmediği için tablodaki proje ve faaliyet destekleri bütçe gerçekleştirmeleri içerisinde yer almamaktadır.

Ajans bütçe gerçekleşmelerinde kalemler itibarıyla giderlerin dağılımı Şekil 3.2’de gösterilmektedir.

Şekil 3-2 2025 Yılı Gider Gerçekleşmelerinin Fonksiyonel Bazda Yüzde Dağılımı

Gider gerçekleşmelerini dağılımına bakıldığında; genel hizmet giderlerinin %69,5; proje ve faaliyet destekleme giderlerinin %30,5 oranında olduğu görölmektedir.

4. DENETİM

4.1. Sayıştay Denetimi

Kalkınma ajansları, Anayasanın 160 ıncı maddesi ile 6085 sayılı Sayıştay Kanunu çerçevesinde Sayıştay tarafından denetlenmektedir.

Sayıştay Başkanlığı tarafından 2025 yılı içerisinde 7 kalkınma ajansında denetim gerçekleştirilmiştir. Bu ajanslar; Ahiler, Bursa Eskişehir Bilecik, Çukurova, Doğu Marmara, İpekyolu, İstanbul ve Orta Anadolu Kalkınma Ajanslarıdır. 2025 yılında gerçekleştirilen denetim faaliyetleri sonucu oluşturulan denetim raporları, Sayıştay Başkanlığı tarafından ilgili Kalkınma Ajanslarına iletilmiştir.

4.2. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı Denetimi

Kalkınma ajansları, 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 207 nci maddesinin ikinci fıkrası ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı Yönetmeliğinin 3 üncü maddesi çerçevesinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı tarafından denetlenmektedir.

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı tarafından 2025 yılında 3 kalkınma ajansı nezdinde rehberlik ve teftiş faaliyeti icra edilmiştir. Bu ajanslar; İzmir, Kuzey Anadolu ve Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajanslarıdır.

4.3. Mali Yönetim Yeterlik Denetimi

4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 187 nci maddesinin (g) bendi ile 207 nci maddesinin birinci fıkrası ve Kalkınma Ajansları Denetim Yönetmeliğinin 4 üncü maddesi uyarınca kalkınma ajansları Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından gerekli görülen durumlarda mali yönetim yeterliği denetimine tabi tutulur.

Mali yönetim yeterlik denetimleri, ajansın kaynaklarını kullanabilme, işlevlerini icra edebilme ve hesap verebilme yetkinliğini denetleme amacıyla yapılmaktadır. Kalkınma Ajansları Denetim Yönetmeliğinin 4 üncü maddesinde, kalkınma ajanslarının proje ve faaliyet destekleri için kaynak kullanımı ve bu amaçla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçesinden transfer ödeneğinin kullanılması için mali yönetim yeterliğine haiz olmaları zorunlu kılınmıştır.

Mali yönetim yeterlik denetimleri için, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığından ikişer, İçişleri Bakanlığından ise bir temsilcinin katılımıyla beş kişilik yeterlik komisyonları oluşturulmaktadır.

Ajansların ilk mali yönetim yeterlik denetimleri 2011 ve 2012 yıllarını kapsayan süreçte gerçekleştirilmiştir ve bu dönemde tüm ajanslar mali yönetim yeterliği almışlardır. 2017 yılında 14, 2018 ve 2019 yıllarında ise 6'şar ajansın mali yönetim yeterliği denetimleri gerçekleştirilmiştir. 2020 yılında ise 6 kalkınma ajansının daha mali yönetim yeterlik denetiminin tamamlanması planlanmış ve bu kapsamda mali yönetim yeterlik denetimi kriter seti güncellenmiş; denetim komisyonları oluşturulmuştur. Ancak 2020 yılı başında ülkemizi de etkisi altına alan COVID-19 pandemisi koşulları dolayısıyla 2020 ve 2021 yıllarında denetimler gerçekleştirilememiştir. 2022 yılında 7, 2023 ve 2024 yıllarında 6 ajansın mali yönetim yeterlik denetimleri gerçekleştirilmiştir. 2025 yılında ise Ahiler, Doğu Akdeniz, Doğu Anadolu, Güney Ege, Güney Marmara ve Zafer Kalkınma Ajansları olmak üzere 6 ajansa mali yönetim yeterlik denetimi gerçekleştirilmiştir.

5. MERKEZİ DÜZEYDE GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYETLER

5.1. 2024-2028 Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi ve Bölge Planları

BGUS ve Bölge Planları 16 Aralık 2024 tarihli ve 9253 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile onaylanmış ve 17 Aralık 2024 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

BGUS’un vizyonu; “Küresel rekabette söz sahibi, refah düzeyi yüksek ve dirençli bölgeleriyle, yerel dinamiklerini kullanarak topyekûn kalkınmış bir Türkiye” olarak belirlenmiştir. Bu vizyon kapsamında; “bölgelerin küresel ekonomik entegrasyonunun güçlendirilmesi, bölgelerin rekabet edebilirliklerinin artırılması, bölgeler arası ekonomik ve sosyal yakınsamanın sağlanması ve afet sonrası ekonomik ve sosyal toparlanmanın sağlanması” stratejik amaçları geliştirilmiştir.

BGUS’ta, vizyon ve stratejik amaçların hayata geçirilmesine yönelik bir mekânsal kategori geliştirilmiş ve her bir kategori için farklı mekânsal stratejiler belirlenmiştir. Mekânsal amaçların yanında tüm iller için geçerli olan yatay nitelikte sanayi-lojistik, Ar-Ge ve yenilikçilik, girişimcilik, dijitalleşme, yeşil büyüme, turizm, kentsel gelişme, kırsal kalkınma ve sosyal gelişme başlıklarında tematik amaçlar ve stratejiler tanımlanmıştır.

BGUS’un hayata geçirilmesine katkı sağlamak ve bölgesel gelişmeye yönelik uygulamalara bütüncül bir çerçeve sunmak amacıyla, başta Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda yürütülen merkezi programlar olmak üzere proje geliştirme süreçlerinde BGUS stratejileri referans alınmıştır. Ayrıca, BGUS ile mekânsal ve sektörel politika belgeleri arasındaki uyum ve tamamlayıcılığı güçlendirmek amacıyla, farklı kurum ve birimler tarafından hazırlanan plan ve politika belgelerinin BGUS stratejileriyle uyumlu hale getirilmesine yönelik çalışmalar yürütülmüştür.

Kalkınma ajansları koordinasyonunda yerel düzeyde hazırlanan 26 bölge planı da tüm bölgelerin detaylı analizleri ve orta vadeli gelişme önceliklerini içermektedir. Bölge planlarında bölgenin mevcut durumu, 5 yıllık vizyonu ve bu vizyonu hayata geçirmeye yönelik öncelik, hedef ve tedbirler bulunmaktadır. Mekânsal gelişme şemaları ile bölgeye özgü politikalar ve yerleşimler ilişkilendirilmiştir. Bunun yanında bölge planlarında belirlenen önceliklerin hayata geçirilmesini kolaylaştıracak 1000’i aşkın proje ve yatırım fikri de bölge planlarında yer almaktadır.

5.2. Yerel Kalkınma Hamlesi Programı

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda yürütülen Yerel Kalkınma Hamlesi Programı, Yerel Kalkınma Hamlesi Programı Uygulama Usul ve Esasları Tebliği ile Yerel Yatırım Konuları Listesi Tebliği çerçevesinde uygulanmaktadır. Program kapsamındaki yatırımlar, 29/05/2025 tarihli ve 9903 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Cumhurbaşkanı Kararı kapsamında Yerel Kalkınma Hamlesi için öngörülen destek unsurlarından yararlanmaktadır.

Program ile illerin sosyoekonomik gelişmişlik düzeyleri, yerel potansiyelleri ve üretim kabiliyetleri dikkate alınarak; bölgelerde atıl kaynakların ekonomiye kazandırılması, yerel ihtiyaçların karşılanması, ithal girdilerin yerli üretimle ikame edilmesi, tedarik zincirlerinin güçlendirilmesi, teknoloji ve yetkinlik düzeyinin artırılması, kümelenme yapılarının desteklenmesi ve istihdam kapasitesinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Bu yönüyle Program, bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılması ve yerel kalkınmanın özel sektör yatırımları aracılığıyla hızlandırılması bakımından stratejik bir araç niteliği taşımaktadır.

Yerel Kalkınma Hamlesi Teşvik Programı kapsamında yatırımcılara; KDV istisnası, gümrük vergisi muafiyeti, yatırım yeri tahsis, sekiz yıl süreyle sigorta primi işveren hissesi desteği, yüzde 50 yatırıma katkı oranıyla vergi indirimi ile yatırım tutarının yüzde 15'i ve 301 milyon TL'ye kadar nakdi destek ya da yatırım tutarının yüzde 20'si ve 301 milyon TL'ye kadar faiz/kâr payı desteği sağlanmaktadır.

Program hazırlık sürecinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile kalkınma ajansları tarafından bölgesel potansiyeli yüksek ve kalkınma etkisi güçlü yatırım konularının belirlenmesine yönelik ön fizibilite çalışmaları, saha analizleri, ürün uzayı ve ekonomik kompleksite çalışmaları yürütülmüştür. Kalkınma ajansları yatırım destek ofislerinin saha faaliyetleri ile Bakanlık analizlerinin bütüncül biçimde değerlendirilmesi sonucunda, her ilden dörder adet olmak üzere toplam 324 yatırım konusu belirlenmiş ve Yerel Yatırım Konuları Listesi Tebliği yayımlanmıştır.

Program başvuruları, 01/08/2025 tarihinden itibaren www.yerelkalkinmahamlesi.sanayi.gov.tr adresi üzerinden alınmaya başlanmış; ön başvuru süreci 30/09/2025 tarihi saat 18.00 itibarıyla tamamlanmıştır. Bu süreçte 81 ilden, 324 yatırım konusu kapsamında toplam 696 proje başvurusu yapılmıştır. Değerlendirme sürecinin ardından 398 projenin kesin başvurusu alınmıştır.

Kesin başvurusu alınan 398 proje ile yaklaşık 256 milyar TL yatırım kaynağının harekete geçirilmesi ve 26.945 kişilik istihdam oluşturulması hedeflenmektedir. 2025 yılı başvuruları; döngüsel ekonomi ve sıfır atık, katma değerli üretim, yüksek teknoloji yatırımlar, kırsal kalkınma, destinasyon temelli turizm, yerlileştirme, mavi ekonomi, kültür endüstrileri, sektörel yükselme, ekosistem geliştirme ve Ar-Ge'nin yatırıma dönüştürülmesi gibi temalar altında yoğunlaşmıştır. Bu çerçevede Program, yerel kaynakların üretime kazandırılması, bölgesel değer zincirlerinin güçlendirilmesi, sürdürülebilir üretim yapısının geliştirilmesi ve illerin rekabet gücünün artırılması açısından önemli bir uygulama alanı oluşturmuştur.

2025 yılı Yerel Kalkınma Hamlesi Teşvik Programı kapsamında alınan proje başvurularına ilişkin değerlendirme süreci tamamlanma aşamasındadır.

5.3. Anadoludakiler Projesi

Topraklarımızın tarımsal bereketini, mutfak kültürümüzün kilerleri dolduran birikimini, zanaatkarlarımızın becerilerinin çeşitliliğini ve zenginliğini hikayeler ile görünür kılarak, girişimciler ve kooperatifler için yenilikçi girişim fırsatlarını ortaya çıkarmak, yerel ve bölgesel kalkınmayı desteklemek amacıyla Sayın Emine Erdoğan Hanımefendinin himayelerinde “Anadoludakiler” projesi yürütülmektedir.

Proje kapsamındaki www.anadoludakiler.org platformunda farklı nitelikleriyle öne çıkan ve hikayesi olan ürünler öncelikli olarak seçilmiştir. Ürünlerin keşfedici, teşvik edici, harekete geçirici, ticari üretim potansiyeline sahip ve kırsal kalkınmayı destekleyici nitelikleri dikkate alınmıştır.

Platformda, Anadolu'nun yerel ürün çeşitliliği üç kategoride (**3B**) sınıflandırılmıştır.

Toprağın Bereketi: Bereket coğrafyasının toprak ve su ile ortaya çıkan, hammadde niteliğindeki tarımsal ürünleridir.

Mutfağın Birikimi: Tarihsel süreç içinde aktarılan mutfak kültürünün birikimini ifade eden gıda ürünleridir.

Ellerin Becerisi: Doğal malzemelerle, geleneksel üretim yöntemleri kullanılarak aktarılan el sanatları ve zanaat ürünleridir.

Ürünlerin farklı temalarda sınıflandırılması, tematik sınıflandırmanın da girişimcilik ekosisteminin bileşenleri ile bağlantılı hale getirilmesi yerel ve bölgesel kalkınmanın tetikleyici gücünü oluşturmaktadır.

Proje süreçlerinde “keşfet, buluş, tasarla ve pazarla” adımlarından oluşan döngüsel süreç kullanılmıştır.

Keşfet: Anadolu’nun değerlerini bereket, birikim ve beceri temaları ile yeniden keşfetmektir.

Buluş: Genç girişimciler üretici, dağıtıcı ve tüketici ile buluşturulacaktır.

Tasarla: Sosyal etki oluşturan iş modelleri tasarlanacaktır.

Pazarla: Deneyimlerin güçlü içerikler ve görünürlüklerle dijital ürün markalarına dönüştürülmesi ve yeni nesil pazarlama ortam ve araçlarının teşvik edilmesi sağlanacaktır.

Anadoludakiler platformu, yerel ve bölgesel ekonomilerin canlandırılması ile başta kadınlar ve gençler olmak üzere istihdamın artırılması amacına yönelik yerel ve yenilik arasında köprü oluşturacak bir fırsat olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca, Platform tarım ve gıda sisteminde üretim, dağıtım, tüketim ya da atık döngüsü aşamalarında tespit edilen sorunların çözümü için yaratıcı ve yenilikçi fikirlerin girişimciliğe dönüştürülmesi için imkanlar sunmaktadır.

“Anadoludakiler” projesinin tanıtım toplantısı 28.06.2024 tarihinde Sayın Emine Erdoğan Hanımefendi’nin katılımlarıyla gerçekleştirilmiştir.

Anadolu’nun bereket, birikim ve beceri başlıkları altında sınıflandırılan yerel değerlerini görünür kılmak ve yenilikçi girişim fırsatları oluşturmak amacıyla www.anadoludakiler.org dijital platformu kurulmuş; platformda özgün hikâyesi bulunan, geleneksel üretim bilgisini tasarım ve inovasyonla buluşturan, ticari üretim potansiyeline sahip ve kırsal kalkınmayı destekleyen ürünlere yer verilmiştir.

Proje kapsamında, Anadolu’nun kültürel ve üretim mirasını konu alan belgesel içerikler hazırlanmış; bereket, birikim ve beceri tematik çerçevesinde kurgulanan iki sezonda 26 bölüm olarak kalkınma ajansları destekleriyle ortaya çıkan başarı hikâyeleri bütüncül bir yerel kalkınma perspektifiyle yayımlanmıştır.

Yerel üreticilerin ve özellikle kadın kooperatiflerinin görünürlüğünü artırmak ve pazara erişimlerini kolaylaştırmak amacıyla, Türkiye’nin farklı bölgelerinden seçilen kooperatifler ve ürünlerini içeren bir Kooperatif Kataloğu hazırlanarak dijital ortamda erişime sunulmuştur.

Türk Mutfağı Haftası ve çeşitli ulusal etkinlikler kapsamında Kapadokya, Kayseri ve Çukurova’da kurulan Anadolu dakiler Pazarları ile yöresel üreticiler, kadın kooperatifleri ve zanaatkarlar bir araya getirilmiş; bu organizasyonlar aracılığıyla üreticilerin ürün hikâyesi oluşturma, ambalajlama ve sunum alanlarında deneyim kazanmaları ve pazarlama yetkinliklerinin güçlendirilmesi sağlanmıştır.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu toplantıları vesilesiyle New York Türkevi’nde düzenlenen “Anadoludakiler: Kapıların Ardındaki Hazine ler” sergisi ile Anadolu’nun binlerce yıllık üretim ve zanaat birikimi, sürdürülebilirlik ve çağdaş tasarım anlayışıyla uluslararası platformda tanıtılmıştır.

Yöresel ürünlerin katma değerinin artırılması amacıyla tematik ürün projeleri geliştirilmiş; bu kapsamda “Anadoludakiler: Sof’un Zamansız Yolculuğu” projesi ile Ankara Sof kumaşından oluşan özel bir koleksiyon hazırlanarak kamuoyuna sunulmuştur.

Yerel ve özgün ürünlerin tasarım, inovasyon ve iş birlikleri yoluyla markalaşmasını hedefleyen 81 İl 81 Ürün Programı kapsamında sürdürülebilir üretim modellerine yönelik rehberlik çalışmaları başlatılmış, ilk uygulama Muğla’da Gökova Susamı odağında gerçekleştirilmiştir.

Anadoludakiler markası altında sunulacak ürünlere yönelik kalite, özgünlük, sürdürülebilirlik ve sosyal kriterleri içeren bir ürün akreditasyon sistemi Kapadokya Üniversitesi iş birliğiyle oluşturulmuştur.

Bununla birlikte, kreatif endüstriler alanında Anadolu’dan doğan ilhamın evrensel bir dile dönüştürülmesi amacıyla düzenlenen Kreatif Ekonomi Zirvesi ile kültür, tasarım, teknoloji ve girişimcilik alanlarında paneller, sergiler ve ilham verici buluşmalar gerçekleştirilmiştir.

5.4. Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı

Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı (CMDP) ile nispeten geri kalmış ve sürekli göç veren bölgelerde yer alan bölgesel çekim merkezi niteliğini haiz şehirlerin katma değeri yüksek üretiminin, teknoloji seviyesinin, istihdamın, ihracat hacminin ve yenilikçilik kapasitesinin artırılması yoluyla ülke sathında daha dengeli bir yerleşme düzeninin sağlanması ve göçün kademeli olarak yönlendirilebilmesi amaçlanmaktadır.

Programın uygulama çerçevesi Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca hazırlanan uygulama usul ve esasları ile belirlenmekte; yereldeki koordinasyonu ve izlemesi ise kalkınma ajansları tarafından yürütülmektedir.

Programın öncelik alanlarını istihdamın, üretimin ve ihracat kapasitesinin artırılması ile verimliliğin, teknolojinin ve yenilikçiliğin desteklenmesi oluşturmaktadır.

2025 yılında toplam CMDP katkısı 828 Milyon TL olan 15 proje desteklenmiştir. Eş finansmanla birlikte Program kapsamındaki illere yaklaşık 1,8 Milyar TL tutarında yatırım kazandırılmış olacaktır.

5.5. Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı

Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP), dezavantajlı kesimlerin ekonomik ve sosyal hayata daha aktif katılımını sağlamayı ve yetenek gelişimini desteklemeyi amaçlamaktadır.

Programın uygulama çerçevesi, 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine dayanılarak Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca hazırlanan uygulama usul ve esasları ile belirlenmekte; 81 ilde uygulanmakta olan Programın yereldeki koordinasyonu ve izlemesi ise kalkınma ajansları tarafından yürütülmektedir.

Programın öncelik alanları istihdam edilebilirliği artırmak, sosyal girişimcilik ve yenilikçilik, sosyal içerme ve sosyal sorumluluktur.

Program kapsamında 2025 yılında toplam 146 projenin desteklenmesi uygun görülmüştür. Desteklenmesi uygun görülen projelere 679,6 Milyon TL tahsis edilmiş olup eş finansmanla birlikte toplamda 1,16 Milyar TL’lik kaynağın harekete geçirilmesi sağlanacaktır.

5.6. Çalışan ve Üreten Gençler Programı

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından gençlerin kişisel ve sosyal gelişimini destekleme ve istihdam edilebilirliğini artırma amacıyla “Çalışan ve Üreten Gençler Programı” geliştirilmiştir. Gençlik ve Spor Bakanlığı ile iş birliği içerisinde hazırlanan bu program kapsamında genç işsizliğin görece yüksek ve kadın istihdamının da görece düşük olduğu bölgelerde istihdam yoğun alanlarda (tekstil, hazır giyim, konfeksiyon, ayakkabıcılık, çağrı merkezi, vb.) üretim/hizmet altyapılarının oluşturulabilmesi doğrultusunda atıl altyapıların tespiti ve yeni altyapıların kurulması amacına istinaden var olan potansiyeller ve ihtiyaçlar kalkınma ajanslarının bölgelerinde yapmış oldukları çalışmalar sonucu belirlenmiş olup bu alanların özel sektör yatırımcılarının kullanımına sunulması hedeflenmektedir.

Program kapsamında 2025 yılı sonu itibarıyla 109 adet projeye destek sağlanmış olup oluşturulan/oluşturulacak atölyelerde 10 bin kişinin üzerinde istihdam sağlanmaktadır.

Mevcut iş birliğinin devamı niteliğinde; Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Gençlik ve Spor Bakanlığı arasında tesis edilen yeni iş birliği çerçevesinde, Çalışan ve Üreten Gençler Programı kapsamında yeni üretim tesislerinin kurulması ve ilave istihdam olanaklarının oluşturulması hedeflenmektedir.

5.7. Üreten Şehirler Programı

Üreten Şehirler Programı ile sanayinin ülke genelinde dengeli gelişiminin sağlanması ve metropoller dışındaki önemli sanayi, hizmet ve turizm merkezi niteliğindeki Adana, Antalya, Balıkesir, Denizli, Eskişehir, Gaziantep, Kahramanmaraş, Kayseri, Konya, Manisa, Mersin, Sakarya ve Tekirdağ illerinin uluslararası alanda rekabetçi bir üretim yapısına kavuşması için işletmelerin küresel üretim sistemlerine entegrasyonunun güçlendirilmesi, şehirlerin uluslararası erişilebilirliğinin ve kentsel yaşam kalitesinin yükseltilmesi, sanayi, teknoloji ve yenilik altyapıları ile beşerî sermaye ve kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

2025 yılında Program kapsamında 5 projeye toplam 65 Milyon TL destek sağlanmış, eş finansmanla birlikte toplam 86 Milyon TL yatırım hacmi oluşturulmuştur.

5.8. Kurumsal Dönüşüm ve Sürdürülebilirlik Destek Programı

Kurumsal Dönüşüm ve Sürdürülebilirlik Destek Programı ile yerel ve bölgesel kalkınma açısından önemli bir hizmeti sunma amacıyla kurulmuş ancak kurumsal, yönetsel ve finansal sorunları bulunan şirketlerin sürdürülebilirliklerinin ve etkinliklerinin sağlanması amaçlanmaktadır.

Programın uygulama çerçevesi, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin 385 inci maddesinin birinci fıkrasının (s) bendi ile 394 üncü maddesinin birinci fıkrasının (e) bendine dayanılarak hazırlanan uygulama usul ve esasları ile belirlenmekte, yereldeki koordinasyonu ve izlemesi ise kalkınma ajansları tarafından yürütülmektedir.

Program kapsamında; makine ve teçhizat alımı, küçük inşaat işleri, yazılım ve donanım temini, yönetim danışmanlık faaliyetleri, satış, pazarlama, kurumsallaşma, ürün tasarımı, mağaza kurulumu, nitelikli personel istihdamı, hammadde tedariki, işletme sermayesi ihtiyacı gibi tesisin idamesi için kritik önemi haiz olan hususlarda destek sağlanmaktadır.

Program kapsamında 2025 yılında toplam 83,3 Milyon TL bütçeli 2 projeye 60 Milyon TL destek verilmiştir.

5.9. Bölgesel Kalkınma Fonu

Gelişmiş ekonomilerde yenilikçi girişimlerin finansmanında önemli bir araç olan girişim sermayesi; yeni fikir ve teknolojilerle yüksek katma değer yaratan, belirli bir olgunluğa erişmiş, erken aşama yatırımlara göre daha düşük riskli, ithal ikameci üretim yapan veya ihracatı için sermayeye ihtiyaç duyan şirketlere fon sağlayan bir finansman yöntemidir.

Girişim sermayesi uygulamaları ile yeni fikirler ve yeni teknolojiler ortaya koyarak yüksek katma değer sağlayacak ve hızlı büyüme potansiyeline sahip girişimler desteklenmekte ve yatırım süreçlerinde yalnızca finansman değil, mentörlük, yönetim ve ağ ilişkileri desteği de sağlanmaktadır.

Ülkemizde girişim sermayesi uygulamalarının yaygınlaştırılması hususuna gerek ulusal gerekse bölgesel kalkınma politikaları içerisinde yer verilmektedir. 2019-2023 yılları arasında ülkemizin kalkınma vizyonunu ortaya koyan 11. Kalkınma Planı'nın Sanayi Politikaları bölümünde "Kalkınma ajansları tarafından bölgesel potansiyelleri hayata geçirebilecek, büyüme potansiyeli taşıyan şirketlere sermaye katkısı yapılarak bölgelerin gelişmesine ve rekabet güçlerinin yükseltilmesine katkı sağlayacak bölgesel girişim sermayesi uygulaması pilot olarak belirlenecek illerde başlatılacak ve bölge planlarında belirlenen önceliklerle uyumlu olarak yürütülecektir" politikası yer almaktadır. Ayrıca 12. Kalkınma Planı'nda yer alan "Yatırım bankacılığı, kurumsal ve bireysel girişim sermayesi, kitle fonlaması, etki yatırımcılığı, melek yatırımcılık gibi alternatif ve yenilikçi finansman imkânları güçlendirilecek ve kullanımları yaygınlaştırılacaktır." ifadesi ile konunun önemine tekrar vurgu yapılmıştır.

Bu politika kapsamında hem bölgesel farkların giderilmesi hem de ülke genelinde erken aşama girişim sermayesi yatırımlarının artırılması amacıyla bölgesel girişim sermayesi uygulamasının gerçekleştirilmesi için çalışmalar başlatılmıştır.

Girişim sermayesi çalışmaları ile kalkınma ajansları tarafından hazırlanan bölge planlarında belirlenen önceliklerle uyumlu olarak yerli, sürdürülebilir ve stratejisi olan bir sistem tasarımı yapılmıştır. Bu sistem ile bir yandan girişimciliğin desteklenmesi yönünde uygulanan politika araçları çeşitlendirilirken diğer yandan yeni işlerin oluşumuna, yenilikçiliğe, üretkenliğe ve büyümeye katkı sağlanarak ekonomik fayda artırılmaktadır.

Bölgesel girişim sermayesi uygulamasına ilişkin çalışmalar 2019 yılında tamamlanmış, bu çalışmalar neticesinde 2019 yılı Aralık ayında Türkiye Kalkınma Fonu altında ana yatırımcısı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı olan ve 100 Milyon TL KOSGEB katkısıyla toplam 525 Milyon TL taahhüt edilen Bölgesel Kalkınma Fonu kurulmuştur. Bu Fon ile 26 Düzey-2 Bölgesinde katma değeri yüksek mal ve hizmet üreten girişimlerin ortaya çıkarılması, finansman ihtiyacı olan ve büyüme potansiyeli taşıyan şirketlere sermaye katkısı yapılması ve bu şirketlerin rekabet güçlerinin artırılması amacıyla özel sermaye yatırımı yapılmaktadır. Fon Yatırımcı Sözleşmesi 2020 yılı Temmuz ayında imzalanmış olup bugüne kadar Fon kapsamında 4 şirkete yatırım yapılmıştır. Fon Yönetimi tarafından şirketlerle yatırım görüşmelerine devam edilmektedir.

5.10. Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS) Projesi

Kalkınma ajanslarının kurumsal işleyişinin güçlendirilmesi ve ana hizmet süreçlerine ilişkin etkinliğin ve verimliliğin artırılmasına yönelik olarak modüler, bütünsel ve merkezi bir bilgi sistemi olarak geliştirilen Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS) geliştirme çalışmalarına 2025 yılında da devam edilmiştir. Bu kapsamda, 2025 yılında KAYS üzerinden iletilen 604 talebin 593'ü karşılanmıştır.

5.11. Türkiye’de Mülteciler ile Ev Sahibi Topluluklar Arasında Sosyal Girişimcilik, Güçlendirme ve Uyum Projesi

Avrupa Birliği FRIT II Mali Yardım Fonu çerçevesinde, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Dünya Bankası yürütücülüğünde, Çukurova, Doğu Akdeniz, İpekyolu, Karacadağ ve Dicle Kalkınma Ajanslarının yerel ortaklığında, Adana, Mersin, Gaziantep, Adıyaman, Kilis, Mardin, Hatay, Osmaniye, Kahramanmaraş, Diyarbakır ve Şanlıurfa illerinde uygulanan Türkiye’deki Mülteciler ve Ev Sahibi Topluluklar Arasında Sosyal Girişimcilik, Güçlendirme ve Uyum Projesi (SEECO); Türkiye’nin hedef bölgelerinde geçici koruma altındaki kişiler ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları için kadın ve gençlerin sosyal girişimler yoluyla geçim durumlarını iyileştirmeyi ve sosyal uyumlarına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. 39,5 Milyon Avro bütçeli Proje 26 Şubat 2021 tarihinden itibaren uygulanmakta olup 31 Temmuz 2026 itibarıyla tamamlanacaktır.

Projenin uygulama ortakları arasında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile başta geçici koruma altındaki nüfusun fazla olduğu illerdeki ilgili kalkınma ajansları ve belediyeler yer almaktadır. Hedef topluluklara aşina sivil toplum kuruluşları (STK) da uygulamadaki rolleri aracılığıyla projeden faydalanmaktadır.

Projeye ilişkin faaliyetler temel olarak 3 bileşen ekseninde gerçekleştirilmektedir.

Bileşen 1, yukarıda belirtilen hedef illerde geçici koruma altındaki kişilerin ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının sosyal girişimciliğini desteklemeye yönelik faaliyetlerini finanse etmektedir. Bu bileşen kapsamındaki doğrudan faydalanıcılar, sosyal girişimler alanında iş kurma desteği ve eğitim hizmetlerinden faydalanmakla birlikte alt hibe alan ve istihdam edilen kişilerdir. Bu kapsamda proje eğitim faaliyetleri tamamlanmış ve toplam 4.039 kişiye girişimcilik eğitimleri verilmiştir. Aralık 2025 itibarıyla eğitim alan genç ve kadınların 1.672'si ile 5.000 – 20.000 Avro aralığında hibe sözleşmeleri imzalanmış, mevcut durumda 1.323 kadın ve genç faydalanıcıya 16,1 Milyon Avro hibe ödemesi yapılmıştır.

Bileşen 2, geçim kaynaklarına yönelik tesislerdeki eksiklikleri gidermeyi, kadınların gelir elde etmesini desteklemeyi ve geçici koruma altındaki bireyler, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları ile belediye yetkililerinin sosyal girişimlere katılımını teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Bu kapsamda, geçici koruma altındaki kişilerin ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının geçim kaynaklarıyla ilgili tesislere yönelik yerel ihtiyaçlar ve öncelikler hakkındaki karar verme süreçlerine katılımları için kapasite oluşturma ve kolaylaştırma faaliyetleriyle birlikte geçim kaynakları ile ilgili seçilen tesislerin kurulum/ yenileme maliyetleri finanse edilmektedir. Aralık 2025 itibarıyla 94 tesis ile hibe anlaşması imzalanmış bu tesisler için faydalanıcı kamu kurumlarına yaklaşık 14,7 Milyon Avro ödeme yapılmıştır. Söz konusu tesislerden aylık ortalama 15.000'in üzerinde kişi yararlanmakta olup, bu tesisler yerel düzeyde istihdama ve ekonomik faaliyetlere katkı sağlamaktadır. SEECO projesi kapsamında 1. ve 2. Bileşen hibe projeleri ile toplam yaklaşık 1.500 kişiye istihdam imkânı sağlanmıştır.

Bileşen 3, proje yönetimi, izleme-değerlendirme, iletişim ve görünürlük faaliyetleri ile ulusal (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı) ve yerel (kalkınma ajansları, belediyeler, STK'lar ve diğer paydaşlar) düzeydeki aktörlere yönelik kapasite geliştirme faaliyetlerini finanse etmektedir. Bu doğrultuda, gelecekte kadınların geçim imkanlarının geliştirilmesine yönelik destek olanaklarının güçlendirilmesi, ulusal ve bölgesel düzeyde sosyal girişimciliğe yönelik farkındalığın artırılması amaçlanmıştır. Bu bileşen kapsamında; kurumsal kapasiteyi geliştirme amacıyla Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü, Kalkınma Ajansları, Topluluk Uygulayıcı Ortakları ve Proje Uygulama Biriminde görevli 316 personele kapasite geliştirme eğitimleri verilmiştir. Bu eğitimler aşağıda sunulmaktadır;

- Kalkınma Ajansları Oryantasyon Programı,
- Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddeti Önleme,
- SEECO Projesi İletişim ve Görünürlük, MIS (Yönetim Sistemi),
- GRM (Şikâyet Mekanizması) Tanıtımı ve Uygulaması,
- İklim Değişim Politikaları ve Yeşil Kalkınma,
- İhale Değerlendirme,
- Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Çerçevesi,
- Muhasebe Yazılımları,
- Dünya Bankası Finans Bilgi Yönetim Sistemi,
- Dünya Bankası Satın Alma Prosedürleri,
- Liderlik ve İyi Yönetim Uygulamaları,
- Yatırımların Sosyal Etkisinin Ölçümü,
- Etki Yatırımı.

Bu bileşen kapsamında hibe verilen faydalanıcıların sektörel ve coğrafi iş birliklerinin artırılması, tedarik zincirlerinin oluşturulması ve faydalanıcıların satış kanallarına erişimin artırılması için 250 kişilik bir sosyal girişimcilik grubu oluşturulmuştur. Söz konusu grup ile haftalık değerlendirme, seminer ve iş birliği toplantıları yapılmaktadır. Grup üyeleri ve hibe faydalanıcılarının gelir getirici faaliyetlerini artırmak amacıyla faydalanıcı ürün kataloğu hazırlanmış olup Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yayımlanmaya ve yaygınlaştırmaya hazır hale getirilmiştir.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının sosyal girişimcilik ve etki yatırımları alanlarındaki yenilikçi strateji ve politika önerilerini içeren bir politika notu çalışması yapılmaktadır. Çalışma kapsamında alternatif destek mekanizmaları ve etki yatırımı konusunda kamu kurumları ile istişare toplantıları gerçekleştirilmiş, 6 konu başlığı altında çevrimiçi bir kütüphane hazırlığı yapılmış ve yayımlanmak üzere hazırlık sürecinin son aşamasına gelinmiştir.

Bu bileşen kapsamında yürütülen iş birliği çalışmaları altında hibe alan bireysel hibe faydalanıcıları ve proje ile kurulan geçim kaynağı tesisleri ile büyük kurumsal firmalar arasında 19 adet iş birliği anlaşması imzalanmıştır.

Proje değerlendirme anketleri kapsamında ara dönem değerlendirme çalışmaları tamamlanmış ve projenin orta dönem etkisi ölçülmüştür.

5.12. Sürdürülebilir Sosyo-Ekonomik Entegrasyon için Girişimcilik Kapasitelerinin İyileştirilmesi Projesi

Avrupa Birliği tarafından fonlanan, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğünün yararlanıcısı ve Uluslararası Göç Politikaları Geliştirme Merkezi (ICMPD)'nin uygulayıcısı olduğu Sürdürülebilir Sosyo-Ekonomik Entegrasyon için Girişimcilik Kapasitelerinin İyileştirilmesi Projesi (ENHANCER) 2020 yılı itibarıyla uygulamaya konulmuştur. Projenin amacı, girişimcilik ve geçim imkânlarını iyileştirerek geçici koruma sağlanan kişilerin toplumla karşılıklı uyumunu sağlamaya katkıda bulunmaktır.

Proje kapsamında girişimcilik faaliyetlerinin artırılması, yerel girişimcilik ekosistemlerinin etkin ve kapsayıcı hizmet vermek üzere geliştirilmesi, merkezi ve yerel düzeyde politika, uygulama ve koordinasyonun güçlendirilmesine katkı sağlanması yönünde çalışmalarda bulunulması hedeflenmektedir.

Proje; Adana, Ankara, Bursa, Gaziantep, Hatay, İstanbul, İzmir, Kayseri, Konya, Mersin ve Şanlıurfa olmak üzere on bir ilde uygulanmaktadır. Yaklaşık 32,5 Milyon Avro olan proje bütçesinden 17 Milyon Avro girişimcilere, KOBİ'lere, kooperatiflere ve yerel kurumlara hibe desteği sağlamak üzere tahsis edilmiştir.

Projede, girişimci adaylarının iş kurma eğilimlerini artırmanın yanında yeni kurulan veya büyüme potansiyeli bulunan firmaların başarı ve büyüme imkânını yükseltmeye yönelik olarak aşağıda belirtilen hizmet ve destekler sağlanmaktadır:

- Girişimcilik eğitimleri,
- Mentorluk desteği,
- İş Dünyası buluşmaları,
- Yatırımcı buluşmaları,
- Başarılı projeleri alternatif finansmana erişirme,
- Girişimcilik ekosistemi ve ortak kullanım alanlarına yönelik hibeler,
- İş kurma (start-up) hibeleri,
- KOBİ'lerde istihdamı artırmaya yönelik hibeler,
- Kooperatiflerde istihdamı artırmaya yönelik hibeler.

Proje kapsamında bugüne kadar 8 farklı hibe programı ilan edilmiş, 63'ü KOBİ, 50'si kooperatif, 20'si girişimcilik ekosistemindeki kurumlar, 25'i girişimcilere yönelik ortak kullanım alanları, 152'si girişimciler olmak üzere 310 yararlanıcıya yaklaşık 17,4 Milyon Avro kaynak sağlanmıştır. 2025 sonu itibarıyla 5.048 kişi genel ve teknik girişimcilik eğitimlerini başarıyla tamamlamış, 462 kişi mentorluk hizmetinden faydalanmıştır. Diğer taraftan, göç ve girişimcilik alanında çalışan merkezi düzeydeki kurumlara sağlanan kapasite geliştirme eğitimlerine 42 kişi, yerel düzeydeki eğitimlere ise 168 kişi katılmıştır.

2025 yılında ilan edilen hibe programları kapsamında sözleşmesi imzalanan projelerin uygulamaları devam etmiştir. Mersin'de B2B ve yatırımcı buluşması etkinliği gerçekleştirilmiştir. Bugüne kadar gerçekleştirilen B2B ve yatırımcı buluşmaları etkinlikleri kapsamında 1.629 girişimci bir araya getirilmiş ve girişimcilerin iş birlikleri ile finansmana erişimleri desteklenmiştir.

Proje kapsamında; girişimciler, mentörler ve girişimcilik merkezleri gibi ekosistem paydaşlarını bir araya getiren bir dijital platform kurulmuş ve kullanıma açılmıştır.

Projede elde edilen tecrübeler ve çıktılar doğrultusunda ICMPD Türkiye Ofisi ile birlikte ENHANCER PRO isimli bir devam projesi geliştirilmiştir. Proje kapsamında istihdamın artırılması ve işletmelerin büyümesi amacıyla yönelik olarak girişimler, KOBİ'ler, kooperatifler ve yerel kurumlara hibeler, eğitim, mentörlük ve danışmanlık destekleri sağlanmasının yanı sıra network oluşturma ve farkındalık faaliyetleri yürütülmesi hedeflenmektedir. Projeye Kahramanmaraş, Osmaniye, Adıyaman, Kilis, Malatya, Elazığ ve Kocaeli illeri dahil edilmiştir. Toplam 48 ay olarak planlanan projeye AB tarafından ilave 70 Milyon Avro kaynak tahsis edilmiştir. Proje uygulaması Aralık 2024 itibarıyla başlamıştır.

ENHANCER PRO projesi kapsamında projenin tanıtılması ve uygulanmasına ilişkin katkıların alınmasını teminen ilgili kalkınma ajanslarına yönelik bir tanıtım toplantısı gerçekleştirilmiştir. Projenin tanıtımını yapmak üzere Elâzığ, Malatya ve Adıyaman illerindeki tüm ilgili paydaşların katıldığı bilgilendirme toplantıları yapılmıştır. Bölgelerde girişimcilere hizmet sağlayan merkezlere yönelik olarak Ortak Kullanım Tesisleri Hibe Programı ilan edilmiş, ön bilgilendirme toplantısı düzenlenmiştir.

5.13. Sosyal Kapsayıcı Yeşil Geçiş Projesi

Dünya Bankasının finansör, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının ana uygulama birimi olduğu Sosyal Kapsayıcı Yeşil Geçiş (Socially Inclusive Green Transition-SoGreen) Projesi kapsamında 400 Milyon dolar finansman elde edilecek ikraz anlaşması Türkiye Cumhuriyeti Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Dünya Bankası arasında 22.10.2024 tarihinde imzalanmıştır. Proje ile yeşil dönüşüm alanında destekler sağlanarak yeni iş ve istihdam alanlarının yaratılması ve sosyal kapsayıcılık hedeflenmektedir. Bu kapsamda proje ile sağlanacak kredi tutarı, Kalkınma Ajanslarının mevcut destek mekanizmaları aracılığıyla kapsayıcı yeşil dönüşüm temasına uygun çeşitli destek programı ve projelerin finansmanında kullanılmaktadır. Projenin uygulama süresi 7 yıldır. Projenin bileşenlerine ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır;

Bileşen 1 (Kapsayıcı ve Yeşil Yatırımlar ve Girişimciliğin Desteklenmesi): Bu bileşen kapsamında mikro ve küçük işletmeler, birlikler ve kooperatifler gibi yeşil dönüşümden olumsuz etkilenmesi muhtemel grupların ve emek yoğun sektörlerin sürdürülebilir istihdam yaratan ekonomik ve sosyal etkisi yüksek projeleri desteklenecektir. Bu bileşen kapsamında KOBİ'lere geri ödemeli finansman desteği sağlanacaktır. Hibe destekleri ise sürdürülebilirlik ve yeşil dönüşüm konularında ölçeklenme potansiyeli yüksek inovasyon temelli girişimler için hızlandırma ve kuluçka desteği şeklinde kullanılacaktır.

Bileşen 2 (Kapsayıcı ve Yeşil Geçim Kaynağı Tesislerinin Desteklenmesi): Bu bileşen kapsamında istihdamı ve yeşil kalkınmayı desteklemek için yerel, kapsayıcı, yeşil ve yenilikçi altyapı yatırımları desteklenecektir. Gündümlü proje desteği mekanizması kullanılarak kalkınma ajanslarınca yereldeki yeşil dönüşüm ve sürdürülebilirlik odaklı yerel potansiyellere odaklanan projeler fonlanacaktır.

Bileşen 3 (Proje Yönetimi): Bu bileşen kapsamında proje yönetimi ve kurumsal kapasite geliştirme faaliyetlerine odaklanılacaktır. Ayrıca 26 düzey 2 bölgesinde “Yeşil Dönüşümde Ekonomik Fırsatlar Analizleri” hazırlanacaktır.

Bileşen 4 (Beklenmedik Acil Müdahale): Bu bileşen, felaket veya kriz gibi durumlarda ihtiyaç duyulduğunda aktifleştirilecektir.

Sogreen Projesinin ilk iki bileşeni kapsamında kalkınma ajanslarının mevcut destek mekanizmaları aracılığıyla 81 ilde finanse edilecek kapsayıcı yeşil dönüşüm temasına uygun projeler ile yaklaşık;

- 1.810 KOBİ'ye toplam 179,6 milyon Dolar geri ödemeli finansman desteği,
- 1.150 mikro/küçük girişimci, kooperatif ve üretici birliğine toplam 16 milyon Dolar hızlandırıcı hibe desteği,
- 2.000 kadın ve genç girişimciye toplam 16 milyon Dolar kuluçka hibe desteği,
- 175 istihdam ve yeşil dönüşüm altyapı projesine toplam 172,6 milyon Dolar hibe desteği sağlanacaktır.

Sogreen kapsamında destekleme sürecine 2025 yılının üçüncü çeyreği itibarıyla başlanmıştır. Birinci Bileşen kapsamında 15 kalkınma ajansı tarafından Temmuz-Kasım 2025 tarihleri arasında hızlandırma programı çağrıları yürütülmüştür. Bu çağrılar kapsamında toplam 1.234 başvuru alınmıştır. Başarılı bulunan projelerin toplam bütçesi 84,8 Milyon TL olup Ajans destek tutarı 49,8 Milyon TL'dir. 2025 yılı sonu itibarıyla 18 kalkınma ajansı toplam 666 milyon TL bütçeli hızlandırıcı teklif çağrısı programlarına çıkmış olup yararlanıcılarla hibe sözleşmelerinin imzalanması süreci devam etmektedir. 2025 yılı Yatırım Programında ayrılan 170 Milyon TL bütçe ilgili kalkınma ajanslarına Proje kapsamında verilecek destekler için aktarılmıştır.

Bununla birlikte, Birinci Bileşen kapsamında geri ödemeli finansman desteğine yönelik çalışmalar (rehber hazırlığı, ticari banka anlaşmaları) yürütülmüş olup 10 kalkınma ajansının 2026'nın ilk çeyreğinde çağrıya çıkması için gerekli hazırlıklar yapılmıştır.

İkinci Bileşen kapsamında, yereldeki kamu kurum ve kuruluşları tarafından sunulan toplam 137 proje teklifi değerlendirilmiş olup bunlardan 8'i desteklenmeye uygun bulunmuştur. Bu projelerin toplam tahmini bütçesi 807,8 Milyon TL olup kalkınma ajansları tarafından sağlanacak destek tutarı 555,1 Milyon TL'dir. Söz konusu projelerin uygulamasına 2026 yılında başlanması planlanmaktadır.

5.14. Türkiye’de Yaratıcı Ekonominin Uygun Şekilde Dönüştürülmesi için Kapasite Geliştirme Projesi

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının sözleşme makamı olduğu ve Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Destek Programı (IPA – II) 2014-2020 Dönemi Rekabetçilik ve Yenilik Sektör Operasyonel Programı kapsamında yürütülmekte olan Türkiye’de Yaratıcı Ekonominin Uygun Şekilde Dönüştürülmesi için Kapasite Geliştirme Projesinde (INSPIRE) son faydalanıcı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü olup İzmir Kalkınma Ajansı ve İstanbul Kalkınma Ajansı proje ortakları arasında yer almaktadır.

Bütçesi 2,8 Milyon Avro olan Projenin genel amacı, Türkiye’deki yaratıcı ekonominin yapısal durumunu ve potansiyel büyüme yolunu keşfetmektir. Proje ile Bakanlık ve Türkiye’deki yerel kurumların yaratıcı ekonomi katılım kapasitelerinin artırılması ve yaratıcı ekosistem aktörlerinin ilgili IPA III müdahalelerine ve Avrupa Birliği Programlarına daha fazla katılım sağlamaları yönünde teşvik edilmesi hedeflenmiştir.

2025 yılı içerisinde INSPIRE Projesi kapsamında Türkiye’nin yaratıcı ekonomi ekosistemi için kanıt temelli bir gelecek projeksiyonu sunan stratejik ve analitik altyapı çalışmaları yürütülmüştür. Açık veri kaynaklarına dayalı olan Yaratıcı Ekonomi Sektör Raporu hazırlanmıştır. Finansal ekosistemin analizi hedefiyle, 25 finansal paydaş ve 80’den fazla profesyonelin katılımıyla Finansman Şemaları ve İhtiyaç Analizi Raporu oluşturulmuştur. Bu araştırma süreçleri sonunda; veri altyapısı, fikri mülkiyetin korunması ve finansman mekanizmaları gibi temel öncelikleri içeren Yaratıcı Ekonomi Stratejisi tamamlanmıştır.

Sektörel yetkinliklerin artırılmasına yönelik yürütülen kapasite geliştirme ve tematik eğitim programları aracılığıyla 2025 yılı sonu itibarıyla toplam 707 profesyonele doğrudan ulaşılmıştır. Dört ana müfredat altında düzenlenen 30 farklı eğitim modülü; masterclass programları, webinarlar ve proje klinikleri ile desteklenmiştir. Çevrimiçi gerçekleştirilen Sürdürülebilirlik Eğitimi kapsamında, döngüsel ekonomi odaklı teknik yetkinlik paylaşımı yapılmıştır. İstanbul’da düzenlenen Kadın Liderliği Eğitimi ile 20 kadın yönetici ve yönetici adayına yönelik stratejik düşünme, adaptif liderlik ve kriz yönetimi konularını kapsayan bir eğitim programı sunulmuştur. Ayrıca, yaratıcı girişimlerin ve platformların operasyonel süreçlerini desteklemek amacıyla hazırlanan Dayanıklılık Rehberi sunulmuştur.

Yıl boyunca gerçekleştirilen ulusal düzeydeki etkinlikler ve paydaş etkileşimi çalışmalarıyla projenin amaçlarından biri olan sektörel farkındalığın geliştirilmesi hedeflenmiştir. 11 Mart 2025 tarihinde düzenlenen Ankara Bilgilendirme Günü etkinliğindeki panellerle yaratıcı endüstrilerin ulusal politika süreçlerine entegrasyonu ele alınmıştır. 28 Nisan 2025 tarihinde İzmir’de gerçekleştirilen İzmir Arama Konferansı etkinliğinde Türkiye’nin yaratıcı ekonomisine yönelik yeni fikirlerin ve iş birliklerinin kazandırılmasına yönelik çalıştaylar gerçekleştirilmiştir. 29–30 Mayıs 2025 tarihlerinde İstanbul’da ilk kez uluslararası boyutta düzenlenen ve Sayın Bakanımız Mehmet Fatih KACIR’ın katılımlarıyla gerçekleştirilen INSPIRE Kreatif Ekonomi Zirvesi’nde ise ulusal strateji belgesinin bulgularının lansmanı yapılmış ve sektörel vizyon paylaşımı sağlanmıştır. Zirve’de panellerin yanı sıra sergiler, demo alanları ve networking buluşmalarıyla zirveye katkı sunan tüm konuşmacıların, kurumların ve katılımcıların farkındalığı artırılmıştır. Sektörel tecrübe paylaşımını sağlamak üzere 17 Temmuz 2025’te Rami Kütüphanesi’nde düzenlenen İstanbul Bilgilendirme Günü’nde yaratıcı girişimciler ile bir araya gelinmiş ve Ankara’da Yaratıcı Platformlar Öğrenme Forumu ile de platformlar arasında ağ oluşturma etkinliğiyle özellikle özel sektöre yönelik kapasite geliştirilmesine katkı sağlanmıştır.

Sektörün küresel standartlar ve Avrupa ağları ile uyumunu sağlamak amacıyla 2025 yılının son çeyreğinde diğer kamu kurumları ve sektör paydaşlarının katılımıyla üç ülkeye uluslararası teknik incelemeler ve iş birliği ziyaretleri gerçekleştirilmiştir. Bu faaliyetler neticesinde, 2025 yılı itibarıyla Türkiye’nin yaratıcı ekonomi altyapısına yönelik teknik ve stratejik çıktılar üretilmiştir.

5.15. Orta ve Orta Üst Ölçekli İşletmelerin Kurumsal Yönetimlerinin Güçlendirilmesi Projesi

Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) ile toplam bütçesi 450 bin Avro olan “Orta ve Orta Üst Ölçekli İşletmelerin Kurumsal Yönetimlerinin Güçlendirilmesi” projesinin hazırlık aşamaları 30.11.2021 tarihi itibarıyla başlatılmıştır. Proje ile Türkiye’de orta ve orta üst ölçekli işletmelerin kurumsal yönetimlerinin iyileştirilmesi ve bu doğrultuda işletmelere danışmanlık hizmetlerinin sağlanması amaçlanmaktadır. Proje kapsamında yüklenici firma tarafından şirketlerin kurumsal yönetim düzeylerinin belirlenmesi ve ihtiyaç alanlarının tespitine yönelik anket çalışması yapılarak elde edilen verilerin analizinden oluşan Mevcut Durum Analizi Raporu hazırlanmıştır. Analiz Raporu çıktıları, şirketlerin kurumsal yönetim olgunluk düzeylerini artırmak için verilecek eğitim konularının tespiti ve desteklenmesi gereken

alanların belirlenmesinde altlık olarak kullanılacaktır. Projenin pilot uygulamasına Orta Anadolu Kalkınma Ajansı ile başlanmıştır. Bu kapsamda, Kayseri'de toplantı düzenlenerek Program kapsamında verilecek eğitim ve mentorluk hizmetleri ile ilgili şirketlere bilgi verilmiştir. Bu şirketlerden 3'ü ile mutabık kalınan tema doğrultusunda özel projeler geliştirilecek ve uygulanacaktır.

5.16. Tarımsal Sanayide Rekabetçiliğin Geliştirilmesi Projesi

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü ve koordine dört Kalkınma Ajansı (Doğu Akdeniz, Fırat, İpekyolu ve Karacadağ Kalkınma Ajansları) ile Japonya Uluslararası İş birliği Ajansı (JICA) koordinasyonunda, tarıma dayalı sanayide faaliyet gösteren KOBİ'lerin kapasitelerinin artırılması, belirli tarımsal ürünlerde değer zinciri analizlerinin yapılması, marka oluşturma ve tanıtım, yeni pazarlara erişim gibi konularda KOBİ'lere yönetim danışmanlığı hizmeti verilmesi amacıyla "Tarımsal Sanayide Rekabetçiliğin Geliştirilmesi Projesi" yürütülmektedir.

Projenin toplam bütçesi 2,5 Milyon ABD Doları olup finansman JICA tarafından sağlanmaktadır. Proje kapsamında toplamda 12 adet pilot proje yürütülmektedir. Projenin toplam süresi 3 yıl olup, Mart 2024 tarihinde başlayan faaliyetlerin 2027 yılı ortasına kadar tamamlanması öngörülmektedir. Projeden beklenen çıktılar şunlardır;

- Tarımsal sanayide rekabetin artırılmasına yönelik Bölgesel Stratejik Planların hazırlanması
- 12 adet pilot proje kapsamında Değer Zinciri Analizlerinin hazırlanması
- Stratejik planlama süreci ve pilot projelerin uygulanması ve değerlendirilmesi yoluyla hedef Kalkınma Ajanslarının kapasitesinin geliştirilmesi
- KOBİ'lerin ve ilgili kuruluşların kapasitelerinin geliştirilmesi için Kalkınma Ajansları tarafından kullanılacak örnek vaka çalışmalarının yapılması.

Projenin hedef faydalanıcıları olan; dört Kalkınma Ajansı, iki Bölge Kalkınma İdaresi (GAP ve DAP), bölgelerin Ziraat Odaları ile Ticaret ve Sanayi Odaları, ihracatçı birlikleri ve il tarım müdürlükleri ile toplamda 4.800 KOBİ'ye ulaşılması amaçlanmaktadır. Projede gelinen aşamada, Japon uzmanlar dört Düzey 2 bölgesinde saha çalışmalarına devam etmekte olup, 12 adet tarımsal üründen altısına (Araban sarımsağı, Kahta bademi, Diyarbakır örgü peyniri, Urfa isotu, Çağlayanerit cevizi, Elazığ kurutulmuş meyve ürünleri) yönelik analiz çalışmaları tamamlanmıştır. Diğer altı ürüne yönelik çalışmalar devam etmektedir. Ayrıca, Kasım ayı içerisinde seçilen tarımsal ürünlere yönelik rekabet analizi yapılması amacıyla Kalkınma

Ajansları Genel Müdürlüğü ile koordine dört Kalkınma Ajansı temsilcilerinin katılımıyla Japonya'ya çalışma ziyareti gerçekleştirilmiştir.

5.17. Türkiye’de Akıllı Uzmanlaşma Stratejilerinin Geliştirilmesi ve Uygulanması için Kapasite Artırımı Teknik Yardım Projesi

Türkiye’de Akıllı Uzmanlaşma Stratejilerinin Geliştirilmesi ve Uygulanması için Kapasite Artırımı Projesi (Capacity Enhancement for Development and Implementation of SSS in Türkiye’s Regions - CEDIS3) ile akıllı uzmanlaşma alanında kapasitenin geliştirilmesi, kurumsal tecrübenin artırılması ve bu yaklaşımın tüm bölgelere yaygınlaştırılması amaçlanmıştır.

Projenin hedef kitlesini, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, TÜBİTAK, TOBB ve YÖK gibi ulusal paydaşlar ile kalkınma ajansları, belediyeler, STK’lar, üniversiteler, Ar-Ge kurumları ve özel sektör temsilcileri oluşturmaktadır.

Projenin, kapasite geliştirme, uluslararası ve bölge içi iş birliği ile pilot uygulamalar başlıklı üç ana bileşeni bulunmaktadır.

Kapasite geliştirme bileşeni, bölgesel ve ulusal kurumların akıllı uzmanlaşma stratejilerini geliştirme ve uygulama süreçlerinde ihtiyaç duyduğu teorik ve pratik bilgi birikimini sağlamaya yöneliktir. Bu kapsamda veri yönetimi ve analizi, girişimci keşif süreci, mekânsal analiz, teknoloji ve inovasyon yönetimi ile değer zinciri analizi gibi konularda 11 ayrı eğitim programı gerçekleştirilmiştir. Ayrıca proje kapsamında Akıllı Uzmanlaşma El Kitabı ve Türkiye için Ulusal Akıllı Uzmanlaşma Yol Haritası hazırlanmıştır.

Uluslararası ve bölge içi iş birliği bileşeni, kalkınma ajanslarının uluslararası platformlarda daha etkin yer almasını sağlamak ve akıllı uzmanlaşma süreçlerinde yerel paydaşların katılımını güçlendirmek amacıyla tasarlanmıştır. Bu kapsamda uluslararası konferanslar, çalışma ziyaretleri, eğitimler ve iş birliği faaliyetleri gerçekleştirilmiş; TR61, TR71 ve TRB2 bölgelerinde bölgesel platformlar kurularak her bir platformun ikişer toplantı gerçekleştirmesi sağlanmıştır. 2025 yılı içerisinde Almanya, Hollanda ve İsveç’e çalışma ziyaretleri düzenlenmiş; ayrıca İspanya, Slovenya ve İtalya’da staj programları tamamlanarak uluslararası deneyim güçlendirilmiştir. 27-28 Mayıs 2025 tarihlerinde Ankara’da Sayın Bakanımız Mehmet Fatih Kacır’ın katılımıyla yüksek düzeyli bir Akıllı Uzmanlaşma Uluslararası Konferansı gerçekleştirilmiş, akabinde 29-30 Mayıs tarihlerinde uluslararası ortaklık ve eşleştirme etkinliği düzenlenmiştir. Bunun yanında, kalkınma ajanslarına uluslararası fon çağrılarına yönelik mentörlük ve proje geliştirme desteği sağlanmıştır.

Pilot uygulamalar bileşeni kapsamında TR61, TR71 ve TRB2 bölgelerinde akıllı uzmanlaşma stratejilerinin hazırlık süreçleri başarıyla tamamlanmıştır. Bu süreçte Mart 2025'ten itibaren 80'in üzerinde odak grup toplantısı, çalışma grubu buluşması, sektör toplantısı ve saha ziyareti gerçekleştirilmiştir. Ayrıca pilot bölgeler için toplam 12 adet ön fizibilite çalışmasının hazırlık süreçleri yürütülmüş; stratejilerde belirlenen öncelik alanları doğrultusunda proje havuzu oluşturulmasına yönelik çalışmalar yapılmıştır.

Projenin toplam bütçesi yaklaşık 2,6 milyon Avro olup, ihale süreci 2023 yılı içerisinde tamamlanmış, uygulama süreci 3 Ağustos 2023 tarihinde başlatılmış ve tüm bu faaliyetler neticesinde, 25 Kasım 2025 tarihinde gerçekleştirilen proje kapanış ve yaygınlaştırma etkinliği ile eğitimcilerin eğitimi programının ardından 2 Aralık 2025 tarihinde tamamlanmıştır.

5.18. Ulusal Entegre Kaynak Verimliliği Değerlendirme Merkezleri Ağı aracılığıyla Yeşil Dönüşümü Kolaylaştırma Projesi

UNDP ile iş birliğinde Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda Kalkınma Ajansları tarafından yürütülmesi planlanan Ulusal Entegre Kaynak Verimliliği Değerlendirme Merkezleri Ağı aracılığıyla Yeşil Dönüşümü Kolaylaştırma Projesi'nin Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Destek Programı (IPA-III) 2021-2027 Dönemi Rekabetçilik ve Yenilik Sektör Operasyonel Programı kapsamında desteklenmesi öngörülmektedir. Bu kapsamda 2025 yılında gerekli dokümantasyon hazırlıkları yapılmış ve AB Türkiye Delegasyonu ile müzakere süreci yürütülmüştür.

4,5 Milyon Avro bütçeli projenin genel amacı; küçük ve orta ölçekli işletmelerin (KOBİ'ler) ve büyük sanayi işletmelerinin yenilikçiliğini ve verimliliğini destekleyerek düşük karbonlu, iklime dayanıklı bir ekonomiye geçişi hızlandırmaktır. Özel amacı, makine, otomotiv, tekstil, metal işleme ve mobilya gibi Türkiye ekonomisinin temel sektörlerinde ekosistem yaklaşımıyla Ulusal Entegre Kaynak Verimliliği Değerlendirme Merkezleri Ağı'nı geliştirerek kaynak kullanım verimliliğini artırmaktır.

5.19. Türkiye'de Sivil Toplumun Sosyal Girişimcilik Yoluyla Geliştirilmesi Projesi

Avrupa Birliği tarafından Katılım Öncesi Yardım Aracı (Instrument for Pre-Accession Assistance – IPA) kapsamında yürütülmesi öngörülen ve IPA III 2022 programlama yılına ait Aksiyon Dokümanında yer alan toplam 6,04 Milyon Avro bütçeli “Türkiye’de Sivil Toplumun Sosyal Girişimcilik Yoluyla Geliştirilmesi Projesi”nin yararlanıcısı Avrupa Birliği Başkanlığı; eş yararlanıcılar ise Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Ticaret Bakanlığı’dır.

Proje üç bileşenden oluşmakla birlikte ilk bileşen kapsamında STK'ların sosyal girişimcilik konusundaki bilgi ve becerilerinin yükseltilmesi, aynı alanda faaliyet gösteren sosyal girişimler arasında iş birliklerinin teşvik edilmesi ve sosyal girişimcilik konusunda kamuoyu farkındalığının artırılması; ikinci bileşen kapsamında Türkiye'de sosyal girişimciliğe ilişkin kurumsal, idari ve düzenleyici çerçevenin güçlendirilmesi; üçüncü bileşen kapsamında ise STK'ların ve devlet dışı aktörlerin sosyal girişimcilik konusunda kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Proje kapsamında yer alan ilk 2 bileşen teknik yardım sınıflandırmasıyla danışmanlık hizmetleri, farkındalık çalışmaları ve sosyal girişimcilik konusunda kurumsal, idari ve düzenleyici çerçevenin güçlendirilmesi faaliyetlerini kapsamaktadır. Üçüncü bileşen ise sivil toplum kuruluşlarının ve sosyal girişimlerin kurumsal kapasitelerinin güçlendirilmesi amacıyla Kalkınma Ajansları üzerinden hibe desteklerini içermektedir.

Projenin yürütücüsü olarak Ankara Kalkınma Ajansı, Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı, Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı ve Zafer Kalkınma Ajansı belirlenmiştir.

2025 yılı itibarıyla hibe bileşeni kapsamında iş tanımı ve bütçe belgelerinin hazırlanmasına yönelik çalışmalar tamamlanmış; hibe bileşeninden yararlanacak Ajanslar ile Merkezi Finans ve İhale Birimi (CFCU) arasında hibe sözleşmeleri imzalanarak programın uygulama aşamasına geçilmiştir.

5.20. Türkiye’de Tedarik Zincirleri: Avrupa Değer Zincirleriyle Daha Derin Entegrasyon Yoluyla Sürdürülebilirliğin Ele Alınması Programı

Program; Avrupa Birliği (AB) Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA II) kapsamında AB finansal desteği ve Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) iş birliği ile geliştirilmiştir. Sözleşme makamı AB Türkiye Delegasyonu, nihai yararlanıcısı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü olan Program AB Rekabetçi Sektörler Programı kapsamında EBRD ile birlikte yürütülmektedir.

Program kapsamında; Türkiye’de imalat sanayinde faaliyet gösteren KOBİ ve orta-büyük ölçekli işletmelerin AB Yeşil Mutabakatının gerekliliklerine uyumunun sağlanmasına yönelik olarak ESG (*environmental, sustainability and governance-çevresel, sürdürülebilirlik ve yönetim*) standartlarına uyumunun desteklenmesi hedeflenmektedir. Bu çerçevede, hedef gruptaki firmalara yönelik bir tedarik zinciri finansman mekanizması uygulanarak Avrupa değer zincirleri ekosistemine entegrasyonlarına ve daha rekabetçi ve sürdürülebilir yapıya kavuşmalarına katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

Programın toplam bütçesi 187 Milyon Avro olup bu tutarın 170 Milyon Avro’luk kısmı partner banka/finans kurumlarından kredi (EBRD ve finans kurumları arasında %50 risk paylaşımı ile), 17 Milyon Avro’luk kısmı ise AB hibe katkısıdır. Programın sözleşmesi imzalanmış olup toplam uygulama süresi 72 Ay’dır (uygulama dönemi: 22 Temmuz 2023-21 Haziran 2029).

Program çerçevesinde; tedarikçi finansmanı kapsamında toplam 300 KOBİ ve orta-büyük ölçekli işletmenin desteklenmesi öngörülmekte olup bunun en fazla 100 tanesinin orta-büyük ölçekli firmalardan oluşması planlanmıştır. Ayrıca toplam 1.000 işletme danışmanlık, eğitim vb. 20 farklı kapasite geliştirme faaliyetinden yararlanacaktır.

Bu kapsamda, DeFacto ile iş birliği EBRD Yönetim Kurulu tarafından onaylanmış ve Akbank ile finansman sözleşmesi 13 Kasım 2025 tarihinde imzalanmıştır. Program kapsamında; ilk aşamada 57 tedarikçiye öncelik verilmesi kararlaştırılmıştır. Program, DeFacto’nun tedarik zincirini yalnızca finansman yoluyla değil, aynı zamanda danışmanlarca hazırlanacak ESG (Çevresel, Sosyal ve Yönetişim) yol haritaları aracılığıyla tedarikçilerin karbon emisyonlarını azaltmalarına ve şeffaflığı artırmalarına yardımcı olarak destekleyecektir. Bu çerçevede alınması planlanan danışmanlık hizmetine yönelik teknik şartname hazırlanarak başvuru çağrısı yayımlanmıştır. Danışman firmanın belirlenmesiyle birlikte işletmelere yönelik analizlerin ve saha çalışmalarının başlatılması öngörülmektedir.

Programın kapasite geliştirme faaliyetleri kapsamında; 23-24 Haziran 2025 tarihlerinde çevrim içi olarak sürdürülebilirlik eğitimi düzenlenmiştir. Program, Türkiye’deki kilit kamu paydaşlarının kurumsal ve teknik kapasitelerini güçlendirmeyi amaçlamıştır. Programa toplam 132 kişi katılmıştır. Katılımcılar arasında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü), 26 Kalkınma Ajansı, 4 Bölge Kalkınma İdaresi, AB Delegasyonu ve EBRD temsilcileri yer almıştır.

15-16 Ekim 2025 tarihlerinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında ESG ve sürdürülebilirlik raporlaması konusunda eğitim programı düzenlenmiştir. Program, Bakanlığın kurumsal ve teknik kapasitesini güçlendirmeyi hedeflemiştir. Eğitime AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü ile Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğünden toplam 23 kişi ve AB Delegasyonu’ndan 2 temsilci katılım sağlamıştır.

5.21. Küresel Girişimcilik Etkinlikleri

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda İstanbul Kalkınma Ajansı, Ankara Kalkınma Ajansı, İzmir Kalkınma Ajansı, Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı ve Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı iş birliğiyle global pazarlara açılmayı hedefleyen Türk teknoloji girişimcilerinin Portekiz, Finlandiya, ABD ve Katar’da düzenlenen etkinliklere katılımının desteklenmesi için Küresel Girişimcilik Etkinliklerine Katılım Çağrısı ilan edilmiştir. Çağrı kapsamında 100’den fazla Türk teknoloji girişiminin;

- 07-10 Ocak 2025 tarihleri arasında ABD’nin Las Vegas kentinde düzenlenen Consumer Electronics Show,
- 23-26 Şubat 2025 tarihleri arasında Katar’ın Doha kentinde ilk defa düzenlenen Web Summit Qatar,
- 10-13 Kasım 2025 tarihleri arasında Portekiz’in Lizbon kentinde düzenlenen Web Summit Lisbon,
- 19-20 Kasım 2025 tarihleri arasında Finlandiya’nın Helsinki kentinde düzenlenen Slush

etkinliklerine katılımı desteklenmiştir.

Anılan etkinlikler neticesinde Türk teknoloji girişimleri yeni ürün ve teknolojilerini tüm dünyaya tanıtmaya şansı elde etmiştir.

5.22. Kadın İstihdamı/Kadın Girişimciliği Teması

2024-2025 dönemi için Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından belirlenen öncelikli tema “Kadın İstihdamı ve Kadın Girişimciliği” olarak ilan edilmiştir. Bu kapsamda kalkınma ajansları, kadınların iş gücüne katılımını artırmak, girişimcilik potansiyellerini desteklemek ve üretim süreçlerine daha etkin katılımlarını sağlamak amacıyla faaliyetlerini söz konusu tema çerçevesinde önceliklendirmektedir. Bu doğrultuda; kadınlara yönelik mesleki eğitim programları, girişimcilik destekleri, kadın kooperatiflerinin güçlendirilmesi ve dijital becerilerin geliştirilmesine yönelik faaliyetler yürütülmekte; ayrıca toplumsal cinsiyet eşitliğini gözeterek yerel iş birlikleri tesis edilmektedir. Böylelikle kadınların ekonomik ve sosyal yaşama katılımının artırılması ve bölgesel kalkınmanın daha kapsayıcı bir yapıya kavuşturulması hedeflenmektedir.

2025 yılında kalkınma ajansları tarafından Kadın İstihdamı ve Kadın Girişimciliği teması kapsamında yaklaşık 831,7 Milyon TL tutarında harcama gerçekleştirilmiştir. Bununla birlikte, tema kapsamında yürütülen uluslararası proje ve faaliyetlerin toplam bütçesi 44,6 milyon Avro'ya ulaşmıştır. Uygulanan faaliyetler neticesinde 2025 yılında doğrudan ve dolaylı olarak toplam 6.803 kadının istihdamına katkı sağlanmış, ayrıca 7.711 kadın girişimci desteklenmiştir.

5.23. www.yatirimadestek.gov.tr İnternet Sitesi

81 ilimizde kalkınma ajanslarına bağlı yatırım destek ofisleri hizmet vermektedir. Yatırım destek ofisleri yerli ve yabancı yatırımcılara danışmanlık hizmeti veren, bölgenin yatırım olanaklarını tanıtmak ve bilinirliğini artırmak için yurt içinde ve yurt dışında çeşitli faaliyetlerde bulunarak bölgeye yatırımcı çekmeye çalışan, yeni yatırımlar için gerekli idari işlemlerin mevzuat çerçevesinde gerçekleştirilmesine katkı sağlayan birimlerdir.

Bu kapsamda, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve Kalkınma Ajansları Yatırım Destek Ofisleri yenilikçi bir uygulamayı hayata geçirmiş, 20 Eylül 2020 tarihli lansmanla yatırımcıların devlet desteklerine ilişkin bilgilere tek bir platformdan ulaşmasını sağlayan www.yatirimadestek.gov.tr adresli internet sitesi yayın faaliyetine başlamıştır.

Yatırımcılar söz konusu internet sitesinde yer alan Teşvik Robotunu kullanarak yatırım yapmayı düşündükleri sektör ve ildeki Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının yatırım teşvik kalemleri hakkında bilgi edinirken, yatırım teşviklerinin hesaplamalarını yapabilmekte ve yatırım teşviklerinin sunduğu tüm avantajları görebilmektedir.

www.yatirimadestek.gov.tr platformu ile diğer kamu kurumlarının güncel destek ve hibe ilanlarına da tek bir platformdan ulaşma imkânı sunulmaktadır. 50'nin üzerinde kamu kurum ve kuruluşunun güncel destek ilanları sitede yer almaktadır. Yatırımcılar, Yatırım Fırsatları bölümünde illerin ve bölgelerin öne çıkan/potansiyel yatırım konularındaki ön fizibilite çalışmalarına erişebilmektedir.

Bu siteyle beraber, yatırımcılar yatırımlarıyla ilgili sorularını internet adresinde yer alan “Soru-Cevap” kısmına giriş yaparak iletebilmektedir. Yatırımcıların sorduğu sorular kısa sürede ilgili Yatırım Destek Ofisi personeli tarafından cevaplanmakta, gerek duyulması halinde yatırımcılarla iletişime geçilerek daha fazla bilgi alışverişinde bulunulması da mümkün olabilmektedir. Ayrıca platform içerisinde Soru-Cevap Modülü ve Teşvik Robotu modülünün İngilizce versiyonu da aktif hale getirilmiştir. Bu doğrultuda, yatırımcının yatırım süreci boyunca ihtiyaç duyabileceği birçok alanda danışmanlık hizmeti sağlanmakta, bu yeni platform

aracılığıyla Yatırım Destek Ofislerinin bugüne kadar bölgelerine çektikleri yatırımların ve oluşturulan istihdam imkanlarının daha da artacağı öngörülmektedir.

Bunun yanı sıra, Yatırıma Destek platformu içerisinde ülkemizde faaliyet gösteren ve tedarik zincirini yerleştirmek isteyen alıcı firmaların yerleştirmek istediği tedarik kalemlerini platform üzerinden ilan edebileceği ve yerli KOBİ'lerin bu ilanlara başvuru yapabildiği "Tedarik Zinciri Yerleştirme" modülü hem alıcı firmalar hem de yerli KOBİ'ler için önemli fırsatlar barındırmaya devam etmektedir.

5.24. İllerin ve Bölgelerin Öne Çıkan/Potansiyel Yatırım Konularında Ön Fizibilite Çalışmaları

On Birinci Kalkınma Planı'nın 326.7'nci maddesinde ve 2019-2020 Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK) Yatırım Ortamı Çerçeve Eylem Planı'nın 5'inci maddesinde yer alan "İllerin ve bölgelerin öne çıkan yatırım fizibiliteleri Kalkınma Ajanslarının da katkısı alınarak belirlenecek ve bu yatırımların hayata geçirilmesi için Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi ile iş birliği içinde yatırımcılara tanıtımı yapılacaktır." tedbirine altlık oluşturmak amacıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda kalkınma ajansları iş birliğinde illerin ve bölgelerin öne çıkan/potansiyel yatırım konularında ön fizibilite çalışmaları gerçekleştirilmektedir.

Söz konusu çalışmalarla, kalkınma ajansları proaktif yaklaşımla yatırım promosyon faaliyetleri gerçekleştirmekte olup illerinde veya bölgelerinde yatırım yapmak isteyen yatırımcılara ilin potansiyel sektörlerindeki yatırımlar hakkında bilgi vermeyi amaçlamaktadır. Çalışmaya 2020 yılında başlanmış olup 2025 yılı itibarıyla 444 adet rapor tamamlanarak www.yatirimadestek.gov.tr adresli internet sitesinde erişime açılmıştır.

5.25. ka.gov.tr ve panel.ka.gov.tr İnternet Siteleri

Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü ile kalkınma ajansları arasında ortak çalışmaların yürütülmesi, ortak dokümanlar ile iyi uygulama örneklerinin paylaşılması, karşılıklı istişarelerin gerçekleştirilmesi amacıyla 2021 yılından bu yana panel.ka.gov.tr intranet platformu kullanımdadır.

Ajansların bölgesel kalkınmaya yönelik farklı politika alanlarında bölgelerinde yürütmekte olduğu planlama ve programlama faaliyetlerine ilişkin bilgilerin doğrudan kamuoyuyla paylaşılması, ajanslarca gerçekleştirilen proje ve etkinlik bilgileri ile güncel destekler, ihaleler ve personel alımları gibi duyuruların kullanıcılara www.ka.gov.tr platformu üzerinden aktarımı sağlanmaktadır.

5.26. Kalkınma Kütüphanesi

Kalkınma ajanslarının önemli görevlerinden biri de bölgelerinin kalkınmasıyla ilgili plan ve programlar, sektörel analiz raporları, proje fizibilite raporları hazırlamak, program sonrası değerlendirme ve etki analizi çalışmaları yapmak ve daha birçok türde yayın hazırlamaktır.

Kalkınma ajanslarının bilgiye dayalı, şeffaflık, tarafsızlık, güncellik ve fikri mülkiyet haklarına saygı ilkelerine bağlı kalarak hazırlamış oldukları bu yayınlar, temel olarak bölgesel ve ulusal kalkınmaya katkıda bulunma amacı taşımaktadır. Bu yayınlar özel sektör yatırımcılarına yol gösterici, kamunun merkezi ve yerel düzeyde politika yapma sürecini destekleyici dokümanlar olup araştırmacılar ve kamuoyu için temel kaynak niteliğini haizdir.

Bu kapsamda kalkınma ajanslarının kuruluşundan bu yana yaptığı ve yaptırdığı plan, program, strateji, sektörel ve bölgesel analiz raporları gibi çalışmalar Kalkınma Kütüphanesi internet sitesi (www.kalkinmakutuphanesi.gov.tr) üzerinden araştırmacılar ve kamuoyu ile paylaşılmaktadır. 2025 yılında Kalkınma Kütüphanesine 65 yeni eser eklenmiştir. Halihazırda toplam eser sayısı 2.528'dir.

5.27. Kalkınma Galerisi

Kalkınma ajansları bölgelerinin tarihi, kültürel ve doğal güzelliklerinin tanıtımı için de çalışmalar yürütmekte olup; bu kapsamda üretilen fotoğraf ve video içeriklerinin kamuoyu ile paylaşılması amacıyla kalkınma galerisi internet sitesi (www.kalkinmagalerisi.org.tr) hazırlanmıştır.

Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda yürütülen portal ile ülkemizin bütüncül, etkin ve verimli bir şekilde tanıtımına hizmet edilirken, aynı zamanda çağın gerekliliklerine uygun dijital içeriklere ücretsiz erişim sağlanarak bu alandaki önemli bir eksiklik de giderilmiştir. Portal 2022 yılı Aralık ayından bu yana hizmet vermektedir. Halihazırda, Kalkınma Galerisinde 2241 adet fotoğraf, 444 adet video, 89 adet NFT, 6 adet VR360 olmak üzere toplam 2780 adet görsel bulunmaktadır.

5.28. Coğrafi İşaret Çalışmaları

Kalkınma ajansları, coğrafi işaretli ürünlerin yerel ekonomilere ve sürdürülebilir tarım/gıda üretimine katkı sağlaması amacıyla çeşitli çalışmalar yürütmektedir. Bu kapsamda, ulusal ve uluslararası alanda tanınırlığının artırılması, yöresel ürünlerin tescil edilmesi, ürünlerin markalaşması, kalite kontrolü ve sertifikasyon süreçleri gibi çalışmalar yürütülmüştür. Ayrıca, üreticilere eğitim ve danışmanlık hizmetleri sunularak verimliliklerinin artırılması ve iş birliklerinin teşvik edilmesi sağlanmaktadır. Ürünlerin katma değerinin artırılması için soğuk hava ve lisanslı depo kurulumu, sera kurulumu, işleme ve paketleme tesisi kurulumu ile makine-ekipman desteği gibi konularda kalkınma ajansları destekler sağlamaktadır.

5.29. İzleme-Değerlendirme Misyon Ziyaretleri

2025 yılında Kalkınma Ajanslarına yönelik izleme-değerlendirme misyon ziyaretlerine devam edilmiştir. Bu ziyaretler, ajansların kurumsal işleyişlerinin bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirilmesini ve uygulama kapasitesinin güçlendirilmesini amaçlamaktadır. Bu çerçevede, ziyaret edilen ajansın tüm birimleriyle ayrı ayrı toplantılar düzenlenmekte; yürütülen faaliyetler, kurumsal süreçler, karşılaşılan sorunlar ve elde edilen sonuçlar detaylı bir şekilde ele alınmaktadır. Söz konusu ziyaretler, ajansların performanslarının izlenmesi ve iyi uygulama örneklerinin yerinde tespit edilmesine imkân sağlamaktadır.

Ziyaretlerin temel amacı, ajanslarda öne çıkan başarılı uygulamaların belirlenerek diğer ajanslarla paylaşılması ve yaygınlaştırılmasının teşvik edilmesidir. Bununla birlikte, tespit edilen gelişime açık alanlara ilişkin değerlendirmeler yapılmakta ve gerekli yönlendirmeler sunulmaktadır. Böylece ajanslar arasında kurumsal öğrenme desteklenmekte, uygulama birliğinin sağlanmasına katkı sunulmakta ve ulusal kalkınma politikalarının etkinliğinin artırılması hedeflenmektedir.

Bu kapsamda, 2025 yılında Ankara, Kuzey Anadolu, Orta Karadeniz ve Serhat Kalkınma Ajanslarına izleme-değerlendirme misyon ziyareti yapılmıştır.

5.30. UFUK 2040: Kalkınma Ajansları Vizyon Çalıştayları

Kalkınma ajanslarının yeni bir bakış açısı ile daha odaklı ve daha üretken olmalarını sağlamak üzere 2025 yılı Mayıs ayında “Ufuk 2040: Kalkınma Ajansları Vizyon Çalıştayları” başlatılmıştır. Bu çalıştaylar ile kalkınma ajanslarının son 15 yıllık tecrübe ve birikimlerinden yararlanılarak, önümüzdeki 15 yıl için bir projeksiyon oluşturulması hedeflenmiştir.

Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğünce “Ajans İçi Çalıştay” ve “Bölge Paydaşları Çalıştay” olmak üzere iki aşamadan müteşekkil “Kalkınma Ajansları Bölge Çalıştayları Kılavuzu” ajanslara iletilmiştir. Böylece kalkınma ajanslarının önümüzdeki 15 yıl içerisinde hedeflerine, üstleneceği rollere ve kurumsal yapılanmalarına ilişkin istişareler bölge düzeyinde de katılımcı bir anlayışla yürütülmüştür. Çalışma kapsamında, ayrıca, ajans personeline yönelik bir anket ve önceki genel sekreterler ile mülakat yapılmıştır.

Çalıştay raporlarının ilk çıktıları ise 25 Kasım 2025’te kalkınma ajansları genel sekreterlerine sunulmuştur.

5.31. Kalkınma Ajansları Kültür Yayınları

Bölgelerin sosyal ve ekonomik kalkınmasına dair önemli çalışmalar yürüten kalkınma ajansları tarafından bölgeye katkı sağlamış, bölgeye dair kültür insanlarının tanınırlığının ve bilinirliğinin artırılması ve kültürel değerlerin yaşatılması amacıyla Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda “Kalkınma Ajansları Kültür Yayınları” çalışması başlatılmıştır.

Bu çalışma ile her bir kalkınma ajansının bölgesinde yer alan iller bakımından önemli olan ancak bugüne kadar yeterli çalışma yapılmadığı değerlendirilen kültür unsurlarının kayıt altına alınması hedeflenmektedir.

5.32. Kalkınma Ajansları Ağaçlandırma Faaliyetleri

Kalkınma ajansları, yerel kalkınmanın yalnızca ekonomik büyümeden ibaret olmadığı bilinciyle, toplumsal refahı ve çevresel sürdürülebilirliği odağına alan operasyonel faaliyetlerine 2025 yılında bir yenisini eklemiştir. Her yıl belirlenen stratejik sosyal ve çevresel öncelik alanları çerçevesinde ülke kalkınmasına doğrudan katkı sağlama vizyonu doğrultusunda, 2025 yılında ağaçlandırma faaliyetleri hayata geçirilmiştir.

Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda bir ağaçlandırma seferberliği başlatılmış ve kalkınma ajansları tarafından "Kalkınma Ajansları Ormanları" adıyla 62.500 adet fidan dikilmiştir.

6. ANALİTİK ÇALIŞMALAR

6.1. Analiz, İnceleme, Strateji ve Planlama Çalışmaları

Kalkınma ajanslarının en temel görevlerinden birisi de bölgenin kaynak ve olanaklarını tespit etmek, ekonomik ve sosyal gelişmeyi hızlandırmaya ve rekabet gücünü artırmaya yönelik araştırmalar yapmak veya yaptırmaktır.

Ajansların hazırladıkları bölge planları ile ortaya konan vizyon ve hedeflere ulaşılması, planlama açısından daha kapsamlı araştırmaların ve analizlerin gerçekleştirilmesini, sadece ajansların değil diğer kurumların da ihtiyaç duyduğu yeni verilerin üretilmesini, bunların üzerine inşa edilecek daha detaylı sektörel ve tematik stratejilerin hazırlanmasını gerektirmektedir.

Bu kapsamda, Ajanslar tarafından 2025 yılında bölgelerine ilişkin farklı konularda 180 analiz, inceleme, strateji ve planlama çalışması yürütülmüştür. Bu raporların bir kısmı ajansların kendi insan kaynakları ile gerçekleştirilirken bir kısmı hizmet alımı yoluyla gerçekleştirilmiştir. Yapılan çalışmaların detayları Ek-2’de yer almaktadır. Merkezi düzeyde koordine edilen bazı çalışmalar aşağıda açıklanmaktadır.

6.1.1. Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması (SEGE)

Ülkemizde kalkınma politikalarının izlenmesi ve değerlendirilmesi çalışmalarında öne çıkan önemli politika araçlarından biri de Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırmalarıdır (SEGE). Bu araştırmalar ilçe, il ve bölgelerin gelişmişlik düzeylerini ve eğilimlerini tespit eden bilimsel çalışmalar olup birçok kurum ve kuruluş tarafından çeşitli politika uygulamalarında referans olarak kullanılmaktadır.

İl SEGE-2017 çalışmasında kullanılan verilerin güncelliğini yitirmesi ve 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremlerin sosyo-ekonomik yapıda yarattığı etkiler nedeniyle söz konusu çalışmanın güncellenmesi faaliyetleri yürütülmüştür. Güncel İl SEGE-2025 çalışması 2025 yılı Ekim ayı itibarıyla tamamlanarak kamuoyu ile paylaşılmıştır.

6.1.2. Türkiye'de Kentsel ve Kırsal Yerleşim Sistemleri Araştırması (YER-SİS)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütülen Türkiye’de Kentsel ve Kırsal Yerleşim Sistemleri Araştırması (YER-SİS) Projesi 2020 yılı itibarıyla tamamlanmıştır. Söz konusu Proje Türkiye’deki yerleşim sistemlerinin mevcut durumu ile yerleşimler arası hiyerarşik ve hiyerarşik olmayan ilişkileri yeni dinamikler ve teoriler çerçevesinde tanımlamakta, en küçük yerleşim birimi olan köyler ve mahallelerden, metropollere kadar Türkiye’deki tüm yerleşim birimlerini içermektedir.

Proje kapsamında gerçekleştirilen analizlerin sonuçları “Türkiye’de Kentsel ve Kırsal Hizmet Merkezleri”, “İller ve Bölgeler Arası Sosyo-Ekonomik Ağ İlişkileri” ve “Türkiye’de Kırsal Yerleşimler Saha Çalışması” adı ile üç farklı rapor halinde basılmıştır.

YER-SİS projesine ilişkin tüm veri, analiz sonuçları ve dokümanlar coğrafi bilgi sistemleri altyapısıyla desteklenen internet tabanlı bir karar destek sistemi (KDS) olan www.yersis.gov.tr adresinde kamuoyu ile paylaşılmıştır. YER-SİS KDS’de dinamik sorgulama seçeneği ile kullanıcıların ihtiyacına yönelik coğrafi veri üretme ve görüntüleme imkânı sunulmaktadır.

2025 yılında, proje kapsamında geliştirilen analizlerin Karar Destek Sistemi üzerinden güncel verilerle sürdürülebilir biçimde yenilenmesine yönelik çalışmalar devam ettirilmiş; bu kapsamda ilgili kurum ve kuruluşlardan temin edilen verilerin analize hazır hale getirilmesine ilişkin veri işleme, uyumlaştırma ve entegrasyon süreçleri yürütülmüştür. Ayrıca, kırsal yerleşimlere yönelik saha çalışmasının güncellenmesine temel oluşturmak üzere taslak anket formu hazırlanmış; söz konusu çalışmanın kapsamı, yöntemi ve uygulanabilirliğine ilişkin kurumsal geri bildirimlerin alınmasına yönelik süreç başlatılmıştır.

Bununla birlikte, YER-SİS verileri ve analizleri temelinde bölgesel düzeyde geliştirilebilecek tip proje çerçevesinin oluşturulmasına yönelik çalışmalar yürütülmüş; kırsal-kentsel bağlantılar, hizmet sunumu, üretim ve lojistik altyapı gibi tematik alanlarda veri temelli analizler geliştirilmiştir. Bu kapsamda, kırsal yerleşimlerin altyapı ihtiyaçlarına yönelik sektörel değerlendirmeler gerçekleştirilerek karar alma süreçlerini destekleyici çıktılar üretilmiştir.

6.1.3. Program Sonrası Değerlendirme ve Etki Analizi Çalışmaları

Ajanslar, “Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği” gereğince, yürüttükleri mali destek programlarının sonuçlarına ilişkin değerlendirme çalışmalarını program kapanış raporunun hazırlandığı tarihten itibaren en geç üç yıl içerisinde gerçekleştirmektedir. Söz konusu değerlendirme çalışmalarıyla mali destek programlarının bölgelerin kalkınması bakımından oluşturulan etki ve sonuçları ile bu programların başarı düzeyleri tespit edilmeye çalışılmaktadır. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından hazırlanan “Kalkınma Ajanslarınca Uygulanan Mali Desteklerin Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar” ile bu konuda gerçekleştirilen toplantılar kalkınma ajanslarına yön vermekte ve bu çalışmalara destek olmaktadır. Kalkınma Ajansları tarafından kuruluşları itibarıyla desteklemiş oldukları programlara ilişkin yapılan toplam değerlendirme çalışması sayısı 471, 2025 yılında yapılmış olan değerlendirme çalışması sayısı ise 32'dir. 27 adet destek programına ilişkin program sonrası değerlendirme ve etki analizi çalışması ise halen sürdürülmektedir.

6.1.4. Ekonomik Kompleksite ve Ürün Uzayı Analizleri

Ekonomik Kompleksite ve Ürün Uzayı Analizleri bir ülkenin, bölgenin ya da ilin ekonomik yapısının ve üretim yeteneklerinin değerlendirilmesi için yapılan çalışmalardır.

2023 yılında Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda, Mersin Üniversitesi, Çukurova Kalkınma Ajansı ve Trakya Kalkınma Ajansı iş birliğinde başlatılan çalışma kapsamında; 81 ilin hangi endüstrilerde uzmanlaşabileceğinin, rekabet avantajı elde edebileceğinin ve ekonomik büyüme açısından potansiyel fırsatlarının belirlenmesine yönelik Ekonomik Kompleksite ve Ürün Uzayı Analizleri yürütülmüştür.

Bu kapsamda, istihdam, üretim değeri ve ihracat verileri kullanılarak tüm analizler tamamlanmıştır. Analiz sonuçlarının görselleştirilerek kullanıcılara sunulması amacıyla internet sitesi hazırlanmış olup, söz konusu platformun yayına alınmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

7. KALKINMA AJANSLARI DESTEKLERİ

Kalkınma Ajansları; mali, teknik ve yenilikçi destek programları vasıtasıyla yereldeki aktörlere destek sağlamaktadır. Kalkınma Ajansları tarafından 2025 yılında mali destek programları kapsamında 153 projeye yaklaşık olarak 1 Milyar TL destek verilmiş olup, söz konusu projelerin eş finansman dahil bütçesi 1,5 Milyar TL'dir. Teknik destek programları kapsamında 803 projeye yaklaşık olarak 94,4 Milyon TL destek sağlanmıştır. Yenilikçi destek programları kapsamında 31 projeye 37,3 Milyon TL destek verilmiştir. Ayrıca, 2025 yılında tematik bölgesel kalkınma programlarından Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı (CMDP) kapsamında 15 proje için 828 Milyon TL, Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP) kapsamında 146 proje için 679,6 Milyon TL, Üreten Şehirler Programı (ÜŞ) kapsamında 5 proje için 65 Milyon TL ve Kurumsal Dönüşüm ve Sürdürülebilirlik Destek Programı (KDSP) kapsamında ise 2 projeye 60 Milyon TL tutarında destek sunulmaktadır. Bu programlarla birlikte sözleşmeye bağlanan toplam destek tutarı 1.155 proje için 2,8 Milyar TL olmuştur.

7.1. Mali Destek Programları

Ajanslar, mali destek programları vasıtasıyla bölge planlarıyla oluşturulan ve yönetim kurullarınca onaylanan önceliklerin hayata geçirilmesine katkıda bulunacak projelere destek sağlamaktadır.

Mali destekler; proje teklif çağrısı, finansman desteği, faizsiz kredi desteği, fizibilite desteği ve güdümlü proje desteğinden oluşmaktadır. Kalkınma Ajansları tarafından 2025 yılında mali destek programları kapsamında kamu kurum ve kuruluşlarının, özel sektör kuruluşlarının ve sivil toplum kuruluşlarının 153 projesine yaklaşık olarak 1 Milyar TL destek verilmiş olup söz konusu projelerin eş finansman dahil bütçesi 1,5 Milyar TL'dir.

7.1.1. Proje Teklif Çağrıları

Proje teklif çağrıları, belirli bir destek programı kapsamında, nitelikleri net bir şekilde belirlenmiş olan potansiyel başvuru sahiplerinin, önceden belirlenen konu ve koşullara uygun olarak proje tekliflerini sunmaya davet edilmesi ve başvuruların bağımsız değerlendiriciler tarafından değerlendirilip, başarılı bulunan projelerin program bütçeleri dikkate alınarak desteklenmesi olarak özetlenebilecek destek mekanizmasıdır. 2025 yılında ajans bazında uygulaması başlatılan teklif çağrılarına ilişkin bilgiler Tablo 7-1'de sunulmaktadır.

Tablo 7-1 Kalkınma Ajansları 2025 Yılı Proje Teklif Çağrısı Uygulamaları

Ajans Adı	Destek Programı Adı	Destek Tutarı (TL)	Eş Finansman Dahil Destek Tutarı (TL)	Başvuru Sayısı	Sözleşme İmzalanan Proje Sayısı
DAKA	Turizm Sektörünün Geliştirilmesine Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı	100.000.000	186.043.182	18	9
MARKA	Anadoludakiler- Kırsal Kalkınma Mali Destek Programı	77.930.981	110.731.968	65	24
İSTKA	İkiz Dönüşüm Mali Destek Programı	137.396.291	160.328.388	36	11
	İşbirliği İstanbul-Kurumsal Şirketler ile Startuplar Arası İşbirliklerini Güçlendirme Mali Destek Programı	139.239.175	158.610.008	36	12
	Yapay Zekâ Teknolojileri Mali Destek Programı	227.930.741	261.677.187	125	21
İZKA	Dış Mekan Süs Bitkilerinde Sürdürülebilir Üretim Mali Destek Programı	3.999.821	9.247.000	3	1
	Sürdürülebilir Denizler ve Su Ürünleri Üretimi Mali Destek Programı	9.662.845	12.927.820	5	4
TOPLAM		696.159.854	899.565.553	288	82

4 kalkınma ajansı 2025 yılında değerlendirme süreci tamamlanan ve destek almaya hak kazanan proje listelerini ilan etmiştir. Buna göre, ajansların bu programlar için destek sağladığı toplam kaynağın yaklaşık 696,2 milyon TL, proje başvuru sayısının 288 ve destek almaya hak kazanan proje sayısının 82 olduğu görülmektedir. Bu projelerin eş finansman dâhil bütçesi ise 899,6 milyon TL'dir.

2025 yılı içinde ajanslar, mali destek programları için; başvuru rehberlerinin hazırlanması ve proje teklif çağrılarının ilanı, bilgilendirme ve eğitim faaliyetleri, potansiyel başvuru sahiplerine proje hazırlama eğitimleri ve yardım masaları, bağımsız değerlendiricilerin seçimi ve değerlendirme komitelerinin oluşturulması, proje tekliflerinin alımı ve değerlendirilmesi, projelerin ön incelemesi, teknik ve mali değerlendirme ve bütçe revizyonu, destek almaya hak kazananların ilanı ile proje sözleşmelerinin imzalanması faaliyetlerini yürütmüştür.

7.1.2. Finansman Destekleri

Finansman destekleri, başvuru rehberinde belirtilen nitelikteki projeler için, ilgili aracı kuruluşlardan alınacak krediler karşılığında ödenecek finansman giderlerinin, ajans tarafından karşılanmasını öngören mali destektir. 2025 yılı kapsamında ilgili destek türünde herhangi bir uygulama gerçekleştirilmemiştir.

7.1.3. Faizsiz Kredi Destekleri

Faizsiz kredi destekleri, ajansın başvuru rehberine uygun projelere aracı kurumlar vasıtasıyla faizsiz kredi temin etmek suretiyle sağlayacağı mali destektir. 2025 yılı kapsamında ilgili destek türünde herhangi bir uygulama gerçekleştirilmemiştir.

7.1.4. Fizibilite Destekleri

Fizibilite destekleri, bölgenin kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesine, bölgenin yenilik ve girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesine yönelik projelerin fizibilite çalışmalarına doğrudan mali destek verilmesidir.

Fizibilite desteğinden, yerel yönetimler, üniversiteler, diğer kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, organize sanayi bölgeleri, küçük sanayi siteleri, teknoloji geliştirme bölgeleri, endüstri bölgeleri, iş geliştirme merkezleri, birlikler ve kooperatifler yararlanabilir.

2025 yılında 9 kalkınma ajansı fizibilite destek programı uygulamıştır. Yürütülen fizibilite destek programına ilişkin bilgiler Tablo 7-2’de sunulmaktadır. Buna göre söz konusu destek programı kapsamında ajanslar tarafından sağlanan toplam destek 42,8 Milyon TL’dir. Ajanslara toplam 105 fizibilite başvurusunda bulunulmuş, bunlardan 58’i desteklenmeye hak kazanmıştır.

Tablo 7-2 Kalkınma Ajansları 2025 Yılı Fizibilite Desteği Uygulamaları

Ajans Adı	Destek Tutarı (TL)	Eş Finansman Dahil Destek Tutarı (TL)	Başvuru Sayısı	Sözleşme İmzalanan Proje Sayısı
ANKARAKA	1.370.000	1.370.000	5	2
BEBKA	1.415.000	2.780.000	3	3
ÇKA	2.606.548	2.606.548	15	6
DİKA	2.964.600	4.054.000	14	6
DAKA	730.000	730.000	12	2
MARKA	1.811.154	1.965.000	7	4
KUDAKA	14.395.999	15.115.999	23	16
OKA	14.543.333	26.509.333	21	15
SERKA	3.000.000	3.000.000	5	4
TOPLAM	42.836.634	58.130.880	105	58

7.1.5. GÜDÜMLÜ Proje Desteği

Güdümlü projeler, proje teklif çağrısı yöntemi uygulanmadan doğrudan destek sağlamaya yönelik olarak; bölge planında öngörülen öncelikler doğrultusunda konusu ve koşulları ajans öncülüğünde ve yönlendirmesinde belirlenen özel nitelikli model projelerdir.

Güdümlü proje desteğini diğer mali destek programlarından ayıran temel fark, proje fikrinin ajans ile paydaşlar tarafından müştereken belirlenmesi ve projelerin ajansın öncülüğünde geliştirilmesidir.

Güdümlü Proje Desteği (GPD) ile bölgesel gelişmenin hızlandırılması, bölgenin rekabet edebilirliğinin güçlendirilmesi, bölgedeki iş ortamının iyileştirilmesi, bölgedeki girişimcilik ve yenilikçilik kapasitesinin geliştirilmesine katkı sağlayabilecek nitelikteki projeler desteklenmektedir.

GPD'den; yerel yönetimler ve mahalli idare birlikleri, üniversiteler, meslek okulları, araştırma enstitüleri, diğer kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları, organize sanayi bölgeleri, endüstri bölgeleri, küçük sanayi siteleri, teknoloji transfer ofisi şirketleri ile teknoloji geliştirme bölgeleri ve sivil toplum kuruluşları faydalanabilmektedir.

Güdümlü projelerde proje geliştirme, fizibilite hazırlama ve destek sözleşmesi imzalama süreci proje teklif çağrısı uygulamalarına göre daha uzun süre gerektirebilmektedir. Bu nedenle yıl içerisinde hazırlıkları sürdürülen güdümlü projelerin destek sözleşmeleri takip eden yıl içinde imzalanabilmektedir. Raporlama açısından veri kaybına sebep olmamak adına güdümlü projelerle ilgili destek verilerinin bir önceki yılla birlikte gösterilmesi faydalı görülmektedir.

2025 yılında rapor dönemi itibarıyla toplam 10 ajans 13 güdümlü proje uygulaması yürütmüştür. 2025 yılında yürütülen güdümlü proje desteklerinin toplam tutarı 279,3 Milyon TL'dir.

Tablo 7-3 Kalkınma Ajansları 2025 Yılı Güdümlü Proje Desteği Uygulamaları

Ajans Adı	Sözleşme İmzalanan Proje Sayısı	Destek Tutarı (TL)	Eş Finansman Dahil Destek Tutarı (TL)
ANKARAKA	1	14.892.000	24.820.000
BEBKA	2	29.683.000	50.166.000
DİKA	1	19.602.675	21.780.750
DAKA	1	12.500.000	50.000.000
DOKA	1	5.000.000	8.000.000
İSTKA	1	69.856.800	139.713.600
KARACADAĞ	1	30.000.000	62.000.000
KUDAKA	2	48.318.153	131.060.510
OKA	2	24.421.220	40.842.440
SERKA	1	25.000.000	35.000.000
TOPLAM	13	279.273.848	563.383.300

7.2. Teknik Destek Programları

Ajansların teknik destek programlarının amacı bölgelerindeki yerel aktörlerin bölgesel kalkınma açısından önem arz eden, ancak kurumsal kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı ile karşılaşılan çalışmalarına destek sağlamaktır. Teknik destek programları kapsamında; eğitim verme, program ve proje hazırlanmasına katkı sağlama, geçici uzman personel görevlendirme, danışmanlık sağlama, lobi faaliyetleri ve uluslararası ilişkiler kurma gibi destekler sağlanmaktadır. 2025 yılında 23 ajans tarafından teknik destek programı uygulanmış ve 294,9 Milyon TL tutarında bütçe ilan edilmiştir.

Ajanslar bazında 2025 yılı teknik destek uygulamaları Tablo 7-4'te verilmektedir.

Tablo 7-4 Kalkınma Ajansları 2025 Yılı Teknik Destek Uygulamaları

Ajans Adı	İlan Edilen Toplam Bütçe (TL)	Destek Tutarı (TL)	Teslim Edilen Başvuru Sayısı	Sözleşme İmzalanan Proje Sayısı
AHİKA	10.000.000	-	8	5
ANKARAKA	40.000.000	29.660.818	245	110
BAKA	5.000.000	655.218	50	24
BAKKA	9.000.000	5.976.800	41	28
BEBKA	15.000.000	4.724.034	109	39
ÇKA	15.000.000	-	88	24
DİKA	6.000.000	-	46	8
DOĞAKA	10.000.000	-	8	5
DOKA	17.500.000	1.515.469	134	73
MARKA	20.000.000	-	38	16
FKA	5.000.000	2.511.464	39	22
GEKA	5.000.000	3.424.390	67	50
GMKA	7.200.000	4.752.800	38	23
İKA	7.500.000	-	49	-
İZKA	20.000.000	-	45	-
KARACADAĞ	10.000.000	100.000	12	3
KUZKA	14.500.000	2.611.200	21	18
KUDAKA	9.000.000	3.560.156	58	29
MEVKA	23.000.000	14.688.396	121	95
ORAN	12.000.000	1.113.250	52	10
OKA	22.500.000	10.405.620	190	124
SERKA	3.000.000	3.037.820	45	28
TRAKYAKA	8.750.000	5.692.564	96	69
TOPLAM	294.950.000	94.429.999	1.600	803

Teknik destek programları kapsamında 1.600 proje başvurusu gerçekleşmiş, bunlar içerisinde 803 proje destek almaya hak kazanmıştır.

7.3. Yenilikçi Destek Programları

Ankara Kalkınma Ajansı tarafından 2025 yılında ilan edilen 30 Milyon TL bütçeli Ankara Yeni Müzeler Mali Destek Programı'nın genel amacı "Ankara'nın tarihi ve kültürel mirasını korumak ve tanıtmak", özel amacı ise "Ankara Kalesi çevresinde kültür turizmini canlandırarak ekonomik ve sosyal kalkınmayı desteklemek, yerel halkın tarihi ve kültürel mirasa olan ilgisini artırmak ve katılımlarını teşvik etmek, Ankara'yı ulusal ve uluslararası turizm destinasyonu haline getirecek özgün ve tematik müze projelerini hayata geçirmek" olarak tanımlanmıştır. Program kapsamında mahalli idareler, kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, işletmeler, girişimciler ve üniversitelerin başvurusuna imkân sağlanmış; proje başına 500 bin TL ile 3 Milyon TL arasında destek verilmesi öngörülmüştür. Yürütülen program kapsamında 20 ön başvuru alınmış, 18 başvuru nihai aşamaya geçmeye hak kazanmış, nihai aşamada yapılan değerlendirmeler sonucunda 5 proje başarılı bulunmuştur. Sözleşmeye davet edilen başvurulardan 3'ü ile sözleşme imzalanmış olup Sof Dokuma Müzesi, Karagöz Müzesi ve Başkent Ankara Cumhuriyetin İlk Adımları Müzesi projeleri uygulanmaktadır. Toplam bütçesi yaklaşık 11 Milyon TL olan projelere Ajans desteği 7,9 Milyon TL olup Ankara Kalesi çevresinde yeni müzelerin kazandırılması ve bölgenin turizm potansiyelinin artırılması hedeflenmektedir.

Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı tarafından Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda ve Zonguldak Valiliği iş birliğinde hayata geçirilen Turistik Karaelmas Ekspresi Programı, Batı Karadeniz Bölgesi'nin doğal, kültürel, tarihi, endüstriyel ve jeolojik mirasının tanıtılması; bölgenin turizm potansiyelinin geliştirilmesi ve destinasyon çeşitliliğinin artırılmasını amaçlamaktadır. Program kapsamında BAKKA tarafından organizasyon koordinasyonu, tanıtım faaliyetleri, medya görünürlüğü çalışmaları ve turistik tren seferlerinin operasyon süreçleri toplam 4.480.000 TL tahsis ile desteklenmiştir. Ankara (Kalecik)–Çankırı–Karabük–Zonguldak hattında gerçekleştirilen seferler; 13–14 Haziran 2025 tarihinde 164 yolcu (%68,3 doluluk), 26–27 Eylül 2025 tarihinde 194 yolcu (%80,8 doluluk), 10–11 Ekim 2025 tarihinde 231 yolcu (%96,2 doluluk) ve 14–15 Kasım 2025 tarihinde 234 yolcu (%97,5 doluluk) ile tamamlanmıştır. İlk seferin ardından yürütülen yoğun tanıtım faaliyetleri neticesinde acenta tahsisleri %100 gerçekleşmiştir. Program kapsamında yolcular Yenice Ormanları, Fener Mahallesi, Maden Müzesi ve Deneyim Ocağı, Gökgöl Mağarası, Safranbolu, Filyos, Tios Antik Kenti, Çankırı Tuz Şehri ve Kalecik gibi destinasyonlarda ağırlanmış; yemekli vagona kadın kooperatifleri ve yerel ürünlerin programa entegre edilmesiyle bölgesel kalkınmaya da katkı sağlanmıştır. Gerçekleştirilen tanıtım çalışmaları sonucunda program ATLAS Dergisi

kapasında yer almış, TGA iş birliğinde ulusal ve yerel basında geniş görünürlük elde etmiş, sosyal medya etkileşimleri artmış ve son seferlerde ek kontenjan ile yedek yolcu talepleri oluşmuştur. Program kapsamında yürütülen mali süreçlerde, TCDD Taşımacılık A.Ş., BAKKA ve Zonguldak İl Özel İdaresi arasında imzalanan protokol doğrultusunda mali yükümlülüklerin %75'i BAKKA, %25'i ise Zonguldak İl Özel İdaresi tarafından karşılanmıştır.

Güney Ege Kalkınma Ajansı tarafından, kadınların yenilik, teknoloji ve yaratıcılık temelli girişimlerinin desteklenmesi; yeni ürün geliştirilmesi ve üretilmesi, yeni üretim yöntemlerinin kullanılması, yeni hizmet deneyimleri ve çözümlerinin oluşturulması ile yenilikçi pazarlama yöntemlerinin yaygınlaştırılması amacıyla 4.000.000 TL bütçeli "2025 Yılı Yenilikçi Kadın Girişimci Alternatif Destek Programı" 2024 yılında ilan edilmiş, programın uygulama süreci 2025 yılında başlamıştır. Program kapsamında, Aydın, Denizli ve Muğla illerinde faaliyet gösteren kadın girişimciler tarafından yürütülen 8 proje desteklenmeye hak kazanmıştır. Desteklenen projeler çerçevesinde; üç boyutlu üretim teknolojileri, yenilikçi tekstil uygulamaları, sağlıklı ve fonksiyonel gıda üretimi, yüksek kaliteli kakao üretimi, çeşnili zeytinyağı üretimi, doğal malzemelerle çocuklara yönelik ürün tasarımı ve sanat atölyeciliği gibi alanlarda yatırım ve kapasite geliştirme faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. Bu doğrultuda, üretim ve işleme ekipmanları, dijital altyapı, e-ticaret ve tanıtım unsurları ile çeşitli makine ve teçhizatın temin edilmesi suretiyle yararlanıcıların üretim kapasitesi, teknolojik altyapısı, ürün çeşitliliği ve pazara erişim imkânları güçlendirilmiş; bölgesel düzeyde katma değer üreten, sürdürülebilir ve yenilikçi kadın girişimlerinin geliştirilmesine katkı sağlanmıştır. Program kapsamında 2025 yılı içerisinde 1 projenin kapanışı gerçekleştirilmiş olup aynı yıl içinde 8 projeye toplam 2.596.006 TL ödeme yapılmıştır. Kalan 7 projenin kapanış işlemlerinin 2026 yılı içerisinde tamamlanması öngörülmektedir.

İstanbul Kalkınma Ajansı Türkiye'nin ilk performans odaklı proje teklifi çağrısı Yetenek İstanbul Programı'nı ilan etmiş ve 2023 yılında uygulamasına başlamıştır. Program iki temel bileşenden oluşmaktadır. Birinci bileşende yazılım odaklı eğitim merkezi kurulumu desteklenirken ikinci bileşen ise ilgili merkezde yazılımcı eğitimi ve istihdamını esas almaktadır. Programa 27 proje başvurusu yapılmıştır. Başarılı bulunan sekiz projenin süreçleri devam etmektedir. Destek oranı %100 olan projelerin toplam bütçesi 47 Milyon TL'dir. Projeler, 2023 yılı Ekim ayında başlamış olup, 2026 yılı Nisan ayında tamamlanması beklenmektedir. Projelerde 865 kişinin eğitim alması ve bu kursiyerlerden 542'sinin istihdam edilmesi hedeflenmektedir.

İstanbul Kalkınma Ajansı'nın hayata geçirilen bir diğer çalışması Türkiye'nin ilk Sosyal Etki Tahvili (SET) olan "İstanbul Kodluyor" projesidir. Sonuç odaklı sözleşme esasına dayanan proje, girdilere veya faaliyetlere değil, doğrudan ölçülebilir istihdam sonuçlarına dayalı yenilikçi bir finansman yaklaşımını benimsemektedir. Genç işsizlik ile vasıflı işgücü ihtiyacı arasındaki boşluğu doldurarak bilgi ve iletişim teknolojileri sektörü öncelikli olmak üzere birçok alanda genç istihdamına odaklanan projenin hedef kitlesi, 18-35 yaş arasında, en az lise mezunu ve proje başvuru tarihi itibarıyla ne eğitimde ne istihdamda olan gençlerden oluşmakta olup toplam bütçesi 1.250.000 ABD dolarıdır. Katılımcılar önce 'Herkes için Kodlama' adlı başlangıç eğitimini almış, ardından ikinci basamak eğitimlerini başarıyla tamamlayan 874 kişi için istihdam çalışmaları başlatılmıştır. 25 Ekim 2025 tarihinde sona eren proje süresince toplam 351 katılımcı en az 1 ay süreyle istihdama katılmış, 250 katılımcının ise en az 6 ay boyunca istihdamda kaldığı tespit edilmiştir. En az 6 ay istihdam edilen kadın sayısı ise 105 olarak tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, projenin hem istihdama erişim hem de sürdürülebilir istihdam yaratma açısından somut etkiler ürettiğini göstermektedir. Proje ayrıca ölçeklenebilir bir model sunarak farklı şehirlerde ve sektörlerde uygulanabilecek bir politika aracı haline gelmiş, ulusal düzeyde yaygınlaştırılma potansiyeli taşıyan güçlü bir temel oluşturmuştur.

Karacadağ Kalkınma Ajansı tarafından 2025 yılında İmalat Sektörlerinde Dönüşüm Teknik Destek Programı kapsamında Ar-Ge ve yalın üretim konularında toplam 5 proje yürütülmüştür. Ar-Ge programı kapsamında 3 proje, yalın üretim konusunda da 2 proje desteklenmiştir. Bu projelerden birinde program önceliğinin amaçlarından birisi olan KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programına başvuru yapılmıştır. Diğer proje ise söz konusu programa başvuru aşamasındadır. Yalın üretim programında ise 1 proje tamamlanmış olup diğer proje devam etmektedir. Tamamlanan projede ilgili hatta yapılan çalışmalardan sonra üretim adeti %16 artırılmıştır.

Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından 2025 yılı için 15 Milyon TL bütçeyle ilan edilen "Batı Karadeniz'i Keşfet Alternatif Destek Programı" ile TR82 Bölgesi'nde turizm sektörünün geliştirilmesi, konaklama tesislerinde geceleme sayısının ve turizm gelirlerinin artırılması amaçlanmıştır. Program kapsamında yurt içi ve yurt dışı konaklamalı tur sayısının artırılması, mevcut turların sürekliliğinin sağlanması, tur sürelerinin uzatılması ve bölgenin uluslararası tur rotalarına entegrasyonu öncelikli alanlar olarak belirlenmiştir. Ayrıca bölgedeki kilit etkinliklerin desteklenmesi suretiyle turizm hareketliliğinin sürdürülebilir kılınması hedeflenmiştir. Üç temel bileşenden oluşan programda, birinci bileşen Konaklamalı Paketler (yurt içi ve yurt dışı), ikinci bileşen Turistik Tuz Ekspresi Destek Paketi ve üçüncü bileşen ise

Kilit Etkinlikler Paketi olarak belirlenmiştir. İlk iki bileşen kapsamında TÜRSAB A grubu seyahat acentaları tarafından düzenlenen konaklamalı turlar ile Turistik Tuz Ekspresi seferleri desteklenmiştir. Konaklamalı yurt içi tur paketleri kapsamında 42 tur programı desteklenmiş ve toplam 1.096 kişi için 1,3 Milyon TL destek sağlanmıştır. 2025 yılı uygulama sürecinde toplam 23 Turistik Tuz Ekspresi seferi kapsamında toplamda 112 tur programı gerçekleştirilmiş ve bu seferler kapsamında 4.019 kişi için 3,2 Milyon TL destek sağlanmıştır. Üçüncü bileşen kapsamında yerel yönetimlerin gerçekleştirdiği iki farklı etkinlik için toplamda 670 Bin TL destek sağlanmıştır. Programın bölge ekonomisine katkısı incelendiğinde, desteklenen faaliyetler sonucunda yaklaşık 12 Milyon TL doğrudan ekonomik katkı sağlanmış, tur ücretleri de dâhil edildiğinde toplam ekonomik büyüklük 28,1 Milyon TL seviyesine ulaşmıştır. Programın uygulanmasıyla birlikte Turistik Tuz Ekspresi seferlerinin sürdürülebilirliği sağlanmış ve bölgenin turizm potansiyelinin geliştirilmesine önemli katkı sunulmuştur. Program kapsamında toplamda 156 başvuru desteklenmiş ve toplamda 5,2 Milyon TL destek sağlanmıştır.

8. YATIRIM DESTEK VE TANITIM FAALİYETLERİ

Yatırım Destek Ofisleri (YDO), yeni yatırımlar için gerekli idari işlemlerin mevzuat çerçevesinde gerçekleştirilmesine katkı sağlayan, yerli ve yabancı yatırımcılara danışmanlık hizmeti veren, bölgenin yatırım olanaklarını tanıtmak ve bilinirliğini artırmak için yurt içi ve yurt dışında çeşitli faaliyetlerde bulunarak bölgeye yatırımcı çekmeye çalışan birimlerdir.

YDO'larda yatırımcılara sunulan hizmetler ücretsizdir. Yatırımcı, YDO'lara yatırım için gerekli olan işlemlerin tamamı için başvurabileceği gibi, sadece bir veya birden fazla işlem için de başvurabilir. Yatırımcı, önceden ilgili yerlere başvurusu yapılan ancak henüz sonuçlanmamış işlemlerin takibi için de YDO'lara başvuru yapabilir.

Kalkınma ajansları bünyesinde kurulan YDO'ların görev ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esasları; 27 Ağustos 2014 tarih ve 29101 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kalkınma Ajansları Yatırım Destek Ofisleri Yönetmeliğinde belirlenmiştir. Bu görev ve faaliyetlerin daha verimli şekilde yerine getirilmesi için YDO'ların;

- Ajans merkezi ile arasında tam iş birliği ve koordinasyon sağlanması,
- Başta insan kaynağı olmak üzere kurumsal kapasitelerinin güçlendirilmesi ve ihtiyaçlarının giderilmesi,
- Proaktif bir yaklaşım benimseyerek işletmelere ulaşması, sorunlarını not ederek ilgili mercilere ulaştırması, ilin sorun ve ihtiyaçları konusunda ildeki kurum ve kuruluşlar nezdinde farkındalık yaratan, ilgili, talepkâr, çözüm üreten, iş birliği ve koordinasyonu sağlayan bir role evrilmesi,
- Sahada bizzat çalışarak ve bilgi toplayarak ildeki kamu kurumlarına veya özel sektöre ait tüm âtıl tesislerin yakından takip edilmesi, bu tesislerin sahip olduğu özellikler itibarıyla hangi sektörde değerlendirilebileceği konusunda çalışılması, gerekirse bu konuda sektör temsilcileriyle (meslek örgütleriyle) ve yatırımcılarla istişarelerde bulunulması, bu tesislere yönelik ön fizibilite düzeyinde proje önerileri hazırlaması ve bu proje önerilerinin muhtemel yatırımcılara aktarılması,
- İldeki kurum ve kuruluşlarla yakın iş birliği ve koordinasyon halinde çalışması

hususları öncelikler arasında görülmektedir.

YDO'lar 2025 yılında bölgelerindeki firma, kurum ve kişilerin soru ve taleplerinin karşılanması konusunda çalışmalar yürütmüşlerdir. Ayrıca; yatırımcıyı bölgeye çekme, yatırım yeri gösterme, izin ve ruhsat takibi, şirket kurulumu, bakanlık, belediye ve kaymakamlık nezdinde yatırımcının görüşmelerini sağlama ve bu kapsamda iş ve işlemlerinin koordinasyonunu sağlama, yatırım yeri tahsisi ile ilgili bilgi ve takip gibi birçok konuda yatırımcılara destek sağlanmıştır.

2025 yılında da YDO'lar tarafından yerli ve yabancı yatırımcılara bilgilendirme ve danışmanlık hizmetleri verilmiştir. Bu faaliyetlerle bölgelere çekilen yatırımlar ile yaklaşık 10,8 Milyar TL yatırım ve 1.730 istihdam öngörülmektedir.

8.1. İzin ve Ruhsat İşlemleri

Tablo 8-1'de görüldüğü üzere YDO'lar 2025 yılında 44 yatırımcının izin ve ruhsat işlemlerine ilişkin süreçte yer almışlar ve bunlardan 29'unun izin ve ruhsatlandırma sürecini tamamlamışlardır.

Tablo 8-1 İzin ve Ruhsat Takibi

Ajans Adı	YDO Adı	İzin ve Ruhsat için YDO'ya Başvuran Yatırımcı Sayısı	İzin ve Ruhsat Süreci Tamamlanan Yatırımcı Sayısı
ANKARAKA	Ankara	11	10
DAKA	Muş	1	1
DİKA	Mardin	1	1
FKA	Elâzığ	2	2
	Malatya	1	0
GMKA	Balıkesir	3	1
	Çanakkale	4	1
ORAN	Kayseri	6	3
	Sivas	11	8
	Yozgat	3	2
TRAKYA	Kırklareli	1	0
TOPLAM		44	29

Alınan izin ve ruhsatların YDO bazında yatırım konusu, yatırım tutarı ve istihdam bilgileri Tablo 8-2'de verilmektedir:

Tablo 8-2 İzin ve Ruhsat Alınan Yatırımcılar

Ajans Adı	YDO Adı	Yatırımın Konusu	Öngörülen Yatırım Tutarı (TL)	Öngörülen İstihdam
ANKARAKA	Ankara	Dijital altyapı (Ağ ve sunucu, veri merkezi)	250.000.000	22
		Karoser İmalatı	210.000.000	13
		Akıllı Şehir Yatırımı	110.000.000	8
		Askeri Uçak Motoru	800.000.000	15
		Klinik Operasyon Merkezi	550.000.000	9

Ajans Adı	YDO Adı	Yatırımın Konusu	Öngörülen Yatırım Tutarı (TL)	Öngörülen İstihdam
ANKARAKA	Ankara	Operasyon ve pazar geliştirme yatırımı	90.000.000	5
		İnşaat yatırımı	115.000.000	11
		Sondaj faaliyeti yatırımı	150.000.000	9
		Şekerleme imalatı	80.000.000	7
		Deri ürünleri imalatı	15.000.000	5
		Dijital altyapı	145.000.000	11
ÇKA	Adana	Organik Meyve Suyu Konsantresi ve Katma Değerli Yan Ürünler İmalatı	300.000.000	60
		Balık Yemi	600.000.000	25
	Mersin	Kruvasan Fabrikası Yatırımı	500.000.000	60
DAKA	Muş	Mobilya Üretimi	100.000.000	100
DİKA	Mardin	Antiserum ve Antivenom Üretimi	194.540.461	55
FKA	Elâzığ	Paslanmaz Çelik Mutfak Gereçleri Üretimi	819.000.000	200
		Pişirme ve Isıtma Cihazlarının İmalatı, Endüstriyel Isı Sistemleri	100.000.000	40
GMKA	Çanakkale	Doku Kültürü Üretimi	600.000.000	300
	Balıkesir	Midye Çiftliği	18.615.700	10
ORAN	Kayseri	Sanayi/Sivil Havacılık Ürünleri İmalatı	420.000.000	50
		Sanayi/Sivil Havacılık Ürünleri İmalatı	370.000.000	60
		Sanayi/Tarım ve Ormancılık Makineleri İmalatı	150.000.000	70
	Sivas	Sanayi/Yapı Malzemeleri İmalatı	778.700.240	60
		Sanayi/Yapı Malzemeleri İmalatı	912.185.547	150
		Sanayi/Yapı Malzemeleri İmalatı	650.000.000	75
		Sanayi/Elektirkli Araç Makine ve Teçhizat İmalatı	137.750.000	30
		Sanayi/Makine ve Teçhizat İmalatı	8.522.180	2
		Sanayi/Optik Ürün İmalatı	1.390.294.076	95
		Sanayi/Makine ve Teçhizat İmalatı	60.000.000	30
		Sanayi/Boya ve Kimya Ürünleri İmalatı	20.000.000	3
	Yozgat	Kapı İmalatı	20.000.000	50
Gıda İmalatı (Bakliyat Ürünleri)		200.000.000	90	
TOPLAM			10.864.608.204	1.730

Görüldüğü üzere yatırımcıların yaklaşık 10,8 Milyar TL tutarında yatırım taahhütleri bulunmaktadır. Söz konusu yatırımlar için potansiyel istihdam 1.730 kişi olarak öngörülmektedir.

8.2. Bilgilendirme ve Danışmanlık Hizmetleri

YDO'lar tarafından 2025 yılında 27.375 paydaşa bilgilendirme ve danışmanlık hizmeti verilmiş ayrıca YDO personelinin saha ziyaretleri kapsamında ziyaret ettiği firma sayısı 5.299 ve YDO'ların yatirimadestek.gov.tr üzerinden cevapladığı soru sayısı ise 884 olmuştur (Tablo 8-3).

Tablo 8-3 Bilgilendirme ve Danışmanlık Hizmetleri

Ajans Adı	YDO Adı	Bilgilendirme ve Danışmanlık Yapılan Paydaş Sayısı	YDO Personelinin Saha Ziyaretleri Kapsamında Ziyaret Ettiği Firma Sayısı	YDO Tarafından yatirimadestek.gov.tr Üzerinden Cevaplanan Soru Sayısı
AHİKA	Kırşehir	85	35	3
	Niğde	56	99	4
	Aksaray	200	80	6
	Kırıkkale	43	104	0
	Nevşehir	247	153	3
ANKARAKA	Ankara	953	128	53
BAKA	Antalya	298	174	25
	Burdur	99	1	3
	Isparta	139	16	5
BAKKA	Karabük	222	130	2
	Zonguldak	269	23	4
	Bartın	223	80	2
BEBKA	Bursa	148	83	52
	Eskişehir	214	90	7
	Bilecik	56	32	3
ÇKA	Adana	488	58	21
	Mersin	426	107	14
DAKA	Bitlis	347	23	1
	Hakkâri	114	10	1
	Muş	457	15	1
	Van	682	32	10
DİKA	Mardin	277	88	6
	Batman	226	15	7
	Şırnak	186	34	1
	Siirt	350	57	0
DOĞAKA	Kahramanmaraş	260	195	10
	Osmaniye	73	51	3
	Hatay	484	260	16
DOKA	Rize	281	42	3
	Artvin	377	4	1
	Giresun	360	78	4
	Trabzon	1695	0	0
	Ordu	198	0	0
	Gümüşhane	184	50	0
	Elazığ	450	55	5
FKA	Bingöl	300	50	0
	Malatya	550	86	6
	Tunceli	82	17	0
	Muğla	268	15	14
GEKA	Aydın	312	65	18
	Denizli	118	18	20
GMKA	Balıkesir	36	42	9
	Çanakkale	46	15	6
İKA	Gaziantep	1341	146	17
	Kilis	241	36	1
	Adıyaman	495	43	2
İSTKA	İstanbul	658	23	239

Ajans Adı	YDO Adı	Bilgilendirme ve Danışmanlık Yapılan Paydaş Sayısı	YDO Personelinin Saha Ziyaretleri Kapsamında Ziyaret Ettiği Firma Sayısı	YDO Tarafından yatirimadestek.gov.tr Üzerinden Cevaplanan Soru Sayısı
İZKA	İzmir	376	21	56
KARACADAĞ	Diyarbakır	230	85	5
	Şanlıurfa	150	65	17
KUDAKA	Erzurum	185	25	4
	Erzincan	170	40	6
	Bayburt	130	20	0
KUZKA	Çankırı	88	29	2
	Kastamonu	108	79	1
	Sinop	259	71	8
MARKA	Bolu	624	98	0
	Düzce	303	18	10
	Sakarya	698	38	13
	Yalova	199	104	4
	Kocaeli	1.027	98	24
MEVKA	Konya	183	73	18
	Karaman	187	78	1
OKA	Amasya	715	158	5
	Çorum	1316	145	6
	Samsun	781	177	12
	Tokat	352	90	3
ORAN	Kayseri	537	82	7
	Sivas	375	139	3
	Yozgat	647	73	2
SERHAT	Ağrı	150	28	5
	Ardahan	167	12	2
	Iğdır	224	113	1
	Kars	278	48	4
TRAKYAKA	Tekirdağ	160	57	18
	Edirne	106	57	3
	Kırklareli	85	35	2
ZAFER	Afyonkarahisar	313	66	4
	Kütahya	155	33	5
	Manisa	333	30	22
	Uşak	150	56	3
TOPLAM		27.375	5.299	884

8.3. Yatırım Destek Ofislerinin Yatırım Tanıtım Amacıyla Düzenlediği ve Katıldığı Fuar, Organizasyon ve Faaliyetler

2025 yılı boyunca Yatırım Destek Ofisleri koordinasyonunda ajansların ve bölgelerin yatırım imkanlarının tanıtımı amacıyla çevrim içi veya fiziki olarak toplamda 427 adet organizasyon düzenlenmiş, 277 adet fuar ve organizasyona katılım sağlanmıştır.

Kalkınma ajanslarının fuar katılımlarında esas itibarıyla bölgedeki ilgili paydaşların bu organizasyonlara katılımının sağlanması ile bölge ekonomisi için iş birliklerinin kurulması önceliklendirilmektedir.

Düzenlenen organizasyonlarda genel olarak, proje pazarları, kırsal kalkınma, e-ticaret seminerleri, sektör toplantıları, tanıtım ve bilgilendirme toplantıları, yenilenebilir enerji yatırımları, potansiyel yatırımcıların bilgilendirilmesi ve turizm potansiyelinin artırılması faaliyetleri öne çıkmaktadır.

8.4. Yatırım Destek Ofislerinin Yerel Kalkınma Hamlesi Programı Faaliyetleri

Yatırım Destek Ofisleri Yerel Kalkınma Hamlesi Programının 2025 yılı tanıtım ve bilgilendirme faaliyetleri kapsamında 1.517 etkinlik gerçekleştirilmiş olup söz konusu etkinliklere 24.501 kişi katılım sağlamıştır. Firma ve kurumlara 2.868 ziyaret gerçekleştirilmiş olup 5.131 telefon görüşmesi ve 1.292 elektronik posta cevaplanmıştır.

9. KALKINMA AJANSLARININ DİĞER FAALİYETLERİ

9.1. Kalkınma Ajansları Siber Vatan Programı

Türkiye Siber Vatan Programı, T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, T.C. Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanlığı iş birliğinde, Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda Kalkınma Ajansları, Türkiye Siber Güvenlik Kümelenmesi ve Üniversiteler tarafından uygulanmaktadır.

Üniversite öğrencilerine yönelik olarak 2025 yılında Türkiye Siber Vatan Programı kapsamında farklı siber güvenlik tema ve konularında 17 kalkınma ajansı bölgesinde 23 ildeki öğrenci gruplarına çevrim içi görev ve uygulamalarla birlikte her bir gruba 3 yüz yüze eğitim, 8 günlük Bootcamp ve 2 günlük Vizyon Buluşmaları gerçekleştirilmiştir. Yapılan bu eğitim ve uygulamalar çerçevesinde üniversitelerde öğrenim gören toplam 107 öğrencinin istihdamına katkı sağlanmıştır.

9.2. Konferans, Çalıştay, Sempozyum ve Panel Faaliyetleri

Kalkınma ajanslarının temel görevleri arasında yer alan “bölgenin iş ve yatırım imkânlarının, ilgili kuruluşlarla iş birliği halinde ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımını yapma” misyonu kapsamında; ajanslar 2025 yılı içerisinde gerek kendi organizasyonlarıyla gerekse ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği içinde, bir kısmı çevrim içi olarak gerçekleştirilen konferans, seminer, çalıştay, sempozyum ve panel gibi çeşitli etkinlikler düzenlemiştir.

Kalkınma ajansları tarafından 2025 yılında düzenlenen çalıştay, seminer, panel ve konferanslara toplam 23.423 kişi katılım sağlamıştır.

Kalkınma ajansları personeli tarafından, bölgelerin tanıtımı, kurumsal temsil ve bilgilendirme amacıyla diğer kurum ve kuruluşlarca düzenlenen organizasyonlara toplam 1.086 kişilik katılım gerçekleştirilmiştir.

Kalkınma ajanslarının gerçekleştirdikleri konferans, seminer, çalıştay, sempozyum ve panel faaliyetlerinden bazılarına ait bilgiler aşağıda yer almaktadır:

AHİKA: Avanos Çömlek Sektör Çalıştayı düzenlenmiştir. Avrupa Konseyi Kültür Rotaları’ndan biri olan *Avrupa Seramik Rotası* üyesi Avanos ilçesinde, seramik ve çömlekçilik sektörünün mevcut durumunun analiz edilmesi ve sektörde karşılaşılan sorunların tespit edilmesi amacıyla ilgili kurum, kuruluş ve sektör paydaşlarının katılımıyla bir çalıştay gerçekleştirilmiştir. Çalıştay kapsamında sektörel sorunlar ele alınmış ve iş birliği fırsatları değerlendirilmiştir.

ANKARAKA: Kadın Kooperatiflerinin Kapasitesinin Geliştirilmesi ve KOOP Market ile İş Birliği Çalıştayı gerçekleştirilmiştir. Çalıştay kapsamında kadın kooperatiflerinin ürün kalitesi, markalaşma, fiyatlandırma ve satış süreçlerine ilişkin kapasitelerinin geliştirilmesi hedeflenmiştir. Ayrıca, Tarım Kredi KOOP Market ile iş birliklerinin kurulması ve kooperatif ürünlerinin pazara erişiminin artırılmasına yönelik değerlendirmelerde bulunulmuştur. Çalıştaya 14 kadın kooperatifinden 40 temsilci katılım sağlamış; eğitim ve bilgi paylaşımı gerçekleştirilmiştir. Bunun yanında, kooperatif ürünlerinin raflara girmesine yönelik adımlar ele alınmış ve KOOP Kadın Kart uygulaması hakkında bilgilendirme yapılmıştır.

BAKA: Temiz Üretim Bilgilendirme Semineri düzenlenmiştir. Seminer kapsamında döngüsel ekonomi ve kaynak verimliliği konularında bilgilendirmelerde bulunulmuş; Yeşil Dönüşüm Programı kapsamında ilgili destek ve uygulamalara ilişkin sunum gerçekleştirilmiştir. Etkinlikte kamu, özel sektör ve ilgili paydaşlara yönelik bilgilendirme yapılmıştır.

BAKKA: Yapay Zekâ Uygulamaları Eğitimi Semineri düzenlenmiştir. Program kapsamında katılımcılara makine öğrenmesi, derin öğrenme ve veri analitiği gibi alanlarda uygulamalı eğitimler verilmiş; ekipler hâlinde gerçek problemlere yönelik yapay zekâ tabanlı prototip projeler geliştirilmiştir. Program sonunda proje çıktıları sergilenmiş, katılımcılara sertifika verilmiş ve çalışmaların ulusal teknoloji yarışmalarına başvuru potansiyeli ortaya konmuştur.

CKA: Köln & Kuzey Ren Vestfalya Yatırım Fırsatları ve Çukurova Bölgesi ile Geliştirilebilecek İş birlikleri Toplantısı düzenlenmiştir. Toplantı kapsamında Çukurova ile Kuzey Ren Vestfalya eyaleti arasında yatırım ve dış ticaret odaklı iş birliği fırsatları ele alınmış, iki bölge arasında yatırım promosyonuna yönelik ağ geliştirme faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

DİKA: Habur Çalıştayı ve Uluslararası Dış Ticaret Kongresi düzenlenmiştir. Program kapsamında Şırnak ilinin lojistik altyapısı, Habur Sınır Kapısı'nın ihtiyaçları ve ihracatı artırmaya yönelik tedbirler ele alınmış; ihracat potansiyelini geliştirecek ürün ve politika önerileri değerlendirilmiştir. Çalışmalar sonucunda hazırlanan rapor politika yapıcılara sunulmuştur.

DOĞAKA: Orman Yangınları Projesi kapsamında çalıştaylar düzenlenmiştir. Hatay ilinde paydaş kurumların katılımıyla gerçekleştirilen çalışmalarda, mevcut durum analizi, iklim değişikliğinin orman yangınlarına etkileri ve yangın önleme planı hazırlık süreçleri ele alınmıştır. Çalışmalar kapsamında güncel veriler ve istatistikler değerlendirilmiş, proje amaç

ve kapsamına yönelik planlamalar yapılmış ve uygulama takvimi oluşturulmuştur. Ayrıca, orman yangınlarında gözetleme ve kargo drone kullanımı ile meteorolojik veri akışı ve toplumsal bilinçlendirme çalışmaları gibi konular detaylı şekilde tartışılmış; elde edilen bulgular doğrultusunda politika ve uygulamaya yönelik öneriler geliştirilmiştir.

DAKA: DAKATALKS Konferansları düzenlenmiştir. Bölgedeki iş dünyası, yöneticiler ve üniversite gençliğine yönelik gerçekleştirilen konferanslarda küresel iktisadi gelişmeler, yönetim vizyonu ve yapay zekâ odaklı toplumsal dönüşüm konuları ele alınmıştır. Konferanslar ile katılımcıların teknolojik ve ekonomik dönüşümlere uyumu desteklenmiş, stratejik bilgi paylaşımı sağlanmış ve paydaşlar arası etkileşim güçlendirilmiştir.

DOKA: Mavi Ekonomi Tecrübe Paylaşımı ve Çalıştayı düzenlenmiştir. Program kapsamında ilgili kalkınma ajansları, kamu kurumları, üniversiteler ve sektör paydaşlarının katılımıyla mavi girişimcilik, mavi teknolojiler ve dijitalleşme konularında değerlendirmelerde bulunulmuş; sektördeki mevcut durum, dar boğazlar ve gelişme alanları ele alınarak mavi ekonominin geliştirilmesine yönelik faaliyet ve eylem önerileri ortaya konmuştur.

MARKA: Kocaeli 2053 Hizmet Sektörü Çalıştayı düzenlenmiştir. Çalıştay kapsamında hizmet sektörünün rekabet gücünü artırmaya yönelik dijitalleşme, hizmet kalitesi ve insan kaynağı geliştirme konuları ele alınmış; sektörel gelişim için ortak aksiyon alanları belirlenmiştir.

FKA: TRB1 Arıcılık Ürünleri Sektörü Değer Zinciri Analiz Çalıştayı düzenlenmiştir. Çalıştay kapsamında sektörün rekabet gücünü belirleyen unsurlar değerlendirilmiş; fiziksel altyapı, teknoloji, beşerî ve finansal kaynaklar ile tedarik zinciri ilişkileri çerçevesinde mevcut kapasite ve ihtiyaçlar ortaya konulmuştur. Ayrıca PESTLE analizi ile sektörü etkileyen faktörler ele alınarak fırsat ve tehditler bütüncül bir yaklaşımla değerlendirilmiştir.

GEKA: AI 4 INDUSTRY: Yapay Zekâ ile Sanayide Dönüşüm Paneli düzenlenmiştir. Panelde sanayide yapay zekâ uygulamaları ele alınarak farkındalığın artırılması hedeflenmiş; alanında uzman konuşmacıların katılımıyla gerçekleştirilen etkinlikte sanayi sektörü temsilcilerine yönelik bilgilendirme yapılmıştır. Etkinlik sayesinde bölgede yapay zekâ dönüşümüne ilişkin farkındalık artırılmıştır.

GMKA: Offshore Wind Türkiye 2025 Etkinliği düzenlenmiştir. Denizüstü rüzgâr enerjisi sektörüne yönelik gerçekleştirilen etkinlikte yatırımcılar, tedarikçiler, mühendislik firmaları ve ilgili sektör temsilcileri bir araya getirilmiştir. Program kapsamında ulusal ve uluslararası paydaşların katılımıyla çeşitli oturumlar düzenlenmiş; yenilenebilir enerji

yatırımları ve kalkınma ajanslarının bu alandaki rolüne ilişkin değerlendirmelerde bulunulmuştur.

İKA: TRC1 Bölge Planı Tanıtım Etkinliği düzenlenmiştir. 2024-2028 TRC1 Bölge Planının tanıtımına yönelik gerçekleştirilen etkinlikte planın hedefleri, öncelikleri ve stratejik yönelimleri paylaşılmış; bölgesel kalkınma vizyonuna katkı sunacak yaklaşımlar ele alınmıştır.

İSTKA: INSPIRE Kreatif Ekonomi Zirvesi düzenlenmiştir. Zirve kapsamında kültür, tasarım, teknoloji ve girişimcilik alanlarında faaliyet gösteren paydaşlar bir araya getirilmiş; paneller, sergiler ve networking etkinlikleri ile yaratıcı sektörlerin gelişimine yönelik değerlendirmelerde bulunulmuştur. Ayrıca kamu, özel sektör ve uluslararası aktörler arasında iş birliği olanakları ele alınmış ve Türkiye'nin yaratıcı ekonomi potansiyelinin görünürlüğü artırılmıştır.

İZKA: Endüstriyel Simbiyoz Sinerji Çalıştayı düzenlenmiştir. Çalıştay kapsamında firmalar arası iş birliği olanakları, kaynak verimliliği ve sürdürülebilir üretim uygulamaları ele alınmış; sektörler arası yeni iş fırsatlarının geliştirilmesine yönelik değerlendirmelerde bulunulmuştur. Etkinlikte yapılan çalışmalar sonucunda çok sayıda potansiyel sinerji alanı tespit edilmiştir.

KARACADAĞ: Silvan Projesi Potansiyel Etki Değerlendirme Analizi Çalıştayı düzenlenmiştir. İlgili araştırma kapsamında oluşturulan çerçeve ve değerlendirmelerin paydaşlara sunulması, paydaş görüşlerinin alınması ve sürece katılımlarının sağlanması amacıyla geniş katılımlı bir çalıştay gerçekleştirilmiştir.

KUZKA: Balık Yağı Rafinasyonu: Teknoloji ve Pazar Potansiyeli Çalıştayı düzenlenmiştir. Çalıştay kapsamında sektörün teknolojik dönüşümü, pazar yapısı ve yatırım olanakları ele alınmış; kamu, akademi ve özel sektör paydaşlarının katılımıyla uluslararası standartlar ve kapasite geliştirme fırsatları değerlendirilmiştir. Ayrıca, dışa bağımlılığın azaltılması ve bölgenin katma değerli üretim kapasitesinin güçlendirilmesine yönelik değerlendirmelerde bulunulmuştur.

MEVKA: Yeşil Gelecek ve Dijital Dönüşüm İçin Yerel Fırsatlar Konferansı düzenlenmiştir. Konferans kapsamında yeşil ve dijital dönüşüm alanında Avrupa Birliği hibeleri ve uluslararası finansman olanakları ele alınmış; Ufuk Avrupa, Dijital Avrupa ve Erasmus+ gibi programlar ile Dünya Bankası, EBRD ve JICA destekleri hakkında bilgilendirme yapılmıştır. Ayrıca uluslararası finansmana erişim, proje geliştirme süreçleri ve yerel düzeyde uygulanabilecek fırsatlar değerlendirilmiştir.

ORAN: Summit Erciyes '25: Geleceğe Yatırım Yapanlar Zirvesi düzenlenmiştir. Zirve kapsamında teknoloji yatırımları, girişim sermayesi ve yeni yatırım araçları ele alınmış; melek yatırımcılar, fon yöneticileri ve girişimcilerin katılımıyla deneyim paylaşımı ve girişim sunumları gerçekleştirilmiştir. Etkinlik ile bölgede yatırım ekosisteminin gelişimine katkı sağlanmış ve melek yatırımcı ağlarının güçlenmesine yönelik önemli ilerleme kaydedilmiştir.

OKA: Hattuşa Alan Yönetim Planı Çalıştayı düzenlenmiştir. Çalıştay kapsamında alanın arkeolojik, biyolojik ve somut olmayan kültürel miras potansiyeli değerlendirilmiş; güçlü ve zayıf yönler ile fırsat ve tehditler analiz edilmiştir. Ayrıca sorun tespiti, vizyon belirleme ve politika geliştirme oturumları gerçekleştirilerek Hattuşa'nın sürdürülebilir korunması ve yönetimine yönelik yol haritası oluşturulmuştur.

SERKA: Ağrı Startup Weekend Etkinliği düzenlenmiştir. Etkinlik kapsamında üniversite öğrencilerinin girişimcilik becerilerinin geliştirilmesi ve proje fikirlerinin olgunlaştırılması hedeflenmiş; katılımcılar ekipler hâlinde farklı girişim fikirleri üzerinde çalışmıştır. Program sonunda geliştirilen projeler sunulmuş ve etkinlik geniş bir görünürlük kazanmıştır.

TRAKYAKA: Üretimde Sürdürülebilirlik ve Yeşil Finansman Fırsatları Etkinliği düzenlenmiştir. Etkinlik kapsamında ulusal ve uluslararası sürdürülebilirlik gündemi ile üretim sektörünün regülasyonlara uyum süreçleri ele alınmış; yeşil dönüşüme yönelik finansman imkânları hakkında bilgilendirme yapılmıştır. Ayrıca ilgili paydaşlarla iş birliği içerisinde bölge firmalarının kapasitesinin artırılmasına yönelik değerlendirmelerde bulunulmuştur.

ZAFER: Anadoludakiler-Afyon Bereketi Haşhaş Etkinliği düzenlenmiştir. Etkinlik kapsamında haşhaşın tanıtımına yönelik panel gerçekleştirilmiş; ardından mutfaktaki kullanım alanlarına ilişkin atölye çalışmaları düzenlenerek yerel ürünlerde yenilikçi uygulamalar ele alınmıştır.

9.3. Yurt İçi ve Yurt Dışı İncelemeler

Ajanslar 2025 yılında gerek bölgelerindeki gerekse diğer bölgelerdeki kurum, kuruluş ve kişileri ziyaret ederek üretim, istihdam, yatırım, ihracat, tarım, turizm ve benzeri temalarda çeşitli incelemelerde bulunmuştur. Ajansların 2025 yılında yaptıkları yurt içi incelemelere ilişkin detaylı bilgiler Ek-3'te yer almaktadır. Kalkınma ajansları 2025 yılında yurt dışı ziyaretler de gerçekleştirmiştir. Ajansların gerçekleştirmiş olduğu yurt dışı ziyaretlerin genel anlamda kurum ve kuruluşlar ile iş birliğine zemin hazırlama ve kapasite geliştirme konularında

olduğu görülmektedir. Ajansların ziyaret ettiği ülkeler ve ziyaret konuları Ek-4’te sunulmaktadır.

Ajansların 2025’te yurt içi ve yurt dışına yaptıkları inceleme gezilerinden öne çıkanlarına dair bilgiler aşağıda verilmektedir:

BAKKA – OECD Maden Bölgeleri Konferansı (Finlandiya)

BAKKA tarafından OECD Maden Bölgeleri ve Şehirleri Konferansına katılım sağlanarak, bölgenin madencilik mirasının sürdürülebilir kalkınma perspektifiyle ele alınmasına yönelik deneyimler uluslararası platformda paylaşılmıştır. Bu katılım sayesinde, bölgesel kalkınma politikalarının küresel eğilimlerle uyumu güçlendirilmiş, TR81 Bölgesinin potansiyelinin uluslararası paydaşlar nezdinde görünürlüğü artırılmış ve çok taraflı iş birliği olanakları geliştirilmiştir.

BAKKA – Efe Entegre Ziyareti (Yurt içi)

Efe Entegre üretim tesisine gerçekleştirilen teknik inceleme ziyareti, “ForestCycle: Sustainable EcoPallet Facility” projesinin geliştirilmesinde kritik bir rol oynamıştır. Saha gözlemleri ve paydaş görüşmeleri doğrultusunda proje olgunlaştırılmış, teknik ve mali yapısı güçlendirilmiş ve uluslararası finansman kuruluşlarına sunularak sözleşme aşamasına taşınmıştır. Bu süreç, ajansın proje geliştirme ve koordinasyon kapasitesinin somut bir çıktısı olarak öne çıkmaktadır.

BEBKA – SLUSH Girişimcilik Etkinliği (Finlandiya)

SLUSH küresel girişimcilik etkinliğine katılım kapsamında, Türk teknoloji girişimlerinin uluslararası yatırımcı ve iş ortaklarıyla doğrudan temas kurması sağlanmıştır. Gerçekleştirilen yoğun ikili görüşmeler sonucunda girişimlerin önemli bir kısmı için iş birliği ve yatırım süreçleri başlatılmış, bu durum bölgesel girişimcilik ekosisteminin küresel entegrasyonu açısından somut bir ilerleme ortaya koymuştur.

DOKA – ASBAŞ Serbest Bölge Ziyareti (Yurt içi)

Antalya Serbest Bölgesi’ne gerçekleştirilen ziyaret kapsamında, başarılı bir serbest bölge yönetim modeli tüm boyutlarıyla incelenmiştir. Özellikle kamu-özel sektör iş birliği, kurumsal yapı, finansal sürdürülebilirlik ve sektörel uzmanlaşma konularında elde edilen bulgular, TR90 Bölgesinde planlanan benzer yatırımlar için uygulanabilir politika ve model önerilerinin geliştirilmesine katkı sağlamıştır.

GMKA – Hydrogen Valley Days (Belçika)

Hydrogen Valley Days programına katılım ile hidrojen ekonomisine ilişkin Avrupa Birliği politikaları, finansman mekanizmaları ve proje geliştirme süreçleri yerinde incelenmiştir. Bu kapsamda edinilen bilgiler, bölgedeki potansiyel hidrojen projelerinin tasarım ve finansman süreçlerine doğrudan katkı sağlayacak nitelikte olup, uluslararası iş birliklerinin geliştirilmesi için önemli bir zemin oluşturmuştur.

9.4. İş Birliği Çalışmaları

Ajanslar 2025 yılında, turizm, yatırım tanıtım çalışmaları, coğrafi işaret tescil başvurusu, tarımsal üretimde verimlilik, yatırım teşvik, OSB altyapı çalışmaları, endüstriyel simbiyoz, savunma sanayii, genç istihdamı, Kamu-Üniversite-Sanayi iş birliği, proje hazırlama ve kodlama/yazılım eğitimleri konularında kamu kurumları, üniversiteler, STK'lar ve özel sektörle iş birliği çalışmalarında bulunmuşlardır.

2025 yılında 26 ajans tarafından 244 iş birliği çalışması yürütülmüştür. Ajansların iş birliği çalışmalarına yönelik bilgiler Ek-5'te yer almaktadır. Ayrıca, Kalkınma Ajansları ve Bölge Kalkınma İdareleri yerelde etkin çalışmalar gerçekleştirebilmek için ortak çalışmalar yürütmüşlerdir. Söz konusu çalışmalara aşağıdaki bölümde yer verilmiştir.

9.4.1. Kalkınma Ajansları ve Bölge Kalkınma İdareleri Ortak Çalışmaları

Kalkınma ajansları ve bölge kalkınma idareleri arasındaki iş birliği açısından 2025 yılı etkin bir yıl olmuştur. Bu kapsamda, kalkınma ajansları ve bölge kalkınma idarelerinin ortak çalışmalarının sayısı artmış ve başta kırsal kalkınma, tarım ve turizm olmak üzere farklı birçok alanda iş birliği faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. Proje izleme ve değerlendirme faaliyetlerine, sektörel çalışmalara, proje bazlı yararlanıcıların belirlenmesine ve proje havuzu geliştirme faaliyetlerine ilişkin olarak kalkınma ajansları ve bölge kalkınma idareleri ortak çalışmalar yürütmüştür.

9.4.1.1. Ahiler Kalkınma Ajansı (AHİKA)

KOP BKİ'ye Aksaray, Kırıkkale, Kırşehir, Nevşehir ve Niğde illerinden sunulan projelere görüş verilmiştir.

KOP BKİ tarafından desteklenecek projelerde yararlanıcıların belirlenmesine yönelik toplantılara katılım sağlanmış, proje başvurularını değerlendirmek üzere oluşturulan komisyonlarda görev alınmıştır.

9.4.1.2. Dicle Kalkınma Ajansı (DİKA)

GAP BKİ Ekonomik, Kültürel ve Sosyal Kalkınma Projeleri Teklif Çağrısı (GAP EKÜS) kapsamında, DİKA tarafından başvurusu yapılan “Siirt Tarım Girişimcilik Merkezi Projesi” başarılı bulunarak destek almaya hak kazanmış ve sözleşmesi imzalanmıştır. Proje kapsamında; arıcılık, sabun imalatı ve gastronomi alanlarında faaliyet gösterecek girişimcilerin kapasitelerinin artırılması, sürdürülebilir iş modelleri geliştirmelerinin sağlanması, yerel ürünlerin katma değerinin yükseltilmesi ve bölgede girişimcilik ekosisteminin güçlendirilmesi amacıyla eğitim ve mentörlük hizmetleri sunulacaktır. Bu çerçevede, girişimcilerin kapasitelerinin geliştirilmesine yönelik eğitim hizmetlerinin sağlanması amacıyla Ajans internet sitesi üzerinden ilan usulü ile ilk etapta 32 başvuru alınmış olup başvurular arasından seçilen 9 girişimciye Ajans uzmanları tarafından kapasite geliştirme eğitimleri verilecektir.

Öte yandan, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı koordinasyonunda, Dicle, İpekyolu ve Karacadağ Kalkınma Ajansları iş birliğiyle yürütülen “Anadoludakiler: GAP Bedesten Teknik Destek Programı” kapsamında; GAP Bölgesi’nde sosyal fayda üretmeyi amaçlayan, geleneksel veya yenilikçi yöntemlerle coğrafi işaretli ya da katma değerli yöresel ürün üreten veya üretme potansiyeline sahip üreticilerin dijital dönüşümlerinin desteklenmesi ve e-ticaret platformlarına entegrasyonlarının sağlanması hedeflenmektedir. Bu kapsamda kooperatifler tarafından geliştirilen ve sunulan toplam 9 proje (Batman 6, Mardin 2, Şırnak 1) destek almaya hak kazanmış, sözleşmeleri imzalanmış ve satın alma sürecine yönelik ilana çıkmıştır.

9.4.1.3. Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı (DAKA)

DAP BKİ’nin proje teklif çağrıları kapsamında TRB2 Bölgesi’nde (Bitlis, Hakkâri, Van ve Muş illeri) desteklenen 19 projeye 21 izleme ziyareti gerçekleştirilmiştir.

2025 yılı proje teklif çağrıları kapsamında proje başvurusu sahibi olabilecek 63 paydaşa çağrılar hakkında bilgilendirmeler yapılmıştır.

Van İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, Van İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ve Van İl Milli Eğitim Müdürlüğü ile proje geliştirme toplantıları gerçekleştirilmiştir. 2025 yılı proje teklif çağrılarında TRB2 Bölgesinden gerçekleştirilen 130 adet projenin Elektronik Proje İzleme Sistemi’nde (ELİS) değerlendirmesi yapılarak DAP BKİ’ye iletilmiştir.

9.4.1.4. Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA)

DOKAP BKİ yatırım programı kapsamında sunulan proje başvurularının değerlendirilmesine ve yatırım ortamının iyileştirilmesine yönelik gerçekleştirilen toplantılara katılım sağlanmıştır. DOKAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2026 yılı yatırım programı kapsamında TR90 Bölgesi'nden gerçekleştirilen 150 adet proje başvurusunun Elektronik Proje İzleme Sistemi'nde (ELİS) değerlendirmesi yapılarak DOKAP BKİ'ye iletilmiştir. Onaylanan 58 projenin 7'si Ajans YDO'ları tarafından yönlendirilmiştir.

9.4.1.5. Fırat Kalkınma Ajansı (FKA)

TRB1 Bölgesi illeri (Malatya, Elâzığ, Bingöl ve Tunceli) kapsamında, DAP Bölge Kalkınma İdaresi tarafından desteklenen projelere yönelik izleme, değerlendirme ve raporlama faaliyetleri yürütülmüştür. Bu kapsamda, başta tarımsal altyapının geliştirilmesine yönelik yatırımlar olmak üzere desteklenen projelerin uygulama süreçleri yerinde incelenmiş, fiziki gerçekleşme düzeyleri ile uygulama etkinliği değerlendirilmiştir. Destek alan ilgili kurumlarla iş birliği ve koordinasyon faaliyetleri sürdürülmüştür. Gerçekleştirilen saha ziyaretleri ve izleme çalışmaları aracılığıyla, desteklenen projelerin bölgesel ihtiyaçlara uygunluğu, uygulama süreçlerindeki ilerleme durumu ve hedeflenen sonuçlara katkı düzeyi takip edilmiştir. Bunun yanında, elde edilen bulgular doğrultusunda ilgili kurumlar ile bilgi paylaşımı sağlanmış, uygulama süreçlerinin daha etkin yürütülmesine katkı sunacak değerlendirmeler yapılmıştır. Destek süreçleri kapsamında yararlanıcıların belirlenmesine ve uygunluk değerlendirmelerine yönelik komisyon toplantılarına katılım sağlanmıştır. İlgili kurum temsilcileriyle birlikte değerlendirme ve onay süreçlerinde görev alınmıştır. Bu suretle, destek mekanizmalarının uygulama etkinliğinin artırılmasına ve projelerin hedeflenen çıktı ve sonuçlara daha etkin biçimde ulaşmasına katkıda bulunulmuştur.

Fırat Kalkınma Ajansı ve DAP BKİ turizm potansiyellerinin belirlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla ortak çalışmalar yürütmektedir. Bu kapsamda; Arapgir, Divriği ve Kemaliye ilçelerinin turizm potansiyelinin değerlendirilmesi ve alternatif turizm stratejilerinin oluşturulması amacıyla Fırat, Orta Anadolu ve Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansları ile DAP BKİ arasında iş birliği geliştirilmiş ve çalışma grubu oluşturulmuştur. Çalışma kapsamında Divriği ve Kemaliye ilçelerinde çalıştay düzenlenmiştir.

9.4.1.6. İpekyolu Kalkınma Ajansı (İKA)

İpekyolu Kalkınma Ajansı, Karacadağ Kalkınma Ajansı, Dicle Kalkınma Ajansı ve GAP BKİ iş birliğinde yürütülen Mezopotamya Sonuç Odaklı Programı kapsamında; Mezopotamya markasına ait internet siteleri, sosyal medya hesapları ve diğer mecralar üzerinden daha fazla kullanıcı kitlesine ulaşılmasını sağlamak ve markanın bilinirliğini ve görünürlüğünü artırmak amacıyla tanıtım çalışmaları yürütülmüştür.

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının koordinasyonunda, İpekyolu, Dicle ve Karacadağ Kalkınma Ajanslarının iş birliğiyle yürütülen “Anadoludakiler: GAP Bedesten Teknik Destek Programı” kapsamında; GAP Bölgesi’nde sosyal fayda yaratmayı amaçlayan, coğrafi işaretli veya katma değerli yöresel ürünler üreten ya da üretme potansiyeli bulunan üreticilerin dijital dünyaya entegrasyonunun desteklenmesi hedeflenmektedir. Bu çerçevede, e-ticaret platformlarına entegrasyon süreçlerine katkı sağlanmak üzere TRC1 Bölgesi’nden 7 kooperatif ve 1 dernek iktisadi işletmesi destek almaya hak kazanmış olup, söz konusu yararlanıcılarla sözleşmeler imzalanmıştır.

GAP Ekonomik, Kültürel ve Sosyal Kalkınma Projeleri (GAP EKÜS) kapsamında Bölge Kalkınma İdareleri Elektronik Proje İzleme Sistemi üzerinden Gaziantep, Adıyaman ve Kilis illerinde yürütülmesi planlanan projeler için değerlendirme sürecine katkıda bulunulmuştur.

9.4.1.7. Karacadağ Kalkınma Ajansı

SEECO kapsamında GAP BKİ ortaklığı ile başlatılan Diyarbakır Sosyal Girişimcilik Merkezi kurulum çalışmaları tamamlanmıştır. Oluşturulan bu merkezde girişimcilere eğitim vermek ve bölgenin beşerî sermayesini geliştirmek amacıyla Ajans ve GAP BKİ temsilcileri ile toplantılar gerçekleştirilmiş olup ilgili çalışmalar devam etmektedir.

GAP Projesi’nin Atatürk Barajı Projesi’nden sonra en kapsamlı ikinci sulama projesi olan Silvan Projesi ile Diyarbakır ilinde yaklaşık 200.000 ha alan sulamaya açılacaktır. Bu hususta Diyarbakır Valiliği koordinasyonunda GAP Bölge Kalkınma İdaresi, Dicle Üniversitesi ve Karacadağ Kalkınma Ajansı iş birliğinde Silvan Projesi ile sulamaya açılacak olan alanlarda tarımsal, ekonomik, sosyal, çevresel ve toplumsal etkilerin bütüncül olarak değerlendirilmesi ve bu etkilerin çok boyutlu analizini içeren etki değerlendirme çalışmalarına başlanmıştır. Bu bağlamda araştırma çerçevesinin belirlenmesine dair çalışmalar tamamlanmış olup, Karacadağ Kalkınma Ajansı hizmet binasında ilgili kurumların katılımıyla geniş katılımlı bir çalıştay düzenlenmiştir.

Diyarbakır Valiliği, Karacadağ Kalkınma Ajansı ve GAP BKİ işbirliği ile kültürel değerlerin turizme kazandırılmasını sağlayarak turizmi çeşitlendirmek, turizmin kırsal alanlara ve bütün yıla yayılmasını sağlamak, yerel halkın turizmden gelir elde etmelerini sağlamak amacıyla geçmişte kullanılmış yol izlerinden Kral Yolu Yürüyüş Rotası oluşturulmuştur. Proje ile Diyarbakır merkez, Eğil, Ergani, Çınar, Çermik, Çüngüş ilçeleri ve bağlı köyleri kapsayan toplam 351 km (sadece yürüyüş içeren) güzergahta 32 rota belirlenmiştir. Diyarbakır Valiliği, Karacadağ Kalkınma Ajansı, GAP BKİ, TGA, DOTED, TÜRSAB gibi ildeki tüm turizm paydaşlarının katkıları ile rotaların turizme kazandırılması, ulusal çapta trekking, doğa ve macera turizmine yönelik faaliyet gösteren TÜRSAB üyesi seyahat acentelerine, hizmet sunuculara, ulusal ve yerel basın kuruluşu temsilcilerine rotaların tanıtılması amacıyla 22-25 Mayıs 2025 tarihlerinde Diyarbakır Kral Yolu Lansmanı ve Tanıtım Gezisi gerçekleştirilmiştir.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından başlatılan ‘Kalkınma Ajansları Eşleştirme Programı’ kapsamında GAP BKİ, Dicle Kalkınma Ajansı, İpekyolu Kalkınma Ajansı ve Karacadağ Kalkınma Ajansı arasında ortak turizm faaliyetleri ile muhtemel iş birliğine ilişkin koordinasyon toplantıları yapılmıştır. Karacadağ Kalkınma Ajansı, İpekyolu Kalkınma Ajansı, Dicle Kalkınma Ajansı ve GAP BKİ iş birliğinde yürütülen Mezopotamya Sonuç Odaklı Programı kapsamında, Zerbevan Kalesi’nde 3 Haziran 2025 tarihinde Kültür ve Turizm Bakanlığı Mersin Devlet Opera ve Balesi tarafından “Yerelden Evrensele Aşk Ezgileri Konseri” düzenlenmiştir.

GAP BKİ’nin EKÜS Programına sunularak başarılı bulunan “Mezopotamya Koku Rotası ve Mezopotamya Koku Evi Oluşturma Projesi” uygulama süreçleri devam etmektedir.

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı koordinasyonunda, Dicle ve İpekyolu Kalkınma Ajansları iş birliğiyle, GAP Bölgesi’nde sosyal fayda üreten, geleneksel veya yenilikçi yöntemlerle coğrafi işaretli ya da katma değerli yöresel ürünler üreten veya bu potansiyele sahip üreticilerin dijital dünyanın güncel dinamikleriyle desteklenmesi ve e-ticaret platformlarına entegrasyonlarının güçlendirilmesi amacıyla “Anadoludakiler: GAP Bedesten Teknik Destek Programı” çağrısına çıkılmıştır. Başvuruların değerlendirilmesi sonucunda Diyarbakır’dan 2, Şanlıurfa’dan 2 olmak üzere toplam 4 kooperatif destek almaya hak kazanmış, program kapsamında her bir kadın kooperatifine en az 20 saat danışmanlık ve mentorluk desteği verilmesi planlanmıştır.

9.4.1.8. Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı (KUDAKA)

DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2025 yılı yatırım programı kapsamında, Erzurum ve Erzincan illerinde gerçekleştirilen proje başvurularına ilişkin Ajans tarafından yerinde inceleme ziyaretleri gerçekleştirilmiştir.

DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı tarafından 2025 yılı yatırım programına teklif edilen projelerin değerlendirilmesine ilişkin gerçekleştirilen çevrim içi toplantıya Ajans tarafından katılım sağlanarak Erzurum ve Erzincan ilinden başvurusu yapılan projelere ilişkin değerlendirmelerde bulunulmuştur. Ayrıca, DAP BKİ tarafından “2026 Yılı Proje Teklif Çağrısı”na yönelik başvuru sürecine ilişkin çevrim içi düzenlenen bilgilendirme toplantısına katılım sağlanmıştır.

DAP BKİ 2026 Yılı Destek Programları çerçevesinde Erzurum ve Erzincan illerinde uygulanmak üzere sunulan projelere ilişkin değerlendirme faaliyeti gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda il merkezi ve ilçelerden ilgili programlar kapsamında sunulan projeler için görüş ve değerlendirmeler Elektronik Proje İzleme Sistemi (ELİS) üzerinden ilgililerle paylaşılmıştır.

DOKAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı tarafından 2025 yılı yatırım programına teklif edilen projelerin değerlendirilmesine ilişkin gerçekleştirilen çevrim içi toplantıya katılım sağlanarak Bayburt ilinden başvurusu yapılan projelere ilişkin değerlendirmelerde bulunulmuştur.

Bayburt ilinden DOKAP BKİ’nin 2026 yatırım programına teklif edilen projelere ilişkin saha ziyareti gerçekleştirilmiştir. Projelere ilişkin hazırlanan görüş ve değerlendirmeler DOKAP BKİ Başkanlığına iletilmiştir. Ayrıca Bakanlık koordinasyonunda gerçekleştirilen proje değerlendirme toplantılarına katılım sağlanmıştır.

Hâlihazırda devam eden projelerin izleme ve raporlama süreçlerine katkıda bulunulmuştur.

9.4.1.9. Mevlâna Kalkınma Ajansı (MEVKA)

KOP BKİ’ye başvurusu yapılan projelerin değerlendirmesi yapılmıştır. KOP BKİ tarafından desteklenen projelerde yararlanıcıların belirlenmesine yönelik toplantılara katılım sağlanmıştır.

Bu kapsamda, KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığınca ilan edilen Mali Destek Programlarında Konya’dan 81, Karaman’dan 42 projeye Yatırım Destek Ofisleri tarafından görüş verilmiştir.

9.4.1.10.Orta Anadolu Kalkınma Ajansı (ORAN)

ORAN-DAP BKİ ortak proje havuzu geliştirme çalışmaları 2025 yılında etkin olarak yürütülmüştür. Sivas YDO tarafından proje geliştirme süreçleri kapsamında kurumlar ile görüşmeler yürütülmüş ve istişare toplantıları gerçekleştirilmiştir. 2025 yılı proje teklif çağrılarına Sivas ilinden gerçekleştirilen 50 adet projenin Elektronik Proje İzleme Sistemi'nde (ELİS) değerlendirmesi yapılarak DAP BKİ'ye iletilmiştir. Ayrıca uygulaması devam eden 5 projenin saha ziyaretleri gerçekleştirilmiştir.

ORAN ve KOP BKİ arasında Yozgat ili için bilgilendirme ve koordinasyon çalışmalarının yanı sıra ortak proje geliştirme ve iş birliği faaliyetleri etkin şekilde yürütülmüştür.

Yozgat ilinden KOP BKİ'ye sunulan projelerin Yozgat YDO tarafından ön araştırma ve değerlendirmesi tamamlanmıştır. 2025 yılı proje teklif çağrılarına Yozgat ilinden gerçekleştirilen 65 adet projenin ELİS üzerinden değerlendirilmesi yapılarak KOP BKİ'ye iletilmiştir. Ortak proje geliştirme çalışmaları kapsamında kurum ziyaretleri ve istişare toplantıları gerçekleştirilmiş ve Yozgat ili projelerine saha ziyaretleri düzenlenmiştir. Akdağmadeni ilçesinde kırsal turizmin geliştirilmesi amacıyla ortak güdümlü proje geliştirilmesi konusunda çalışmalar yürütülmüş olup çalışmalar sonucunda Akdağmadeni Kırsal Turizm Projesi başarılı bulunmuştur.

ORAN tarafından Yozgat Bozok Üniversitesi iş birliği ile geliştirilen kenevir odaklı güdümlü projeye KOP BKİ tarafından finansal destek sağlanmıştır.

9.4.1.11.Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı (OKA)

TR83 Bölgesi illerinde DOKAP ile iş birliği kapsamında bilgilendirme, proje geliştirme, değerlendirme, izleme ve uygulama destek faaliyetleri etkin şekilde yürütülmüştür. Yatırım Destek Ofisleri aracılığıyla belediyeler, il özel idareleri, il müdürlükleri, eğitim kurumları, meslek kuruluşları, üretici örgütleri, kooperatifler ve özel sektör temsilcilerine DOKAP destekleri, başvuru sistemi ve çağrı süreçlerine ilişkin bilgilendirme yapılmış; tarım, hayvancılık, sulama, kırsal kalkınma, turizm, kültür ve eğitim alanlarında geliştirilen proje fikirlerine teknik danışmanlık sunulmuştur. Bu çerçevede, Bölge illerinden DOKAP BKİ'ye sunulan proje tekliflerinin değerlendirme süreçlerine katkı sağlanmış, İdare tarafından düzenlenen sektörel ve genel değerlendirme toplantılarına katılım sağlanarak il bazındaki proje önerilerine ilişkin görüş ve değerlendirmeler paylaşılmıştır. Amasya'da sulama, çevre düzenlemesi, hayvancılık ve eğitim altyapısına yönelik proje hazırlıkları kapsamında belediye, İl Özel İdaresi, İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ile eğitim kurumlarıyla görüşmeler

gerçekleştirilmiş; Samsun’da tarımsal projeler ve arıcılık desteklerine ilişkin komisyon çalışmalarında görev alınmış; Tokat’ta ise ilgili kurumlarla DOKAP destekleri ve proje önerileri üzerine değerlendirme ve istişare süreçleri yürütülmüştür. Çorum’da ilçe ve kurum bazlı saha ziyaretleriyle turizm, sulama, kırsal altyapı, tarım makineleri imalatı ve hayvancılık odaklı proje fikirlerinin geliştirilmesine katkı sunulmuş; DOKAP Stratejik Planı’nda yer alan Tarım Makineleri İmalatının Desteklenmesi Projesi kapsamında ilgili firmalarla temas kurularak bilgilendirme ve yönlendirme çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca DOKAP Eylem Planı (2024-2028), faaliyet raporları ve portal verileri incelenmiş; eylem planında Ajansın sorumlu olduğu projelere ilişkin izleme bilgileri DOKAP ile paylaşılmıştır. Bunun yanında, Giresun’da düzenlenen bilgilendirme ve istişare toplantılarına katılım sağlanmıştır.

9.4.1.12. Serhat Kalkınma Ajansı (SERKA)

DAP BKİ’nin 2026 Yılı Proje Teklif Çağrısı hakkında ilgili kamu kurum ve kuruluşları bilgilendirilmiş, proje geliştirme süreçlerinde birebir danışmanlık hizmeti sunulmuştur. Çağrı kapsamında TRA2 Bölgesi illerinden (Ağrı, Ardahan, Iğdır ve Kars) DAP BKİ’ye sunulan toplam 81 proje değerlendirilmiş ve değerlendirmelere yönelik istişare toplantılarına katılım sağlanmıştır.

“Ufuk 2040 – Kalkınma Ajansları Vizyon Çalıştayları” kapsamında DAP BKİ Başkanı ile görüşmeler gerçekleştirilerek değerlendirme ve görüş alışverişinde bulunulmuştur.

Ardahan ve Ağrı illerinde Ajans ve DAP BKİ projeleri toplu açılış programları iş birliği içerisinde organize edilmiştir. Bunun yanı sıra, DAP BKİ tarafından Ardahan ve Iğdır illerinde desteklenen projelere yönelik izleme faaliyetleri yürütülmüş, saha tespitleri raporlanarak BKİ’ye iletilmiştir.

10. KALKINMA AJANSLARININ PROJE VE FAALİYETLERİNDEN SEÇİLMİŞ ÖRNEKLER

Kalkınma ajansları, 2025 yılında bölgelerinin ekonomik ve sosyal kalkınması ile tanıtımına yönelik birçok önemli projeye imza atmış, katma değerli faaliyetler gerçekleştirmiştir. Bu bölümde söz konusu proje ve faaliyetlere dair seçilmiş bazı örneklerle ilişkin kısa bilgiler verilecektir.

10.1. KALKINMA AJANSLARININ 2025 YILI PROJELERİNDEN SEÇİLMİŞ ÖRNEKLER

❖ Borsa Çalışıyor Eşmekaya Yoğurdu Markalaşıyor Projesi

(Destek Tutarı: 22.062.126 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 31.517.323 TL)

Ahiler Kalkınma Ajansı tarafından Aksaray Ticaret Borsası sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Gelir düzeyi düşük kadınların istihdamının artırılmasına yönelik, coğrafi işaretli ürün olan Eşmekaya Koyun Yoğurdu üretimine ilişkin üretim altyapısı oluşturulmuş ve üretimin yıl geneline yayılmasına yönelik model geliştirilmiştir.
- Aksaray Ticaret Borsasına ait bir alanda Eşmekaya Koyun Yoğurdu üretim tesisi kurulmuştur.

❖ Aktaş Oyma Depo Üstü GES Projesi

(Destek Tutarı: 28.725.691 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 57.451.383 TL)

Ahiler Kalkınma Ajansı tarafından Niğde İl Özel İdaresi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Kurulan 1 Mw'lik güneş enerji santrali aktif olarak çalışmakta ve düzenli üretim yapmaktadır.
- Santralden aylık yaklaşık 125.000 kWh elektrik enerjisi üretilmektedir.
- Üretilen elektrik enerjisi mahsuplaşma yöntemiyle değerlendirilmekte olup bu kapsamda aylık yaklaşık 600.000 TL düzeyinde gelir elde edilmektedir.

- Elde edilen bu gelir, projenin ana hedefi doğrultusunda 72 köyün içme suyu enerji giderlerini karşılamak için kullanılmaktadır.

❖ Anadoludakiler- Zamansız Zarafet: Sof Dokumanın Yeniden Doğuşu Projesi

(Destek Tutarı: 6.535.883 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 7.263.565 TL)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda Ankara Kalkınma Ajansı sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Ankara Tasarım ve El Sanatları Merkezinin sof dokuma alanındaki üretim kapasitesinin geliştirilmesi ve yerel tasarım unsurlarıyla markalaşma süreci desteklenmiştir.
- Proje kapsamında sof dokuma tezgâhları ile dikiş ve nakış makineleri temin edilmiş, yeni ürün tasarımları geliştirilmiş ve coğrafi

işareti kumaşın çağdaş yorumuyla “Anadoludakiler: Sof’un Zamansız Yolculuğu” koleksiyonu oluşturulmuştur.

- 35 parçadan oluşan koleksiyonda geleneksel el sanatları teknikleri, doğal boyama ve sıfır atık yaklaşımlarıyla bütüncül bir tasarım yaklaşımı benimsenmiştir.
- Proje kapsamında düzenlenen eğitimlere 13 kadın katılım sağlamıştır.

❖ Yeni Nesil Elektrikli Araç Sistemleri Bakım/Onarım/Programlamasında Genç Kadınlara İş Garantili Uzmanlık Eğitimi Projesi

(Destek Tutarı: 4.811.846 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 9.623.692 TL)

Ankara Kalkınma Ajansı tarafından ASO 1. Organize Sanayi Bölgesi Sürekli Eğitim Merkezi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Elektrikli araç teknolojileri alanında atölye kurularak sürdürülebilir bir eğitim altyapısı oluşturulmuştur.
- Şarj edilebilir araç sistemlerine yönelik eğitim müfredatı geliştirilmiş olup, 360 saatlik uygulamalı eğitimler kapsamında elektrikli araç teknolojilerine ilişkin teknik eğitimler verilmiştir.
- Proje kapsamında 24 kadın sertifikalı

eğitim almış, 19 kişinin istihdamı sağlanmıştır.

❖ Isparta'da Bağımlılığı Önleme ve Rehabilitasyon Hareketi Projesi

(Destek Tutarı: 6.704.338 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 8.380.423 TL)

Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı tarafından Isparta Valiliği sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Bağımlılıkla mücadelede kurumlar arası koordinasyonun sağlanmasına yönelik Bağımlılıkla Mücadele ve Koordinasyon Merkezi (BAMKOM) ile Bağımlı Danışma ve Yönlendirme Birimi kurulmuştur.
- Sosyo-ekonomik açıdan risk altındaki mahallelerde çocuklara güvenli alan sağlanması ve kadınların mesleki becerilerinin geliştirilmesi amacıyla 1 adet

Anne-Çocuk Merkezi kurulmuştur.

- Cezaevinden tahliyesine az süre kalan bireylerin topluma entegrasyonunu desteklemek amacıyla psikodrama ve rehabilitasyon eğitimleri uygulanmaktadır.

- Proje kapsamında yaklaşık 1.500 veli ve 500 aile üyesine yönelik farkındalık faaliyetleri yürütülmektedir.
- Okullarda görev yapan gönüllü öğretmenler aracılığıyla bağımlılıkla mücadeleye yönelik yerel rehberlik ve savunuculuk ağı oluşturulmaktadır.

❖ Antalya Organize Sanayi Bölgesi Eğitim Merkezi (OSBEM) Projesi

(Destek Tutarı: 5.286.582 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 9.231.992 TL)

Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı tarafından Antalya Organize Sanayi Bölgesi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Antalya Organize Sanayi Bölgesi Eğitim Merkezi (OSBEM) kurulmuş, mesleki eğitimin geliştirilmesi ve iş gücü niteliğinin artırılması amacıyla sınıf, laboratuvar, atölye, makine-teçhizat ve eğitim materyalleri açısından fiziki ve teknik altyapı güçlendirilmiştir.

- Güncel teknolojiye sahip Bilgisayar Laboratuvarı ve Simülasyon Eğitim Atölyesi kurulmuş, sanayinin ihtiyaç duyduğu alanlarda uygulamalı eğitim verilebilmesi için gerekli eğitim ortamı oluşturulmuştur.
- Çelik kaynakçılığı ve ön muhasebe alanlarında toplam 757 saatlik mesleki ve teknik eğitim gerçekleştirilmiş; ayrıca 3D yazıcı ve kişisel gelişim alanlarında eğitimler verilmiştir.
- Proje kapsamında 32 işsiz birey, 59 öğretmen ve 442 öğrenci olmak üzere toplam 533 kişiye eğitim hizmeti sunulmuş; 79'u kadın olmak üzere geniş bir hedef kitleye doğrudan ulaşılmıştır.
- İŞKUR'a kayıtlı 40 işsize mesleki eğitim ve sertifikasyon sağlanmış, başarılı kursiyerlerin bir kısmı OSB firmaları tarafından istihdam edilmiştir.

❖ Markalaşma Yolunda Safran Projesi

(Destek Tutarı: 8.484.017 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 9.999.844 TL)

Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı tarafından Safranbolu Ticaret ve Sanayi Odası sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- 45 dekar alanda (15 dekar safran, 30 dekar lavanta) üretim gerçekleştirilmiş olup alan, deneyim odaklı kırsal turizm merkezine dönüştürülmüştür.

- Gastronomi, tasarım, fotoğrafçılık ve çocuk atölyeleri ile birlikte 1 adet eğitim serası kurulmuş olup, açık alan deneyim ünitelerini de içeren toplam 5 adet atölye ve uygulama alanı oluşturulmuştur.

- Gastronomi ve sunum alanı, çok amaçlı atölye, eğitim serası ve doğa gözlem platformu kurulmuş olup alan bütüncül bir üretim ve turizm merkezi haline getirilmiştir.

- Toplam 4 eğitim programı kapsamında 20 saatlik eğitimler ile 82 kişiye ulaşılmıştır.

- Safran ve lavanta üretimi ile gastronomi ve servis hizmetleri alanlarında 40 faydalanıcıya uygulamalı eğitimler verilmiştir.

- Safran temalı gıda ve hediyelik ürünler olmak üzere toplam 6 farklı ürün geliştirilmiştir.

❖ Kaliteyi Geliştir Genç Arıcılar Yetiştir Projesi

(Destek Tutarı: 12.212.164 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 16.282.885 TL)

Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı tarafından Eflani Belediyesi sahipliğinde sahipliğinde proje ile;

- Eflani ilçesinde arıcılık faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik 50 kovan kapasiteli modern üretim altyapısı kurulmuştur.

- Bal süzme, dolum, paketleme ve muhafaza süreçlerine yönelik teknik donanım sağlanarak üretimden pazarlamaya kadar entegre bir sistem oluşturulmuştur.

- 30 kursiyere uygulamalı arıcılık eğitimi verilerek kadınların ve gençlerin üretim sürecine katılımı desteklenmiştir.

- Doğrudan istihdam oluşturulmuş ve yerel üretim kapasitesi artırılmıştır.

- Eflani Balı markasının tescil süreci tamamlanmış olup coğrafi işaret süreci desteklenmiştir. Ürünler Türk Gıda Kodeksi Bal Tebliği'ne uygun şekilde kalite kontrol süreçlerinden geçirilmiştir.

❖ Genç Dijital Girişimcilik Akademisi Projesi

(Destek Tutarı: 1.639.606 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 2.449.103 TL)

Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı tarafından Gürsu Belediyesi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- İş sahibi olmak isteyen gençlere, kadınlara ve girişimci adaylarına yönelik dijital pazarlama ve e-ticaret alanlarında eğitim, mentorluk ve kariyer destek hizmetleri sunmak üzere “Genç Dijital Girişimcilik Akademisi” kurulmuştur.
- Akademi 6 eğitim dönemi gerçekleştirilmiş olup 93’ü kadın ve 92’si genç olmak üzere toplam 123 kişiye teorik ve uygulamalı eğitimler verilmiştir.
- Eğitim programı kapsamında 75 girişimci aday, 25 firma ile eşleştirilerek e-ticaret ve dijital pazarlama alanlarında uygulamalı çalışmalar gerçekleştirmiştir.
- Son dönem programında girişimci adayları Bursa Kapalı Çarşı esnafı ile eşleştirilerek dijital dönüşüm faaliyetleri yürütmüş; 51 kadın girişimci aday takım çalışmaları ile iş modeli geliştirmiştir.
- 12 genç istihdam edilmiş, 15 genç girişimci freelancer olarak faaliyet göstermeye başlamış ve 35 yaş üzeri 20 kadın girişimciliğe adım atmıştır.
- Eğitim ve etkinliklerden 3.000’in üzerinde kişi faydalanmıştır.

❖ Sürdürülebilir Tarım ve Hayvancılık için Soğuk Hava Deposu Projesi

(Destek Tutarı: 8.955.917 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 17.911.835 TL)

Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı tarafından Osmaneli Belediyesi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Osmaniye ilçesinde yetiştirilen tarımsal ürünler ile beyaz ve kırmızı etlerin sağlıklı koşullarda depolanabilmesi amacıyla 900 m² kapalı alana sahip, 1.500 ton kapasiteli bir soğuk hava deposu kurulmuştur.
- Depoda çalıştırılmak üzere 4'ü genç olmak üzere toplam 10 kadın istihdam edilmiştir.
- İlçede meyve ve sebze üretimi yapan 2.000'in üzerinde çiftçi ile 500'ün üzerinde

hayvancılık işletmesi tesisten faydalanmaktadır. Tesis %100 kapasite ile faaliyet göstermektedir.

❖ Tarsus Aromatik Bitki Distilasyon ve Hidroponik Sera Tesisi Projesi

(Destek Tutarı: 193.594 Avro, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 193.594 Avro)

Çukurova Kalkınma Ajansı tarafından Tarsus Belediyesi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Mersin'in Tarsus ilçesinde, yerel paydaşlar ile misafir kadınların gelir getirici faaliyetlerde bulunmalarını ve ekonomik kalkınmalarını desteklemek amacıyla bir adet Geçim Kaynağı Atölyesi ve bir adet Ortak Kullanım Atölyesi kurulmuştur.

• Ortak Kullanım Atölyesi kapsamında aromatik bitki distilasyon atölyesi kurulmuş; atölyede aromatik bitkilerden yağ elde edilmesine yönelik soğuk sıkım, şişeleme, etiketleme ve kapaklama süreçleri yürütülmektedir.

• Geçim Kaynağı Atölyesi kapsamında 2.160 m² alan üzerine kurulu hidroponik sera atölyesi inşa edilmiş; kadınların modern tarım teknikleriyle üretim yapmalarına imkân sağlanmıştır.

• Halk Eğitim Müdürlüğü ile imzalanan protokol çerçevesinde usta öğreticiler tarafından 72 ve 192 saatlik eğitim programları düzenlenmiş; eğitimleri başarıyla tamamlayan katılımcılara uluslararası geçerliliğe sahip sertifika verilmiştir.

• 34 kursiyer eğitim programlarından faydalanmıştır.

❖ Adana Bilim ve Sanat Akademisi Projesi

(Destek Tutarı: 153.793 Avro, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 153.793 Avro)

Çukurova Kalkınma Ajansı tarafından Adana İl Milli Eğitim Müdürlüğü sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- İl Milli Eğitim Müdürlüğüne tahsisli ek hizmet binasında kurulan merkez bünyesinde çeşitli eğitim ve uygulama birimleri faaliyete geçirilmiştir.
- İHA Yapımı ve Simülasyonu Atölyesi, Mühendislik ve Tasarım Atölyesi, Oyun, Animasyon ve Grafik Tasarımı Atölyesi ile Girişimcilik (Co-Working) Atölyesi

kurulmuş, ayrıca eğitim ve koordinasyon faaliyetleri için toplantı salonu modernize edilmiştir.

- Kurulan atölyelerde insansız hava araçları teknolojileri, mühendislik ve tasarım uygulamaları, dijital içerik üretimi ve girişimcilik alanlarında eğitim ve uygulama faaliyetleri yürütülmektedir.
- İl Milli Eğitim Müdürlüğü Ar-Ge birimi tarafından işletilen merkez hem örgün eğitimdeki öğrencilere hem de genel kullanıma açık olarak hizmet vermektedir.
- Bugüne kadar gerçekleştirilen eğitim faaliyetlerinden toplam 960 kişi faydalanmış olup, katılımcıların 567'sini kadınlar oluşturmaktadır.

❖ Midyat Tekstil Atölyesi Projesi

(Destek Tutarı: 37.644.032 TL, Eş Finansman Dâhil Destek Tutarı: 37.644.032 TL)

Dicle Kalkınma Ajansı tarafından Midyat Belediyesi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Gençlerin istihdamına katkı sağlamak amacıyla toplam 4.220 m² vaziyet alanı üzerinde, 2.230 m² kapalı alana (1.880 m² zemin, 350 m² üst kat) sahip modern bir tekstil atölyesi kompleksi inşa edilmiştir.
- Tesisin işletilmesi ve üretim faaliyetlerinin başlatılması amacıyla özel sektöre tahsis süreci tamamlanmıştır.

- Atölyenin faaliyete geçmesi ile birlikte bölgedeki genç işsizliğinin azaltılmasına katkı sağlanması amacıyla toplam 220 gencin istihdam edilmesi planlanmaktadır.

❖ [Hasankeyf'te Doğa Turizminin Geliştirilmesi Projesi](#)

(Destek Tutarı: 11.969.038 TL, Eş Finansman Dâhil Destek Tutarı: 16.756.653 TL)

Dicle Kalkınma Ajansı tarafından Batman İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Hasankeyf'te daha önce kullanılmayan âtıl alanlar rehabilite edilerek doğa turizmine kazandırılmış ve bölgeye yeni bir turizm destinasyonu oluşturulmuştur.
- Turizm altyapısının güçlendirilmesi amacıyla 2.611 m² yürüyüş yolu inşa edilmiş, 877 adet korkuluk monte edilmiş ve toplam 31.000 m² alanın çevre düzenlemesi

gerçekleştirilmiştir.

❖ [Osmaniye İli Güvenilir Yer Fıstığı Geçim Kaynağı Tesisi Projesi](#)

(Destek Tutarı: 22.070.944 TL, Eş Finansman Dâhil Destek Tutarı: 22.070.944 TL)

Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı tarafından Osmaniye Yağlı Tohumlar Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Yer fıstığı üretim ve kalite kontrol süreçlerine yönelik modern bir altyapı kurulmuş ve 1. sınıf yer fıstığı üretimine yönelik entegre bir üretim tesisi oluşturulmuştur.

- Aflatoksin başta olmak üzere kalite ve güvenlik analizlerinin gerçekleştirilebildiği analiz laboratuvarı kurulmuş, yer fıstığı

işleme makine ve ekipmanları temin edilmiş, paketleme ünitesi oluşturulmuş ve soğuk hava deposu kurulmuştur.

- Aflatoksin analiz kapasitesinin geliştirilmesiyle üretimde kalite kayıplarının azaltılmasına katkı sağlanmıştır.

❖ Osmaniye Mutfak Sanatları Merkezi Geçim Kaynağı Tesisi Projesi

(Destek Tutarı: 9.523.047 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 9.523.047 TL)

Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı tarafından Osmaniye Belediyesi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- “Mutfak Sanatları Merkezi” oluşturulmuştur.

- Osmaniye İlindeki kadın ve gençlerin girişimcilik kültürünün artırılmasına, girişimcilik kültürü artan kadın ve gençlerin alternatif gelir kaynaklarına erişimine, ekonomik ve sosyal hayata katılan ev sahibi topluluklar ile geçici koruma kapsamındaki yabancıların sosyal uyumlarının artırılmasına

katkı sağlanması hedeflenmektedir.

- Endüstriyel Mutfak, Tefrişat, Pergola Sistemi, Osmaniye Belediyesinin kullanımına sunulmuştur.
- Restoran 7 gün boyunca kahvaltı ve yemek servisi vermektedir.

❖ Tahir Paşa Konağı'nın Yeniden Canlandırılması ve Turizme Kazandırılması Projesi

(Destek Tutarı: 14.965.042 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 59.860.166 TL)

Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından Van Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- 1983 yılında tescil edilen Tahir Paşa Konağı'nın rekonstrüksiyon çalışmaları tamamlanarak yapı yeniden işlevlendirilmiştir.

- Bahçe alanında 137 m² büyüklüğünde çok amaçlı toplantı salonu inşa edilmiştir.

- Tefrişat ve peyzaj çalışmalarının tamamlanmasının ardından yapının aktif kullanıma açılması planlanmakta olup, yılda

yaklaşık 20.000 ziyaretçi tarafından ziyaret edilmesi öngörülmektedir.

❖ Kaz Yetiştiriciliği Projesi

(Destek Tutarı: 11.828.894 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 16.898.419 TL)

Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından Muş İl Tarım ve Orman Müdürlüğü sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Kaz yetiştiriciliğinin yaygınlaştırılması amacıyla 20 pilot yetiştirici belirlenmiş; her bir yetiştiriciye 45 dişi, 15 erkek damızlık ve 39 adet besilik olmak üzere toplam 99 adet kaz palazı temin edilmiştir.

- Yetiştiricilerin üretim faaliyetlerini sürdürebilmeleri amacıyla her biri yaklaşık 100 m² alana sahip prefabrik kümeslerin kurulumu gerçekleştirilmiş; ayrıca kesimi

yapılan ürünlerin uygun koşullarda muhafazası için 20 adet derin dondurucu temin edilmiştir.

- Toplam 50 saat eğitim ve 50 saat danışmanlık hizmeti verilmiş; eğitimler kaz yetiştiriciliği, kanatlı hayvan bakımı, işletme yönetimi ve hijyen konularını kapsayacak şekilde gerçekleştirilmiştir.

- Proje süresince yetiştiricilere teknik destek ve danışmanlık hizmetleri sağlanmış; kaz ürünlerinin işlenmesi ve katma değerli hale getirilmesine yönelik eğitim ve yönlendirme faaliyetleri yürütülmüştür.

❖ Doğanın İzinde Kaçkarlar Projesi

(Destek Tutarı: 5.986.016 TL, Eş Finansman Dâhil Destek Tutarı: 9.577.626 TL)

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı tarafından Çamlıhemşin Köylere Hizmet Götürme Birliği sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Dünyanın en zorlu ve prestijli ultra maratonlarından biri olan UTMB Dünya Serisi Organizasyonu'nun uluslararası standartlarda gerçekleştirilmesine yönelik gerekli altyapı hazırlıkları yapılmıştır.
- Rize Kaçkar Dağları'nda gerçekleştirilen patika koşu yarışı kapsamında arazide 1.000'in üzerinde yön, rota, bilgi ve trafik

tabelası yerleştirilmiştir.

- Organizasyonun tanıtım ve görünürlüğünün artırılması amacıyla dijital uygulamalar geliştirilmiş, web sitesi oluşturulmuş ve sosyal medya yönetimi faaliyetleri yürütülmüştür.

❖ Köprübaşı Ahşabın Sanatla Buluştuğu Yer Projesi

(Destek Tutarı: 4.787.615 TL, Eş Finansman Dâhil Destek Tutarı: 6.580.311 TL)

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı tarafından Köprübaşı Belediyesi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Ahşap işçiliği alanında üretim kapasitesinin geliştirilmesi amacıyla Ahşap İşleme Atölyesi kurulmuştur.
- Âtıl durumda bulunan okul binası tadilat çalışmaları ile atölyeye dönüştürülmüştür.
- Kurulan atölyede üretim faaliyetleri devam etmekte olup 2 kişi istihdam edilmektedir.

❖ Kerpe Sualtı Arkeoparkı Projesi

(Destek Tutarı: 6.295.777 TL, Eş Finansman Dâhil Destek Tutarı: 8.289.216 TL)

Doğu Marmara Kalkınma Ajansı tarafından Kocaeli Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Türkiye’de sualtındaki eserlerin yerinde (in-situ) sergilendiği ilk sualtı müzesi olan Kerpe Sualtı Arkeoparkı ve Karşılama Merkezi kurulmuştur.
- Bölgede sualtı dalış turizmine yönelik altyapı oluşturulmuş ve turizm faaliyetleri çeşitlendirilmiştir.
- Pembe Kayalar, Malkaya, Seyrek Kalesi, Kerpe Limanı ve Kefken Adası gibi turizm

alanlarının bütüncül bir destinasyon yapısı içerisinde değerlendirilmesine katkı sağlanmıştır.

- Bölgede alternatif turizm türlerinin geliştirilmesi ve turizm faaliyetlerinin yıl geneline yayılmasına yönelik imkân oluşturulmuştur.

❖ Sütün Güvenli Yolculuğu Projesi

(Destek Tutarı: 8.346.295 TL, Eş Finansman Dâhil Destek Tutarı: 9.321.096 TL)

Doğu Marmara Kalkınma Ajansı tarafından Mengen ve Köyleri Üretim ve Pazarlama Kooperatifi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Mengen ilçesinde küçük aile işletmelerinin kullanımına yönelik modern bir süt toplama ve soğutma merkezi kurularak ilçede üretilen sütlerin hijyenik koşullarda toplanması, analiz edilmesi ve soğuk zincir içerisinde muhafaza edilmesi sağlanmıştır.
- Coğrafi işaretli Mengen Peyniri üretiminde ihtiyaç duyulan yerel çiğ süt tedarikinin

güvence altına alınmıştır.

- Gerçekleştirilen eğitim faaliyetleri sayesinde üreticilerin süt hijyeni, hayvan sağlığı, doğru besleme uygulamaları, girişimcilik ve kooperatifçilik konularındaki bilgi ve becerileri artırılmıştır.

❖ Anadoludakiler-Tohum İşlensin Verim Artsın Projesi

(Destek Tutarı: 17.877.213 TL, Eş Finansman Dâhil Destek Tutarı: 29.795.355 TL)

Fırat Kalkınma Ajansı tarafından Ağın Belediye Başkanlığı sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Geleneksel olarak üretilen leblebi, arpa ve buğdayın modern üretim ve işleme teknikleriyle geliştirilmesine yönelik makine parkı kurulmuştur.
- Optik tohum seleksiyon ünitesi kurulmuş; bu sayede üretim tesisinde %45 enerji tasarrufu sağlanmış ve üretim kapasitesinde %25 artış elde edilmiştir.
- 7 kişi istihdam edilmiştir.

❖ Fırat Hayvan Ürünleri Tedarik ve Ticaret Merkezi Projesi

(Destek Tutarı: 78.607.758 TL, Eş Finansman Dâhil Destek Tutarı: 157.215.516 TL)

Fırat Kalkınma Ajansı tarafından Elâzığ Ticaret Borsası sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Bölgede hayvancılık faaliyetlerine yönelik olarak 25.000 m² büyüklüğe sahip modern bir tedarik ve ticaret merkezi kurulmuştur.
- 1.000 adet büyükbaş veya 3.000 adet küçükbaş hayvan kapasitesine sahip 160 adet canlı hayvan padoku, 800 m² sosyal tesis, idari bina ve karantina alanı ile 1.000 m² kesimhane inşa edilmiştir.
- Merkez bünyesinde elektronik satış

sistemine sahip altyapı oluşturularak hayvan ticaretine yönelik modern bir pazar yapısı tesis edilmiştir.

❖ Çameli Üreten Kadınlarla Kalkınıyor Projesi

(Destek Tutarı: 3.516.382 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 4.851.039 TL)

Güney Ege Kalkınma Ajansı tarafından Çameli Belediyesi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Kadınların istihdama katılımının artırılmasına yönelik olarak modern bir tekstil atölyesi kurulmuştur.
- Atölye bünyesinde ev tekstili ürünlerinin üretimine yönelik makine ve ekipman altyapısı oluşturularak üretim faaliyetleri başlatılmıştır.
- Kurulan atölyede toplam 8 kadın istihdam edilmekte olup, bunların 3'ü yeni istihdamdır.

• Atölye altyapısından Çameli Elmalı Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi faydalanmakta olup, kooperatif bünyesinde üretim ve gelir getirici faaliyetler sürdürülmektedir.

❖ Üretime Değer Katan Kadınlar Projesi

(Destek Tutarı: 3.224.789 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 3.641.775 TL)

Güney Ege Kalkınma Ajansı tarafından Köyceğiz Belediyesi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Köyceğiz’de dezavantajlı kadınların üretime katılımını artırmak ve katma değerli ürünlerin üretimini desteklemek amacıyla 1 adet üretim atölyesi kurulmuş, atölyeye yönelik tadilat ve düzenleme işleri tamamlanmış, üretim için gerekli makine ve ekipmanlar temin edilmiştir.

- Kadınlara yönelik girişimcilik, finansal okuryazarlık, satış ve pazarlama alanlarında

eğitimler düzenlenmiş, 5 kadının sürekli istihdamı sağlanmıştır.

❖ TR 22 Bölgesi Gıda ve Yem Analizleri Kalite ve Test Merkezi Projesi

(Destek Tutarı: 6.734.268 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 8.979.024 TL)

Güney Marmara Kalkınma Ajansı tarafından Bandırma Ticaret Borsası sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Borsa bünyesinde yer alan laboratuvara yeni analiz cihazları alınarak yetkinliği artırılmıştır.

- 2 nitelikli personel istihdam edilmiştir.

- Laboratuvarın akreditasyon süreçlerine yönelik çalışmalar devam etmektedir.

- Laboratuvarda talep edilen hububat analizlerinin tamamı gerçekleştirilebilmekte olup, üyelerin ihtiyaçları doğrultusunda yeni

analiz türlerine yönelik altyapı geliştirme çalışmaları sürdürülmektedir.

❖ Gelenekten Geleceğe Yünün Perileri Projesi

(Destek Tutarı: 2.061.117 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 2.290.130 TL)

Güney Marmara Kalkınma Ajansı tarafından S.S Gönen Merkez Tuzakçı Hasan Bey Köyü Kalkınma Kooperatifi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Geleneksel yorgan üretiminin yapılacağı makine ekipman alımı tamamlanmış ve buna yönelik bir üretim alanı oluşturulmuştur.
- Dokuma, tasarım ve grafik tasarım konularında nitelikli kapasite geliştirme eğitimleri alınmıştır.
- Web tasarım ve profesyonel video çekimi gibi proje görünürlüğünü artırıcı tanıtım faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

❖ İpekyolu Gaziantep "Baklava: Tatların Kardeşliği" Geçim Kaynağı Tesisi Projesi

(Destek Tutarı: 152.000 Avro, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 152.000 Avro)

İpekyolu Kalkınma Ajansı tarafından Gaziantep İl Milli Eğitim Müdürlüğü sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Mutfak atölyesi, depo, satış ofisi ve paketlenme atölyesinden oluşan bir üretim ve eğitim altyapısı kurulmuştur.
- Tesiste genç kursiyerlere coğrafi işaretli baklavacılık ve yöresel şerbetli tatlı üretimi alanında uygulamalı eğitimler verilmekte; bu sayede mesleki becerilerin geliştirilmesi, sosyal girişimciliğin teşvik edilmesi ve istihdamın artırılması hedeflenmektedir.

- ❖ Katma değeri yüksek üretim yapısının güçlendirilmesi ve girişimcilik potansiyelinin harekete geçirilmesi amaçlanmaktadır.

❖ İpekyolu Kilis "Çok Amaçlı" Sosyal Girişimcilik Merkezi ve Geçim Kaynağı Tesisi Projesi

(Destek Tutarı: 155.000 Avro, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 186.000 Avro)

İpekyolu Kalkınma Ajansı tarafından Gaziantep Esnaf ve Sanatkarları Odaları Birliği sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- CNC işleme atölyesi kurulmuştur.
- Tesiste tasarım ve modelleme, lazer kesim, CNC tezgâh operatörlüğü ile bilgisayar destekli tasarım ve üretim (CAD-CAM) alanlarında uygulamalı eğitimler verilmiştir.
- Verilen eğitimler ile sanayi sitelerinin ihtiyaç duyduğu nitelikli teknik iş gücünün yetiştirilmesine katkı sağlamıştır.

- İmalat sektöründe dijital üretim kapasitesinin geliştirilmesine ve bireylerin iş gücüne katılımının artırılmasına yönelik faaliyetler yürütülmektedir.

❖ İnovasyonda Kadın Programı Projesi

(Destek Tutarı: 37.666.006 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 57.947.703 TL)

İstanbul Kalkınma Ajansı tarafından Kadın ve Demokrasi Vakfı (KADEM) sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

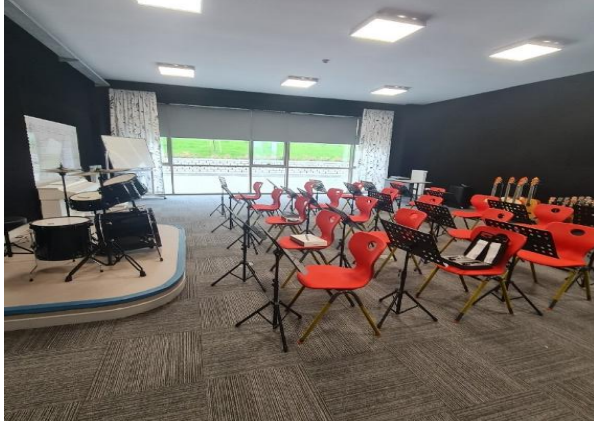
- Ekosistemdeki girişimcilik potansiyelinin desteklenmesi amacıyla yenilikçi kadın girişimcilere yönelik tematik hızlandırma programı tasarlanmış ve uygulanmıştır.
- Girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesine yönelik olarak Ulusal Girişimcilik Kampı düzenlenmiş ve program sonunda başarılı girişimcilere ödülleri takdim edilmiştir.

- Ekosistem paydaşlarının bir araya getirilmesi amacıyla Bilgi Merkezi Buluşmaları gerçekleştirilmiştir.
- Geliştirilen teknolojik çözümlerin yatırımcılarla buluşturulmasına yönelik Demoday etkinliği düzenlenmiştir.

❖ Sanat Şehri İstanbul Projesi

(Destek Tutarı: 57.182.452 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 63.536.057 TL)

İstanbul Kalkınma Ajansı tarafından İstanbul Valiliği sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- İstanbul genelinde 39 ilçede yer alan 60 okulda müzik atölyeleri kurulmuştur.
- Öğrencilerin sanat üretimine katılımını destekleyen uygulamalı öğrenme ortamları oluşturulmuştur.
- Müzik eğitimi yoluyla öğrencilerin yaratıcılık, eleştirel düşünme ve sosyal becerilerinin geliştirilmesine yönelik

faaliyetler yürütülmüştür.

- Kültür ve sanat faaliyetlerine erişimde fırsat eşitliğinin artırılmasına katkı sağlanmıştır.
- İstanbul genelinde görev yapan 100 müzik öğretmenine, yaratıcılık, tasarım ve beceri geliştirme konularında 30 saatlik eğitim verilmiştir.

❖ Kemalpaşa Nazarköy'ün İyileştirilmesi ve El Emeği Boncuk İşçiliğinin Desteklenmesi Projesi

(Destek Tutarı: 4.736.866 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 6.870.228 TL)

İzmir Kalkınma Ajansı tarafından Kemalpaşa Kaymakamlığı sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Geleneksel nazar boncuğu ve cam işleme sanatının yeniden canlandırılmasına yönelik olarak köyün ticari aksında yer alan yapıların dış cephe bakım, onarım ve boya işlemleri ile cam ocaklarının çevre düzenlemeleri gerçekleştirilmiş; ticari alanda yer alan tezgâh ve satış alanları düzenlenmiştir.
- Eski köy okulu restore edilerek Boncuk ve Cam Sanatları Merkezi'ne dönüştürülmüş ve

merkezde alevle cam şekillendirme, cam mozaik, cam füzyon ve vitray alanlarında eğitimler verilmiştir.

- 50 kadın, 50 genç, 5 engelli ve 65 yaş üzeri 10 kişi olmak üzere toplam 115 kişi eğitim faaliyetlerinden faydalanmıştır.

❖ Polislik Uygulamalarının Dijitalleştirilerek Altyapı ve Kapasitelerinin Artırılması Projesi

(Destek Tutarı: 14.857.847 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 29.715.695 TL)

İzmir Kalkınma Ajansı tarafından İzmir İl Emniyet Müdürlüğü sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- İl Emniyet Müdürlüğü'nün vatandaş ile temas alanlarında dijital altyapı iyileştirilmiştir.
- 660 adet yaka kamerası temin edilerek görevli personelin faaliyetlerinin izlenebilirliği artırılmış ve hizmet sunumunda şeffaflık sağlanmıştır.
- Sahada görevli personel için telefon ve tablet bilgisayarlar temin edilerek devriye

hizmetlerinin hızlı ve güvenli şekilde yürütülmesine katkı sağlanmıştır.

- İzmir Emniyet Müdürlüğünde görevli yaklaşık 3.000 personelin teknolojik okuryazarlık düzeyinin artırılmasına yönelik çalışmalar gerçekleştirilmiş ve mevcut polislik uygulamaları dijital yöntemlerle desteklenmiştir.

❖ Akademi Şanlıurfa Projesi

(Destek Tutarı: 11.490.276 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 20.107.984 TL)

Karacadağ Kalkınma Ajansı tarafından Şanlıurfa Valiliği sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Kadın girişimciliğinin desteklenmesine yönelik olarak gastronomi merkezi, çikolata ve pasta üretim atölyesi, el sanatları atölyesi, doğal güzellik atölyesi, çiçek aranjmanı atölyesi, müzik atölyesi, çocuk kulübü, vitamin kafe ile kuruyemiş, kahve ve lokum satış alanını içeren “Lezzetler Sokağı” kurulmuştur.

• Girişimci adaylarına mentorluk ve danışmanlık hizmetleri sunulmuş; markalaşma, pazarlama ve satış gibi konularda eğitimler verilmiştir.

- Faaliyete geçen merkezde 7 kadın istihdam edilmiş, 25 kadın eğitim faaliyetlerinden faydalanmıştır.

❖ Diyarbakır Süstaşları Sosyal Girişimcilik Merkezi Projesi

(Destek Tutarı: 130.000 Avro, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 130.000 Avro)

Karacadağ Kalkınma Ajansı tarafından Diyarbakır İl Milli Eğitim Müdürlüğü sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Diyarbakır Olgunlaşma Enstitüsünde bulunan süstaşları atölyesinde üretilen taşları kolye, küpe, tespih vb. şekillerde mücevhere dönüştürecek bir Ortak Kullanım Atölyesi kurulmuştur.

- Atölyede mesleki eğitim alanı oluşturularak kadınlar ve 18-29 yaş arası dezavantajlı genç girişimciler olmak üzere dezavantajlı kesimlerin, sosyo-ekonomik yönden

güçlendirilmesi amaçlanmıştır.

- Bu kapsamda 400 m² kapalı alanda süstaşlarının işlenerek üretimlerin yapıldığı ve kadınların eğitim ve girişimcilik etkinlikleri gerçekleştirdiği ve Merkez ile atölyede üretilen ürünlerin sergilendiği, teşhir ve satışının yapıldığı bir alan oluşturulmuştur.

- 11 kadın istihdam edilmiş olup 60 kadın da eğitim almıştır.

❖ Çankırı Anadolu'dakiler Kilim Evi ve Atölyesi Projesi

(Destek Tutarı: 3.259.066 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 4.655.808 TL)

Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından Çankırı Belediyesi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Âtıl durumda bulunan Tarihi Karataş Hamamı yapılan düzenleme ile kilim müzesi ve mesleki eğitim atölyesi olarak yeniden işlevlendirilmiştir.
- Yöreye ait dokuma kilimlerin sergilendiği, dokuma tezgâhlarında üretim yapılabilen ve ziyaretçilere açık olan Çankırı Kilimi sergi evi, atölye ve satış alanını içeren bir turizm alanı oluşturulmuştur.

- Toplam 20 kadının katılımıyla 2 adet mesleki eğitim programı gerçekleştirilmiştir.
- Eğitimlere katılan 2 kadın istihdam edilmiştir.
- Çankırı kilim motiflerinin kullanıldığı 7 farklı ürün geliştirilmiştir.

❖ Lakerda ve Su Ürünleri Üretim Tesisi Projesi

(Destek Tutarı: 4.844.392 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 6.459.188 TL)

Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından Sinop Ticaret ve Sanayi Odası sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Sinop ilinde su ürünlerinin katma değerli üretimine yönelik altyapı geliştirilmiştir.
- Mevcut balık depolama tesisi içerisinde ilave makine ve ekipmanlar temin edilerek torik, palamut ve hamsi gibi yöresel ürünlere yönelik lakerda ve hamsi marinasyon üretim hattı kurulmuştur.
- Verilen eğitimler ile 10 kadın istihdam

edilmiştir.

- Üretilen yenilikçi ürün sayısı 7'ye çıkarılmıştır.

❖ Ergan Dağında Kış Turizminin Geliştirilmesi Projesi

(Destek Tutarı: 39.888.603 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 132.962.012 TL)

Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından Erzincan İl Özel İdaresi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Ergan Dağı Kış Turizm Merkezinde 4.087 m² büyüklüğünde günübirlik tesis inşa edilmiştir.
- İnşa edilen tesis içerisinde kafeterya, açık ve kapalı dinlenme alanları, kayak ekipmanı kiralama ve satış alanları, telesiyej sandalye garajı, sağlık birimleri oluşturulmuştur.
- Ergan Dağı'nda sunulan turizm hizmetleri

tek bir merkezde toplanarak ziyaretçilere daha nitelikli ve bütüncül hizmet sunulması sağlanmıştır.

- Bölgedeki turizm altyapısının güçlendirilmesi ile Erzincan'ın turizm potansiyeline ve yerel ekonomiye katkı sağlanmıştır.

❖ Arasta Bayburt Projesi

(Destek Tutarı: 8.570.909 TL, Eş Finansman Dahil Proje Tutarı: 23.522.660 TL)

Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından Erzincan İl Özel İdaresi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Bayburt Kent Müzesi bahçesinde geleneksel Bayburt mimarisine uygun olarak inşa edilen ve 8 bağımsız bölümden oluşan Arasta Bayburt Yöresel Ürünler Satış Noktası tamamlanmıştır.

- Bayburt Mutfağı, Ehram Dokuma Alanı, Güveç ve Tandır İmalatı Alanı, Yöresel Aktar, Süt Ürünleri Satış Alanı, Arı Ürünleri Satış Alanı, Hediye Eşya Satış Alanı ve

Çay Evi faaliyete hazır hale getirilmiştir.

- Bayburt'a özgü coğrafi işaretli ve geleneksel ürünlerin üretim, tanıtım ve satışına yönelik sürdürülebilir bir altyapı oluşturulmuştur.

- Kadın kooperatifleri, genç girişimciler, zanaatkârlar ve yerel üreticiler için yeni ekonomik faaliyet alanları oluşturulmuş; kadın ve genç istihdamının artırılmasına katkı sağlanmıştır. Proje kapsamında 24 kişilik istihdam sağlanmıştır.

❖ [İlmek İlmek Anadolu'dakiler ile Kenevirden Hadim Bezine Projesi](#)

(Destek Tutarı: 6.280.041 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 8.972.020 TL)

Mevlâna Kalkınma Ajansı tarafından Muradın Olsun Sosyal Sanat Kültür ve Eğitim Dayanışma Derneği sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Konya ili Hadim ilçesinde âtıl durumda bulunan tesis restore edilerek Hadim Bezi üretimine yönelik atölyeye dönüştürülmüştür.
- 5 dikiş makinesi ve 5 kumaş dokuma makinesi temin edilerek üretim altyapısı oluşturulmuştur.
- Geleneksel Hadim Bezi üretiminin sürdürülmesine yönelik eğitim faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

- 15 kadın istihdam edilmiştir.

❖ [Kadın Muhasebeciler Sogep ile İşgücüne Katılıyor Projesi](#)

(Destek Tutarı: 2.954.470 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 3.282.744 TL)

Mevlâna Kalkınma Ajansı tarafından Konya SMMMO sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Konya SMMMO hizmet binasında kadın muhasebeci adaylarının teorik ve uygulamalı eğitim alabilmeleri için bir bilgisayar laboratuvarı oluşturulmuştur
- Oluşturulan eğitim laboratuvarında iş dünyasında yaygın olarak kullanılan yazılımın yanı sıra, özellikle istihdam edilebilirliğin sağlanması ve istihdamlarının sürdürülebilirliği amacıyla proje yazım,

yürütme ve raporlama eğitimleri ile birlikte devlet desteklerinin takibi ve başvurularını yapabilecek nitelikteki kadınların yetiştirilmesi amacı ile eğitimler verilmiştir.

- 240 kadına muhasebe ve devlet desteklerinden yararlanma eğitimlerinin verilmesi ve eğitim alan 70 kadının istihdamı hedeflenmektedir.
- 12 grup eğitimin 7 tanesi tamamlanmış olup eğitimlere devam edilmektedir.

❖ [Kazankaya Kanyonu Turizm Rotası Güdümlü Projesi](#)

(Destek Tutarı: 24.775.909 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 33.034.545 TL)

Orta Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından Yozgat İl Özel İdaresi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Kanyonun turizm altyapısına yönelik düzenlemeler gerçekleştirilmiştir.
- 0,6 km uzunluğunda yürüyüş yolu oluşturulmuş ve yönlendirme levhaları yerleştirilmiştir.
- Kanyon girişine 1 adet taş köprü ve güzergâh üzerine 1 adet çelik konstrüksiyon köprü inşa edilmiştir.

- 100 kişilik kamp alanına yönelik zemin düzenleme çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

❖ [Silikon Fotonik Çip-st Lıdar Lazer ile Görüntü Tespiti Ve Uzaklık Belirleme Sistemi retimi Projesi](#)

(Destek Tutarı: 49.680.000 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 55.230.684 TL)

Orta Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından Sivas Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Teknoloji Transfer Ofisi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Gerekli altyapı düzenlemeleri gerçekleştirilmiş ve cihaz temini sağlanmıştır.
- Fotonik entegre devrelerin (FED) tasarım çalışmaları gerçekleştirilmiş ve geliştirilen tasarımlar doğrultusunda çip üretimi yapılmıştır.
- Lazer diyot çipi üretilerek fotonik entegre devre sistemlerine entegrasyonu sağlanmıştır.

- Foto dedektör temin edilerek sistem bileşenleri tamamlanmıştır.

- Elektronik işaret işleme kartlarının entegrasyonu gerçekleştirilmiş ve ölçüm çalışmaları yürütülmüştür.

❖ Elektrikli Araçlar Eğitim Merkezi Projesi

(Destek Tutarı: 9.514.291 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 10.571.435 TL)

Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı tarafından Ondokuz Mayıs Üniversitesi Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Lise bünyesinde elektrikli araç teknolojilerine yönelik modern bir eğitim merkezi kurulmuştur.
- Elektrikli Araç Eğitim Seti, Batarya ve Şarj Eğitim Seti, Motor ve Jeneratör Eğitim Seti, Şarj İstasyonu Paneli Eğitim Seti, Hibrit Araç Eğitim Seti, Şarj Sistemleri Eğitim Seti, bakım ve eğitim tezgâhı ile 8 enerji üniteli masa temin edilmiştir.
- Hibrit Motor ve E-CVT Simülatörü, Elektrik Motoru ve Transfer Dişli Kutusu Simülatörü ile Yüksek Gerilim Devre Dışı Bırakma Simülatörünün temin edilmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir.
- Kurulan merkezde elektrikli araçların temel yapısı, batarya ve motor sistemleri, yüksek gerilim güvenliği ve arıza tespiti konularında uygulamalı eğitimler verilmektedir.
- Toplam 180 kişiye eğitim verilmiştir.
- Eğitim programlarını başarıyla tamamlayan katılımcılara Europass geçerliliğine sahip yetkinlik belgesi verilmiştir.

❖ Yamaç Paraşütü ile Ağrıyı Keşfet Projesi

(Destek Tutarı: 3.479.302 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 3.865.892 TL)

Serhat Kalkınma Ajansı tarafından Ağrı Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

yaptırabilmeleri için gerekli altyapı hazırlanmıştır.

❖ Mobil Sağlık Tarama Aracı Projesi

(Destek Tutarı: 3.232.449 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 3.591.610 TL)

Serhat Kalkınma Ajansı tarafından İbrahim Çeçen Vakfı sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Ağrı ilinde yaşayan 53 gence P1 (Başlangıç) ve P2 (Yamaç Paraşütü Pilotluğu) eğitimleri verilmiştir.

- Sporu yaygınlaştırmak amacıyla, eğitim almayan ancak ilgi duyan 50 kişiye profesyonel pilotlar eşliğinde tanıtım uçuşları yaptırılmıştır.

- Sertifika alan gençlerin, bölgeye gelen turistlere ve yerel halka ücretli uçuş

- İçerisinde dijital mamografi cihazı ve smear testi için steril jinekoloji masası/alanı bulunan 1 adet tam teşekküllü Gezici Kanser Tarama Aracı Ağrı iline kazandırılmıştır.

- Tarama yapılan hastaların verilerinin kaydedildiği ve üst kurumlara sevk takibinin yapıldığı dijital veri yönetim altyapısı oluşturulmuştur.

- Kırsalda yaşayan, ulaşım imkânı kısıtlı veya

maddi durumu yetersiz kadınların, şehir merkezindeki sağlık imkânlarından yerinde faydalanması sağlanmıştır.

- Araç, proje ortağı İl Sağlık Müdürlüğü bünyesinde rutin tarama faaliyetlerinde kullanılmaya devam ederek uzun vadeli ve sürdürülebilir bir kamusal yatırıma dönüşmüştür.

❖ Birlikte Üretelim Birlikte Tüketelim Projesi

(Destek Tutarı: 7.007.835 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 14.015.670 TL)

Trakya Kalkınma Ajansı tarafından Edirne İl Tarım ve Orman Müdürlüğü sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Daha önce sera ekimi üzerine tecrübesi bulunan fakat gelir düzeyi yüksek olmayan 20 çiftçinin gösterdiği arazilere 20 adet sera kurulumu gerçekleştirilmiştir.

- Hem kırılğan grupların gelir seviyesinin artırılmasına katkıda bulunulmuş hem de örtü altı yetiştiriciliğinden elde edilen gelir artırılmıştır.

- Sera sahibi yapılan kişilere yönelik

zararlılarla mücadele ve seracılık konularında kapsamlı eğitim gerçekleştirilmiş olup, 45 kişi eğitimlere katılım sağlamıştır.

❖ Saros Gastronomi Merkezi Projesi

(Destek Tutarı: 4.431.222 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 6.672.523 TL)

Trakya Kalkınma Ajansı tarafından Keşan Ticaret ve Sanayi Odası sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Keşan İlhami Ertem Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi bünyesinde âtıl durumda bulunan alanlar değerlendirilerek modern endüstriyel mutfak ekipmanları ile donatılmış uygulama esaslı bir gastronomi eğitim merkezi kurulmuştur.

- Coğrafi işaretli ürünler odaklı uygulamalı eğitim programları hazırlanmış ve kadınlar, gençler ile meslek lisesi öğrencilerine yönelik

mesleki eğitimler gerçekleştirilmiştir.

- Saros Gastronomi Merkezi'nde görev alacak 8 kişiye eğiticinin eğitimi programı uygulanmıştır.

- Düzenlenen 3 gastronomi eğitimine toplam 59 kişi katılım sağlamıştır.

- Eğitim programını başarıyla tamamlayan kursiyerlerden 5 kişi istihdam edilmiştir.
- Tanıtım ve yaygınlaştırma faaliyetleri kapsamında Keşan'da bulunan 3 meslek yüksekokulunda düzenlenen seminerlere toplam 135 kişi katılım sağlamıştır.

❖ Simavlı Kadınlar Mesleğini Seçiyor İstihdama Katılıyor Projesi

(Destek Tutarı: 3.917.444 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 5.761.044 TL)

Zafer Kalkınma Ajansı tarafından Simav Köylere Hizmet Götürme Birliği sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Kütahya'nın Simav ilçesinde atıl durumda bulunan bina yıkılarak yerine modern bir eğitim merkezi inşa edilmiş ve merkez faaliyete geçmiştir.
- Mesleki eğitime yönelik 5 adet laboratuvar, atölye ve derslik kurularak eğitim altyapısı oluşturulmuştur.
- Düzenlenen 13 eğitim programından toplam

90 kişi doğrudan faydalanmıştır.

- Kreş hizmetleri kapsamında 15 çocuğun eğitim hizmetlerinden faydalanması sağlanmıştır.
- 10 genç kadına sürekli istihdam imkânı sunulmuştur.

❖ Afyonkarahisar'a İlaç Gibi Gelecek Projesi

(Destek Tutarı: 32.256.686 TL, Eş Finansman Dahil Destek Tutarı: 77.226.906 TL)

Zafer Kalkınma Ajansı tarafından Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi sahipliğinde gerçekleştirilen proje ile;

- Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi bünyesinde Faz 1, biyoyararlanım/biyoeşdeğerlik (BY/BE) ve biyoanalitik çalışmaların yürütülebileceği bir araştırma merkezi kurulmuş ve faaliyete geçmiştir.
- 14 kişi sürekli istihdam edilmektedir.
- Kurulan merkezde toplam 98 adet analiz

gerçekleştirilmiştir.

- Tesis personeli, intern öğrenciler ve sağlık çalışanlarına yönelik 3 eğitim programı düzenlenmiş olup toplam 64 kişi bu eğitimlerden faydalanmıştır.

10.2. KALKINMA AJANSLARININ 2025 YILI FAALİYETLERİNDEN SEÇİLMİŞ ÖRNEKLER

i. KOOP-06 Kooperatif Hızlandırma Programı ve ANKARADAN Platformu Çalışmaları

Ankara Kalkınma Ajansı tarafından yürütülen KOOP-06 Kooperatif Hızlandırma Programı ve ANKARADAN platformu kapsamında; kadın kooperatiflerinin kurumsal, dijital ve ticari kapasitelerinin geliştirilmesine yönelik eğitim, danışmanlık, eşleştirme ve ağ kurma faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. Program kapsamında 30 gence toplam 24 saat dijital pazarlama ve e-ticaret eğitimi verilmiş, 8 kooperatif ile gençler eşleştirilerek 3 ay süreyle e-ticaret ve tanıtım desteği sağlanmıştır. Ayrıca 4 kooperatif profesyonel danışmanlık hizmetinden yararlanmış, yeni satış kanallarının geliştirilmesi amacıyla 6 kurumla ve kurumsal iş birliklerinin artırılması amacıyla 10 kurumla görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Kooperatif ürünlerinin yer aldığı dijital ürün kataloğu hazırlanarak ürünlerin tanıtımına katkı sunulmuş, yürütülen faaliyetler sayesinde kadın kooperatiflerinin dijital görünürlüğü, pazara erişim kapasitesi ve ticari bağlantıları güçlendirilmiştir. Program kapsamında elde edilen kazanımların sürdürülebilirliğinin sağlanması ve daha fazla kooperatifin desteklenmesi amacıyla çalışmaların önümüzdeki dönemde de devam ettirilmesi planlanmaktadır.

ii. Gıda Sektöründe Yüksek Katma Değerli Ürün Geliştirme Çalışmaları

Dicle Kalkınma Ajansı tarafından, bölgenin önde gelen sektörleri arasında yer alan un, bulgur ve makarna sektörlerinde katma değerli üretimin artırılması ve yeni ürün geliştirme kapasitesinin güçlendirilmesi amacıyla TÜBİTAK MAM iş birliğinde araştırma ve ürün geliştirme çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda Mardin’de un sektörü temsilcilerinin katılımıyla ürün geliştirme toplantıları düzenlenmiş, firmalara katma değerli üretim konusunda farkındalık ve vizyon kazandırılmasına yönelik faaliyetler yürütülmüştür. Ayrıca Mardin’de faaliyet gösteren un fabrikasına teknik danışmanlık desteği sağlanarak yeni yatırım süreçlerine yönelik yönlendirmelerde bulunulmuştur.

iii. [TR90 Yat Turizminin Geliştirilmesi ve TR90 Su Sporlarının Geliştirilmesi Fizibilite Çalışmaları](#)

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı tarafından, bölgede yat turizmi ve su sporları alanındaki potansiyelin ortaya çıkarılması ve yatırım planlamalarına altyapı oluşturulması amacıyla TR90 Yat Turizminin Geliştirilmesi ve TR90 Su Sporlarının Geliştirilmesi Fizibilite Çalışmaları yürütülmüştür. Çalışmalar kapsamında Karadeniz kıyı hattında yat turizmine yönelik mevcut durum ve potansiyel analizleri gerçekleştirilmiş, 7 yat limanı, 13 yat iskelesi ve 6 deniz sporları merkezi için uygun alanlar belirlenmiştir. Ayrıca, Ordu ve Giresun illerinde su sporlarına yönelik saha çalışmaları tamamlanarak bir fizibilite raporu hazırlanmıştır.

iv. [İzmir Konut Araştırması](#)

İzmir Kalkınma Ajansı tarafından, İzmir’de konutla ilişkili temel sorun alanlarının belirlenmesi ve geleceğe yönelik konut politikalarına veri temelli katkı sağlanması amacıyla İzmir Konut Araştırması gerçekleştirilmiştir. Çalışma kapsamında konutun karşılanabilirliği, konut kullanım yoğunluğu, enerji yoksulluğu ve konut yoksunluğu analiz edilmiş; konut arz ve talep eğilimleri, mevcut konut stoku, fiyat ve kira hareketleri ile kentsel dönüşüm ve ikincil konut alanları değerlendirilmiştir. Araştırmada yaklaşık 2 milyon aboneye ait iki farklı yıla ilişkin toplam 48 milyon satırlık elektrik tüketim verisi analiz edilerek ilçe ve mahalle düzeyinde aktif kullanılan konutlar, ikincil konutlar ve boş konut stokları niceliksel olarak tespit edilmiştir. Çalışma sonucunda İzmir’in konut ihtiyacına ilişkin kapsamlı ve kanıta dayalı bir veri altyapısı oluşturulmuş olup araştırma raporunun 2026 yılı içerisinde yayımlanarak bulgu ve önerilerin kamuoyu ile paylaşılması planlanmaktadır.

v. [Ekonomi Bülteni](#)

Orta Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından, ilin ekonomik gelişimine yönelik karar alma süreçlerinin veri temelli olarak desteklenmesi ve kurumlar arası iş birliğinin güçlendirilmesi amacıyla Ekonomi Bülteni çalışmaları yürütülmüştür. Bu kapsamda ticaret ve sanayi odaları, ticaret borsaları, organize sanayi bölgeleri ve üniversitelerin katılımıyla ilin sosyo-ekonomik verilerinin, gelişmelerinin ve önceliklerinin değerlendirildiği bir yapı oluşturulmuştur. Yılda iki kez hazırlanan Ekonomi Bülteni paydaşlarla paylaşılmış, böylece ekonomik verilere erişim kolaylaşmış, yatırım ortamının görünürlüğü artmış ve kurumlar arası koordinasyonun güçlenmesine katkı sağlanmıştır.

vi. Çıldır Gölü Yelken Etkinliği

Serhat Kalkınma Ajansı tarafından, Çıldır Gölü'nün dört mevsim turizm destinasyonu olarak tanıtılması ve su sporları potansiyelinin görünürlüğünün artırılması amacıyla Türkiye Yelken Federasyonu Anadolu Yelken Ligi Çıldır Gölü'nde düzenlenmiştir. Türkiye genelinden 10 kulüpten 35 sporcunun katıldığı etkinlik sayesinde bölgenin su sporları turizmüne yönelik potansiyeli tanıtılmış, Çıldır Gölü'nde gerçekleştirilebilecek alternatif turizm faaliyetlerine dikkat çekilmiştir. Etkinliğin gelenekselleştirilerek bölgenin turizm çekiciliğine katkı sunması hedeflenmektedir.

vii. Trakya'da Sağlık Turizmi Kümelenmesi Çalışması

Trakya Kalkınma Ajansı tarafından, bölgenin sağlık turizmi alanındaki rekabet gücünün artırılması ve uluslararası sağlık turizmi pazarından daha fazla pay almasının sağlanması amacıyla Trakya'da Sağlık Turizmi Kümelenmesi Projesi yürütülmüştür. Bölgesel ölçekte sağlık turizmi alanındaki ilk HİSER projesi olma özelliği taşıyan çalışma kapsamında, Trakya Sağlık Turizmini Geliştirme Derneği üyesi ve Sağlık Turizmi Yetki Belgesine sahip 11 sağlık tesisi ile 1 sağlık turizmi aracı kuruluşunun ihtiyaç analizleri gerçekleştirilmiştir. Ayrıca katılımcı kuruluşların kurumsal kapasitelerini geliştirmeye yönelik 2 eğitim ve 2 danışmanlık faaliyeti düzenlenmiş olup proje ile bölgede sağlık turizmi alanındaki iş birliği ve kümelenme kapasitesinin güçlendirilmesine katkı sağlanmıştır.

11. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda faaliyet gösteren kalkınma ajansları, bölgelerimizin potansiyelini harekete geçiren, yerel dinamikleri kalkınma hedefleri doğrultusunda yönlendiren ve kurumlar arası iş birliğini güçlendiren önemli bölgesel kalkınma aktörleri olarak çalışmalarını sürdürmektedir. Güçlü beşerî sermayesi, yerel bilgi birikimi ve kurumsal kapasitesiyle ajanslar; yatırım, girişimcilik, yenilikçilik, yeşil ve dijital dönüşüm ile sosyal kalkınma alanlarında bölgesel kalkınmaya yön vermektedir. Kalkınma ajanslarının 2025 yılında yürüttüğü faaliyetler, yerel kalkınmanın hızlandırılması, bölgelerin rekabet gücünün artırılması ve Türkiye Yüzyılı vizyonu doğrultusunda yerel kalkınma hamlesi hedeflerine katkı sağlanması bakımından önemli sonuçlar ortaya koymuştur.

Anadoludakiler Projesi, 2025 yılında da Anadolu'nun sahip olduğu tarımsal, kültürel ve zanaatkarlık mirasının ekonomik değere dönüştürülmesi ve yerel kalkınma süreçlerine daha güçlü şekilde entegre edilmesi açısından önemli sonuçlar ortaya koymuştur. Sayın Emine Erdoğan Hanımefendi'nin himayelerinde yürütülen Proje kapsamında; yerel ürünlerin görünürlüğünün artırılması, üreticilerin ve kooperatiflerin desteklenmesi, yöresel değerlerin markalaşma süreçlerinin güçlendirilmesi ve bu değerlerin ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtılması yönünde önemli ilerlemeler kaydedilmiştir. Kalkınma ajanslarının destekleriyle yürütülen çalışmalar sayesinde yerel üretim kapasitesinin geliştirilmesine, kadın ve genç girişimcilerin ekonomik hayata katılımının desteklenmesine, kreatif endüstrilerin güçlendirilmesine ve kırsal kalkınmanın teşvik edilmesine katkı sağlanmıştır. Ayrıca, Anadolu dakiler markası altında geliştirilen uygulamalar ve iş birlikleriyle yerel değerlerin sürdürülebilir kalkınma perspektifiyle değerlendirilmesi yönünde önemli bir kurumsal birikim oluşturulmuş, Anadolu'nun üretim kültürünün gelecek nesillere aktarılmasına ve küresel ölçekte tanıtılmasına yönelik güçlü bir zemin hazırlanmıştır.

Yerel Kalkınma Hamlesi Programı, 2025 yılında yerel potansiyelleri harekete geçiren ve illerin öncelikli yatırım alanlarını destekleyen önemli bir politika aracı olarak öne çıkmıştır. Program kapsamında belirlenen yatırım konularına yatırımcılar tarafından gösterilen yoğun ilgi, illerin üretim kapasitesini geliştirmeye yönelik yatırım iştahını ve yerel kalkınma odaklı destek mekanizmalarının sahadaki karşılığını ortaya koymuştur. Yaklaşık 256 milyar TL yatırım hacmi ve 26 binin üzerinde istihdam potansiyeli öngören başvurular; yerli üretimin güçlendirilmesi, tedarik zincirlerinin geliştirilmesi, teknolojik dönüşümün hızlandırılması ve yüksek katma değerli sektörlerin desteklenmesi açısından önemli bir potansiyel oluşturmuştur. Bu yönüyle Program, bölgelerin sahip olduğu kaynak ve yetkinliklerin ekonomik değere

dönüştürülmesine, yatırım ortamının canlandırılmasına ve bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılmasına katkı sağlayan stratejik bir kalkınma aracı olarak değerlendirilmektedir.

Kalkınma ajansları, Yerel Kalkınma Hamlesi doğrultusunda üretim ve istihdam kapasitesinin artırılması ile kapsayıcı büyümenin desteklenmesi amacıyla 2025 yılında da çalışmalarını etkin bir şekilde sürdürmüştür. Özellikle Kadın İstihdamı ve Kadın Girişimciliği teması kapsamında yaklaşık 831,7 milyon TL tutarında harcama gerçekleştirilmiş, ayrıca tema kapsamında yürütülen uluslararası proje ve faaliyetlerle 44,6 milyon Avro tutarında kaynak harekete geçirilmiştir. Uygulanan faaliyetler sonucunda doğrudan ve dolaylı olarak 6.803 kadının istihdamına katkı sağlanırken, 7.711 kadın girişimci desteklenmiştir. Bu çalışmalar, kadınların ekonomik ve sosyal hayata katılımını güçlendirmenin yanı sıra bölgelerde girişimcilik ekosisteminin gelişmesine, nitelikli istihdamın artırılmasına ve yerel kalkınmanın daha kapsayıcı bir yapıda ilerlemesine katkı sağlamıştır.

Ajanslar tarafından kuruluşlarından bugüne kadar 28.120 projeye mali ve teknik destek sağlanmış olup, bu projelere sağlanan destek tutarı 2026 yılı fiyatlarıyla 116,3 milyar TL'ye ulaşmıştır. Yararlanıcıların eş finansman katkılarıyla birlikte toplam 194,2 milyar TL tutarında yatırım hacmi oluşturularak ülke ekonomisine önemli ölçüde kaynak kazandırılmıştır.

Kalkınma ajansları 2025 yılında mali, teknik ve yenilikçi destek mekanizmaları aracılığıyla yerel aktörleri desteklemeyi sürdürmüştür. Mali destek programları kapsamında 153 projeye 1 milyar TL destek sağlanmış, eş finansman dahil toplam proje büyüklüğü 1,5 milyar TL'ye ulaşmıştır. Teknik destek programları çerçevesinde 803 projeye yaklaşık 94,4 milyon TL, yenilikçi destek programları kapsamında ise 31 projeye yaklaşık 37,3 milyon TL destek verilmiştir. Bunun yanında tematik bölgesel kalkınma programları kapsamında; Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı (CMDP) çerçevesinde 15 projeye 828 milyon TL, Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP) kapsamında 146 projeye 679,6 milyon TL, Üreten Şehirler Programı kapsamında 5 projeye 65 milyon TL, Kurumsal Dönüşüm ve Sürdürülebilirlik Destek Programı (KDSP) kapsamında 2 projeye 60 milyon TL destek sağlanmıştır. Böylece 2025 yılında toplam 1.155 proje için sözleşmeye bağlanan destek tutarı yaklaşık 2,8 milyar TL olmuştur.

Sağlanan desteklerin değerlendirilmesi ve değerlendirme sonuçlarının yeni destek programları tasarımlarında kullanılması kalkınma ajanslarının kuruluşundan bu yana üzerinde önemle durulan konulardan birisi olmuştur. Bu çerçevede kalkınma ajansları tarafından kuruluşları itibarıyla desteklemiş oldukları programlara ilişkin yapılan toplam değerlendirme çalışması sayısı 471’dir. 27 adet mali destek programına ilişkin program sonrası değerlendirme ve etki analizi çalışması ise Kalkınma Ajansları tarafından halen sürdürülmektedir.

Kalkınma Ajansları sadece destek sağlayan kurumlar değildir. Bu çerçevede yürüttükleri en önemli faaliyetlerden birisi de yürütülen analiz ve araştırmalar ile bölgesel gelişme amaçlı nitelikli bilgi üretmek ve bu bilgileri yereldeki paydaşların kullanımına sunmaktır. 2025 yılında kalkınma ajanslarınca farklı sektör ve temada 180 analiz, araştırma, strateji ve rapor üretilmiştir.

Kalkınma ajansları bünyesinde faaliyet gösteren Yatırım Destek Ofisleri, yatırım süreçlerinin her aşamasında yatırımcılara rehberlik ederek yatırım ortamının geliştirilmesine ve bölgelerin yatırım çekme kapasitesinin artırılmasına katkı sağlamaktadır. Yürütülen tanıtım, bilgilendirme ve yatırım destek faaliyetleri sonucunda, 2025 yılında 10,8 milyar TL tutarındaki yatırımın bölgelere kazandırılmasında etkin rol oynamıştır.

2025 yılında yürütülen uluslararası projeler, kalkınma ajanslarının kurumsal kapasitesinin güçlendirilmesine, uluslararası iş birliklerinin geliştirilmesine ve bölgesel kalkınma politikalarının küresel eğilimlerle uyumlu şekilde uygulanmasına önemli katkılar sağlamıştır. Avrupa Birliği başta olmak üzere çeşitli uluslararası kuruluşlarla gerçekleştirilen projeler kapsamında; sosyal uyumun desteklenmesi, yaratıcı ve kültürel endüstrilerin geliştirilmesi, akıllı uzmanlaşma yaklaşımının yaygınlaştırılması, kurumsal yönetim kapasitesinin artırılması ve yeşil dönüşüm süreçlerinin hızlandırılmasına yönelik çok yönlü faaliyetler hayata geçirilmiştir. Bunun yanı sıra, sosyal girişimcilik, kırsal kalkınma, kadın istihdamı ve kapsayıcı büyüme alanlarında uygulanan projeler aracılığıyla yerel aktörlerin kapasitesi geliştirilmiş, yenilikçi uygulamaların yaygınlaştırılması ve iyi uygulama örneklerinin görünürlüğünün artırılması sağlanmıştır. Uluslararası projeler sayesinde kalkınma ajansları, bölgesel kalkınma alanındaki bilgi ve deneyim birikimlerini güçlendirirken, yerel ihtiyaçlar ile küresel öncelikler arasında köprü kuran, politika geliştirme ve uygulama kapasitesi yüksek kurumlar olarak konumlarını daha da pekiştirmiştir.

Kalkınma Ajansları 2025 yılında bölgelerin ihtiyaçlarını ve potansiyellerini esas alan uygulamalarıyla yerel kalkınma politikalarının sahadaki en önemli uygulayıcılarından biri olmuştur. Kamu, özel sektör, üniversite ve sivil toplum kuruluşları arasında iş birliğini güçlendiren ajanslar; yatırım, girişimcilik, üretim, istihdam ve yenilikçilik alanlarında yürüttükleri çalışmalarla bölgesel gelişmeye önemli katkılar sağlamıştır. Önümüzdeki dönemde de kalkınma ajansları, yerel dinamikleri harekete geçiren yaklaşımıyla Türkiye Yüzyılı hedefleri doğrultusunda bölgelerin sürdürülebilir ve kapsayıcı kalkınmasına katkı sunmayı sürdürecektir.

12. EKLER

EK-1: SONUÇ ODAKLI PROGRAM (SOP) LİSTESİ

Ajans Adı	SOP Adı	SOP Dönemi	SOP Özeti
AHİKA	Tema Bazlı Özel İlgi Turizminin Geliştirilmesi	2024-2026	Programın genel amacı, turizm sektörünün mekânsal yaklaşımlarla, sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde farklı temalarda geliştirilmesine katkı sağlanmasıdır. Programın özel amaçları; turizm merkezlerinin ulusal ve uluslararası ağlara entegrasyonunun sağlanması, öncelikli olarak turizm potansiyeli gerçekleştirilememiş yörelerde rotaların oluşturulması, mevcut olan rotaların geliştirilerek etkin tanıtımının yapılması ve yörelerin turizm gelişimine tema bazlı yaklaşımlarla katkı sağlanması, turizm sektörünün çevreci, yenilikçi ve dijital uygulamalarla yeşil dönüşüm ilkelerine uyumunun artırılması ve yaratıcı endüstrilerin turizm sektörüyle ilişkisinin güçlendirilmesidir.
AHİKA	İmalat Sanayiinde Verimliliğin ve Yeşil Dönüşüme Uyumun Artırılması	2024-2026	Programın genel amacı, imalat sanayiinin verimlilik temelli yapısal değişimine ve yeşil dönüşümüne katkı sağlanmasıdır. Özel amaçları ise; Aksaray'da otomotiv ve Kırıkkale'de savunma sanayii yığınlarının iş birliği kapasitesinin artırılması, firmaların yalın olgunluk düzeylerinin ve enerji verimliliklerinin artırılması, firmaların ve planlı sanayi alan yönetici kuruluşlarının yeşil dönüşüme hazırlanmalarına katkı sağlanması, yenilenebilir enerji altyapılarının, atıkların geri dönüştürülmesinin/yeniden kullanılması ile endüstriyel simbiyoz uygulamalarının bölgede yaygınlaştırılması ve beşerî sermayenin niteliği ile insan kaynağının istihdam edilebilirliğinin yenilikçi yaklaşımlarla yükseltilmesidir.
AHİKA	Kırsal Alanların Dayanıklılığının Artırılması	2024-2026	Programın genel amacı, kırsal alanların ekonomik, sosyal ve çevresel açıdan bütüncül şekilde dayanıklılığının artırılmasına katkı sunulmasıdır. Özel amaçları ise; bitkisel, hayvansal ve doğal ortamlardaki biyokütle atıklarının kapsayıcı şekilde yeniden kullanılması/geri dönüştürülmesinin artırılması, tarımsal ürünlerin izlenebilirliğinin sağlanarak gıda güvenliğinin ve güvencesinin artırılmasına katkı sunulması, tarımsal üretimde akıllı, yenilikçi ve onarıcı uygulamaların geliştirilmesi için insan kaynağı kapasitesinin artırılmasına katkı sağlanması, markalaşma ve nitelikli tarımsal üretim ile geçimlik aile işletmelerinin güçlendirilmesine destek olunması ve kırsal ekonominin imalat ve turizm sektörleriyle entegrasyonunun artırılmasıdır.
ANKARAKA	Teknoloji Girişimciliği ve Ticarileşme	2024-2026	Programın genel amacı, Ankara'nın ekonomik yapısında dönüşüm yaratacak, yüksek büyüme potansiyeline sahip teknoloji odaklı girişimcilerin desteklenmesi ve teknolojik ürün ihracatının az olmasından kaynaklı dış ticaret açığının azaltılmasına katkı sağlanmasıdır. Program, Ankara'da teknoloji yoğun sektörlerin geliştirilmesini, bu sektörler arasındaki iş birliği olanaklarının güçlendirilmesiyle teknolojik derinleşme ve çeşitlenmenin sağlanabilmesini, bu sektörlerin de dâhil olduğu tüm teknoloji geliştirme ve yenilikçi girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesini hedeflemektedir.
ANKARAKA	Yeni Nesil Kırsal Kalkınma	2024-2026	Programın genel amacı, tarım-teknoloji entegrasyonunun sağlanması, kır-kent ilişkisinin güçlendirilmesi ve kırsal kalkınmada girişimcilik ile dijitalleşmenin desteklenmesidir. Bu kapsamda; dijital köylerin kurulması, tarımda dijital dönüşümün yaygınlaştırılması, kırsal turizmin geliştirilmesi, sürdürülebilir gıda sistemlerinin kurulması ve kentsel tarım gibi alanlarda çok sayıda alt program ve faaliyetin gerçekleştirilmesi öngörülmektedir. Program; iş birliği, kapasite geliştirme, mentorluk, eğitim, yatırım destek ve tanıtım faaliyetleriyle desteklenmekte olup çevresel sürdürülebilirlik ve iklim değişikliğiyle uyum da temel ilkeler arasında yer almaktadır.

Ajans Adı	SOP Adı	SOP Dönemi	SOP Özeti
ANKARAKA	Sosyal Yenilik ve Sosyal Kalkınma	2024-2026	Programın amacı, Ankara’da toplumsal refahın artırılması için sosyal yenilik ekosisteminin güçlendirilmesi ve sosyal etkiyi odağına alan sosyal girişimcilik altyapısının oluşturularak sosyal girişimci sayısının artırılmasıdır. Program kapsamında, sosyal kalkınmanın sağlanması ve toplumsal refahın artırılması amaçlarıyla toplumsal ve çevresel sorunların çözümü için sosyal yenilik, sosyal girişimcilik, sosyal etki ve sosyal sorumluluk ekosistemlerinin geliştirilmesi planlanmaktadır.
BAKA	Alternatif Turizmin Geliştirilmesi	2024-2026	Alternatif turizm faaliyetlerinin geliştirilmesini sağlayarak, TR61 Bölgesi’nde kıyı şeridinde sıkışmış olan turizm faaliyetlerini bölge geneline yaymak, bölgede turizmi 12 aya çıkararak bölgeye gelen turist sayısını ve turizm gelirini artırmak amaçlanmaktadır.
BAKA	Tıbbi ve Aromatik Bitkilere Dayalı Üretimin Artırılması	2021-2026	Programın amacı TR61 bölgesinde halihazırda yetişen/üretilebilir ve üretilme potansiyeli yüksek olan tıbbi ve aromatik bitki türlerinin daha yüksek katma değerli ürünlere dönüştürülmesidir.
BAKA	Girişimciliğin Geliştirilmesi	2024-2026	Programın amacı TR61 bölgesinde girişimcilik kültürünü yaygınlaştırmak, güçlü bir ekosistem oluşturmak ve girişimciliğin geliştirilmesidir.
BAKKA	Yenilikçi Dönüşüm	2024-2026	Program kapsamında Bölgenin rekabetçi sektörlerinin teknolojik, dijital, yeşil ve kurumsal dönüşümlerine ivme kazandırılması amaçlanmaktadır. Ar-Ge ve inovasyon faaliyetlerinin teşvik edilmesi ile sektörlerin dönüşümünün hızlandırılması, dijitalleşme ve teknoloji entegrasyonunu destekleyerek iş yapma modellerinin güçlendirilmesi, çevre dostu uygulamaları teşvik ederek yeşil ekonomiye geçişin desteklenmesi, aynı zamanda kurumsal kapasite gelişimi ile sürdürülebilir büyümeye hizmet edilmesi, bölgedeki sektörlerin ulusal ve uluslararası düzeyde rekabet edebilirliklerinin artırılması, yenilikçi gelişim sağlanması ve bölgenin yeni yatırımlara hazırlanması planlanmaktadır.
BAKKA	Ekoturizmin ve Doğa Sporlarının Geliştirilmesi	2024-2026	Program kapsamında, destinasyon yönetimi yaklaşımı ile bölgede ekoturizm ve doğa sporlarının mevcut turizm potansiyeli ile bütünleştirilerek geliştirilmesi, markalaştırılması ve bölge geneline yaygınlaştırılması amaçlanmaktadır. Turizm altyapısının güçlendirilmesi, tesislerin inşa edilmesi, rotaların oluşturulması ve mevcutta olanların kalitesinin ve erişilebilirliğinin artırılmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır.
BAKKA	Mesleki Gelişim	2024-2026	Program kapsamında, kadınların ve gençlerin nitelikli mesleklere ve geleceğin mesleklerine hazırlanması, bölgede girişimciliğin geliştirilmesi ve dijital teknoloji ve siber güvenlik alanlarında ülkemizin tamamına yayılacak eğitilmiş ve nitelikli insan kaynağının yetiştirilmesi amaçlanmaktadır.
BEBKA	Yenilik ve Verimlilik	2024-2026	Program kapsamında, bölgede yeşil ve dijital dönüşümde proaktif bir yaklaşımın ve adil geçiş politikalarının benimsenmesi, Ar-Ge ve yenilik odaklı rekabetçi üretim ve hizmet süreçlerinin yaygınlaştırılması ve kaynakların verimli kullanımının sağlanması amaçlanmaktadır.
BEBKA	Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi	2024-2026	Program kapsamında, bölgede girişimcilik ekosisteminin geliştirilerek bölgedeki girişimcilik kapasitesinin artırılması amaçlanmaktadır.
BEBKA	Kırsal Kalkınma	2024-2026	Program kapsamında, bölgede kırsal-kent dengesinin gözetilerek kırsal alanlarda ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesiyle sürdürülebilir kırsal kalkınmanın sağlanması; yerel zenginliklerin ve turizm potansiyelinin değerlendirilerek kırsalda rekabet gücünün artırılması amaçlanmaktadır.

Ajans Adı	SOP Adı	SOP Dönemi	SOP Özeti
ÇKA	İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması	2024-2026	Programın genel amacı, imalat sanayinde kurumsallaşma, Ar-Ge, yenilik ve verimlilik uygulamalarının desteklenerek katma değerli ürün ihracatının artırılmasıdır. Program kapsamında; küçük ve orta ölçekli işletmelerin katma değerli ve yenilikçi üretim yapma kapasitesinin yükseltilmesine yönelik destek sağlanması, sanayi bölgelerinin altyapı ihtiyaçlarının giderilmesine yönelik çalışmalar yapılması, bölgesel yenilik ekosisteminde yer alan ara yüzlerin güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.
ÇKA	Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm	2024-2026	Programın genel amacı, bölgemizde yeşil dönüşümü gerçekleştirmesinin desteklenmesidir. Program kapsamında; sürdürülebilirlik temelinde ekonomik gelişmeyi hedefleyen yeşil büyüme yaklaşımıyla üreticilere ve sanayicilere bölge kaynaklarının çevreye duyarlı şekilde kullanılabilmesi için gereken desteğin sağlanması, sanayi sektöründe sürdürülebilir üretimin sağlanması, temel altyapı eksikliklerinin giderilerek bölgenin yatırım şartlarının iyileştirilmesi ve temiz üretim uygulamalarının yaygınlaştırılmasına yönelik altyapının geliştirilmesi, bölgede gelişme potansiyeline sahip mavi ekonomi sektörlerinin belirlenerek yenilikçi uygulamalar ile desteklenmeleri ve bölgede üretim ve istihdamın artırılmasına katkı sağlanması amaçlanmaktadır.
ÇKA	Dirençli ve Gelişen Kırsal Alanlar	2024-2026	Programın genel amacı, Çukurova Bölgesi'nin kırsal alanlarının ekonomik, ekolojik ve kültürel bağlamda ele alınarak mevcut potansiyelin değerlendirilmesi ve kırsalda yaşam standartlarının iyileştirilmesidir. Program kapsamında; Çukurova Bölgesi'ndeki kırsal alanların potansiyelinin ve önceliklerinin ortaya konulması, kırsal alanların önceliklerine yönelik gelir getirici faaliyetlerin desteklenmesi, kırsal alanda yaşam standartlarının iyileştirilmesi amaçlanmaktadır.
DAKA	Beşerî Sermayenin Geliştirilmesi	2024-2026	Programın genel amacı, TRB2 Bölgesi'nde girişimcilik, yenilikçilik ve teknoloji kullanma becerilerine sahip gençlerin yetiştirilmesi, kadınların sosyoekonomik hayata katılımlarının artırılması ile kurum ve kuruluşlarda görev alan personelin niteliklerinin geliştirilmesi yoluyla güçlü bir toplum inşa edilmesidir. Programın özel amaçları; emek yoğun sektörler ve hizmet sektörlerinde nitelikli işgücünün yetiştirilmesi ve geleceğin mesleklerine uygun nitelikte işgücü altyapısının oluşturulmasıdır.
DAKA	Emek Yoğun Sektörlerin Geliştirilmesi	2024-2026	Programın genel amacı, TRB2 Bölgesinin potansiyeli doğrultusundaki emek yoğun sektörlerin geliştirilmesini, üretim ve istihdamı artıracak stratejik yatırımların bölgeye çekilmesini, bölgedeki işletmelerin birbirleriyle ve bölge dışındaki ilgili sektördeki işletmelerle ekonomik ve ticari iş birliklerinin güçlendirilmesine destek sağlanmasını ve yatırım altyapısının iyileştirilmesini sağlamaktır.
DAKA	Van Gölü Havzası ve Hinterlandı	2024-2026	Programın genel amacı, Bölge için özel bir çekim alanı oluşturan Van Gölü'nün koruma-kullanma dengesi gözetilerek etkileşimde bulunduğu alan içinde turizm ve tarım sektörlerinin yatırım altyapısının güçlendirilmesi, turizmde Van Gölü Destinasyonu markasının oluşturulması, kırsal kalkınmanın ve çevre yönetiminin sağlanması suretiyle yaşam kalitesinin artırılmasıdır.
DİKA	Kırsal Ekonominin Güçlendirilmesi	2025-2027	Programın genel amacı, bölge içi gelişmişlik farkı ve göçün azaltılması odağında, sürdürülebilir üretim ve gelir modeline sahip ekonomik faaliyetlerin geliştirilmesi yoluyla kırsalda refahın iyileştirilmesidir.

Ajans Adı	SOP Adı	SOP Dönemi	SOP Özeti
DİKA	Mezopotamya Kültür Turizminin Geliştirilmesi, Tanıtım ve Markalaşma	2025-2027	Programın genel amacı, Mezopotamya bölgesinde kültür turizminin geliştirilerek bölgesel bir marka oluşturulması ve tanıtım ve pazarlanması yoluyla bölgesel kalkınmanın hızlandırılması amaçlanmaktadır.
DİKA	Yatırım Ortamının İyileştirilmesi ve Girişimcilik	2025-2027	Programın genel amacı, TRC3 Bölgesinde yatırım ortamının iyileştirilmesi ve girişimciliğin desteklenmesi suretiyle bölgesel rekabet gücünün geliştirilmesidir.
DOĞAKA	Sanayide Verimliliğin Artırılarak İyileşmenin Sağlanması	2024-2026	Programın genel amacı, Bölgenin sanayi üretiminde katma değer ve rekabetçiliğin artırılmasıdır.
DOĞAKA	Destinasyon Yönetimi Odaklı Turizmin Geliştirilmesi	2024-2026	Programın genel amacı, Bölgenin turizm geliri ile katma değerinin artırılması ve Bölgede bütüncül turizm yönetiminin sağlanmasıdır. Program ile turizm sektöründe aktörler arasında eşgüdüm ve iş birliğinin tesis edilmesi, dağınık olarak yürütülen turizm faaliyetleri yerine bütüncül stratejilerin uygulanması, organizasyonel süreç iyileştirmeleri yönünde çalışmalar gerçekleştirilmesi, tematik odaklanmanın oluşturulması ve bu doğrultuda destek mekanizmalarının uygulanmasının sağlanması amaçlanmaktadır.
DOĞAKA	Kırsal Kalkınma	2024-2026	Programın genel amacı, Bölgede kırsaldaki sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyinin artırılması, kırsaldaki ekonomik faaliyetlerde verimliliğin ve katma değer artırılması, gelir getirici faaliyetlerin çeşitlendirilmesi, kadın ve genç girişimciliğin özendirilmesidir.
DOKA	Mavi Ekonomi	2024-2026	Programın temel amacı, TR90 Bölgesi'nde mavi ekonomi sektörlerinin rekabet gücünü artırmak ve bu alanlarda çevresel sürdürülebilirliği gözeterek katma değerli büyümeyi teşvik etmektir. Bu doğrultuda; su ürünleri sektöründe değer zincirinin güçlendirilmesi, kıyı turizminin gelişiminin desteklenmesi, mavi ekonomi yatırımlarının ve girişimcilik ekosisteminin yaygınlaştırılması ile deniz ekosistemlerinin korunması programın özel amaçları olarak belirlenmiştir.
DOKA	Sürdürülebilir Turizm	2024-2026	Doğu Karadeniz Bölgesi'nde turizmin sezonsuz, katma değerli ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşması amacıyla geliştirilen bu program, doğa ve kültür turizmi başta olmak üzere sağlık ve spor turizmi gibi alternatif alanlarda deneyim odaklı ürünlerin geliştirilmesini hedeflemektedir. Bölgesel marka değerinin artırılması, hizmet kalitesinin yükseltilmesi, hedef pazar çeşitliliğinin sağlanması ve sektörel uzmanlaşmanın desteklenmesi temel önceliklerdir. Program; tanıtım, yatırım, planlama, eğitim ve iş birliği eksenlerinde kapsamlı müdahale alanları içermektedir.
DOKA	Katma Değerli Üretim ve Ticarileşme	2024-2026	Doğu Karadeniz Bölgesi üretiminin katma değer düzeyinin, üretici işletme ve kooperatiflerinin ise verimliliklerinin artırılarak Bölgenin rekabet gücünün artırılması amaçlanmaktadır. Program kapsamında, KOBİ'lerin ihracata, yalın üretime, dijital olgunluk ve yeşil dönüşüme hazırlık seviyelerinin yükseltilmesine dair farkındalık oluşturma, kapasite geliştirme, analiz ve ağ oluşturma faaliyetleri yürütülmektedir.
FKA	Tarımsal Üretim ve Verimliliğin Artırılması	2024-2026	TRB1 Bölgesinde tarım sektöründe verimliliğin artırılması ve katma değer yükseltilmesi amacı doğrultusunda; süt ve yem bitkileri üretimi artırılarak Bölgede son dönemde gerçekleştirilen yatırımlar dâhilinde süt sektöründe azami katma değer artışının sağlanması, tarımsal üretici örgütlenmelerinin etkinlik düzeyinin artırılarak üreticiler arasındaki işbirliklerinin geliştirilmesi, iklim değişikliğine uyumlu üretim biçimlerinin yaygınlaştırılması, tarım sektöründe genç girişimciliğin geliştirilmesi ve kayısı ve arı ürünleri başta olmak üzere yöresel ürünlerde katma değer artışı sağlanması hedeflenmiştir.

Ajans Adı	SOP Adı	SOP Dönemi	SOP Özeti
FKA	Bölge Turizminin Geliştirilmesi ve Bölgenin Markalaştırılması	2024-2026	TRB1 Bölgesinin turizmden elde ettiği geliri artırmayı amaçlayan program, özellikle “Fırat’ı Keşfet” tanıtım ve markalaşma çalışmalarının tamamlanmasını, insan kaynağının güçlendirilmesini, turizm sektöründe istihdamın ve bölgeye gelen tur sayısının artırılmasını, bölge turizminin 12 aya yayılmasını, ziyaretçi sayısının ve ortalama kalış süresinin artırılmasını amaçlamaktadır.
FKA	Bölge Sanayinin Dışa Açılması ve Küresel Rekabet Edebilirliğin Güçlendirilmesi	2024-2026	Programın amacı, TRB1 Bölgesinde imalat sanayii ve bilişim sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin kurumsal kapasitelerinin güçlendirilmesi, dijitalleşme ve yenilikçilik yetkinliklerinin artırılması yoluyla Bölgenin küresel ölçekte rekabet edebilirliğinin geliştirilmesi ve dış ticaret hacminin artırılmasıdır. Bu kapsamda; işletmelerin kurumsal yönetim, tasarım, Ar-Ge ve ürün geliştirme yeteneklerinin artırılması, ihracat yapma kapasitelerinin güçlendirilmesi ve ihracatçı firma sayısının artırılması hedeflenmektedir.
GEKA	Alternatif Turizmde Yeni Destinasyonlar	2024-2026	Programının amacı Bölgede geleneksel kıyı turizminin dışında kalan turizm türleri potansiyelinin harekete geçirilerek, turizm faaliyetlerinin iç kesimlere yaygınlaştırılması ve turizm gelirlerinin artırılmasıdır.
GEKA	Üretici Örgütlerinin Güçlendirilmesi	2024-2026	Programın genel amacı, üretim odaklı kooperatiflerin ve birliklerin rekabet gücünün artırılarak kırsal alanda gelir düzeyinin yükseltilmesidir.
GEKA	İmalat Sanayinde Yeşil ve Dijital Dönüşüm	2024-2026	Programın amacı, Bölgede dijitalleşme, verimlilik ve sürdürülebilir üretim kapasitesinin tekstil ve giyim ürünleri, makine ve teçhizat, gıda ve içecek ürünleri imalatı gibi öne çıkan sektörlerde artırılmasıdır. Bu kapsamda başta Büyük Menderes Havzasında yer alan sanayi işletmeleri olmak üzere bölgedeki işletmelerin yeşil ve dijital dönüşümü hedeflenmektedir.
GMKA	Enerji Ekosisteminin Geliştirilmesi	2024-2026	Program ile TR22 Bölgesi’nin yenilenebilir enerji alanındaki avantajından kaynaklanan büyüme potansiyelinin yeşil ve yenilikçi yöntemlerle etkin şekilde değerlendirilmesi ve sürdürülebilir bir ekosistem oluşturulması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda Bölgede; yenilenebilir enerji üretim potansiyelinin geliştirilmesi, enerji verimliliği uygulamalarının ve temiz teknoloji kullanımının yaygınlaştırılması ve yenilenebilir enerji alanında ekipman üretiminin ve eğitim kapasitesinin güçlendirilmesi planlanmaktadır.
GMKA	Endüstriyel ve Teknolojik Gelişim	2024-2026	Programın amacı, TR22 Bölgesi’nin imalat sanayi sektöründeki yenilik altyapısının güçlendirilmesi, üretimde katma değerin artırılması ve lojistik bağlantılarının geliştirilmesidir. Bu kapsamda, Bölgede imalat sanayiinde yatırım ortamının geliştirilmesi, imalat sanayiinde katma değerin ve verimliliğin artırılması ve ihracat kapasitesinin artırılması planlanmaktadır.
GMKA	Turizm ve Kırsal Kalkınma	2024-2026	Program ile TR22 Bölgesi’nde kırsal-kent dengesi dâhilinde potansiyel arz eden alternatif turizm çeşitlerinin yaygınlaştırılması, kırsaldaki değerlerin turizme dâhil edilmesiyle Bölgenin turizm unsurlarının zenginleştirilmesi, turizmi 12 aya yayarak Bölge turizm gelirlerinin artırılması, hedef pazar odaklı stratejilerle tanınırlığının ve turizmin katma değerinin artırılması amaçlanmaktadır.
İKA	İkiz Dönüşüm: Dijital ve Yeşil Gelecek	2025-2027	TRC1 Bölgesi’nde ikiz dönüşüm yaklaşımıyla dijitalleşme ve yeşil dönüşüm entegre edilerek üretim, şehir yaşamı ve kamu hizmetlerinde verimlilik, sürdürülebilirlik ve dirençlilik artırılmaktadır. Program; teknoloji kullanımı, çevresel çözümler, nitelikli insan kaynağı ve iş birliği ağları aracılığıyla bölgenin ekonomik kalkınmasını ve yaşam kalitesini bütüncül şekilde geliştirmeyi hedeflemektedir.

Ajans Adı	SOP Adı	SOP Dönemi	SOP Özeti
İKA	Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma	2025-2027	Tarım sektörü, üretim değeri ve yaratılan istihdam bakımından TRC1 Bölge ekonomisi için stratejik bir öneme sahiptir. Özellikle kırsal nüfusun yüksek olduğu Adıyaman ve Kilis illerinde, tarım ve hayvancılık kalkınmanın temel unsurlarından biridir. Nitekim TRC1 Bölge Planı'nın "Çok Yönlü, Yenilikçi ve Dayanıkl Ekonomik Büyümenin Sağlanması" stratejik önceliğinin ana hedeflerinden biri, "Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma için Tarım ve Hayvancılık Geliştirilecektir" olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda, yeni dönemde İpekyolu Kalkınma Ajansı'nın faaliyet alanlarından biri, gıda sektörünün birincil üretim basamağı olan tarımsal üretimin sürdürülebilir bir yapıya kavuşturulması olacaktır. Bu kapsamda, Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma Sonuç Odaklı Programı'nın genel amacı, "TRC1 Bölgesi'nde kırsal alanlarda doğal kaynakların sürdürülebilirliğini sağlayarak beşeri ve sosyal sermayeyi güçlendirmek" olarak belirlenmiştir.
İKA	Mezopotamya Tanıtım ve Markalaşma	2025-2027	Mezopotamya Tanıtım ve Markalaşma Sonuç Odaklı Programı, GAP BKİ, İpekyolu, Karacadağ ve DİKA iş birliğinde bütüncül bir yaklaşımla 9 GAP ilini (Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak) kapsayan bölgeyi tek bir isimle markalaştırıp, önemli bir sürdürülebilir turizm destinasyonu yapmayı amaçlamaktadır. Bu amaç kapsamında belirlenen "MEZOPOTAMYA/MESOPOTAMIA" markasının tüm bölgeyi kapsamı, bölgenin tüm tarih, kültür, doğa, inanç, dil, folklor, gastronomi öğelerini içerecek biçimde ulusal ve uluslararası tanıtımı ile bölgenin markalaşması hedeflenmektedir.
İSTKA	Girişimci İstanbul	2024-2026	Programın genel amacı; İstanbul'un teknoloji, yenilik ve yaratıcılık odaklı girişimcilere yönelik uluslararası bir merkez olarak küresel ekonomide söz sahibi olabilmesi için girişimcilik ekosisteminin güçlendirilmesidir. Bu kapsamda Programın özel amacı ise; İstanbul'un bölgesinde lider, dünya çapında ise ilk otuz girişimcilik merkezinden biri olmasının sağlanmasıdır.
İSTKA	Yenilikçi İstanbul	2024-2026	Programın genel amacı; İstanbul ekonomisinin yenilik temelli yapısal dönüşümünün sağlanmasıdır. Bu kapsamda Programın özel amaçları; imalat sanayi firmalarının dijital ve yeşil dönüşüme yönelik farkındalığının ve kapasitesinin artırılması olarak belirlenmiştir.
İSTKA	Yaratıcı Endüstriler	2024-2026	Programın genel amacı; İstanbul'da yaratıcı endüstriler ekosisteminin güçlendirilmesiyle şehrin küresel bir yaratıcı ekonomi ve kültür merkezine dönüştürülmesidir. Bu kapsamda Programın özel amacı ise; yaratıcı ekonominin uygun dönüşümü amacıyla analiz, sınıflama ve strateji geliştirerek yaratıcı ekonomi literatürünün geliştirilmesi ile yaratıcı platformların, yaratıcı toplulukların ve yaratıcı yeteneklerin güçlendirilmesiyle ekosistemin kurumsal kapasitesinin, yeteneğinin ve iş birliğinin artırılmasıdır.
İZKA	Yenilik ve Girişimcilik	2024-2026	Programın amacı, İzmir'de yenilik ve girişimcilik ekosisteminin mavi büyüme ve yeşil büyüme odağında sürdürülebilir rekabetin ihtiyaç duyduğu hizmetleri verebilecek şekilde geliştirilmesidir.
İZKA	Temiz Enerji ve Temiz Teknolojiler	2024-2026	Programın amacı, İzmir'in doğal kaynaklarını koruyarak rekabetçi ve kapsayıcı bir şekilde büyüebilmesi için sürdürülebilir üretim ve temiz enerji uygulamalarının yaygınlaştırılmasıdır.
İZKA	Deniz Ekonomisi	2024-2026	Programın amacı, İzmir'de mavi büyüme ilkeleri odağında deniz ve kıyı ekonomisinin geliştirilmesidir.
KARACADAĞ	Stratejik İmalat Sektörlerinde Rekabetçiliğin Artırılması ve Sektörel Dönüşüm	2021-2025	Programın genel amacı; TRC2 bölgesinde stratejik imalat sanayi sektörlerine odaklanarak istihdamın ve katma değer artırılması ve bu sayede ekonomik büyümenin hızlandırılmasıdır. Program sonucunda, TRC2 Bölgesi'ndeki stratejik imalat sektörlerinin verimlilik, yenilik, katma değer, ihracat, kurumsallaşma, uzmanlaşma, ikiz dönüşüm gibi konularda dönüşümlerinin sağlanması hedeflenmektedir.

Ajans Adı	SOP Adı	SOP Dönemi	SOP Özeti
KARACADAĞ	Çocuklar ve Gençler	2021-2025	Programın genel amacı; Bölge illerinde beşerî sermayenin güçlendirilmesi ve genç nüfusun üretkenliğinin artırılması suretiyle ekonomik ve sosyal kalkınmanın hızlandırılmasına katkı sağlanmasıdır. Program kapsamında yürütülen faaliyetler ve çalışmalar sonucunda; bölge nüfusunun yüzde 61'ini oluşturan çocukların ve gençlerin çok yönlü gelişimi, girişimcilik ve istihdam olanaklarının artırılması, bölgede beşerî sermayenin geliştirilmesi, çocukların ve gençlerin ekonomik, sosyal ve kültürel hayata katılımlarının artırılması hedeflenmektedir.
KARACADAĞ	Mezopotamya Tanıtım ve Markalaşma	2021-2025	Programın genel amacı; Bölgenin stratejik sektörleri arasında yer alan, hızlı büyüme potansiyeline sahip, aynı zamanda hızlı istihdam artışı sağlayabilecek turizmin bölgesel ölçekte markalaşma, tanıtım ve pazarlanması ile bölgesel kalkınmanın hızlandırılmasıdır. Program sonucunda, TRC2 bölgesinde kültür ve turizme yönelik yürütülen çalışmaların bütüncül ve bölgesel bir yaklaşımla ele alınarak yürütülmesinin sağlanması, ilgili kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonun güçlendirilmesi, bölge ölçeğinde turizm çekim merkezlerinin oluşturulması, bölge turizminin çeşitlendirilmesi, bölgenin turizm gelirlerinin artırılması ve yeni istihdam alanlarının oluşturulması hedeflenmektedir.
KUDAKA	Turizmin Geliştirilmesi	2024-2026	Programın amacı, bölgenin turizm sektöründe farklılaşan ve değer yaratan ürün ve hizmetlerinin geliştirilmesi, pazarlanması ve sunuma hazır hale getirilmesidir.
KUDAKA	Et, Süt ve Arıcılık Sektörlerinin Geliştirilmesi	2024-2026	Program ile bölgede et, süt ve arıcılık sektörlerinden elde edilen gelirin ve bu sektörlerdeki katma değer artırılması, bölgede yapılması planlanan yeni yatırımlara ilişkin fizibilite etüdü çalışmalarının gerçekleştirilmesi, sektörde faaliyet gösteren aktörlerin kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesi, sektörde özellikle genç ve kadın girişimciliğinin yaygınlaştırılması, genç ve kadın istihdamının artırılması ve ihtiyaç duyulan insan kaynaklarının yetkinliklerinin geliştirilmesi, yenilikçi ve katma değeri yüksek ürünlerin üretiminin artırılması hedeflenmektedir.
KUDAKA	Tabii Kaynaklar ve Yapı Malzemeleri Sektörlerinin Geliştirilmesi	2024-2026	Program ile bölgede bulunan tabii kaynakların korunması ve etkin kullanımının sağlanması, katma değeri yüksek yapı malzemelerinin üretilmesinin teşvik edilmesi, bölgenin yatırım ortamının iyileştirilmesi, girişimcilik konusunda farkındalık oluşturulması, sektördeki firmaların ulusal/uluslararası düzeyde rekabet gücünün artırılması ve ihracat rakamlarının ülke ortalamasına yükseltilmesi hedeflenmektedir.
KUZKA	Destinasyon Geliştirme	2024-2026	Programın genel amacı, TR82 bölgesindeki rekabetçi turizm unsurlarını rota ve tematik eksenler ile birbirine entegre ederek kırsalda turizm faaliyetlerinin yaygınlaştırılması ve turizm gelirlerinin artırılmasıdır. Bu kapsamda; turizm ürünlerinin ve özgün turizm deneyimlerinin tasarlanması, destinasyonların rekabet gücü artıracak bölgesel, ulusal ve uluslararası ortaklıklar kurulması, kırsal alanlarda özel sektörün kırılganlığının azaltılması, girişimciliğin teşvik edilmesi, kentsel ve kırsal alanlar arasındaki bağlantının destinasyon bütünlüğü içinde desteklenmesi, kırsal alanlarda doğal ve kültürel mirasın, yerel gastronominin korunması ve rekabetçi destinasyonların pazarlanması hedeflenmektedir.

Ajans Adı	SOP Adı	SOP Dönemi	SOP Özeti
KUZKA	Tarımda Verimlilik ve Katma Değerin Artırılması	2024-2026	Programın genel amacı, TR82 bölgesinde güçlü, yenilikçi ve sürdürülebilir bir tarım sektörü oluşturmaktır. Bu kapsamda; tarımsal üretimde kurumsal alt yapının güçlendirilmesi, tarımsal örgütlenmenin geliştirilmesi, sürdürülebilir tarımsal üretim ve sanayi yönetiminin sağlanması, TR82 bölgesindeki üretici örgütlerin pazarlama ve tanıtım alanlarında güçlendirilmesinin sağlanması, bölgenin tarım alanlarının ve su kaynaklarının korunması ve yenilenebilir enerji kaynakları kullanımının artırılması hedeflenmektedir.
KUZKA	Temel Sektörlerde Rekabetçiliğin Geliştirilmesi	2024-2026	Programın genel amacı, Bölgenin rekabet gücünün artırılmasıdır. Bu kapsamda; su ürünleri ekosisteminin geliştirilmesi, ağaç ve orman ürünleri üretiminde nitelik ve niceliğin artırılması ve tuz ürünleri üretiminde katma değer artırılması ve ihtisaslaşmaya katkı sağlanması hedeflenmektedir.
MARKA	İkiz Dönüşüm	2025-2027	İkiz Dönüşüm SOP, TR42 Bölgesi'nin güçlü sanayi ve üretim altyapısını sürdürülebilir kılmak ve rekabet gücünü artırmak amacıyla dijital ve yeşil dönüşüm süreçlerini bütüncül bir yaklaşımla desteklemek üzere tasarlanmıştır. Program; üretim süreçlerinde verimlilik artışı sağlayacak dijital teknolojilerin yaygınlaştırılması, enerji ve kaynak verimliliği odaklı yeşil üretim uygulamalarının geliştirilmesi, düşük karbonlu üretime geçişin hızlandırılması ve firmaların bu dönüşüme uyum kapasitelerinin artırılmasını hedeflemektedir. Aynı zamanda ortak kullanım altyapıları, mükemmeliyet merkezleri ve insan kaynağı geliştirme faaliyetleri yoluyla sanayi ekosisteminin dönüşümünü destekleyerek bölgenin küresel değer zincirlerindeki konumunun güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.
MARKA	Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi	2025-2027	Bu program, TR42 Bölgesi'nde girişimcilik ekosisteminin bütüncül bir yaklaşımla geliştirilmesini ve yenilikçi iş fikirlerinin ekonomik değere dönüştürülmesini hedeflemektedir. Program kapsamında, girişimcilerin finansmana erişiminin kolaylaştırılması, mentorluk ve hızlandırma mekanizmalarının güçlendirilmesi, üniversite-sanayi iş birliklerinin artırılması ve teknoloji tabanlı girişimlerin ticarileşme kapasitelerinin geliştirilmesi önceliklidir. Ayrıca genç ve kadın girişimciliğinin desteklenmesi, girişimcilik kültürünün yaygınlaştırılması ve bölgedeki Ar-Ge ve inovasyon altyapısının girişimcilik süreçleriyle daha etkin bütünleştirilmesi programın kapsamını oluşturmaktadır.
MARKA	Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma ve Turizm	2025-2027	Bu program, TR42 Bölgesi'nde kırsal alanların ekonomik ve sosyal refahını artırmak amacıyla tarım ve turizmi bütünleşik bir yaklaşımla ele alan çok boyutlu alt program, proje ve faaliyetleri kapsamaktadır. Program kapsamında, alternatif turizm türlerinin geliştirilmesi ve yıl geneline yayılması, çevre dostu ve yenilikçi tarım tekniklerinin yaygınlaştırılması, kırsal üretim ve gelir modellerinin güçlendirilmesi ve yöresel ürünlerin katma değerinin artırılması hedeflenmektedir. Aynı zamanda kooperatifler ve yerel aktörler başta olmak üzere kırsal kalkınma ekosisteminin kurumsal kapasitesinin geliştirilmesi, iş birliklerinin artırılması ve kırsal alanlarda göçü azaltacak sürdürülebilir ekonomik yapıların oluşturulması programın temel kapsamını oluşturmaktadır.
MEVKA	İmalat Sanayinde Dönüşüm	2024-2026	Programın genel amacı, küresel iklim değişikliğinin etkilerinin azaltılması, kıt olan kaynakların optimum düzeyde ve doğru alanlarda kullanılması adına sanayide kaynak verimliliğinin artırılması, Avrupa Yeşil Mutabakatı konusunda kaynak verimliliği ekseninde farkındalık oluşturulması, ortak kullanım alanlarının kurulması ve imalat sanayinde kadın istihdamının kolaylaştırılmasıdır.

Ajans Adı	SOP Adı	SOP Dönemi	SOP Özeti
MEVKA	Yakınsama: İlçelerde Sosyo-Ekonomik Yapının Güçlendirilmesi	2024-2026	Program ile görece az gelişmiş bölge ilçelerinde, bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılması amacıyla, sosyal ve ekonomik yapının güçlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılması amaçlanmaktadır.
MEVKA	Teknolojik Girişimciliğin Geliştirilmesi	2024-2026	Program ile Konya ve Karaman illerinde başta akıllı tarım alanında olmak üzere teknoloji girişimciliği ekosisteminin güçlendirilerek yerel kalkınma ve bölgesel gelişmenin hızlandırılmasını sağlamak hedeflenmektedir.
OKA	Katma Değerli Üretim ve İhracat	2024-2026	Programın genel amacı, bölgede faaliyet gösteren işletmelerin yeşil ve dijital dönüşümünün sağlanması, katma değeri yüksek ürünler ve hizmetler üretme potansiyelinin artırılması suretiyle ihracatının geliştirilmesidir. Bu kapsamda Programın özel amaçları ise; bölge işletmelerinin ihracat kapasitelerinin artırılması, ihracat faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi, küresel ölçekte rekabetçilik için yüksek katma değerli üretimin geliştirilmesi ve işletmelerin yeşil ve çağdaş teknolojilere dönüşümlerinin hızlandırılarak kaynak verimliliğine yönelik uygulamaların yaygınlaştırılmasıdır.
OKA	Kültür ve Doğa Turizmi Ekseninde Şehirlerin Markalaşması	2024-2026	Programın genel amacı, doğa ve kültür turizmi alanında turizm faaliyetlerinin çeşitlendirilerek turizmin yıl geneline yayılması ve Orta Karadeniz Bölgesine gelen turist sayısının sürdürülebilir şekilde artırılmasıdır. Bu kapsamda Programın özel amaçları ise; doğa ve kültür turizmi faaliyetlerinin yerel ekonomiye olan katkısının artırılması, TR83 bölgesinin doğal ve kültürel mirasının korunması ve kültür ve doğa turizminde faaliyet gösteren paydaşlar arasında etkin bir koordinasyon ve iş birliği mekanizmasının oluşturularak TR83 bölgesinin turizm potansiyelinin tanıtılmasıdır.
OKA	Girişimciliğin Desteklenmesi	2024-2026	Programın genel amacı, Bölgede girişimciliğin teşvik edilmesi ve girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi yoluyla yeni istihdam ve yatırım imkânlarının oluşturulmasıdır. Bu kapsamda, kadınların ve gençlerin iş kurmaya yönelik bilgi ve becerilerinin geliştirilmesine ve bölgede girişimcilik kültürünün geliştirilmesi için girişimciliğe yönelik altyapı ve mekanizmaların iyileştirilmesine yönelik faaliyetler yürütülmektedir.
ORAN	Kırsalda Yenilikçi ve Sürdürülebilir Kalkınma	2024-2026	Programın genel amacı, kırsal alanda teknolojik, yenilikçi, sürdürülebilir ve katma değerli uygulamaların yaygınlaştırılması yoluyla kırsalda yaşayan bireylerin sosyo-ekonomik gelişmelerinin sağlanmasıdır.
ORAN	İmalat Sanayinde Katma Değerli Üretimin Geliştirilmesi	2024-2026	Programın genel amacı, Bölgede imalat sanayinin değişen ticaret koşulları ve ihtiyaçlara göre çevre dostu üretiminin desteklenmesi, verimliliğinin ve rekabet gücünün artırılmasıdır.
ORAN	Alternatif Turizm İmkânlarının Geliştirilmesi	2024-2026	Programın amacı; Bölgede turizmin çeşitlendirilmesi, sürdürülebilir turizmin desteklenmesi ve Bölge illerinde turizm sektörüne yönelik insan kaynağının kapasitesinin ve kalitesinin geliştirilmesi yoluyla turizmde rekabet gücünün artırılmasıdır.
SERKA	Kırsal Ekonominin Geliştirilmesi	2024-2026	Programın amaçları; Bölge’ye özgü yöresel, tarımsal, hayvansal ve el sanatları ürünlerinin üretiminin teşvik edilmesi, tanıtımının ve markalaşmasının sağlanması, tarım ve hayvancılık ürünlerinin katma değerinin artırılması, üretici işletmelerin insan kaynağı kapasitesinin güçlendirilmesi ile kırsal ekonomide ortak iş yapma kültürünün geliştirilmesi; bu doğrultuda kadın ve genç girişimciliğinin, kooperatifçiliğinin ve üretici birliklerinin desteklenmesidir.

Ajans Adı	SOP Adı	SOP Dönemi	SOP Özeti
SERKA	Turizm Destinasyonlarının Geliştirilmesi ve Markalaştırılması	2024-2026	Programın amaçları; turizm destinasyonlarının altyapısının geliştirilmesi, turizmin yıl geneline yayılması ve faaliyet çeşitliliğinin artırılması için kış, doğa, kültür ve inanç gibi farklı turizm türlerine yönelik destinasyonların ve rotaların oluşturulması, markalaştırılması ve tanıtılması, turizm sektörünün beşerî sermayesi ile kurumsal kapasitesinin geliştirilmesi ve turistik tesislerde sunulan hizmet kalitesinin artırılmasıdır.
SERKA	İmalat Sanayiinin Geliştirilmesi ve İstihdamın Artırılması	2024-2026	Programın amaçları; imalat sanayinde başta gençler olmak üzere istihdamın artırılması, bölgedeki işletmelerin tasarım ve ürün geliştirme yetkinliklerinin güçlendirilerek katma değeri yüksek üretime yönlendirilmesi, işletmelerin rekabet gücü ve verimliliğinin artırılması, markalaşma ve pazarlama kapasitesinin geliştirilmesi yoluyla ihracat yeteneklerinin artırılmasıdır.
TRAKYAKA	Katma Değerli İhracat	2024-2026	Türkiye mal ve hizmet ihracatında potansiyelini tam olarak hayata geçirmek ve ihracat gelirini artırmak amacıyla birçok çalışmayı eş zamanlı olarak yürütmektedir. Katma Değerli İhracat Sonuç Odaklı Programının temel amacı bölgenin katma değerli ürün ve hizmet ihracatından elde ettiği gelirin artırılmasıdır. Program kapsamında hizmet ihracatında katma değer üreten sağlık turizmi ile yüksek ve orta-yüksek teknoloji sektörlerin ihracatına odaklanılmaktadır. Bu bağlamda Trakya Bölgesi'nde katma değerli ihracatın artırılması amacıyla paydaşlar arasında iş birliğinin tesis edilmesi, kurulan iş birliklerinin devamlılığının sağlanması, katma değerli üretim ve ihracat alanlarında destekleyici faaliyetlerin geliştirilmesi planlanmaktadır.
TRAKYAKA	İmalat Sanayinde Verimlilik ve Yeşil Dönüşüm	2024-2026	Bölgedeki imalat sanayinin küresel rekabet gücünün, verimlilik ve yeşil dönüşüm odağında geliştirilmesi amacıyla hazırlanmıştır. Bu kapsamda sürdürülebilir kalkınma ilkeleri çerçevesinde imalat sanayiinde yeşil dönüşüme geçiş sürecinin hızlandırılması ve üretimde enerji, hammadde ve süreç verimliliğini artıran uygulamaların yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.
TRAKYAKA	Tarım ve Kırsal Kalkınma	2024-2026	Tarım ve Kırsal Kalkınma Sonuç Odaklı Programının ana amacı geçmişten günümüze kalkınmanın önemli unsurlarından olan tarımın bölgenin yaşam refahına olan katkısını artırmak amacıyla kırsal ve kentsel yerleşimlerin etkileşimi de dikkate alınarak kırsalda ekonominin güçlendirilmesidir.
ZAFER	Kırsal Potansiyelin Harekete Geçirilmesi	2024-2026	Programın amacı, kırsal alanlarda turizm odaklı girişimciliğin geliştirilmesi yoluyla gelir seviyesinin yükseltilmesi ve nüfus yoğunluğunun korunmasıdır.
ZAFER	Dezavantajlı Grupların Niteliklerinin Güçlendirilmesi ve İş Gücüne Katılımının Sağlanması	2024-2026	Programın amacı, dezavantajlı grupların istihdam edilebilirliklerinin artırılması ve girişimciliğinin desteklenmesidir.
ZAFER	İmalat Sanayisinde Yeşil Dönüşümün Sağlanması ve Teknoloji Düzeyinin Artırılması	2024-2026	Program ile imalat sanayiinde faaliyet gösteren işletmelerin ve bu işletmelerin çatı kuruluşlarının yeşil dönüşüme hazırlanması ve teknoloji düzeyinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

EK-2: KALKINMA AJANSLARINCA YÜRÜTÜLEN STRATEJİ VE ANALİZ ÇALIŞMALARI

Ajans	Çalışmanın Adı
AHİKA	Ürün Bazlı Pazar Analiz Raporu – Katma Değerli Kalsit Ürün Araştırması
AHİKA	Aksaray Otomotiv Kümelenmesi Yol Haritası Çalışması
AHİKA	Demir Yolu Yatırımının Aksaray ve Sanayisine Olası Etkileri Raporu
AHİKA	Ankara-Kırıkkale-Delice Otoyolu Etki Analizi
AHİKA	Nevşehir İli Avanos İlçesi Çanakçılık Sektör Raporu
AHİKA	Nevşehir İli Pomza Araştırma Raporu
AHİKA	Nevşehir İli Sağlık Turizmi Mevcut Durumu Raporu
ANKARAKA	Kalecik Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi Raporu
ANKARAKA	Ankara İl Yatırım ve Tanıtım Stratejisi 2024-2028
ANKARAKA	Ankara'dan Yurtdışına Direkt Uçuş Sayılarının Artırılması Raporu
ANKARAKA	Kadın Girişimcilik Ekosistem Analizi
ANKARAKA	Ankara Girişim Ekosistemi 2025 Raporu
BAKA	TR61 Bölgesi Kadın İstihdamı Araştırma Raporu
BAKA	TR61 Bölgesi Girişimcilik Ekosistemi Analizi
BAKA	Batı Akdeniz Bölgesi İstihdam Analizi (2015-2024)
BAKA	Bölgesel İstatistikler Raporu
BAKA	Batı Akdeniz Bölgesi Astro Turizm Haritası
BAKA	Antalya Dalış Turizmi Haritası
BAKA	Kreatif Turizm Destinasyonu Yönetim Organizasyonu Çalışması
BAKKA	İnkumu Katı Atık Sahası Rehabilitasyonu Fizibilite Çalışması
BAKKA	Karabük Lojistik Merkezi Kurulması
BEBKA	Bursa Otomotiv Sektörü Raporu
BEBKA	TR41 Bölgesi Raylı Sistemler Sektörü Raporu-2025
BEBKA	Mahmudiye Atıcılık Raporu
BEBKA	Bilecik Kırsal Turizm Yatırım Odakları Raporu
BEBKA	Yöresel Ürünlerin Değer Zinciri Analizi
ÇKA	Demiryolu İltisak Hatları-OSB önceliklendirme Çalışması
DAKA	İran'da Serbest Bölgeler Raporu
DAKA	İran Otomotiv Endüstrisi Raporu
DAKA	Entegre Et İşleme Tesisi Fizibilitesi
DAKA	TRB2 Bölgesi Kadın Girişimciliği Araştırma Raporu
DAKA	TRB2 Bölgesi Kadın Kooperatifleri Araştırma Raporu
DAKA	Van OSB Endüstriyel Arıtma Tesisi Projesi Fizibilite Raporu'nun Güncellenmesi
DAKA	Hakkâri'de Gençlerin Spora Yönelimlerinin Araştırılması Raporu

Ajans	Çalışmanın Adı
DİKA	Mardin Tekstil ve Hazır Giyim Sektör Raporu
DİKA	TRC3 Bölgesi Üzüm Sektörü Değer Zinciri Analizi
DOKA	Gümüşhane Pestil-Köme Ürünleri Üretici ve Tüketici Anket Raporu
DOKA	Gümüşhane Kelkit ve Merkez İlçe Yatırım Ortamı Raporu
DOKA	Gümüşhane İl Stratejik Müdahale Alanları Raporu
DOKA	Kelkit Yukarı Havzası 2025-2050 Strateji Planı Raporu
DOKA	Gümüşhane ili Mermer İşleme Tesisi Ön Fizibilite Raporu
DOKA	Gümüşhane İl Turizm ve Eylem Stratejisi
DOKA	Noodle Üretim Tesisi Ön Fizibilite Raporu
DOKA	Ordu İli Vizyonu ve 10 Yıllık İl Gelişim Planı
DOKA	Bentonit Madencililiği ve Ordu İline Etkileri Araştırma Raporu
DOKA	Ünye Manyetik Kum Potansiyelinin Belirlenmesi Raporu
DOKA	Ayçiçek ve Aspir Yağı Dış Ticaret ve Hedef Pazar Analizi Raporu
DOKA	Sirkeler ve Asetik Asitten Elde Edilen Sirke Yerine Geçen Maddeler Raporu
DOKA	Peynir Altı Suyu Sunumu Raporu
DOKA	TR90 Dış Ticaret ve Hedef Pazar Analizi Raporu
DOKA	Giresun Dış Ticaret Raporu
DOKA	Şebinkarahisar İlçe Çalıştay Raporu
DOKA	Bulancak İlçe Çalıştay Raporu
DOKA	Sirkeler Dış Ticaret ve Hedef Pazar Analizi
DOKA	Bentonit Dış Ticaret ve Hedef Pazar Analizi
DOKA	Yağlıdere Tekstilkent Projesi Ön Fizibilite Raporu
DOKA	Güce Tekstilkent Projesi Ön Fizibilite Raporu
DOKA	Giresun İli Vizyonu ve 10 Yıllık Gelişim Alanları Raporu
DOKA	Eğlence ve Spor Amaçlı Yatlar ve Diğer Deniz Taşıtları Dış Ticaret Raporu
DOKA	TR90 Bölgesi Su Ürünleri İşleme Sektörü Değer Zinciri Analizi ve Yükseltme Planı
FKA	Bingöl İl Deprem Master Planı
FKA	Malatya İl Gelişim Senaryosu
FKA	Malatya Hazır Giyim ve Tekstil Sektörü Analizi
FKA	Battalgazi Küçük Sanayi Sitesi Fizibilite Raporu
FKA	Su Ürünleri Değer Zinciri Analizi
FKA	Arı Ürünleri Değer Zinciri Analizi
FKA	İhracat Analiz Raporu
FKA	Ar-Ge Yol Haritası Raporları
FKA	Elazığ Kalkınma Stratejisi
GEKA	Üretici Örgütleri Üretim Envanteri ve İhtiyaç Analizi
GEKA	Aydın İlinde İklim Değişikliği ve Çevre Sorunlarının Tarım Ürünlerine Etkisi Raporu

Ajans	Çalışmanın Adı
GEKA	Denizli Çalkarası Üzümlü: Katma Değer ve Dönüşüm Yol Haritası
GEKA	Aydın Kestane Gal Arısı Raporu
GEKA	Bilişim Sektörü Mevcut Durum Analizi
GEKA	Aydın Yeşil Dönüşüm/SKDM Uyum Araştırması
GEKA	Denizli Yeşil Dönüşüm/SKDM Uyum Araştırması
GEKA	Denizli Demiryolu Yük Taşımacılığı Sorunları ve Çözüm Önerileri
GEKA	Proje Atölyeleri Raporu
GEKA	Muğla Sağlık Turizmi Forumu Raporu
GEKA	Muğla Dalış Turizm Çalıştayı Sonuç Raporu
GMKA	Balıkesir-Çanakkale İçin Hayvansal ve Evsel Organik Atıkların Biyogaz Potansiyelinin Tespiti Raporu
GMKA	Balıkesir İlinde Süt Değer Zinciri Oluşturulmasına Yönelik Politika ve Strateji Önerileri
GMKA	Rüzgâr Enerjisi Kurulu Gücünün Artırılmasına Yönelik Akıllı Uzmanlaşma Temelli Ar-Ge ve Yenilik Politika ve Önerileri
GMKA	Güney Marmara Hidrojen Yol Haritası
GMKA	Olgun Hidrojen Vadilerinin İş Modelleri Raporu
GMKA	Güney Marmara Hidrojen Vadisi İçin Stratejik İş Modeli Raporu
GMKA	Yeşil Deniz Endüstrisi Ar-Ge, Test ve Eğitim Merkezi Fizibilite Çalışması
GMKA	Coğrafi İşaretli Ürünlerin Ticarileştirilmesi: Mevcut Durum, Sorunlar ve Çözüm Önerileri
GMKA	Kapıdağ Turizm Konsept Planının İkinci Aşaması
GMKA	Gelibolu Merkezi Yaratıcı Turizm Konsept Planı
GMKA	Balıkesir ve Çanakkale Adaları Kalkınma Stratejisi
GMKA	TR22 Güney Marmara Bölgesi Lojistik Kümelenmesi
GMKA	Güney Marmara Organize Sanayi Bölgeleri İhtiyaç Analizi Raporu
İKA	Kilis İli Kırmızıbiber Üretiminde Kuraklık Etkileri Çalışması
İKA	TRC1 Bölgesi Test, Analiz ve Laboratuvar Mevcut Durum Analizi
İSTKA	İstanbul'da Siber Güvenlik Ekosistemi 2025 Mevcut Durum ve Beklentiler Raporu
İSTKA	Türkiye'de Regülasyonların Startup Ekosistemi Üzerindeki Etkileri Raporu
İSTKA	İstanbul Seracılık Faaliyetlerinin Geliştirilmesine Yönelik Araştırma Çalışması
İSTKA	Report on Low Innovation Absorption as a Challenge to Blue Growth in Black Sea Tourism
İSTKA	Döngüsel Tasarım Raporu
İZKA	İzmir Dış Ticaret Eğilimi Analizi (2013-2023)
İZKA	BEST For Energy Projesi Sentez Raporu
İZKA	İzmir'de Bulunan Yabancı Sermayeli Firmaların Yatırım Ortamını Değerlendirme Araştırması
İZKA	İzmir Yaşlılık Araştırması
İZKA	İzmir Konut Araştırması
İZKA	İzmir'in Yeşil ve Mavi Büyüme Görünümü Raporu
İZKA	Marsilya Limanları Araştırması
İZKA	İzmir-İstanbul-Karadeniz Rotasında Denizyolu Gezisi Proje Çalışması

Ajans	Çalışmanın Adı
İZKA	Bornova Kentsel Sit Alanı Koruma Amaçlı İmar Planına Esas Mekânsal Analiz Çalışmaları İle Kentsel Tasarım Rehberi Hazırlanması Projesi
İZKA	İzmir Körfezi'nde Ekosistem-Temelli Yönetim İçin Mekânsal Bilgi Platformu Teknik Altyapısının Oluşturulması Çalışması
İZKA	Bütünleşik Risk Temelli Kentsel Dönüşüm Alanlarının Belirlenmesi ve Özgün Dönüşüm Stratejilerinin Geliştirilmesi Çalışması
İZKA	Karaburun'da Küçük Sanayi Sitesi Kurulumu Analiz Çalışması
İZKA	Kuzey İzmir Mekânsal Gelişme Perspektifi (KUZİP)
KARACADAĞ	Diyarbakır Turizm Tanıtım, Markalaşma Stratejisi ve Eylem Planı (2025-2028)
KARACADAĞ	Göbeklitepe Alan Yönetim Planı ve Ziyaretçi Yönetim Planının Güncellenmesi
KARACADAĞ	Hevsel Bahçeleri Tarım ve Su Yönetimi Analiz Çalışması
KUDAKA	KUDAKA 2026-2030 Kurumsal Stratejik Plan
KUDAKA	KOP Dağı 3 Yıldızlı Konaklama Tesisi Ön Fizibilite Raporu
KUDAKA	Bayburt İli Ambalajlı Su Üretim Tesisi Ön Fizibilite Raporu
KUDAKA	Erzincan İlinde Seracılık Sektörel Araştırma Raporu
KUDAKA	İki Teker Erzincan: Erzincan İli Bisiklet Turizmi Raporu
KUDAKA	Erzurum İli Kış, Termal, Doğa ve Kültür Turizm Zenginlikleri Raporu
KUDAKA	Erzurum İli Sıfır Atık ve Geri Dönüşüm Araştırma Raporu
KUDAKA	Erzurum İlinde Sanayi Ekosisteminin Geliştirilmesi Sektörel Araştırma Raporu
KUZKA	Kastamonu İli Yem Üretim Tesisi Ön Fizibilite Raporu
KUZKA	Eldivan İlçesi Kiraz Aroması Üretim Tesisi Fizibilite Raporu
KUZKA	Yeni Nesil Kırsal Kalkınma İçin Tarımsal Örgütlerin Mevcut Durumu ve Gelecek İçin Kapasite Geliştirme Proje Raporu
KUZKA	Reçine İşleme Tesisi Ön Fizibilite Raporu
KUZKA	Dış Mekân Mobilyası Dış Ticaret Hedef Pazar Araştırması
KUZKA	Çankırı İli Klor Alkali Ürünleri Üretim Tesisi Ön Fizibilite Raporu
KUZKA	TR82 Bölgesi Turizm Master Planı
MARKA	Doğu Marmara Yöresel Ürünler Kataloğu
MARKA	Karbon Ayak İzi Raporu
MARKA	Sakarya Sanayi'nin İşgücü Analizinin Yapılması ve Mesleki Eğitim Yol Haritası
MARKA	Düzce İli Mobilya ve Orman Ürünleri Sektör Kümelenmesi Mevcut Durum ve İhtiyaç Analizi
MARKA	İhracatta Sıfır Karbon Yolculuğu: Gerede İçin Yeşil Gelecek Hamlesi
MARKA	Gümüşova Yeşil OSB İhtiyaç Analizi ve Ön Fizibilite Çalışması
MARKA	Kocaeli Sanayisinde Dijitalleşme Çalışması
MARKA	AB Yeşil Mutabakatına Uyum: Bolu Sanayisi İçin Düşük Karbonlu Gelecek
MARKA	Gebze Bölgesi Dijital Dönüşüm Check-Up Çalışması
MARKA	Bitkisel Atıkların Hızlı Kompostlaştırma ile Geri Kazanımı ve Kompost Tesisi Kurulumu için Ön Fizibilite Çalışması
MARKA	Yalova İlindeki Yabancıların Ticari Hayata Entegrasyonu Çalışması
MEVKA	Kentli Çiftçilerin Ekonomik Davranışları ve Tarımsal Faaliyetlerin Sürdürülebilirliği Üzerine Bir Araştırma-Altınnekin İlçesi
MEVKA	Kazımkarabekir Ekoturizm Ortak Kullanım Merkezi Ön Fizibilitesi Projesi
MEVKA	Karapınar İlçesi Agro-Turizm Temalı Konaklama Tesisi Ön Fizibilitesi

Ajans	Çalışmanın Adı
MEVKA	Doğanhisar HES Kurulum Ön Fizibilitesi
MEVKA	Karapınar'da Alternatif Gelir Kaynaklarının Araştırması
MEVKA	Atçılık Merkezinin Karapınar'da Sosyoekonomik Etkilerinin Araştırılması
MEVKA	Karaman Otomotiv Sektörü Yatırım Avantajları Çalışması
MEVKA	Toz Metalürjisi Masterlama Ölçüm Ortak Kullanım Merkezi Ön Fizibilitesi
MEVKA	Silah Atış Test Antreman Kamp Ortak Kullanım Merkezi Ön Fizibilitesi
MEVKA	Enerjetik Malzeme Araştırma ve Uygulama Merkezi Yatırımı Fizibilitesi
OKA	Ayvaz Su Firma Teşhis ve Gelişim Yol Haritası
OKA	Çorum İli Stratejik Müdahale Alanları Çalışması
OKA	Çorum Tuğla ve Kiremit Üretim Sektörü Teknolojik ve Çevreci Çözüm Önerileri Raporu
OKA	İskilip İlçesi Gelişim Senaryosu – İskilip İlçesi Vizyonu ve 10 Yıllık Gelişim Planı
OKA	Samsun İlkadım Şehit İlhan HAMLİ MTAL Odağında Meslekî Eğitim Raporu
OKA	TR83 Bölgesi Gıda Kontrol Laboratuvar Altyapısının Geliştirilmesine Yönelik İhtiyaç Analizi Raporu
OKA	TR83 Bölgesi Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi Yol Haritası
ORAN	Coğrafi İşaretle Ürünlerin Mevcut Durumu Ve Gelişim Senaryosu: Kayseri İli Odaklı Analiz
ORAN	Beşerî Sermaye Endeksi TR72 Bölgesi Değerlendirmesi
ORAN	Yozgat OSB Atıksu Arıtma Tesisi Yatırım Proje Fizibilitesi
ORAN	Kayseri Uluslararası Pazarlama Stratejileri
ORAN	TR72 Sosyal ve Yeşil Geçiş Rehberi Çalışması
ORAN	Sivas İli Arı ve Arı Ürünleri Borsası Araştırma Raporu
ORAN	Sivas İli Mineral Ürünler Sektör Analizi ve Stratejik Yol Haritası
ORAN	Yozgat İli Hazır Giyim ve Konfeksiyon Sektörü Analizi Raporu
SERKA	Iğdır İli Süt Toplama Merkezi Araştırma Raporu
TRAKYAKA	Trakya İhracat Verileri Bülteni
TRAKYAKA	Sağlık Turizmi Etki Analizi
TRAKYAKA	Süleymanpaşa Lojistik Merkezi (SELEB) Yer Seçim Raporu
TRAKYAKA	Tohumculuk Sektörü İhracat Ortamı Araştırması-Romanya
ZAFER	Manisa İlinin Otomotiv Sektörüyle Dönüşümü Raporu
ZAFER	Manisa Turizm Master Planı
ZAFER	Kadın ve Genç Odağında Manisa İli İmalat Sanayisi İş Gücü Talep ve Beklenti Analizi ile Strateji Önerileri
ZAFER	Kütahya Turizm Master Planı
ZAFER	TR33 Bölgesi Evsel ve Sanayi Tipi Doğalgaz Sayacı Kalibrasyon Merkezi (TR33-ESKAM) Fizibilite Raporu
ZAFER	Dış Ticaret İnceleme Raporu
ZAFER	Manisa İli Sektör Raporları
ZAFER	Manisa İli İmalat Sanayi Öncelikli Sektörler İşgücü Raporu

EK-3: KALKINMA AJANSLARINCA YAPILAN YURT İÇİ İNCELEMELER

Ajans	Ziyaret Edilen Kuruluş	İnceleme Ziyareti Konusu	Tarih	Ziyaret Sonucu Elde Edilen Çıktı ve Kazanımlar
BAKKA	Efe Entegre Ltd. Şti.	SoGreen kapsamında proje geliştirme süreci teknik incelemesi	23.10.2025	EcoPalet projesi saha ziyaretleri ile olgunlaştırılmış, teknik ve finansal yapısı güçlendirilerek uluslararası finansmana sunulmuş ve sözleşme aşamasına ulaşmıştır.
DOĞAKA	TUSAŞ	Laboratuvar altyapısı teknik inceleme	14-15.05.2025	Laboratuvarın teknik özellikleri belirlenmiş; cihaz seçimi ve iş birliği alanları netleştirilmiştir.
DOKA	Samsun Model Fabrika	Yalın üretim teknikleri incelemesi	4.12.2025	Firmalara model fabrika uygulamaları tanıtılmış; bir firmanın süreç iyileştirme süreci başlatılmıştır.
DOKA	DİA Bakliyat A.Ş.	İhracat ve liman faaliyetleri incelemesi	13.03.2025	Firma faaliyetleri ve ihracat süreçlerine ilişkin veri ve bilgi edinilmiştir.
DOKA	ASBAŞ	Serbest bölge işletim modeli incelemesi	7.08.2025	Serbest bölge yönetim modeli analiz edilmiş; bölge için uygulanabilir çıkarımlar yapılmıştır.
DOKA	Setur Marina ve G-Marina	Marina işletmeciliği incelemesi	8.08.2025	Yat turizmi ve marina yönetimi konusunda teknik ve stratejik bilgiler edinilmiştir.
GMKA	Bilkent Cyberpark	Dijital dönüşüm ve hub iş birlikleri	11-12.12.2025	Dijital dönüşüm altyapıları incelenmiş; bölgeye yönelik iş birliği ve yol haritası oluşturulmuştur.
GMKA	Antalya Büyükşehir Belediyesi	Yerel iklim eylemi incelemesi	13-17.10.2025	İklim eylem planı hazırlama ve uygulama süreçlerine ilişkin kapasite geliştirilmiştir.
GMKA	BEBKA YDO ve Grup İmaj	Karanlık Gökyüzü Parkı uygulamaları	17.04.2025	Işık kirliliği ve aydınlatma teknolojilerine ilişkin teknik bilgi edinilmiş, proje geliştirme perspektifi kazanılmıştır.
GMKA	Şanlıurfa Valiliği, Karacadağ Kalkınma Ajansı ve Harran Üniversitesi	Turizm destinasyon yönetimi	20.11.2025	Destinasyon yönetimi ve marka oluşturma süreçlerine ilişkin iyi uygulamalar incelenmiştir.

Ajans	Ziyaret Edilen Kuruluş	İnceleme Ziyareti Konusu	Tarih	Ziyaret Sonucu Elde Edilen Çıktı ve Kazanımlar
İKA	Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı, Taşköprü İlçe Tarım Müdürlüğü, Taşköprü Belediyesi, Kastamonu Ticaret Borsası	Sarımsak üretimi ve pazarlama	16.06.2025	Üretim ve pazarlama süreçleri incelenmiş; kıyaslama imkânı elde edilmiştir.
İKA	Datça İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü, Pehlivan Bademcilik, Kocaamar Bademcilik	Badem üretimi ve pazarlama	07-10.10.2025	Üretim ve pazarlama süreçleri incelenmiş; Kahta bademi için model oluşturulmuştur.
KUZKA	Orman Genel Müdürlüğü	Yapısal ahşap uygulamaları	27.08.2025	Mevzuat gelişmeleri değerlendirilmiş ve teşvik önerileri geliştirilmiştir.
MARKA	İTÜ Çekirdek	Girişimcilik ekosistemi incelemesi	26.11.2025	Girişimcilerin yatırımcılarla buluştuğu model incelenmiş; iş birliği fırsatları değerlendirilmiştir.
MEVKA	Gaziantep, Şanlıurfa, Kahramanmaraş ve Hatay Gastronomi merkezleri	Gastronomi ekosistemi incelemesi	10-12.06.2025	Bölgesel gastronomi politikalarına yönelik yerinde inceleme yapılmış ve proje geliştirme süreci başlatılmıştır.
OKA	Türkiye Gıda İnovasyon Platformu	Gıda Ar-Ge altyapısı incelemesi	5.12.2025	İşletmelerin ileri teknoloji altyapılardan yararlanmasına yönelik yönlendirme yapılmıştır.
ORAN	Transvaro	Yatırım tanıtımı	23.01.2025	Yatırım ortamı tanıtılmış; olası yatırım fırsatları değerlendirilmiştir.
ORAN	Barelli	Yatırım tanıtımı	24.02.2025	Yatırım teşvikleri aktarılmış; potansiyel yatırım alanları görüşülmüştür.
ORAN	Elite Naturel	Yatırım tanıtımı	22.09.2025	Gıda sektöründe yatırım fırsatları değerlendirilmiştir.
ORAN	LÜX Yapı	Yatırım tanıtımı	2.12.2025	Yaklaşık 1 milyar TL yatırım başvurusu yapılmıştır.

Ajans	Ziyaret Edilen Kuruluş	İnceleme Ziyareti Konusu	Tarih	Ziyaret Sonucu Elde Edilen Çıktı ve Kazanımlar
SERKA	Dikey Tarım Merkezi	Tarım teknolojileri incelemesi	20.11.2025	Dikey tarım projesi geliştirilmiş ve Bakanlığa sunulmuştur.
TRAKYAKA	Bilkent Cyberpark, ASO Model Fabrika	Dijital dönüşüm altyapısı	11-12.12.2025	Dijital dönüşüm ve test altyapıları incelenmiş; iş birliği fırsatları değerlendirilmiştir.
TRAKYAKA	MEXT	Dijital dönüşüm merkezi incelemesi	24.01.2025	Ortak etkinlik ve iş birliği süreçleri başlatılmıştır.
ZAFER	TÜBİTAK MAM	Ar-Ge iş birliği	16.12.2025	Ar-Ge ve inovasyon iş birliklerinin geliştirilmesine yönelik görüşmeler yapılmıştır.

EK-4: KALKINMA AJANSLARINCA YAPILAN YURT DIŞI İNCELEMELER

Ajans	Ülke	Ziyaret Edilen Kuruluş	İnceleme Ziyareti Konusu	Tarih	Ziyaret Sonucu Elde Edilen Çıktı ve Kazanımlar
AHİKA	Fransa	Aubagne Belediyesi	Argilla 2025 Fransa Aubagne Sokak Seramik Festivali Katılımı	08-10.08.2025	Aubagne Seramik Rotası üyeleri ile yapılan görüşmelerde, gelecekteki proje ve çalışmalara Avanos olarak katılımımız ifade edilmiş, güçlü bir uluslararası bağlantı ağı kurulmuştur.
AHİKA	Estonya	Creative Estonia, Creativity Lab Estonia, Music Estonia, Estonian Design Centre, Kultuuri Katel, E-Residency, Estonian Academy of Arts (EKA), Tartu City Culture Department, Tartu Creative Industries Centre, Apraaditehas	Yaratıcı ekonomi ekosistemi incelemesi	23-27.11.2025	Estonya'nın yaratıcı endüstrilerin geliştirilmesine yönelik politika ve uygulamaları yerinde incelenmiş; yaratıcı merkezlerin yönetimi, girişimcilik destekleri, dijital dönüşüm uygulamaları ve sektörler arası iş birliği modelleri hakkında bilgi edinilmiştir. Ayrıca, yaratıcı sektörlerin bölgesel kalkınmaya katkısını artırmaya yönelik iyi uygulama örnekleri değerlendirilmiş ve bu deneyimlerin bölgesel kalkınma çalışmalarında kullanılmasına ilişkin bilgi ve tecrübe kazanılmıştır.

Ajans	Ülke	Ziyaret Edilen Kuruluş	İnceleme Ziyareti Konusu	Tarih	Ziyaret Sonucu Elde Edilen Çıktı ve Kazanımlar
BAKA	Katar	Web Summit ekibi, Invest Qatar,	Web Summit Katar etkinliğine katılım	23-26.02.2025	Ülkemizden 21 girişim Turcorn standında yatırımcılar ve potansiyel müşterilerle görüşmeler gerçekleştirmiştir. Katılımcı firmalardan 1'i Katar'daki bağlantıları ile yatırım almıştır. Türkiye'den girişimciler, yatırımcılar, Teknopark ve girişim hızlandırma programları yetkililerinin oluşturduğu 30 kişilik paydaş grubu ile Web Summit Katar'a katılım sağlanmıştır. Ülkemizin temsili ve paydaşlar arası etkileşim sağlanmıştır.
BAKKA	Finlandiya	OECD	OECD Maden Bölgeleri ve Şehirleri Konferansı'na katılım	16-18.06.2025	Bölgesel iş birliği, sürdürülebilir kalkınma ve inovasyon alanındaki deneyimler paylaşılmış; TR81 Bölgesi'nin madencilik mirasının kalkınma politikalarıyla entegrasyonu uluslararası düzeyde görünürlük kazanmıştır.
BEBKA	Almanya, Hollanda	Almanya Federal Eğitim ve Araştırma Bakanlığı, Bonn, Kuzey Ren-Vestfalya Yeterlilik Merkezi (NRW.Innovativ)	Akıllı uzmanlaşma stratejileri kapsamında teknik ziyaret	13-17.04.2025	Kümelenme politikaları, inovasyon ekosistemi, living lab uygulamaları ve dijital dönüşüm alanlarında yeni proje fikirleri ve uluslararası iş birliği fırsatları geliştirilmiştir.

Ajans	Ülke	Ziyaret Edilen Kuruluş	İnceleme Ziyareti Konusu	Tarih	Ziyaret Sonucu Elde Edilen Çıktı ve Kazanımlar
BEBKA	Finlandiya	SLUSH	Küresel girişimcilik etkinliğine katılım	19-20.11.2025	32 girişimcinin katılımı sağlanmış; 400'ün üzerinde ikili görüşme gerçekleştirilmiş ve yaklaşık 10 firma için iş birliği süreçleri başlatılmıştır.
BEBKA	İspanya	Jaume I University	Metaverse Academy projesi konsorsiyum toplantısı	03-04.04.2025	Proje faaliyetleri, görev dağılımları ve performans göstergeleri netleştirilmiştir.
BEBKA	Fransa	Uluslararası Ticaret Odası	Startup Ecosystem Stars ödül töreni	01-02.12.2025	Ajans "Startup Ekosistem Yıldızı" ödülünü alarak uluslararası tanınırlığını artırmıştır.
DOĞAKA	Japonya	JICA ve ilgili kurumlar	Tarıma Dayalı Sanayide Rekabetçilik Projesi	06-17.11.2025	Tarımsal ürünlerin pazarlama ve satış süreçlerine ilişkin uluslararası deneyim paylaşımı sağlanmıştır.
DOKA	Bulgaristan	AirQuest Projesi Bilimsel Komite Toplantısına Katılım	Proje faaliyetlerinin uygulama takvimine uygun ilerlemesi ve faaliyetlerde uygulanacak yöntemlerin belirlenmesi	04-05.02.2025	Proje faaliyetleri değerlendirilmiş ve uygulama yöntemleri proje ortakları arasında görüşülerek ortak uygulama yöntemleri üzerine mutabakat sağlanmıştır.
DOKA	Almanya	ITB Berlin	Kaçkar by UTMB yarışı odağında Discover Kaçkar tanıtım kampanyasına katkı sağlanması	03-07.03.2025	Discover Kaçkar markasının bilinirliğinin artmasına katkı sağlanmış olup uzun dönem iş birlikleri için zemin hazırlanmıştır.
DOKA	Gürcistan	National Association of Local Authorities of Georgia (NALAG)	Tiflis kentinde düzenlenen çalışma ziyaretine katılım sağlanması	10-11.04.2025	Gürcistan'da uygulanan ekim, dikim ve koruma teknikleri ve yerel tohum çeşitleri konusunda bilgi edinilmiştir.

Ajans	Ülke	Ziyaret Edilen Kuruluş	İnceleme Ziyareti Konusu	Tarih	Ziyaret Sonucu Elde Edilen Çıktı ve Kazanımlar
DOKA	Vietnam	Asya Verimlilik Teşkilatı Vietnam Temsilciliği	Verimlilik Uzmanları Geliştirme Eğitimi- İleri Düzey	06-17.10.2025	Gerçekleştirilen eğitimde, uzmanlara ileri düzey verimlilik metodolojileri ve araçları, stratejik verimlilik planlaması ve uygulaması, verimlilik ölçümü ve kıyaslama, verimlilik için dijital dönüşüm ve inovasyon hakkında bilgi verilmiştir.
DOKA	Romanya	Association Global Project (AGP)	Interreg NEXT Karadeniz Havzasında Sınır Ötesi İş Birliği Programı kapsamında Romanya'nın Galati kentinde düzenlenen çalışma ziyaretine katılım sağlanması	13-16.07.2025	Romanya'da uygulanan ekim, dikim ve koruma teknikleri ve yerel tohum çeşitleri konusunda bilgi edinilmiştir.
DOKA	İspanya	Tomorrow Blue Economy World Congrees	Blue Gates Projesi kapsamında bilgi edinme, uluslararası iş birliği ve ağ geliştirme faaliyeti	04-06.11.2025	Proje kapsamında Barselona'da düzenlenen konferansa katılım sağlanmıştır. Konferansta Blue Gates projesi kapsamında ve sonrasında Mavi Ekonomi için Karadeniz Havzası özelinde gerçekleştirilebilecek iş birlikleri görüşülmüştür.

Ajans	Ülke	Ziyaret Edilen Kuruluş	İnceleme Ziyareti Konusu	Tarih	Ziyaret Sonucu Elde Edilen Çıktı ve Kazanımlar
DOKA	Bulgaristan	Burgas Belediyesi	Blue Gates Projesi Yaz Okulu Etkinliği	20-24.10.2025	Mavi ekonomi alanlarında iş birliği fırsatları değerlendirilmiş; gemi ve yat tasarımı, mavi teknolojiler, sürdürülebilir kıyı turizmi gibi alanlarda yapılan çalışmalar yerinde görülmüştür.
DOKA	Birleşik Arap Emirlikleri	Dubai Dünya Ticaret Merkezi, Dubai Başkonsolosluğu, Insights Financial and Management Advisory & Research LLC, Dubai Türk İş Konseyi, Armada Holding ve Samtco LTD	Dubai ATM Fuarı'na katılım sağlanması	28.04-01.05.2025	Bölgenin turizm, dış ticaret potansiyeli ve yatırım ortamı; gerçekleştirilen firma/STK ziyaretleri ve fuar kapsamında düzenlenen özel sektör ve sivil toplum kuruluşu toplantıları aracılığıyla etkin bir şekilde tanıtılmıştır. Ayrıca Dubai Başkonsolosluğu ve Dubai Türk İş Konseyi yetkilileriyle bir araya gelinmiş olup iş birliği ve ortaklaşa yürütülebilecek çalışmalar hakkında istişarelerde bulunularak Dubai'de önceki yıllarda oluşturulan tecrübe ve iş ağının güçlendirilmesine ve geliştirilmesine katkı sağlanmıştır.
FKA	Japonya	JICA ve ilgili kurumlar	Tarıma Dayalı Sanayide Rekabetçilik Projesi	06-17.11.2025	Japonya'daki üretim ve markalaşma yöntemleri incelenmiş; Türkiye ürünlerinin Japon pazarına girişine yönelik yöntemler değerlendirilmiştir.

Ajans	Ülke	Ziyaret Edilen Kuruluş	İnceleme Ziyareti Konusu	Tarih	Ziyaret Sonucu Elde Edilen Çıktı ve Kazanımlar
FKA	ABD	Türkevi, BM Daimi Temsilciliği	Anadoludakiler: Kapıların Ardındaki Hazine Serisi Etkinliği	14-26.09.2025	Organizasyon süreçlerine aktif katılım sağlanmış; kurumsal temsil ve koordinasyon kapasitesi geliştirilmiştir.
GMKA	Belçika	Avrupa Komisyonu / Clean Hydrogen Partnership	Hydrogen Valley Days programı	23-26.06.2025	Hidrojen projelerinin finansmanı, izin süreçleri ve AB politikalarına ilişkin güncel bilgiler edinilmiş ve iş birliği fırsatları değerlendirilmiştir.
GMKA	Almanya	Avrupa Türk Acentacılar Birliği (COOP TRR) ve Düsseldorf'ta faaliyet gösteren tur operatörleri/seyahat acenteleri	Turizm tanıtımı ve B2B görüşmeler	18-21.12.2025	Bölgenin turizm potansiyeli tanıtılmış; yeni iş bağlantıları ve tur paketleri geliştirilmesine yönelik zemin oluşturulmuştur.
İKA	Japonya	JICA ve yerel kurumlar	Tarımsal sanayi ürünlerinin geliştirilmesi ve markalaşması	07-16.11.2025	Bölgesel ürünlerin katma değerinin artırılması ve uluslararası pazarlara açılması için iyi uygulamalar incelenmiştir.
İSTKA	ABD	Türkevi	Kültürel sergi organizasyonu	15-28.09.2025	Türkiye'nin kültürel mirası ve üretim geleneği uluslararası platformda tanıtılmış; sürdürülebilirlik ve inovasyon vizyonu görünürlük kazanmıştır.

Ajans	Ülke	Ziyaret Edilen Kuruluş	İnceleme Ziyareti Konusu	Tarih	Ziyaret Sonucu Elde Edilen Çıktı ve Kazanımlar
İSTKA	Belçika	European Commission Directorate General For Education, Youth, Sports And Culture, European Network on Cultural Management and Policy ENCATC	INSPIRE projesi çalışma ziyareti	02-05.11.2025	Avrupa'daki yaratıcı ekonomi politikaları ve uygulamaları incelenmiş, politika geliştirme süreçlerine katkı sağlanmıştır.
İSTKA	Estonya	Yaratıcı Estonya Ulusal Komitesi Loov Eesti, Müzik Estonya, Estonya Tasarım Merkezi, Kultuuri Katel Yaratıcılık Merkezi, E-residency Programı, Estonya Sanat Akademisi	Yaratıcı ekonomi ekosistemi incelemesi	23-26.11.2025	Dijital altyapı, veri kullanımı ve yaratıcı ekonomi politikalarına ilişkin kapsamlı bilgi edinilmiştir.
İSTKA	İtalya	Philip McKenzie, Domus Academy, BASE, Dorado Community Hub, Torino Stratosferica, Fondazione Fitzcarraldo	Yaratıcı ekonomi uygulamaları	07-10.12.2025	Yaratıcı sektörlerin bölgesel kalkınma ile ilişkisi ve iş birliği modelleri analiz edilmiştir.
İSTKA	ABD	CES 2025	Küresel teknoloji fuarına katılım	07-11.01.2025	34 girişim desteklenmiş; Türkiye'nin girişimcilik ekosistemi uluslararası yatırımcılara tanıtılmıştır.

Ajans	Ülke	Ziyaret Edilen Kuruluş	İnceleme Ziyareti Konusu	Tarih	Ziyaret Sonucu Elde Edilen Çıktı ve Kazanımlar
İZKA	ABD	CES 2025	Küresel teknoloji fuarına katılım	07-11.01.2025	Girişimcilerin küresel yatırımcılarla buluşması sağlanmış ve uluslararası ağlar geliştirilmiştir.
KARACADAĞ	Japonya	JICA ve ilgili kurumlar	Bölgesel markalaşma iyi uygulamaları	07-16.11.2025	Coğrafi işaret, marka sertifikasyonu ve ürün hikayeleştirme konularında bilgi edinilmiştir.
KUZKA	İsveç	Impact Hub	KOBİ destek modelleri incelemesi	10-13.02.2025	AB'deki kurumsal iş modelleri incelenmiş ve karşılaştırmalı analiz yapılmıştır.
MEVKA	İsveç	Sustainable Business Hub, Malmö Üniversitesi, Innovation Skåne	Akıllı uzmanlaşma uygulamaları	15-19.06.2025	İnovasyon politikaları ve uygulamaları yerinde incelenmiş, bölgesel uygulamalar için çıkarımlar yapılmıştır.
OKA	Bulgaristan	Sofia Tech Park	Mekân temelli dönüşüm programı	05-06.11.2025	Dijitalleşme, döngüsel ekonomi ve yerel dönüşüm uygulamaları analiz edilmiştir.
ORAN	Fransa	Airbus Tesisleri, Aerospace Valley, Maison De La Formation Jacqueline Auriol, Espace Clément Ader	“Are You Ready To Fly? Aircraft Maintenance Technician Training?” Projesi’ne katılım	22-25.01.2025	Fransa'da havacılık sektörünün önde gelen kurum ve kuruluşlarına teknik ziyaretler gerçekleştirilmiştir. Ziyaretler ile Fransa'nın havacılık ekosisteminin yerinde incelenmesi, sektöre ilişkin bilgi ve deneyim kazanılması, ortak proje ve iş birliği imkânlarının değerlendirilmesi, Fransa ile kurumsal ilişkilerin güçlendirilmesi ve havacılık alanında eşleştirme çalışmalarının geliştirilmesi amaçlanmıştır.

Ajans	Ülke	Ziyaret Edilen Kuruluş	İnceleme Ziyareti Konusu	Tarih	Ziyaret Sonucu Elde Edilen Çıktı ve Kazanımlar
SERKA	Azerbaycan	KOBİA	Bölgesel ekonomik forum	03-05.12.2025	Yatırım fırsatları değerlendirilmiş ve uluslararası iş bağlantıları kurulmuştur.
TRAKYAKA	Macaristan	EDIH ağları	Dijital inovasyon merkezleri ziyareti	26-29.05.2025	Dijital dönüşüm araçları incelenmiş ve iş birliği süreçleri başlatılmıştır.
ZAFER	Almanya, Hollanda	Almanya Federal Eğitim ve Araştırma Bakanlığı, Bonn, Kuzey Ren-Vestfalya Yeterlilik Merkezi (NRW.Innovativ), Düsseldorf, Almanya Kalkınma ve Sürdürülebilirlik Enstitüsü, Bonn, DLR Proje Yürütücüsü Kuruluşu ve Bonn, Ruhr Metropolü İş Dünyası	Akıllı uzmanlaşma stratejileri	13-17.04.2025	AB uygulamaları incelenmiş, politika geliştirme ve iş birliği kapasitesi artırılmıştır.
ZAFER	Fransa, Hollanda	A.P.C.I., SÈVRES, Illustrious Lab, Creatis, Creative Hub Rotterdam, Royal Delft, NOMO Pottery, Eindhoven Design District, Creative Holland,	Yaratıcı ekonomi ve dijitalleşme	25-28.05.2025	Yaratıcı sektörler ve dijitalleşme uygulamaları incelenmiş, yerel kalkınmaya yönelik yeni yaklaşımlar geliştirilmiştir.

EK-5: KALKINMA AJANSLARINCA YAPILAN İŞ BİRLİĞİ ÇALIŞMALARI

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
AHİKA	Eko Üretim Dönüşüm Programı	Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı	İkili	17 firmanın Yeşil Dönüşüm sürecine adaptasyonu artırılmıştır.	Program 2024 yılında Aksaray ilinde imalat sanayii alanında faaliyet gösteren firmalara yönelik olarak Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı (TTGV) ortaklığında uygulanmaya başlanmıştır. 2025 yılında ise çalışmaların bölgeye yaygınlaştırılması hedefi ile program tekrar başvuruya açılmış bölge genelinde yeni firmalar programa dâhil edilmiştir. Faaliyetin hedefi sınırda karbon düzenlemesinde öncelikli sektörlerde faaliyet gösteren firmalar başta olmak üzere bölgenin yeşil dönüşüm sürecine adaptasyonunu artırmak, yeşil dönüşüm kapsamında hayata geçirmek istedikleri projelere destek olmaktır. Program kapsamında bölge genelinde 17 firma ile çalışılmıştır. Faaliyet kapsamında firmaların yeşil dönüşüm süreçlerine adaptasyonu artırılırken öne çıkan proje fikirlerinin hayata geçirilmesi için çalışmalar sürdürülmektedir.
AHİKA	Savcılı Sahili Su Sporları Şenliği	Türkiye Yelken Federasyonu, Kırşehir Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü	Çok Taraflı	5 şehirden ve 8 kulüpten toplam 39 sporcunun katılımıyla optimist yelken yarışları gerçekleştirilmiştir.	Kırşehir’de su sporlarının yaygınlaşması, kırsal turizmin gelişmesi, gençlerin sportif faaliyetlere yönlendirilmesi ve bölgenin doğal güzelliklerinin tanıtılması amacıyla, Ajans, Türkiye Yelken Federasyonu ve Kırşehir Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü iş birliğinde 27-29 Ağustos 2025 tarihleri arasında Hirfanlı Baraj Gölünde Anadolu Yelken Ligi Optimist Yarışları 2. Ayak Müsabakaları gerçekleştirilmiştir.
AHİKA	Nitelikli Kaynakçılık Eğitimleri ile Sanayiye Destek, İstihdama Çözüm	Kırşehir İl Milli Eğitim Müdürlüğü	İkili	4 kişinin istihdam edilmesi sağlanmıştır.	Ahiler Kalkınma Ajansı ve Kırşehir İl Milli Eğitim Müdürlüğü iş birliğiyle Badem Pınarı Mesleki Eğitim Merkezi'nde kurulan Kaynakçılık Atölyesi'nde, sanayinin ihtiyaç duyduğu nitelikli kaynakçıları yetiştirmek amacıyla aralarında kadın kursiyerlerin de yer aldığı 40 kursiyere kaynakçılık kursu düzenlenmiştir.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
AHİKA	Kırşehir’de Dokumacılık ile Kadın Girişimciliği ve Kadın İstihdamının Artırılması	Kırşehir Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi	İkili	10 kadına ileri düzey dokuma eğitimi verilmiştir. 1 kişi özel bir dokuma atölyesinde sürekli olarak istihdam edilmeye başlanmış, 1 kişi de eğitici olarak yetiştirilmiştir.	2024 yılında Kırşehir YDO tarafından düzenlenen eğitimleri tamamlayan 10 kadın, 2025 yılının ilk 6 ayında da üretime devam ederek gelir elde etmiştir. Hem mevcut üreticiler hem de kırsalda bulunan dezavantajlı kadınlar için bir dizi dokuma eğitimi yılın ikinci yarısında gerçekleştirilmiştir. Ayrıca üreticilerin satış olanaklarını geliştirmek için de görüşmeler yürütülmüştür. Altındağ Belediyesi ile yapılan iş birliği çerçevesinde Kırşehirli dokumacı kadınlar 8-21.07.2025 tarihleri arasında Altıncıyayla Açık hava Müzesinde ürünlerini sergileyerek satışa sunmuştur. Kursiyerlerden 1 kişi, Kırşehir YDO’nun girişimleri ile Kırşehir Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi bünyesinde istihdam edilmiştir ve ürün satışları kooperatif çatısı altında devam etmiştir.
AHİKA	AR-GE Merkezi Başvurusu	Petlas Lastik San. ve Tic. A.Ş.	İkili	Petlas Lastik Fabrikasının Ar-Ge Merkezi başvurusu kabul edilerek Kırşehir’e ilk Ar-Ge merkezi kazandırılmıştır.	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının Ar-Ge teşviklerinden faydalanabilmesi amacıyla, Petlas Lastik Fabrikası bünyesinde yer alan laboratuvar ve Ar-Ge biriminin Bakanlık nezdinde Ar-Ge Merkezi statüsü kazanmasına yönelik başvuru süreci koordine edilmiş ve işletmenin Ar-Ge Merkezi kazanma sürecine destek sağlanmıştır.
AHİKA	HackNiğde Hackatonu	Türkiye Siber Güvenlik Kümelenmesi, Niğde Teknopark A.Ş.	Çok Taraflı	"Dezenformasyonla Mücadele" temasıyla gerçekleşen yarışmaya yaklaşık 150 başvuru arasından seçilen 25 takımdan 114 kişi katılım sağlamıştır.	Ahiler Kalkınma Ajansı, Niğde Teknopark A.Ş. ve Türkiye Siber Güvenlik Kümelenmesi iş birliğinde 25-26 Ekim 2025 tarihlerinde “HackNiğde Geleceğin Çözümleri Hackathonu – 2025” düzenlenmiştir. “Dezenformasyonla Mücadele” temasıyla gerçekleşen yarışmaya yaklaşık 150 başvuru arasından seçilen 25 takımdan 114 kişi katılım sağlamıştır. Etkinlik; Türkiye Siber Güvenlik Kümelenmesi Başkanı ve diğer protokol üyelerinin katılımlarıyla gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, Hackathonun ikinci gününde düzenlenen ödül töreni öncesinde Türkiye Siber Güvenlik Kümelenmesi üyesi firma temsilcilerinin katılımıyla “Dijital Cephede Kariyer: Yeni Nesil Siber Güvenlik Uzmanının Anatomisi” başlıklı panel düzenlenmiş olup katılımcılar, siber güvenlik alanındaki güncel gelişmeleri ve kariyer fırsatlarını uzmanlardan dinleme fırsatı bulmuştur.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
AHİKA	Mercedes-Benz Türk A.Ş. İş Birliğinde “Üretim Benim İşim” Mesleki Eğitim Faaliyetleri	Aksaray İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Mercedes-Benz Türk A.Ş.	Çok Taraflı	77 kadına oto boya, montaj, kaynak ve forklift operatörlüğü eğitimi verilmiştir. Eğitime katılan kadınlar Mercedes-Benz firmasında istihdam edilmiştir.	Sanayide toplumsal cinsiyet eşitliğini güçlendirmek ve kadın istihdamını artırmak amacıyla, 18–22 yaş arası en az lise mezunu 77 kadın otomotiv sektöründe ara eleman olarak yetiştirilmiş; kaynak, boya, montaj ve forklift operatörlüğü alanlarında eğitim verilmiştir. Ahiler Kalkınma Ajansı koordinasyonunda, Aksaray İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve Mercedes-Benz Türk A.Ş. iş birliğiyle yürütülen “Üretim Benim İşim” programı kapsamında gerçekleştirilen eğitimleri başarıyla tamamlayan katılımcılar, 01.09.2025 itibarıyla Mercedes-Benz Türk A.Ş.’de uzun dönemli staja başlamış, süreç sonunda forklift operatörlüğü belgesi alarak firmanın ihtiyaçları doğrultusunda kademeli olarak istihdam edilmiştir.
AHİKA	Aksaray Otomotiv Sektörünün Yeşil Dönüşüm Ekseninde Kümelenme Faaliyetlerinin Desteklenmesi	Aksaray Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü, Aksaray Ticaret ve Sanayi Odası	Çok Taraflı	1 adet sektörel analiz çalışması hazırlanmıştır.	Ahiler Kalkınma Ajansı koordinasyonunda, Aksaray OSB Müdürlüğü ve Aksaray TSO iş birliğinde, Aksaray’da otomotiv sektörünün kümelenmesi ve yeşil dönüşümün desteklenmesi amacıyla üç yıl sürecek bir çalışma başlatılmıştır. 2024’te sektörün öncü firmaları ziyaret edilerek çalışmaya katılımları sağlanmış, süreç 22 Ekim 2024’te başlangıç toplantısıyla resmi olarak başlatılmıştır. Analiz çalışmaları 28 Ekim 2024’te başlamış, saha ziyaretleri ve görüşmelerle sanayi haritası, değer zinciri ve yetkinlik analizleri, rekabet değerlendirmesi ve stratejik yol haritası hazırlanmıştır. 2025 Şubat’ta analiz tamamlanmış; Ağustos 2025’te OSTİM OSB ziyareti ile iş birlikleri değerlendirilmiş ve Ekim 2025’te kümelenme koordinatörü atanmıştır. Ayrıca, OSB çatı kuruluşluğunda UR-GE projesi için hazırlık süreci başlatılmıştır.
AHİKA	Güzelyurt Cittaslow Başvurusu	Güzelyurt Belediyesi	İkili	Güzelyurt ilçesi Cittaslow ağına dahil olması için başvuru dosyası hazırlanarak sunulmuştur.	Aksaray’ın Güzelyurt ilçesinin Cittaslow ağına katılımı için çalışmalar başlatılmış; Ajans ve Güzelyurt Belediyesi iş birliğiyle hazırlanan ön başvuru 2 Eylül 2022’de yapılmış ve Mart 2023’te kabul edilmiştir. Gerekli kriterlerin tamamlanmasının ardından tam başvuru dosyası 24 Ekim 2025’te sunulmuş olup değerlendirme süreci devam etmektedir.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
AHİKA	Uluslararası Ağ ve Organizasyon Çalışmaları- Aksaray İlinin ULCN Ağına Katılım Başvurusu	Aksaray Belediyesi	İkili	Aksaray UNESCO Öğrenen Şehirler Ağına dahil olmuştur.	Aksaray, UNESCO Öğrenen Şehirler Ağına katılım amacıyla 2024 Eylül'de hazırlıklara başlanmış, Aksaray Belediyesi koordinasyonunda oluşturulan ekip tarafından hazırlanan başvuru dosyası 14 Haziran 2025'te UNESCO Türkiye Milli Komisyonu'na sunulmuştur. Ulusal değerlendirme sürecinin ardından Aksaray, 2025 yılında ağa resmen kabul edilerek Türkiye'den katılımcı şehir sayısının 11'e yükselmesine katkı sağlamış ve yaşam boyu öğrenme ile sürdürülebilir şehircilik alanlarında uluslararası düzeyde temsil imkânı elde etmiştir.
AHİKA	Azm-i Millî Bilim ve Sanayi Müzesi'nin Avrupa Endüstriyel Miras Rotası'na (ERIH) Başvurusu	Aksaray Belediyesi	İkili	Azm-i Milli Bilim ve Sanayi Müzesi ERIH'e dahil olmuştur.	Aksaray'ın endüstriyel geçmişini temsil eden Azm-i Millî Bilim ve Sanayi Müzesi, Ahiler Kalkınma Ajansı (AHİKA) koordinasyonunda ve Aksaray Belediyesinin başvuru sahipliğinde yürütülen sürecin başarıyla tamamlanmasıyla Avrupa Endüstriyel Miras Rotası (ERIH) ağına resmen kabul edilmiştir. Bu üyelik; müzenin uluslararası görünürlüğünü artırarak Aksaray'ın sanayi mirasını Avrupa'daki endüstriyel miras duraklarıyla buluşturacak, kültürel turizme ivme kazandıracak ve kentin tanıtımına güçlü bir katkı sağlayacaktır.
AHİKA	Aksaray İli PLC Eğitimi ile Genç İstihdamının Artırılması	Aksaray İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Aksaray Üniversitesi	Çok Taraflı	12 adet eğitim yapılmıştır. 158 kişiye eğitim verilmiştir. 29 kişi istihdam edilmiş olup 19 kişi staj programına dahil edilmiştir.	2019 yılı SOGEP kapsamında desteklenen ve Şehit Yavuz Çoban Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi yürütücülüğünde hayata geçirilen "Otomotiv Sektörü İstihdamında Yeni Yaklaşımlar" projesi ile kurulan PLC laboratuvarlarında, sanayinin ihtiyaç duyduğu nitelikli iş gücünü yetiştirmek amacıyla eğitimler düzenlenmiş; böylece "Genç İstihdamı" temasına katkı sağlanması hedeflenmiştir. Özellikle Aksaray Üniversitesi öğrencilerine yönelik verilen teorik ve uygulamalı eğitimler sonucunda bugüne kadar 141 öğrenci programı tamamlamış, 48'i staj veya istihdam imkânı elde etmiş, 2025 yılında ise düzenlenen iki programla 17 öğrenci daha eğitim almıştır.
AHİKA	DİKA Tecrübe Paylaşımı Toplantısı	DİKA	İkili	DİKA, İter Vitis rotası başvurusu yürütmüştür.	Ahiler Kalkınma Ajansının uluslararası ağ ve rotalar ile çalışmaları kapsamında tecrübeleri paylaşılmıştır.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
AHİKA	Turquality Nevşehir Programı	Ticaret Bakanlığı	İkili	33 firma katılım sağlamıştır.	Türkiye'nin uluslararası pazarlarda daha güçlü bir konuma ulaşmasını desteklemek amacıyla Ticaret Bakanlığı tarafından yürütülen TURQUALITY® Marka Destek Programı kapsamında, mal ihracatı, hizmet ihracatı ve E-Turquality desteklerine ilişkin kapsamlı bilgilendirme semineri düzenlenmiştir.
AHİKA	Uluslararası Ağ ve Organizasyon Çalışmaları-Ortahisar Beldesi Cittaslow Ağı Üyelik Başvurusu	Ortahisar Belediyesi	İkili	Ortahisar Beldesi Cittaslow Ağı'na üye olmuştur.	Ahiler Kalkınma Ajansı koordinasyonunda ve Ortahisar Belediyesi başvuru sahipliğinde yürütülen Cittaslow başvurusu kapsamında, başvuru evrakları 2025 yılı Şubat ayı içerisinde tamamlanarak Cittaslow Türkiye'ye gönderilmiştir. Başvurunun kabul edildiği tebliğ edilmiştir.
AHİKA	Nevşehir'in UCCN Başvuru Sürecine Destek Verilmesi	Nevşehir Belediyesi	İkili	Başvuru tamamlanmıştır.	Nevşehir, 2023 yılında yürütülen ilk başvuru süreci sonucunda UTMK Ulusal Listesi'nde yer alan Türkiye'nin 6. gastronomi şehri ilan edilmiştir. 2025 yılında yeniden yürütülen UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı Başvurusu faaliyeti tamamlanmış ve başvuru evrakları 3 Şubat 2025 tarihinde Unesco Türkiye Milli Komisyonu'na iletilmiştir.
AHİKA	Kadınlar Meslekleri İle Daha Güçlü	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Türkiye Cimnastik Federasyonu	Çok Taraflı	20 kadın öğrenci pilates 1.kademe yardımcı eğitmenlik sertifikası kazanmıştır.	Ahiler Kalkınma Ajansı, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi ve Türkiye Cimnastik Federasyonu arasında imzalanan iş birliği protokolü çerçevesinde, 10-15 Şubat 2025 tarihleri arasında Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi öğrencisi 20 genç kadın sporcu, Türkiye Cimnastik Federasyonu yetkilileri tarafından yürütülen 5 gün eğitim + 1 gün sınav olmak üzere toplam 6 günlük pilates (1.kademe) eğitim programını tamamlamıştır.
AHİKA	STK ve Ajans İş birliği Toplantısı (Avanos Seramik Rotası ve İter Vitis Rotası kapsamında)	TERRA Kapadokya Kadın Kooperatifi, Anadolu Gastro Turizm Derneği	Çok Taraflı	Kalkınma Ajansı ve STK'lar arasındaki iş birliği olanakları artırılmıştır.	TERRA Kapadokya Kadın Kooperatifi ve Anadolu Gastro Turizm Derneği bir araya getirilerek Culture Civic programına ve diğer destek programlarına ilişkin geliştirilebilecek ortak projeler üzerinde görüşülmüştür.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
ANKARAKA	Bağımlılıkla Mücadele	Sincan Kaymakamlığı	İkili	Bağımlılıkla mücadele mobil araç projesi için tahsis edilen araca 400.000 TL destek sağlanmıştır.	-
ANKARAKA	Kadın Kooperatiflerinin Güçlendirilmesi	Tarım Kredi Kooperatifleri Marketleri	İkili	Ankara genelinde faaliyet gösteren 14 kadın kooperatifinden toplam 40 temsilcinin katılımıyla kapasite geliştirme eğitimleri gerçekleştirilmiş; ürün kalitesi, markalaşma, fiyatlandırma, hukuki süreçler ve satış stratejileri alanlarında bilgi ve beceriler artırılmıştır. Kooperatiflerin Tarım Kredi KOOP Market ile iş birlikleri başlatılmış, ürünlerinin satışa sunulmasına yönelik süreçler oluşturulmuş ve KOOP Kadın Kart uygulaması devreye alınarak hammadde temininde avantaj sağlanmıştır.	Ankara Kalkınma Ajansı ve Tarım Kredi KOOP Market iş birliğinde yürütülen proje kapsamında kadın kooperatiflerinin kurumsal ve ticari kapasitelerinin güçlendirilmesi hedeflenmiştir. Bu doğrultuda düzenlenen eğitim programı ile kooperatif temsilcilerine hem teorik hem uygulamaya dönük içerikler sunulmuş; satış öncesi danışmanlık destekleri ile ürünlerin pazara hazır hale getirilmesi sağlanmıştır. KOOP Market'in yaygın satış ağı aracılığıyla kooperatiflere yeni bir pazarlama ve görünürlük kanalı oluşturulmuş, ANKARADAN platformu ile bu sürecin sürdürülebilir şekilde geliştirilmesi amaçlanmıştır.
ANKARAKA	İlçe Kalkınma Gündemi Toplantıları	Bala, Çubuk, Çamlıdere, Kızılcahamam ve Nallıhan Kaymakamlık ve Belediyeleri	Çok Taraflı	Olası iş birliği alanlarında fikir alışverişine yönelik toplantılar gerçekleştirilmiştir.	Ajansla söz konusu ilçe mülki ve yerel yönetimleri arasında ilçenin kırsal kalkınmasına yönelik olası iş birliği konuları hakkında fikir alışverişi gerçekleştirilmiştir.
ANKARAKA	Sağlık Turizmi Paneli	Ankara Ticaret Odası	İkili	Sağlık Odağında Yatırım Paneli ve Çalıştayı gerçekleştirilmiştir.	Ankara Ticaret Odası ev sahipliğinde, Ankara Kalkınma Ajansı koordinasyonunda 'Sağlık Odağında Yatırım Paneli ve Çalıştayı' 18 Haziran 2025 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
ANKARAKA	Sürdürülebilir Gıda Sistemleri Çalıştayı	Kamu Kurumları, Üniversiteler, STK'lar	Çok Taraflı	Çalıştay gerçekleştirilmiştir.	30 Mayıs 2025 tarihinde Sürdürülebilir Gıda Sistemleri Çalıştayı gerçekleştirilmiştir. Çalıştaya kamu kurumlarından, üniversitelerden, STK'lardan 200 kişi katılım sağlamıştır. Bu çalıştayda gıda sistemleri odağında 3 oturum gerçekleştirilmiştir. Bu panellerden birinde de toprak sağlığının önemine ilişkin panelist davet edilmiştir.
ANKARAKA	Arslanhane Camii (Ahi Şerafettin Camii) ve Gordion Antik Kentinin Unesco Dünya Mirası Listesine alınması	Büyükelçilikler	Çok Taraflı	Broşür tasarımı ve büyükelçiliklere tanıtımı gerçekleştirilmiştir.	Ankara'nın UNESCO miras listesinde bulunan (geçici listedekiler dahil) değerleri ile ilgili broşür tasarlanmış ve büyükelçiliklere tanıtımı yapılmıştır.
ANKARAKA	Yatırım Destekleri ve İkili İş Birliği Konusunda Toplantı	MEB YEĞİTEK ve ETKİM	Çok Taraflı	MEB YEĞİTEK ve ETKİM İle Yatırım Destekleri ve İkili İş Birliği Konusunda toplantı gerçekleştirilmiştir.	-
ANKARAKA	Siber Farkındalık Projesi (Eğitici Eğitimi)	Ankara İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve Kamusal Siber Güvenlik Derneği	Çok Taraflı	Ankara'daki farklı okullardan belirlenen rehber öğretmenlere dijital dünya ve siber güvenlik alanında kapsamlı bilgiler sunulmuştur.	Ankara Kalkınma Ajansı, Ankara İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve Kamusal Siber Savunma Derneği arasında Siber Farkındalık Projesi (Eğitici Eğitimi) İş Birliği Protokolü İmza Töreni 10/01/2025 tarihinde Ankara Kalkınma Ajansı'nda gerçekleştirilmiştir.
ANKARAKA	Siber Farkındalık Projesi (Eğitici Eğitimi)	Ankara İl Sağlık Müdürlüğü ve Kamusal Siber Savunma Derneği	Çok Taraflı	Ankara'daki belirlenen hastanelerin bilgi işlem sorumlularına yönelik siber güvenlik alanında kapsamlı eğitimler verilmiştir.	Ankara Kalkınma Ajansı, Ankara İl Sağlık Müdürlüğü ve Kamusal Siber Savunma Derneği iş birliğiyle, Siber Vatan Projesi kapsamında Siber Farkındalık Eğitici Eğitimi protokolü imzalanmıştır. Eğitim programı, Ankara'daki tüm hastanelerde görev yapan bilgi işlem sorumluları ve yardımcılara yönelik olarak planlanmıştır. Katılımcılara dijital dünya ve siber güvenlik konularında kapsamlı bilgi sunulması hedeflenmektedir.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
ANKARAKA	Siber Vatan Programı 2025	Gazi Üniversitesi	İkili	Ankara'daki lisans öğrencisi 40 kişi için 15 gün yüz yüze eğitim, online eğitimler ve sınav gerçekleştirilmiştir.	Ankara Kalkınma Ajansı ile Gazi Üniversitesi arasında imzalanan protokol çerçevesinde, Ankara'da öğrenim gören üniversite öğrencilerine yönelik düzenlenen yüz yüze eğitimler tamamlanmıştır. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Savunma Sanayii Başkanlığı ve Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi iş birliğiyle, Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda yürütülen Siber Vatan Programı'nın bu ileri düzey eğitimi sayesinde, öğrenciler zararlı yazılımların yapısını anlama, çalışma prensiplerini çözme ve bu tehditlere karşı savunma stratejileri geliştirme konusunda derinlemesine bilgi ve beceri sahibi olmuşlardır.
ANKARAKA	E-Ticaret & E-İhracat 101 Programı	Trendyol	İkili	Program kapsamında 17 girişimci ile iletişim sağlanmış olup 10 girişimci ile yüz yüze görüşme sağlanmıştır.	-
ANKARAKA	1812- BiGG Yatırım Programı	Bilkent Cyberpark	İkili	1812- BiGG Yatırım Programı kapsamında Bilkent Cyberpark ile protokol imzalanmıştır.	-
BAKA	Batı Akdeniz Bölgesel Kalkınma Stratejisinin hazırlanması	Antalya Tarım ve Orman İl Müdürlüğü, Türkiye Ortak Tarım Politikası Ağı	Çok Taraflı	1 adet Bölgesel Kalkınma Stratejisi hazırlıklarına katkı sunulmuştur.	Türkiye Ortak Tarım Politikası Ağı kapsamında, bölgesel kalkınma stratejilerinin geliştirilmesine yönelik olarak 25 Kasım 2025 tarihinde çevrimiçi gerçekleştirilen toplantıya Ajans uzmanlarınca katılım sağlanmıştır. Toplantıda; Antalya, Isparta ve Burdur illerine ilişkin bölgesel kalkınma stratejisi taslak içerikleri değerlendirilmiştir.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
BAKA	Yerel Kalkınma Stratejilerinin Değerlendirilmesi	Tarım ve Orman Bakanlığı, Tarım Reformu Genel Müdürlüğü, TKDK	Çok Taraflı	TKDK tarafından fonlanmaya aday, Bölge dışındaki 4 farklı Yerel Eylem Grubu Derneği'nin hazırladığı 4 adet Yerel Kalkınma Stratejisi, Ajans uzmanınca değerlendirilmiştir.	Tarım ve Orman Bakanlığı koordinasyonunda, IPARD 3 Programı Kapsamında YEG'lere Yönelik Kapasite Geliştirme Eğitimi Projesi çerçevesinde; Türkiye genelinde belirlenen proje değerlendiricilerine yönelik 5-6 Ağustos 2025 tarihleri arasında, Ankara'da gerçekleştirilen "LEADER Yaklaşımı YKS (Yerel Kalkınma Stratejisi) Değerlendirici Eğitimi"ne ve online ortamda gerçekleştirilen toplantılara Ajans uzmanlarınca katılım sağlanmıştır. Eğitim sonrasında LEADER tedbiri çerçevesinde ve IPARD 3 Programı kapsamında başvurusu yapılan; TKDK tarafından fonlanmaya aday, Bölge dışındaki 4 farklı Yerel Eylem Grubu Derneği'nin hazırladığı Yerel Kalkınma Stratejisi ve ekleri; Ajans uzmanlarınca değerlendirilerek Tarım ve Orman Bakanlığı Tarım Reformu Genel Müdürlüğüne iletilmiştir.
BAKA	Kooperatifçilik Eğitim Semineri	Tüm Tüketim Kooperatifleri Merkez Birliği	İkili	İlgili Birlik çatısı altındaki tüm Türkiye'den gelen kooperatif ortaklarına, Ajans destek ve faaliyetlerine yönelik sunum gerçekleştirilmiştir.	Tüm Tüketim Kooperatifleri Merkez Birliği tarafından ülke genelindeki Birlik üyesi kooperatif temsilcilerine yönelik 20 Mayıs 2025 tarihinde Manavgat ilçesinde düzenlenen seminere, diğer kurum ve kuruluşlarla beraber Ajansı temsilen katılım sağlanarak Kalkınma Ajanslarının kooperatiflere yönelik mevcut destek mekanizmaları ve yatırım destek faaliyetleri hakkında sunum gerçekleştirilmiştir. Ajansın yaptığı örnek çalışmalar ve başarılı projelere ilişkin tecrübeler kooperatiflerle paylaşılmıştır.
BAKA	Kemer Devlet Destekleri Bilgilendirme Günü	ATSO Proje Geliştirme ve Devlet Destekleri Ofisi	İkili	İlgili ilçedeki yerel paydaşlara Ajans destek ve faaliyetlerine yönelik sunum gerçekleştirilmiştir.	ATSO Proje Geliştirme ve Devlet Destekleri Ofisi öncülüğü ve organizasyonunda; devlet desteği sunan diğer kurum ve kuruluşlarla beraber, 7 Mayıs 2025 tarihinde Kemer ilçesinde düzenlenen toplantıya katılım sağlanarak ilçedeki iş insanları ve potansiyel yatırımcılara Ajans destekleri ve faaliyetleri hakkında sunum gerçekleştirilmiştir.
BAKA	KOSGEB Girişimci Destek Programı	Burdur KOSGEB İl Müdürlüğü	İkili	Girişimci Destek Programı İş Geliştirme Desteği kapsamında Burdur'da yapılan başvuruları değerlendirmek üzere KOSGEB Burdur İl Müdürlüğü tarafından oluşturulan 3 adet jüriye katılım sağlanmıştır.	-

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
BAKA	Kalkınma Ajansları Siber Vatan Programı	Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	İkili	2025 yılı içerisinde Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından, BAKKA koordinasyonunda yürütülen 81 İl Siber Vatan Programı kapsamında, ulusal dijital güvenliğin güçlendirilmesine yönelik faaliyetler yürütülmüştür. Bu çerçevede Burdur Yatırım Destek Ofisi ve Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi (MAKÜ) ile koordineli bir iş birliği sağlanmıştır.	-
BAKA	SUDUM Danışma Kurulu	Süleyman Demirel Üniversitesi Doğal Ürünler Uygulama ve Araştırma Merkezi	Çok Taraflı	SUDUM 6.Danışma Kurulu Toplantısı gerçekleştirilmiştir.	Laboratuvar altyapısı Ajans desteğiyle kurulan ve 2021 yılında Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından "Yerel Kalkınmaya Katkı Ödülü" alan Süleyman Demirel Üniversitesi Doğal Ürünler Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin (SUDUM) 6. Danışma Kurulu Toplantısı, BAKA Genel Sekreterliği ev sahipliğinde gerçekleştirilmiştir. SUDUM Merkez Müdürü başkanlığındaki toplantıya; Isparta Belediye Başkan Yardımcısı, KOSGEB İl Müdürü, Isparta Ticaret ve Sanayi Odası Genel Sekreteri, BAKA Isparta Yatırım Destek Ofisi Koordinatörü, akademisyenler ve özel sektör temsilcileri katılmıştır. Toplantı, katılımcıların merkezin mevcut projeleri, iş birlikleri ve yeni dönem hedeflerine dair görüş alışverişisiyle sona ermiştir.
BAKKA	Yapay Zekâ Eğitim Programı	Bartın Üniversitesi	İkili	Yapay zekâ eğitim programı planlanarak uygulaması gerçekleştirilmiştir.	Bartın Üniversitesi ile iş birliği kapsamında yapay zeka eğitim programı planlanmış, teknik şartname hazırlıkları ve eğitim organizasyonu gerçekleştirilmiştir.
BAKKA	Forklift Operatörlüğü Eğitimi	Bartın Denetimli Serbestlik Müdürlüğü	İkili	Mesleki eğitim programı düzenlenmiştir.	Organize Sanayi Bölgesi firmalarının ihtiyaçları doğrultusunda forklift operatörlüğü eğitim programı gerçekleştirilmiştir.
BAKKA	Demiryolu iltisak hatları çalışması	Çukurova Kalkınma Ajansı, Bartın OSB firmaları	Çok Taraflı	OSB firmalarının demiryolu bağlantı ihtiyaçlarına yönelik veri toplama çalışmaları gerçekleştirilmiştir.	-

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
BAKKA	Katı Atık Sahası Rehabilitasyonu Fizibilitesi	Bartın Valiliği, Bartın Belediyesi, Bartın İl Özel İdaresi, Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, Orman İşletme Müdürlüğü	Çok Taraflı	Fizibilite çalışması başlatılmıştır.	İnkumu Katı Atık Sahasının rehabilitasyonuna yönelik fizibilite çalışmaları kapsamında kurumlar arası koordinasyon sağlanmıştır.
BAKKA	Su Ürünleri Yatırım Bilgi Paylaşımı	Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı	İkili	Su ürünleri yatırımları konusunda diğer kalkınma ajansı ile görüşmeler gerçekleştirilmiş ve yatırımcı bilgileri paylaşılmıştır.	-
BAKKA	Beceri Geliştirme Eğitimleri	Karabük Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, Karabük Üniversitesi Kariyer Merkezi	Çok Taraflı	Karabük Üniversitesi Kariyer Merkezi Kariyer Söyleşilerine 500 öğrenci katılım sağlamıştır.	Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı (BAKKA) Karabük Yatırım Destek Ofisi ile Karabük Üniversitesi Kariyer Merkezi iş birliğinde, öğrencilerin kariyer gelişimlerine katkı sağlamak, iş dünyasını yakından tanımalarını desteklemek ve bölgesel kalkınma perspektifi kazandırmak amacıyla kariyer günü etkinliği gerçekleştirilmiştir. Program kapsamında Türkcell, TUSAŞ ve Anadolu Ajansından deneyimli üst düzey yöneticiler öğrencilerle bir araya gelerek kariyer yolculuklarını, sektör deneyimlerini ve gençlere yönelik önerilerini paylaşmış, bu sayede öğrenciler farklı sektörler hakkında doğrudan bilgi edinme, kariyer planlarını şekillendirme ve iş dünyasının beklentilerini anlama fırsatı bulmuşlardır.
BAKKA	Beceri Geliştirme Eğitimleri	Karabük Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü	Çok Taraflı	Genç İstihdam Temasına yönelik olarak Karabük ilinde Inovasyon Atölyeleri Eğitimleri düzenlenmiştir. Eğitimler kapsamında 65 öğrenciye “C++” eğitimi, “Python” eğitimi verilmiştir.	Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı koordinasyonunda, Karabük Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü iş birliğiyle gençlerin dijital yetkinliklerinin artırılması ve istihdam edilebilirliklerinin desteklenmesi amacıyla Beceri Geliştirme Eğitimleri gerçekleştirilmiştir. Program kapsamında düzenlenen eğitimlerde 65 öğrenciye C++ ve Python programlama eğitimleri verilmiştir. Eğitimler aracılığıyla katılımcıların algoritmik düşünme, problem çözme, yazılım geliştirme ve dijital teknolojileri etkin kullanma konularında bilgi ve beceri kazanmaları sağlanmıştır. Uygulamalı içeriklerle desteklenen eğitimler sayesinde gençlerin teknoloji odaklı meslek alanlarına yönelik farkındalıklarının artırılması ve gelecekteki kariyer planlamalarına katkı sunulması hedeflenmiştir.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
BAKKA	Sürdürülebilir Bir Gelecek İçin Gençlerle Fikir Atölyesi Çalışması	Karabük Valiliği, Karabük İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Karabük Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü	Çok Taraflı	Karabük ilinde ilköğretim ve lise düzeyinde eğitim veren 32 okulda her biri 4 kişiden oluşan 50 takımdaki öğrencilerle fikir atölyesi çalışmaları yapılmıştır.	Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı olarak gençlerimizin yeşil ve dijital dönüşümün etkilerine ve geleceğin ihtiyaçlarına uyum sağlayabilmesi ve üretkenliklerinin desteklenmesi için gerekli becerileri kazanmalarına yardımcı programlar geliştirilmesi kapsamında fikir atölyeleri çalışması yapılmış ve sonrasında proje sunumları ve değerlendirme, projelerin tanıtımı başlıklarından oluşan “Sürdürülebilir Bir Gelecek İçin Gençlerle Fikir Atölyesi Çalışması” proje tanıtım etkinliği düzenlenmiştir.
BAKKA	Karabük İli Tanıtım Filmi Hazırlanması	Karabük Valiliği, Karabük Belediyesi, Türk Havayolları, KARDEMİR A.Ş. Karabük İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Çok Taraflı	Karabük ilinin tanıtımına yönelik tanıtım videoları hazırlanmıştır.	Karabük ilinin kültürel ve doğal güzelliklerinin tanıtımına yönelik çekimler yapılarak Karabük ilinin tanıtılması, turizm değerlerinin bilinirliğinin artırılması amaçlanmıştır.
BAKKA	Turizm Tanıtım Çalışmaları	Karabük Valiliği	İkili	Karabük ilinin sahip olduğu kültürel değerlerin tanıtılması, turizmin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesine yönelik olarak ajans tarafından Karabük Valiliği ile iş birliği içerisinde çalışmalar yürütülmüştür.	Bu çalışmalardan birisi olan, Karabük Valiliği tarafından düzenlenen “Karabük Lezzet Şenlikleri” etkinliklerine katılım sağlanmıştır. Ajans tarafından Lezzet Şenlikleri kapsamında kadın kooperatiflerimize destek sağlanarak kadın kooperatifleri tarafından üretilen yöresel ürünlerin tanıtımına katkıda bulunulmuştur.
BAKKA	Usta Çırak Buluşması	Karabük İl Milli Eğitim Müdürlüğü	İkili	Karabük Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde öğrenim gören gençlerin teknik yetkinliklerini ve sektörel farkındalıklarını artırmak amacıyla, yazılım, Endüstri 4.0, siber güvenlik ve girişimcilik temalarında 5 gün süren “Usta Çırak” etkinliği düzenlenmiştir. 215 öğrencinin katıldığı etkinlik 4 oturumdan oluşmuştur.	Meslek liselerinde öğrenim gören gençlerin mesleki eğitimin önemine ilişkin farkındalıklarını artırmak, mezun olup kendi işini kuran girişimcilerin deneyimlerini öğrencilerle paylaşmalarını sağlamak, öğrencilerin mesleki eğitime olan güvenlerini güçlendirmek ve mesleki becerilerini üretim ile yatırıma dönüştürmeleri konusunda yol göstermek amacıyla Ahi Evran Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi’nde “Usta-Çırak Buluşması” etkinliği düzenlenmiştir.
BAKKA	Girişimcilik Ekosistemi Aktörleriyle İş Birliği Çalışmaları	Karabük Teknopark	İkili	10 girişime 20 saat mentörlük seansı verilmiştir.	Ajans tarafından yürütülen Girişimcilere Yönelik Mentörlük Programının fiziki mentörlük sürecinde Karabük Teknopark ile iş birliği gerçekleştirilmiştir. Teknopark tarafından yürütülen BAYKUŞ programında eğitim alan girişimciler mentorluk programına dahil edilmiştir.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
BAKKA	Türkiye Siber Vatan Programı	T.C. Savunma Sanayii Başkanlığı, KAGM, AHİLER, ANKARAKA, BAKA, BAKKA, BEBKA, ÇKA, DOĞAKA, DOKA, FIRAT, GEKA, İKA, KARACADAĞ, KUDAKA, MEVKA, OKA, ORAN, ZAFER, Türkiye Siber Güvenlik Kümelenmesi, Üniversiteler	Çok Taraflı	Program 17 Kalkınma Ajansı bölgesinde 23 ilde uygulanmıştır. 2025 döneminde 1.000 üniversite öğrencisine 40 saati çevrim içi 120 saati yüz-yüze olmak üzere 160 saat teknik eğitim verilmiştir. Teknik eğitimlerin tamamlandığı 2025 Haziran ayında Siber Vatan Bootcamp'e katılacak öğrencileri belirlemek amacıyla yapılan sınavda Türkiye'nin farklı illerinden 254 öğrenci başarılı olmuştur. 2025 Ağustos ayında 254 öğrencinin katıldığı on günlük Siber Vatan Bootcamp ve 17 firmanın katılım sağladığı Siber Vatan Vizyon Buluşmaları gerçekleştirilmiştir.	-
BAKKA	Anadoludakiler - Safran Tanıtım Etkinliği	KAGM, Tarım ve Orman İl Müdürlüğü, Safranbolu TSO	Çok Taraflı	Safranbolu Safran Bitkisinin tanıtımı sağlanmıştır.	Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda gerçekleştirilen Anadoludakiler Projesi'nin tanıtım etkinlikleri kapsamında Safranbolu ilçesinde sosyal medya fenomenleri, gazete yazarları, turizm ile alakalı internet sitelerinin üst düzey yetkilileri ile sanal medya temsilcilerinin katılımları ile Safran ve Ürünleri Tanıtım Günü düzenlenmiştir.
BAKKA	Turistik Karaelmas Ekspresi	Zonguldak Valiliği, Zonguldak İl Özel İdaresi, Zonguldak TSO, ANKARAKA, KUZKA, TCDD, Kadın Kooperatifleri	Çok Taraflı	13-14 Haziran, 26-27 Eylül, 10-11 Ekim ve 14-15 Kasım tarihlerinde karşılıklı olarak 4 sefer gerçekleştirilmiş, toplam 823 yolcu katılım sağlamıştır.	İmzalanan protokolle Batı Karadeniz Bölgesinin doğal, kültürel, tarihi, endüstriyel ve jeolojik değerlerinin tanıtılması amacıyla Ankara-Çankırı-Karabük-Zonguldak hattında turistik tren seferleri başlatılmıştır. Ankara kalkışlı seferlerde bir gece tren konaklaması ve bir gece Zonguldak'ta otel konaklaması; Zonguldak kalkışlı seferlerde ise bir gece tren konaklaması gerçekleştirilmiştir. Seferler boyunca Zonguldak, Yenice, Safranbolu, Filyos, Çankırı ve Kalecik'in turistik destinasyonlarını ziyaret etmiş ve bölgenin doğal ve kültürel çeşitliliğine tanıklık etmişlerdir.
BEBKA	Kaynak Verimliliği ve Temiz Üretim Eğitimleri	TÜBİTAK, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü	Çok Taraflı	Eğitilere toplam 73 firma ve 127 kişi katılım sağlamıştır.	Sanayi İl Müdürlüğü ve TÜBİTAK MAM iş birliğinde OSB müdürlükleri aracılığıyla tekstil sektörü öncelikli olarak teorik ve uygulamalı eğitimler gerçekleştirilmiştir.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
BEBKA	Karanlık Gökyüzü Parkları/Gözlem Etkinliği	GMKA	İkili	Çanakkale YDO ile karanlık gökyüzü parkları ve etkinlik konusunda bilgi alışverişinde bulunulmuştur.	-
BEBKA	Karanlık Gökyüzü Gözlem Etkinliği	Bilecik Valiliği, TÜBİTAK, Yenipazar Belediyesi	Çok Taraflı	Harmankaya Kanyonu'nda Karanlık Gökyüzü Gözlem Etkinliği düzenlenmiştir.	-
BEBKA	UNESCO Şeyh Edebalı'nın Vefatının 700. Yıl Dönümü Etkinlikleri	Bilecik Valiliği ve Diğer İl Müdürlükleri	Çok Taraflı	Şeyh Edebalı'nın vefatının 700'üncü yılının, Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütünün (UNESCO) Anma ve Kutlama Yıl Dönümleri Programına alınması dolayısıyla yapılacak etkinlikler görüşülmüştür.	-
ÇKA	Ürün Uzayı Analizi Çalışması	KAGM, Mersin Üniversitesi, Trakya Kalkınma Ajansı	Çok Taraflı	Türkiye Ürün Uzayı Atlası Dijital Platformu oluşturulmuştur.	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda, Trakya Kalkınma Ajansı ve Çukurova Kalkınma Ajansı yürütücülüğünde, Mersin Üniversitesi tarafından illerin mevcut üretim becerileri ile üretebilecekleri katma değerli ve niş ürünlerin tespit edilmesine yönelik "Ürün Uzayı Analizi Çalışması" yürütülmüştür. Analiz çalışmalarının neticesinde ortaya çıkan sonuçların yayınlanacağı dijital bir platform oluşturulmuştur.
DAKA	TRB2 Bölgesi'nde Emek Yoğun Sektörlere İlişkin İş Birliği ve Koordinasyon Toplantıları	Ege Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği ve Özel Sektör	Çok Taraflı	Tekstil ve hazır giyim sektöründe sorunlar ve çözüm önerilerine ilişkin toplantılar gerçekleştirilmiştir.	Ege Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği ile görüşme yapılmıştır. Bölgede yatırım yapan mobilya, tekstil ve hazır giyim yatırımcıları ile birçok görüşme gerçekleştirilmiştir. Tekstil ve hazır giyim sektöründe sektörel sorun ve çözüm önerileri ele alınmıştır.
DAKA	İmalat Firmalarının İhracat Potansiyelinin Artırılmasına Yönelik Toplantılar	Van İlindeki Kamu Kurumları, STK'lar, Üniversite ve Özel Sektör	Çok Taraflı	Toplantıda görüşülen konular rapor haline getirilmiştir.	30 Aralık 2025 tarihinde Van'da düzenlenen "Van İli İmalat Sanayi Firmalarının İhracat Potansiyelinin Artırılmasına Yönelik Koordinasyon Toplantısı", ilgili kamu kurum ve kuruluşları, meslek kuruluşları, üniversite temsilcileri ve özel sektör paydaşlarından toplam 18 kişinin katılımıyla yapılmıştır. Toplantıda Van'ın dış ticaret verileri, sınır ticareti, gümrük ve lojistik altyapısı, demir yolu bağlantıları, havaalanı gümrüğü, üniversite-sanayi iş birliği, mentörlük ve danışmanlık mekanizmaları ile ihracata yönelik eğitim ve desteklerin etkinliği ele alınmıştır.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
DAKA	Soğuk Zincir Altyapısının Güçlendirilmesi	Muş Valiliği, Muş İl Özel İdaresi, Muş İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, Muş Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği, SÜTAŞ	Çok Taraflı	Süt Soğuk Zinciri aktif hale getirilmiştir.	25 Aralık 2025 tarihinde ilgili kurum ve kuruluşlar ve STK'lar ile gerçekleştirilen seminerin ardından soğuk zincir kapsamında süreç hızlandırılarak sahaya odaklı bir uygulama dönemine geçilmiştir. Bu kapsamda, pilot köylerde bilgilendirme toplantıları ve üretici organizasyonları yapılmış, süt soğuk zincir altyapısı ve merkezlerinin kurulum, test ve devreye alma süreçleri tamamlanmış, teknik altyapı büyük ölçüde işler hale getirilmiştir. Eş zamanlı olarak üreticilere yönelik eğitim ve bilinçlendirme faaliyetleri sürdürülmüş, saha koordinasyonu güçlendirilmiş ve görev dağılımları netleştirilmiştir. SÜTAŞ başta olmak üzere alıcı firmalarla yürütülen görüşmeler neticesinde pazar entegrasyonu sağlanmış ve süt alım süreci başlatılarak soğuk zincirin fiilen işletildiği aktif uygulama aşamasına geçilmiştir.
DAKA	TEKNOFEST 2025 Fuarı Hazırlık Çalışmaları	Innovan Girişimcilik Merkezi, T3 Vakfı	Çok Taraflı	20 öğrenci ve 6 projenin Teknofest'e katılımı sağlanmıştır.	10 Şubat 2025 tarihinde Innovan Girişimcilik Merkezi'nde gerçekleştirilen TEKNOFEST tanıtım toplantısına katılım sağlanmıştır. T3 Vakfı'nın Van İl Temsilcisi ile yüz yüze toplantı yapılmıştır. Diğer illerdeki temsilcilerle telefon görüşmeleri gerçekleştirilmiş olup ihtiyaç halinde ilgili projelere destek sağlanması konusunda mutabık kalınmıştır. Bölgeden 20 öğrenci ve 6 projenin TEKNOFEST'e katılımı sağlanmıştır.
DAKA	Manda Yetiştiriciliği Çalıştayı	Muş Alparslan Üniversitesi, Muş İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	Çok Taraflı	Çalıştay Raporu hazırlanmıştır.	27 Kasım 2025 tarihinde Muş Alparslan Üniversitesi ve Muş İl Tarım ve Orman Müdürlüğüyle iş birliği içerisinde Manda Yetiştiriciliği Çalıştayı gerçekleştirilmiştir. Toplantıya Diyarbakır, Bingöl ve Bitlis illerinden de katılım sağlanmıştır.
DAKA	Kaz Yetiştiriciliği Çalıştayı	Muş İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	İkili	Çalıştay raporu hazırlanmıştır.	28 Kasım 2025 tarihinde Muş İl Tarım ve Orman Müdürlüğü iş birliğiyle 3. Kaz Yetiştiriciliği Çalıştayı gerçekleştirilmiştir.
DAKA	Ulusal ve Uluslararası Fon Kaynakları Bilgilendirme Toplantısı	KOSGEB, Muş İl Milli Eğitim Müdürlüğü, TKDK	Çok Taraflı	Uygulamalı eğitim gerçekleştirilmiştir.	23 Aralık 2025 tarihinde kamu, STK ve özel sektöre yönelik olarak ulusal ve uluslararası fon kaynakları hakkında bilgilendirme toplantısı yapılmıştır. Aynı zamanda, proje döngüsü yönetimi ve mantıksal çerçeve yaklaşımı eğitimi de gerçekleştirilmiş olup programa yaklaşık 50 kişi katılım sağlamıştır.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
DAKA	Bitlis Nemrut Jeoparkı UNESCO'ya Hazırlık Çalışmaları ve Eylem Planının Hazırlanması	Bitlis Eren Üniversitesi, Bitlis Jeopark A.Ş.	Çok Taraflı	Jeopark Yönetim Planı hazırlanmış olup 13 adet jeosit tanıtım levhasının içerik çalışması tamamlanmıştır.	24 Aralık 2025 tarihinde Bitlis Jeopark A.Ş. ve Bitlis Eren Üniversitesi iş birliğiyle Jeopark Yönetim Planı ve 12 adet jeosit tanıtım levhasının içerik çalışması tamamlanmıştır.
DAKA	Akdamar Adası 3. Badem Çiçeği Festivali	Van Valiliği, Van Büyükşehir Belediyesi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Van Ticaret ve Sanayi Odası	Çok Taraflı	Festival gerçekleştirilmiştir.	19-20 Nisan 2025 tarihlerinde Van Gölü üzerindeki Akdamar Adası'nda düzenlenen 3. Van Akdamar Adası Badem Çiçeği Festivali kapsamında halk oyunları gösterileri, yerel sanatçıların sahne performansları, yöresel lezzet sunumları ve foto safari etkinlikleri düzenlenmiştir. Türkiye'nin farklı illerinden gelen yerli turistlerin yanı sıra İngiltere, Rusya ve İran gibi ülkelere gelen çok sayıda yabancı turist de dahil olmak üzere 30 bini aşkın katılımcı etkinlikte yer almıştır.
DAKA	12. Uluslararası İnci Kefali Göçü Kültür ve Sanat Festivali	Erciş Kaymakamlığı	İkili	Festival gerçekleştirilmiştir.	30 Mayıs–1 Haziran 2025 tarihlerinde Van'ın Erciş ilçesinde düzenlenen 12. Uluslararası İnci Kefali Göçü Kültür ve Sanat Festivali, Van Gölü'ne özgü inci kefalinin üreme dönemindeki göçünü tanıtmak ve bölgenin ekoturizm potansiyelini uluslararası düzeyde görünür kılmak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Festival kapsamında doğa gözlemleri, akademik paneller, kültürel etkinlikler ve sanat performansları düzenlenmiş; Türkiye'nin farklı illerinden ve yurt dışından gelen on binlerce ziyaretçi, Erciş Balık Bendi'nde bu eşsiz doğa olayına tanıklık etmiştir.
DAKA	Demoday'25 Etkinliği	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, İnnovan Girişimcilik Merkezi	Çok Taraflı	Etkinliğe toplam 380 kişi katılım sağlamıştır. Yenilikçi fikirler arasında başarılı olan 3 girişim seçilmiştir. Ön Kuluçka Programı'nı başarıyla tamamlayan takımlara katılım belgeleri takdim edilmiştir.	Söz konusu etkinlik sayesinde yenilikçi fikirlerin yatırımcılar ve iş dünyası ile buluşması sağlanmış, başarılı girişimler ödüllendirilmiş ve girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesine katkı sunulmuştur.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
DAKA	Yapay Zekânın Meslekler Üzerindeki Etkisi Programı	Bitlis Eren Üniversitesi, Kariyer.net ve Techcareer.net	Çok Taraflı	500 öğrenci ve gencin katılımıyla yapay zekâ çağına hazırlık konusunda farkındalık oluşturulmuş; teknoloji odaklı kariyer fırsatları, yeni nesil meslekler ve gerekli dijital beceri setleri hakkında kapsamlı bilgilendirme yapılmıştır.	Bitlis Eren Üniversitesi iş birliğiyle düzenlenen programda yapay zekâ teknolojilerinin iş gücü piyasasına etkileri ve gençlerin bu dönüşüme nasıl hazırlanması gerektiği uzman görüşleriyle ele alınmış, katılımcılara yeni nesil kariyer yolları hakkında rehberlik edilmiştir.
DAKA	Çocuk Girişimciliği Semineri	Van Denetimli Serbestlik Müdürlüğü	İkili	Düzenlenen seminere 30 çocuk katılım sağlamıştır.	Denetimli serbestlik altındaki çocukların sosyal hayata adaptasyonu ve girişimcilik vizyonu kazanması amacıyla temel iş kurma ve yaratıcılık eğitimi verilmiştir.
DAKA	Kadın Kooperatifleri ve Girişimci Kadınlara Yönelik Dijital Pazarlama ve E-ticaret Etkinliği	Van Ticaret ve Sanayi Odası	Çok Taraflı	Etkinliğe 50 kadın girişimci katılım sağlamıştır.	İş insanı Demet Sabancı'nın tecrübe paylaşımıyla yerel kadın kooperatiflerinin ürünlerini ulusal pazarlara açmaları için dijital dönüşüm yol haritası oluşturulmuştur.
DİKA	Mardin E-İhracat Çalıştayı	Ticaret Bakanlığı	İkili	Katılımcı firmaların e-ihracat desteklerinden yararlandırılması amacıyla çalışmalar başlatılmıştır.	Firmaların e-ihracat ve mikro ihracat gibi devlet destekleri hakkında bilgi sahibi olmaları sağlanmıştır.
DİKA	İhracat Süreçleri ve Devlet Destekleri Eğitim Programı	Ticaret Bakanlığı, Mardin TSO	Çok Taraflı	Katılımcılara Ticaret Bakanlığından 12 uzmanın katılımıyla ihracat destekleri hakkında bilgilendirme çalışmaları yapılmıştır.	-
DİKA	Kadın Girişimciliğinin Geliştirilmesi	Mardin TSO	İkili	Mardin TSO Kadın Girişimciler Kurulu Üyelerine Ajans ev sahipliğinde “Şirket Başarısında Müşteri Deneyiminin Rolü”, “Şirket Yönetimi Süreçlerinde Sorunlar ve Çözüm Yaklaşımları”, “Yenilikçi Dünyada Yenilikçi İş Modelleri Geliştirme” Eğitimleri verilmiştir.	-

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
DİKA	Gıda Sektöründe Yüksek Katma Değerli Ürün Geliştirme Çalışmaları	TÜBİTAK MAM	İkili	Mardin’de un sektöründen firma temsilcilerinin katılımı ile ürün geliştirme konusunda toplantı gerçekleştirilmiştir.	-
DİKA	Dış Ticaret	Şırnak Üniversitesi	İkili	Bölgedeki her il için toplamda ihrac edilebilir 35 sofistike ürün tespit edilmiş ve bu ürünlerin ihraç edilebileceği ülkeler belirlenmiştir.	-
DOĞAKA	İklim Değişikliğine Uyum ve Orman Yangınları ile Mücadele	Hatay Orman Bölge Müdürlüğü	İkili	Proje kapsamında Hatay ilinin orman yangınları ile mücadele kapasitesinin geliştirilmesi, orman yangınlarına müdahale planı hazırlanması sağlanmıştır.	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının İklim Değişikliğine Uyum Hibe Programı kapsamında "Orman Yangınlarına Karşı Hatay'ın İklim Değişikliğine Uyumunu Artırma" projesi başarılı bulunmuş ve imzalanmıştır. Proje 2025 yılı Ağustos ayında tamamlanmıştır.
DOĞAKA	İnşaat Yıkıntı Atıklarının Geri Kazanımı	Oyak Çimento	İkili	İnşaat yıkıntı atıklarının daha teknolojik yöntemlerle ayrıştırılmasına yönelik iş birliği çalışmaları gerçekleştirilmiştir.	Ajans tarafından kurulması planlanan ayrıştırma tesislerinde yapılan ön ayrıştırma işlemi sonucunda ortaya çıkan malzemenin kullanılmasına ilişkin detaylı teknik çalışmalar gerçekleştirilmiştir.
DOKA	Doğrudan Yabancı Yatırım Tanıtım Faaliyetleri	B.A.E Dubai ve Katar Doha Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi temsilcilikleri, B.A.E Dubai Başkonsolosluğu	Çok Taraflı	2025 yılı içinde bu kurumlar tarafından 6 adet firma Ajansa yönlendirilmiştir.	B.A.E, Katar Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi temsilcilikleri ve B.A.E Dubai Başkonsolosluğu, Katar Doha Büyükelçiliği ile turizm ağırlıklı olmak üzere TR90 Bölgesi'nin yatırım ortamı ve fırsatlarının bu ülkelerdeki Türkiye'ye yatırım yapma potansiyeli olan yabancı firmalara tanıtımı konusunda iş ağı geliştirme ve bu firmalarla Ajans YDO'larının eşleştirilip yatırım promosyonu faaliyeti yapılması için iş birliği gerçekleştirilmiştir.
DOKA	TR90 Dış Ticaret Potansiyelini Geliştirme	Dubai Ticaret ve Sanayi Odası çatısı altında faaliyet gösteren Dubai ve Kuzey Emirlikleri Türk İş Konseyi	İkili	Bölgenin Dubai'ye olan dış ticaretinin nasıl geliştirileceği, İş Konseyinin bu konuda sunacağı hizmetler hakkında çevrim içi ve yüz yüze toplantılar gerçekleştirilmiştir.	-

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
DOKA	Doğu Karadeniz Dış Ticaret Merkezi websitesi kurulumu ve eğitim çalışmaları	Giresun TSO, Ordu Müsiad, DTİM web sitesi kurulumu yapan yüklenici firma	Çok Taraflı	Sektör temsilcilerine yönelik dış ticaret ve hedef pazar analizleri gerçekleştirilmiş, ayçiçek ve aspir yağı ile sirke sektörlerine ilişkin raporlar hazırlanmış, Giresun TSO üyesi firmalara ve Ordu MÜSİAD üyelerine eğitimler verilmiş, DOKA DTİM merkezinin dijital altyapısının oluşturulmasına yönelik çalışmalar yürütülmüş ve DOKADEMİ etkinlikleri kapsamında ajans personelinin dış ticaret ve hedef pazar analizi konularındaki kapasitesi geliştirilmiştir.	-
DOKA	Mavi Ekonomi ve Turizm Odak Grup Toplantıları	Ordu Büyükşehir Belediyesi, Ordu Ticaret ve Sanayi Odası, Fatsa Deniz Bilimleri Fakültesi, Ordu Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Ordu Yat ve Deniz Spor Kulübü, Ordu Sualtı Spor Kulübü, İlgili STK ve sektör temsilcileri	Çok Taraflı	Ordu ilinde farklı alanlarda 2 adet turizm konsept plan çalışmasının yapılması, Ordu ve Giresun Turizm acentelerinin 2026 yılında 2 adet nitelikli uluslararası fuara katılım sağlanması, Ordu-Giresun turizm kimliği ve hediyelik eşya tasarımı çalışmalarının yapılması hususları görüşülmüştür.	-
DOKA	Kobi Profil Analizi Anket Çalışmaları	Ordu Ticaret ve Sanayi Odası, Ordu'da İmalat sektöründe faaliyet gösteren 30 firma	Çok Taraflı	Ordu'da ziyaret edilen firmalara; 30 adet Yeşil Dönüşüm Analizi, 30 adet Yalın Olgunluk Analizi, 30 adet Dijital Olgunluk Analizi ve 30 adet İhracat Olgunluk Analizi olmak üzere toplam 120 adet anket uygulanmıştır.	-

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
DOKA	B2B Etkinliği	TGA, THY, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ordu İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Çok Taraflı	TGA-THY- Kültür ve Turizm Müdürlüğü ve DOKA iş birliğiyle “Almanya-Ordu-Giresun B2B Etkinliği” gerçekleştirilmiştir.	Ordu ve Giresun illerinde Alman turizm acentelerine düzenlenen fam-trip organizasyonu ile iki ilin tanıtımı gerçekleştirilmiştir.
DOKA	Ordu Girişimcilik Yarışması	Ordu Valiliği, Ordu Ticaret ve Sanayi Odası	Çok Taraflı	Ordu Girişimcilik Yarışması (Hack@Ordu) düzenlenmiştir.	Gençlerin teknoloji, girişimcilik ve inovasyon alanlarında yenilikçi çözümler üretmeleri teşvik edilerek iş fikirleri geliştirilmiştir. 80 genç girişimci 20 takımın katıldığı yarışmada projelerin sunumu gerçekleştirilmiştir. Yarışma neticesinde 3 kazanan proje belirlenmiştir.
DOKA	Trendyol Dijital Usta Yarışması	Trendyol, TOBB, Habitat Derneği	Çok Taraflı	Program kapsamında Ordu'da yaşayan 18-30 yaş aralığındaki gençler, küçük ve orta büyüklükteki işletmeler (KOBİ'ler) arasından 15 kişi e-ticaret eğitimi almıştır. Eğitim sonrasında E-Ticaret Uzmanı olarak firmalarda 3 ay boyunca staj yaparak deneyim kazanmışlardır.	-
DOKA	BALMER Arıcılık Çalışmaları	Ordu Arıcılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü	İkili	30-31 Ekim 2025 tarihlerinde konu ile ilgili akademisyenler ve sektör temsilcilerinin katılımı ile gerçekleşen çalışmalarda sektörün geleceğine dair yol haritası hazırlanmıştır.	-
DOKA	İleri Girişimcilik Programı İl Proje Değerlendirme Kurulu Çalışmaları	KOSGEB Giresun ve Ordu İl Müdürlükleri	Çok Taraflı	Projeler incelenerek desteklenecek projeler belirlenmiştir.	-

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
DOKA	KOOP-DES Proje Değerlendirme Kurulu Çalışmaları	Giresun Ticaret İl Müdürlüğü, Giresun Ticaret ve Sanayi Odası, Giresun Tarım ve Orman İl Müdürlüğü	Çok Taraflı	Projeler incelenerek desteklenecek projeler belirlenmiştir.	-
DOKA	Rize Doğu Karadeniz Lojistik Merkezi	Rize Valiliği	İkili	Rize Doğu Karadeniz Lojistik Merkezi çalışmaları kapsamında paydaşlarla toplantılar yapılmış olup saha ziyaretleri gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, İlde bulunan lojistik, nakliyat, sanayi ve ticaret firmalarıyla anket çalışmaları yapılmıştır.	-
DOKA	Coğrafi İşaretli Ürünler Çalışma Komisyonu	Artvin Valiliği, Artvin Ticaret ve Sanayi Odası, Artvin Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü, Artvin Çoruh Üniv. TTO, Valilik planlama birimi, Artvin TSO, Arıcılık Uygulama ve Araştırma Birimi (ARTAMER), S.S. Taşlıca Köyü Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	Çok Taraflı	İldeki coğrafi işaret başvurularının mevcut durumu değerlendirilmiş, yeni başvuruların geliştirilmesine yönelik kurum ziyaretleri gerçekleştirilmiş ve Valilik Planlama Birimi ile mevcut durumu izlemeye yönelik değerlendirme şablonları oluşturulmuştur. Ayrıca, Artvin Cennet Hurması için coğrafi işaret başvurusu kapsamında Artvin TSO ile iş birliği görüşmeleri yürütülmüştür.	-
DOKA	Kooperatifçilik Alanında DOKA ve DOKAP Destekleri Bilgilendirmesi	Artvin Ticaret İl Müdürlüğü	İkili	Ticaret İl Müdürlüğünce düzenlenen “Ülkemizde Kooperatifçilik ve Kampüs Kooperatifçiliği” eğitiminde katılımcılara DOKA ve DOKAP tarafından kooperatiflere verilen desteklere ilişkin bilgilendirme yapılmıştır.	-

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
FKA	Mahalli İdarelere Bağlı Restoran Yöneticilerine yönelik kapasite geliştirme ve eğitim faaliyeti gerçekleştirilmesi	Malatya Büyükşehir Belediyesi, Battalgazi Belediyesi, Yeşilyurt Belediyesi	Çok taraflı	12-13 Kasım 2025 tarihleri arasında Malatya Büyükşehir Belediyesi, Battalgazi Belediyesi ve Yeşilyurt Belediyesine bağlı restoran yöneticilerinin katılımıyla “Restoran Yöneticiliği Eğitimi” düzenlenmiştir.	Eğitim kapsamında katılımcılara sektör odaklı bilgi ve deneyim aktarımı yapılmış, hizmet kalitesinin artırılması ve kurumsal kapasitenin geliştirilmesi hedeflenmiştir.
FKA	Bingöl’ün İhracat Kapasitesinin Arttırılması	TSO, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, KOSGEB, İŞGEM, Doğu Anadolu İhracatçılar Birliği	Çok Taraflı	İhracatın arttırılmasına yönelik eğitim ve danışmanlık faaliyetleri yürütülmüştür.	-
FKA	Bingöl İŞGEM	Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü KOSGEB İl Özel İdaresi Bingöl Belediyesi Ticaret ve Sanayi Odası	Çok Taraflı	Paydaşların katılımıyla değerlendirme ve istişare toplantıları ile işlik tahsis mülakatlarına katılım sağlanmıştır.	Ajans tarafından yürütülen ve AB fonlarıyla gerçekleştirilen Bingöl İŞGEM’in sürdürülebilirliği ve etkinliğinin arttırılmasına yönelik faaliyetler gerçekleştirilmektedir.
FKA	Organize Sanayi Bölgesi Tahsis Komisyonu	Bingöl OSB, STB İl Müdürlüğü, TSO, OSB Müteşebbis heyeti	Çok Taraflı	Arsa Tahsis Komisyonlarına katılım sağlanmıştır.	Parsel başvuru dosyalarının değerlendirilme süreçlerine katkı sağlanmıştır.
FKA	Organize Sanayi Bölgesi Tahsis Komisyonu	Malatya 1. Organize Sanayi Bölgesi	İkili	Tahsis başvurusu yapan 44 yatırım ile ilgili rapor düzenlenmiştir.	Malatya 1. OSB’ye yatırım için parsel başvurusunda bulunan firmaların, ön değerlendirmeleri yapılarak düzenlenen raporlar OSB Yönetimine sunulmaktadır.
FKA	E-İhracat Bilgilendirme Toplantısı	Malatya TSO	İkili	Katılımcıların ihracat konusunda eğitim seviyeleri ve farkındalıkları artırılmıştır.	Trendyol Mikro İhracat paneli üzerinden dünya pazarlarına girişimcilerin açılım yapması hedeflenmiştir.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
FKA	Koop-Des Programı Değerlendirme ve İzleme, Genç Kadın Girişimcilere Yönelik Eğitim ve Danışmanlık Faaliyetleri	Malatya Ticaret İl Müdürlüğü, Malatya İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, Malatya İl Sanayi ve Teknoloji Müdürlüğü, Malatya Aile Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü	Çok Taraflı	30 kadın kooperatifine hibe desteği sağlanmış; kooperatifçilik, e-ticaret, pazarlama ve kurumsal kapasite geliştirme alanlarında eğitim ve danışmanlık hizmetleri sunulmuştur.	Ortaklarının çoğunluğu kadınlardan oluşan ve kadın emeğini değerlendirme amacı güden kooperatiflere finansman desteği sağlanması amacı ile Ticaret Bakanlığı tarafından yürütülen programın diğer paydaşlar ile birlikte değerlendirme ve izleme süreçlerine ilişkin katkı sağlanmaktadır.
FKA	Elâzığ'ın İhracat Kapasitesinin Arttırılması	TSO, KOSGEB, Doğu Anadolu İhracatçıları Birliği, Elâzığ OSB, Teknova OSB	Çok Taraflı	İhracatın arttırılmasına yönelik eğitim ve danışmanlık faaliyetleri yürütülmüştür.	-
FKA	Elazığ Teknova OSB Parsel Başvuru Değerlendirmeleri	Elazığ Teknova OSB	İkili	Parsel başvurusunda bulunan firmaların, ön değerlendirme süreçleri online başvuru sistemi üzerinden değerlendirilmiştir.	-
GEKA	Muğla Sualtı Dalış Turizmi Çalıştay	Muğla Valiliği, Muğla Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Çok Taraflı	Toplam 90 katılımcının yer aldığı etkinlikte 5 sunum gerçekleştirilmiş olup, sürecin sonunda bir sonuç raporu hazırlanmıştır.	Sualtı dalış turizminin mevcut durumunun ortaya konması, bölgenin turizm potansiyelinin daha yukarılara taşınması, sualtı turizminin daha sürdürülebilir, daha güçlü ve daha geniş kitlelere hitap eden bir hale getirilmesi amacıyla çalıştay düzenlenmiştir.
GEKA	Multisports Etkinliği	Tarım ve Orman Bakanlığı 4. Bölge Müdürlüğü, Türkiye Triatlon Federasyonu, Aydın Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü	Çok Taraflı	17-18 Mayıs 2025 tarihlerinde yapılan müsabakalar kapsamında, 13 – 55 yaşları arasında farklı yaş gruplarında aquatlon (yüzme + koşu), kros duatlon (koşu + bisiklet) ve kros triatlon (yüzme + bisiklet + koşu) branşlarında iki gün süren yarışlar yapılmıştır. Müsabakalara bölgeden ve bölge dışından yaklaşık 400 yarışmacı katılmıştır.	-

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
GEKA	Dalış Turizmi Mevcut Durum Analizi	Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü, Güney Marmara Kalkınma Ajansı, İzmir Kalkınma Ajansı, Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı, Çukurova Kalkınma Ajansı, Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı	Çok Taraflı	Ülkemizin dalış turizminden aldığı payı artırmak ve bu alandaki darboğazları tespit etmek amacıyla sektör paydaşları ile görüşmeler yapılarak mevcut durum analizi çalışması hazırlanmıştır. Çalışma Bölgesel Kalkınma dergisinde yayımlanmıştır.	-
GEKA	Çalkarası Üzümünün Katma Değerli dönüşüm yol haritası	Pamukkale Teknokent A. Ş.	İkili	Denizli Çalkarası Üzümlü: Katma Değer ve Dönüşüm Yol Haritası Raporu hazırlanmıştır.	-
GEKA	Muğla Sağlık Turizmi Forumu	Muğla Valiliği, Muğla İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Çok Taraflı	120 sektör temsilcisinin katılımıyla forum gerçekleştirilmiştir.	-
GEKA	Topuklu Yaylası 2025 Yılı Karanlık Gökyüzü Etkinliği	Denizli Valiliği, Denizli Büyükşehir Belediyesi, Pamukkale Üniversitesi, Beyağaç Belediyesi	Çok Taraflı	Etkinliğe 2.000 kişi katılım sağlamıştır.	-
GEKA	Avrupa Kültür Rotaları çalışmaları	TGA, Aydın İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Turizm Profesyonelleri	Çok Taraflı	UN En iyi Turizm Köyü olması için Doğanbey Köyü'ne yönelik ortak proje yazımı gerçekleştirilmiştir.	-

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
GEKA	UNESCO Dünya Mirası çalışmaları	Didim Kaymakamlığı, Didim Ticaret Odası, Priene Kazı Başkanlığı	Çok Taraflı	Apollon Tapınağı ve Milet Antik Kenti'nin UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne adaylık süreçlerine yönelik hazırlık çalışmalarına destek sağlanmıştır.	-
GEKA	Denizli Traverten Jeoparkı çalışmaları	Jeopark Grubu, Jeoloji Mühendisleri Odası, Pamukkale Üniversitesi	Çok Taraflı	Denizli'nin UNESCO Küresel Jeoparkları arasına girmesi için çalışmalara destek verilmektedir.	-
GEKA	Dijital İş Gücü Eğitim Programı	Pamukkale Üniversitesi, Denizli İŞKUR, Pamukkale Teknokent	Çok Taraflı	Gençler ve kadınların dijital teknolojiler alanındaki yetkinliklerini geliştirmeye yönelik eğitim programları düzenlenmiş; mülakat teknikleri, CV hazırlama, proje geliştirme ve devlet destekleri konularında toplam 42 üniversite öğrencisine eğitim verilmiştir. Denizli İŞKUR ve Pamukkale Teknokent iş birliğiyle yürütülen faaliyetler sonucunda 2 kişinin istihdamı, 15 kişinin ise staj programlarına katılımı sağlanmıştır.	-
GEKA	"Üreten Kadınların E-ticaret Yolculuğu" Etkinliği	Denizli Büyükşehir Belediyesi Kent Konseyi, Pamukkale Üniversitesi, Trendyol	Çok Taraflı	Denizli Büyükşehir Belediyesi, Pamukkale Üniversitesi ve Trendyol ortaklığında kadın girişimcilerin dijital pazarlama ve e-ticaret alanındaki kapasitelerini geliştirmeye yönelik eğitim ve farkındalık programları düzenlenmiştir. Faaliyetler sonucunda yaklaşık 200 kadın girişimcilik, markalaşma, e-ticaret ve finansal okuryazarlık eğitimlerine katılmış, 175 kadın sertifika almaya hak kazanmış ve ilde kapsamlı bir e-ticaret destek mekanizmasının oluşturulmasına katkı sağlanmıştır.	-

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
GMKA	Offshore Wind Türkiye 2025 Konferansı	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Denizüstü Rüzgâr Enerji Derneği, Enerji Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği, Gemi İnşa Sanayiciler Birliği	Çok Taraflı	Konferansta, enerji ve denizcilik sektörlerinden uzmanların, kamu kurumlarının, yatırımcıların ve türbin üreticilerinin katılımıyla 13 oturum gerçekleştirilmiştir. “Kalkınma Ajansları ve Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Gelişimindeki Rolü” oturumunda GMKA ve diğer kalkınma ajanslarının faaliyetleri paylaşılmış, yenilenebilir enerji yatırımlarına yönelik bölgesel politika etkileri hakkında bilgi aktarılmıştır.	-
GMKA	Tanıtım Stratejilerinin Hayata Geçirilmesi	Türk Hava Yolları, Edremit Ticaret Odası ve TÛRSAB Bölge Temsilciliği	Çok Taraflı	Kuzey Avrupa pazarına yönelik FAM trip organizasyonu gerçekleştirilmiştir.	“Kuzey Ege’de Sağlıklı Yaşam Yurtdışı Tanıtım Stratejisi” kapsamında, İsveç ve Norveç’ten gelen turizm acentelerine yönelik olarak Türk Hava Yolları, Edremit Ticaret Odası ve TÛRSAB iş birliğinde bir tanıtım gezisi (fam trip) düzenlenmiştir. Programla bölgenin sağlıklı yaşam ve doğa turizmi potansiyeli yerinde tanıtılmış, uluslararası tur operatörlerinin ürün geliştirme süreçleri desteklenmiş ve yerel turizm paydaşlarıyla gerçekleştirilen B2B görüşmeler aracılığıyla yeni iş birliği ve ticari ilişki fırsatları oluşturulmuştur. Böylece Kuzey Ege’nin hedef pazarlardaki tanıtımına ve destinasyon konumlandırmasına katkı sağlanmıştır.
GMKA	Kadın Kooperatiflerinin Tek Çatı Altında Kurumsallaştırılması	Balıkesir Ticaret Odası	İkili	Balıkesir Ticaret Odası tarafından yürütülmekte olan "Kadın Kooperatifleri Birlikte Daha Güçlü" adlı Projenin izleme süreçlerinde başvuru sahibi ile faaliyetlerin yürütülmesi konusunda iş birliği gerçekleştirilmiştir.	-

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
GMKA	Ortak Tarım Politikası Ağı 26. Bölgesel İzleme ve Değerlendirme Komite Toplantısı	T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Tarım Reformu Genel Müdürlüğü	İkili	TR22 Bölgesi için hazırlanan Bölge Stratejilerinin geliştirilmesi çalışması yürütülmüştür.	Tarım Reformu Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen Ortak Tarım Politikası Ağı kapsamında gerçekleştirilen 26. Bölgesel İzleme ve Değerlendirme Komite Toplantısı, TR22 Bölgesi'ne yönelik bölgesel tarım stratejilerinin geliştirilmesi ve güncellenmesi amacıyla düzenlenmiştir. Toplantıda; bölgenin tarım ve kırsal kalkınma alanındaki mevcut durumu değerlendirilmiş, paydaş kurumların katkılarıyla ihtiyaçlar, öncelikler ve potansiyel müdahale alanları ele alınmıştır. Ajansın da aktif katkı sunduğu bu süreçte, Avrupa Birliği'nin Ortak Tarım Politikası ile uyumlu olacak şekilde TR22 Bölgesi için daha etkin, uygulanabilir ve sonuç odaklı strateji önerileri geliştirilmiştir.
GMKA	İklim Uyum Tarım Projesi	Balıkesir Sanayici İş İnsanları Derneği	İkili	Balıkesir Sanayici ve İş İnsanları Derneği tarafından yürütülen İklim Uyum Tarım Projesi kapsamında üreticilerin iklim değişikliğine uyum kapasitesini artırmaya yönelik eğitim ve farkındalık faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. Ajans, proje iştirakçisi olarak paydaşlara erişim, tanıtım ve yaygınlaştırma çalışmalarına destek sağlamıştır.	-
GMKA	Ulusal Dalış Rotalarının Tanıtılması "Derinlikleri Keşfet-Türkiye"	KAGM, İzmir Kalkınma Ajansı, Güney Ege Kalkınma Ajansı, Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı, Çukurova Kalkınma Ajansı ve Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı, Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı	Çok Taraflı	Dalış turizmine ilişkin ortak veri seti ve analiz çerçevesi oluşturulmuş, mevcut altyapı ve hizmet kapasitesi değerlendirilmiş, hedef pazarlar ve iyi uygulama örnekleri belirlenmiştir. Ayrıca, sektörün geliştirilmesine yönelik tanıtım, markalaşma ve politika önerileri geliştirilmiş; kurumlar arası koordinasyonu güçlendirecek iş birliği modeli ortaya konulmuştur.	-

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
GMKA	Interreg Next Akdeniz Havzası Programı	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	İkili	Proje değerlendirmede ikinci aşamaya geçmeye hak kazanmıştır.	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi koordinasyonunda yürütülen "MedYouth4Food" projesi kapsamında Ajans iştirakçi olarak yer almakta olup, üniversite-kamu-özel sektör iş birliğinin geliştirilmesine katkı sunulmaktadır.
İKA	Deprem Bölgesindeki İllerin sanayi altyapısının güçlendirilmesi	Asya Kalkınma Bankası	İkili	TRC1 Bölgesinin altyapı ihtiyaçlarının tespitine yönelik saha ziyaretleri gerçekleştirilmiş, bu kapsamda geliştirilen proje önerileri Bakanlığa iletilmiştir.	-
İSTKA	Küresel Girişimcilik Etkinliklerine Katılım Çağrısı	KAGM, ANKARAKA, İZKA, BEBKA ve BAKA	Çok Taraflı	Küresel girişimcilik etkinliklerinde Türkiye pavilyonları oluşturularak Türkiye girişimcilik ekosisteminin tanıtımı gerçekleştirilmiş, 100'ün üzerinde teknoloji girişimi ve ekosistem paydaşının etkinliklere katılımı desteklenmiştir.	İSTKA öncülüğünde ve kalkınma ajanslarının iş birliğiyle gerçekleştirilen çağrı kapsamında girişim ve paydaşlar için etkinliklerde ücretsiz stant ve/veya etkinlik giriş bileti, konaklama, etkinliğe hazırlama, tanıtım ve buluşturma, vize kolaylaştırıcılığı, uçak bileti indirimi gibi imkanlar sunulmuştur.
İSTKA	İstanbul ve Türkiye Girişimcilik Ekosisteminin Küresel Tanıtımı	Startup Genome	İkili	Startup Genome GSER Raporunda "Gelişmekte Olan Ekosistemler" endeksinde İstanbul 3'üncü sırada yer almıştır.	Startup Genome tarafından hazırlanan, küresel girişimcilik ekosistemlerinin sıralandığı endekse Türkiye ve İstanbul girişimcilik ekosistemine dair veri ve bilgi sağlanarak endekslerde Türkiye ve İstanbul'un daha üst sıralarda yer alması sağlanmıştır.
İSTKA	İstanbul ve Türkiye Girişimcilik Ekosisteminin Küresel Tanıtımı	Startup Blink	İkili	Girişimcilik ekosistemlerinin sıralandığı ana endekste, İstanbul 2020-2025 arasında küresel sıralamada 80. sıradan 50. sıraya çıkarak en hızlı yükselen ekosistemlerden birisi olmuştur.	Startup Blink tarafından hazırlanan, küresel girişimcilik ekosistemlerinin sıralandığı endekse Türkiye ve İstanbul girişimcilik ekosistemine dair veri ve bilgi sağlanarak endekslerde Türkiye ve İstanbul'un daha üst sıralarda yer alması sağlanmıştır.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
İZKA	Accelerate İzmir Uluslararası Büyüme Odaklı Hızlandırma Programı	İzmir Teknoloji Geliştirme Bölgesi A.Ş. (Teknopark İzmir)	İkili	Accelerate İzmir Uluslararası Büyüme Odaklı Hızlandırma Programı 4. Dönemi ortaklaşa yürütülmüştür.	Beş yıl süreyle geçerli olacak protokol kapsamında taraflar “Etkinlik ve Program Organizasyonları”, “Araştırma, Analiz ve Strateji Geliştirme Çalışmaları”, “Start in İzmir Platformu” ve “Uluslararası Fon ve Hibe Programlarına Başvurular” başlıkları altından tanımlanan konularda iş birliği yapmaktadır. Ajansın haklarına sahip olduğu GreenTech İzmir ve BlueTech İzmir hızlandırma programları, bünyesinde uluslararasılaşma faaliyetlerini de içeren Accelerate İzmir markası altında birleştirilmiştir. Ayrıca taraflar Start in İzmir Platformunun bilinirliğinin ve yaygınlığının artırılması, İzmir yenilik ve girişimcilik ekosistemine yönelik araştırma ve analizlerin hazırlanması gibi konularda birbirlerinin çalışmalarına destek olmaktadır.
İZKA	Bornova Sıfır Atık Projesi	Bornova Kaymakamlığı, Bornova İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, Egeçev, Habitat Geri Dönüşüm ve Tetra Pak Türkiye	Çok Taraflı	Bornova Sıfır Atık Projesi kapsamında üç pilot okulda dijital atık izleme sistemleri ve atık toplama noktaları kurulmuş, altı farklı atık türünde toplam 12 tonun üzerinde atık geri kazanılmıştır. Toplanan atıklar karşılığında öğrencilere para puan desteği sağlanırken, atıkların ekonomik değeri okul aile birliklerine aktarılmış; böylece geri dönüşüm bilincinin artırılması ve döngüsel ekonominin desteklenmesine katkı sunulmuştur.	-
İZKA	Doktora Burs Programı	TÜBİTAK	İkili	Programın başlangıcından bu yana toplam 4 bursiyer desteklenmiştir. Bu öğrencilerden 3’ü doktora eğitimlerini tamamlayarak mezun olmuştur.	TÜBİTAK Bilim İnsanı Destekleme Programları Başkanlığı (BİDEB) ile yapılan iş birliği protokolüyle, 2211-C Yurtiçi Öncelikli Alanlar Doktora Burs Programı kapsamında İzmir bölgesine yönelik endüstriyel simbiyoz tezleri desteklenmektedir.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
İZKA	Bütünleşik Kıyı Yönetimi Planlaması ve Denizel Alan Planlama Çalışmaları	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü	İkili	İzmir'in mavi büyüme önceliği doğrultusunda bütünleşik kıyı yönetimi ve denizel alan planlaması çalışmaları odağında ortak projeler geliştirilmesine, bölgede planlama kapasitesinin güçlendirilmesine yönelik çalışmalar gerçekleştirilmiştir.	-
KARACADAĞ	Diyarbakır Kral Yolu Yürüyüş Rotaları	Diyarbakır Valiliği, GAP BKİ, Türkiye Turizm Geliştirme ve Tanıtım Ajansı (TGA), TÜRSAB, THY	Çok Taraflı	351 km uzunluğunda olan Diyarbakır Kral Yolu Yürüyüş Rotaları oluşturularak, lansman ve tanıtım gezisi gerçekleştirilmiştir.	Diyarbakır Valiliği, Karacadağ Kalkınma Ajansı ve GAP BKİ iş birliğiyle yürütülen proje kapsamında, tarihî ve kültürel değerleri öne çıkaran 32 yürüyüş rotası belirlenmiş; rotalara ilişkin haritalar, raporlar, tanıtım materyalleri ve GPS verileri hazırlanarak dijital platformlarda erişime açılmıştır. Ayrıca, 351 km'lik güzergâha yönelik işaretleme ve tabelalandırma altyapısı oluşturulmuş, rotaların turizme kazandırılması amacıyla ulusal turizm paydaşlarının katılımıyla tanıtım ve lansman etkinlikleri gerçekleştirilmiştir.
KARACADAĞ	Yerelden Evrensele Aşk Ezgileri Konseri	Dicle Üniversitesi, GAP BKİ, Diyarbakır İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Çok Taraflı	Tarihi yerlerde etkinlikler düzenlemesi başlığı ile Dicle Üniversitesi, Karacadağ Kalkınma Ajansı, GAP BKİ ile iş birliği içerisinde Diyarbakır Zerzevan Kalesinde 13 Haziran 2025 tarihinde Kültür ve Turizm Bakanlığı Mersin Devlet Opera ve Balesi tarafından "Yerelden Evrensele Aşk Ezgileri Konseri" düzenlenmiştir.	-
KARACADAĞ	Turizm	Diyarbakır Valiliği, Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası, TURSAB Diyarbakır Temsilciliği	Çok Taraflı	Bölgede düzenlenecek yeni uçuşlar açısından iş birlikleri geliştirilmiştir.	Diyarbakır Valiliği, Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası, TURSAB Diyarbakır Temsilciliği ile iş birliği halinde; bölgede düzenlenecek yeni uçuşlar açısından iş birlikleri geliştirmek üzere dünyanın farklı ülkelerinde bulunan havayolu şirketlerinin yöneticileri 8-10 Mayıs 2025 tarihlerinde misafir edilmiş, tanıtım turları düzenlenmiştir.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
KARACADAĞ	Turizm	Diyarbakır Valiliği, DTSO, TURSAB Diyarbakır Temsilciliği ve TCDD	Çok Taraflı	Turistik Diyarbakır Ekspresini deneyimlemesi ve tanıtımı için 61 kişilik bir ekibe tanıtım etkinliği düzenlenmiştir.	Tren turizminin bölgede gelişmesi ve tanıtılması amacıyla Diyarbakır Valiliği, DTSO, TURSAB Diyarbakır Temsilciliği ve TCDD ile iş birliği halinde; Turistik Diyarbakır Ekspresini deneyimlemek için getirilen fenomenler, basın mensuplarından oluşan 45 kişilik bir ekip 12-13 Nisan 2025 tarihlerinde Diyarbakır'da ağırlanmış ve tanıtım etkinliği düzenlenmiştir. Ayrıca, 26 Nisan 2025 tarihinde Turistik Diyarbakır Ekspresini deneyimlemek için getirilen fenomenler, basın mensuplarından oluşan 16 kişilik bir ekip misafir edilmiştir.
KARACADAĞ	Yeşil Dönüşüm Liderlik Eğitimi Programı	Şanlıurfa Ticaret ve Sanayi Odası (ŞUTSO), Şanlıurfa Teknokent	Çok Taraflı	ŞUTSO ev sahipliğinde gerçekleştirilen eğitim programı kapsamında katılımcılara kurumsal karbon ayak izi hesaplama, raporlama ve doğrulama süreçlerine yönelik teknik eğitimler verilmiş, programı başarıyla tamamlayan 11 katılımcı sertifika almaya hak kazanmıştır.	-
KARACADAĞ	Diyarbakır Bilim Merkezi Projesi Hazırlıkları	TÜBİTAK	İkili	Planlanan bilim merkezi yatırımına ilişkin yer seçimi, tasarım, proje geliştirme ve yönetim modeline yönelik hazırlık çalışmaları gerçekleştirilmiş; yatırımın kuruluş süreçlerine ilişkin koordinasyon ve takip faaliyetleri yürütülmüştür.	-
KARACADAĞ	Diyarbakır Doğa Tarihi Müzesi Kurulması Fizibilite Araştırması Hazırlanması	Kültür Turizm İl Müdürlüğü, İl Milli Eğitim Müdürlüğü, MTA Bölge Müdürlüğü	Çok Taraflı	Kültür Turizm Müdürlüğü, İl Milli Eğitim Müdürlüğü, MTA Bölge Müdürlüğü ile yer seçim çalışmalarına başlanmıştır. Yer tespit çalışması akabinde uygulamaya yönelik proje çalışmaları yapılacaktır.	-

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
KARACADAĞ	İstihdam Garantili Eğitim Programı	Müşteri Hizmetleri ve Çağrı Merkezi Firması	İkili	Ajans ile Müşteri Hizmetleri ve Çağrı Merkezi arasında imzalanan protokol kapsamında yürütülen istihdam garantili eğitim programı sonucunda, 2025 yılı Haziran ayı itibarıyla 330'u kadın olmak üzere toplam 540 kişiye ilave istihdam sağlanmıştır. Programın devamı niteliğinde gerçekleştirilen yeni eğitimlerle bir sonraki dönem için en az 200 kişilik ek istihdam taahhüdü alınmıştır.	-
KARACADAĞ	Bilgi Teknolojileri, Bilişim, Yazılım ve Programlama Eğitimleri	Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu	İkili	Ajans ve BTK iş birliğiyle yürütülen İleri Düzey Programlama ve Full Stack Web Geliştirme Atölyesi kapsamında gençlerin yazılım, web geliştirme ve e-ticaret alanlarındaki teknik yetkinlikleri artırılmıştır.	Bölgede bilgi teknolojileri ve bilişim sektöründeki nitelikli iş gücü eksikliğini azaltmak amacıyla, gençlere geleceğin yetkinliklerinin kazandırılması; yazılım sektörü için insan kaynağı yetiştirilmesi, programlama, yazılım, oyun tasarımı gibi alanlarda gençlerin beceri ve yetkinliklerinin artırılması ve yeni nesil yazılım ekosisteminin oluşturulması amaçlanmaktadır.
KARACADAĞ	Çocuklara Yönelik Hizmet Veren Kurum/Merkezlere Yönelik Kapasite Artırıcı Eğitim Faaliyetleri	Diyarbakır İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Şanlıurfa İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Dicle Üniversitesi, STK'lar	Çok Taraflı	Ajansın Diyarbakır ve Şanlıurfa İl Milli Eğitim Müdürlükleri, Dicle Üniversitesi Çocuk Üniversitesi ve diğer paydaşlarla yürüttüğü iş birliği kapsamında; erken çocukluk ve kapsayıcı eğitim alanlarında toplam 1.720 öğretmen ve 620 öğrenciye yönelik eğitim ve atölye programları gerçekleştirilmiştir. Program sonucunda kırsalda eğitim kalitesini artırmak amacıyla bölgedeki eğitici sayısı 4'ten 50'nin üzerine çıkarılmış, köy okullarında görev yapan öğretmenlerin kapsayıcı eğitim kapasitesi güçlendirilmiştir.	-

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
KUDAKA	Best Tourism Villages by UNWTO Programı İlçe Başvurusu (Kemaliye)	Erzincan İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Kemaliye Belediyesi	Çok Taraflı	Kemaliye ilçesinin "Best Tourism Villages by UNWTO Programı"na başvuru belgeleri Erzincan YDO tarafından hazırlanarak ilgili mercilere sunulmuştur.	-
KUZKA	Karavan Sektörü Hedef 2035 Eylem Planı Çalıştayı	Karavan İmalat ve Tedarikçileri Derneği (KAİTED)	İkili	Karavan Sektörü Hedef 2035 Eylem Planı hazırlanmıştır.	Türkiye Karavan ekosisteminin büyümesine katkı sağlamak üzere planlanan bu faaliyet KAİTED iş birliğinde ve çok geniş katılım ile Ankara'da gerçekleştirilmiştir.
KUZKA	Balık Unu- Balık Yağı Çalışma Grubu	Sinop Üniversitesi	İkili	Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı ve Sinop Üniversitesi iş birliğinde 19 Kasım 2025'te düzenlenen "Balık Yağı Rafinasyonu: Teknoloji ve Pazar Potansiyeli Çalıştayı"nda, sektörün teknolojik dönüşümü ve yatırım olanakları stratejik bir çerçevede ele alınmıştır.	Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı bünyesinde 2024 yılının ilk çeyreğinde faaliyete geçen "Balık Unu – Balık Yağı" Çalışma Grubu, Türkiye'nin insan tüketimine yönelik balık yağı rafinasyonu yetkinliğini artırmak ve bu alandaki dışa bağımlılığı yerli üretimle ikame etmek amacıyla stratejik bir süreç yürütmektedir.
KUZKA	Karadeniz Masası Faaliyetleri	TBMM, Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü, Tarım ve Orman Bakanlığı – Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü Sinop Üniversitesi BAKKA, MARKA, DOKA, FKA, GEKA, İSTKA, İZKA, OKA, TRAKYAKA	Çok Taraflı	2024 yılında ilki düzenlenen Karadeniz Masası Su Ürünleri Sektörü Değerlendirme Çalıştayı'na ait sonuç raporu, Kalkınma Kütüphanesinde yayınlanmıştır.	2022 yılında istişarelerine başlanan "Karadeniz Masası" çalışmaları kapsamında; TRAKYAKA, İSTKA, MARKA, BAKKA, OKA ve DOKA kalkınma ajanslarının katılımıyla su ürünleri sektöründe havza bazlı ortak politikaların oluşturulması, uygulanması ve geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
KUZKA	E-Ticaret ve E-İhracat	Sinop Ticaret ve Sanayi Odası, Trendyol	Çok Taraflı	Kadın girişimciler başta olmak üzere yerel girişimcilere yönelik düzenlenen “E-Ticaret ve E-İhracat Buluşmaları: Trendyol ile Küresel Pazara Yolculuk” etkinliği gerçekleştirilmiştir.	Söz konusu etkinlikte, e-ticaret ve e-ihracat alanına yönelen yerel üretici ve girişimcilere; e-ihracat vizyonu, Türkiye’nin bu alandaki rekabet avantajları, ihracat süreçlerinin işleyişi ve sistemin satıcılara sunduğu kolaylıklar hakkında kapsamlı bilgilendirme yapılmıştır.
MARKA	Kadınlara Yönelik E-Ticaret Eğitimi	Sakarya Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü	İkili	16 kadın kursiyere eğitim verilmiştir.	-
MARKA	Girişimcilik Kampı	Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi (BAİBÜ), Bolu Orman Bölge Müdürlüğü, TOBB Bolu Kadın Girişimciler Kurulu	Çok Taraflı	30 Girişimci kampa katılmıştır. Kamp sonucunda 10 girişim fikri ortaya çıkmış ve bunların arasından yarışma ile ilk üç girişime mentörlük verilmiştir.	-
MARKA	Bolu TEKMER Kurulması	BAİBÜ	İkili	Bolu'da TEKMER kurulması için ön çalışmalar ve incelemeler yapılmıştır.	-
MARKA	Yerel Kalkınma Sempozyumu (YEKAS 2025)	BAİBÜ, Bolu Valiliği	Çok Taraflı	"YEKAS 2025 Sempozyumu" gerçekleştirilmiştir. Sempozyumun sanayi oturumuna başkanlık yapılmıştır.	"YEKAS 2025 Sempozyumu" çalışmaları kapsamında paydaş kurumlarla görüşmeler yapılmış ve sempozyumun planlamasında aktif rol oynanmıştır.
MARKA	Uygulamalı Muhasebecilik Eğitimi	BAİBÜ, Bolu SMMMO	Çok Taraflı	27 Nisan – 17 Mayıs 2025 tarihleri arasında "Uygulamalı Muhasebecilik Eğitimi" programı gerçekleştirilmiştir.	40’ı kadın olmak üzere toplam 55 öğrencinin katıldığı programda, alanında uzman ve aktif çalışan mali müşavirler tarafından 72 saatlik eğitim verilmiştir.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
MARKA	Bolu Girişimcilik Pazarı Demo Day Etkinliği	BAİBÜ	İkili	Doğu Marmara Kalkınma Ajansı ve Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi iş birliğinde 12 Aralık 2025 tarihinde "Bolu Girişimcilik Pazarı Demo Day Etkinliği" gerçekleştirilmiştir.	10 Girişimin yarıştığı etkinlikte 3 proje fikri başarılı olarak mentörlük almaya hak kazanmıştır.
MARKA	Campusfest Etkinliği	BAİBU	İkili	Ecole 42 Yazılım Okulları hakkında katılımcılar bilgilendirilmiştir.	BAİBÜ Google Geliştiriciler Topluluğunun düzenlediği "Campusfest Etkinliği"nde konuşmacı olarak "Ecole 42 Yazılım Okulları" hakkında katılımcılara bilgi verilmiştir.
MARKA	TEKNOFEST 2025	Kamu Kurumları, Üniversiteler	Çok Taraflı	TEKNOFEST 2025'te değerlendirme kurulu üyesi olarak görev alınmıştır.	-
MARKA	Tarımda Kadın Eli Projesi Kadın Girişimciliği Eğitimi	Düzce Ticaret ve Sanayi Odası, Düzce İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	Çok Taraflı	Finansal yönetim, yatırım analizi, sosyal medya ve e-ticaret, satış ve pazarlama, uluslararası markalaşma ile müşteri ilişkileri konularında eğitim programları düzenlenmiş; söz konusu faaliyetlere toplam 261 kişi katılım sağlamıştır.	-
MARKA	Iceberg Demoday Etkinliği	Düzce Teknopark	İkili	10 eğitim ve 100'ün üzerinde mentorluk desteği sağlanmış, 20 yenilikçi girişim yatırımcılarla buluşturulmuştur. Program kapsamında 50'den fazla yatırımcı ve 100'den fazla ekosistem paydaşının katılımıyla 70'in üzerinde birebir yatırımcı görüşmesi gerçekleştirilmiş ve girişimlere toplam 100,9 milyon TL yatırım sağlanmıştır.	Girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi çalışmaları kapsamında Doğu Marmara Kalkınma Ajansı (MARKA) ve Düzce TEKNOFEST iş birliğinde bölgemizdeki yenilikçi girişimcilerin yatırımcılarla buluşmasını sağlayacak önemli bir platform niteliği taşıyan "Iceberg Demoday Etkinliği" düzenlenmiştir. Etkinlik ile teknoloji tabanlı girişimlerin görünürlüklerinin artırılması, yatırım alma potansiyellerinin güçlendirilmesi ve bölge ekonomisine doğrudan katkı sunulması hedeflenmiştir.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
MARKA	Mesleki ve Teknik Eğitim	Gebze Ticaret Odası	İkili	Öğrencilere yönelik staj ve beceri geliştirme imkânları artırılmış, sektör ihtiyaçlarıyla uyumlu 50'nin üzerinde uygulamalı eğitim programı gerçekleştirilmiş ve mezunların istihdam edilebilirliklerinin güçlendirilmesine katkı sağlanmıştır.	Gebze Ticaret Odası ile yapılan "Mesleki ve Teknik Eğitim İş Birliği Protokolü" kapsamında eğitim kurumları ile sanayi ve iş dünyası arasında güçlü bir bağ kurularak öğrencilerin mesleki becerilerini gerçek iş ortamında geliştirmeleri hedeflenmiştir. Protokol kapsamında uygulamalı eğitim programları, staj ve mentorluk fırsatları sağlanarak eğitim ile sektör arasındaki uyum güçlendirilmiştir.
MARKA	Girişimcilik ve Teknogirişim Hızlandırma Programları	GOSB Teknopark	İkili	Girişimcilere eğitim ve mentorluk desteği sağlanmış, teknogirişim projeleri hızlandırma programlarına dâhil edilmiş ve yatırımcı-girişimci eşleşmeleri gerçekleştirilmiştir	Girişimcilik ve Teknogirişim Hızlandırma Programları İş Birliği Protokolü, bölgedeki yenilikçi girişimciliği ve teknogirişimleri destekleyerek ekonomik büyümeyi hızlandırmayı hedeflemiştir. Program kapsamında girişimcilere eğitim, mentorluk ve yatırımcıyla eşleşme fırsatları sağlanarak iş fikirlerinin ticarileşmesi ve Ar-Ge kapasitelerinin artırılması amaçlanmıştır. Böylece bölgesel kalkınma hedefleri doğrultusunda istihdamın ve katma değerın yükselmesi, yenilikçi çözümlerin hayata geçirilmesi hedeflenmiştir. Bu protokol, bölge planındaki “yenilikçi ve rekabetçi bir ekonomik yapının oluşturulması” hedefine doğrudan katkı sunmuştur.
MEVKA	Karaman Elması Coğrafi İşaret Başvurusu	Karaman Ticaret Borsası, Karaman Elma Üreticileri Birliği	Çok Taraflı	Karaman Elması Coğrafi İşaret Başvuru Dokümanı hazırlanmıştır.	Karaman Ticaret Borsası ile yıl boyunca farklı tarihlerde bir araya gelinerek Karaman Elması için yapılan coğrafi işaret başvuru dokümanı üzerinde çalışmalar ve iyileştirmeler yapılarak yeniden sunulmuştur.
MEVKA	Prototipleme, Test ve Ölçüm	Konya Ticaret Odası Akıllı Teknolojiler Merkezi	İkili	5 projeye prototip desteği verilmiştir.	Konya ve Karaman illerinde teknoloji alanında potansiyel girişimcilerin proje geliştirme ve yönetme becerilerinin artırılarak başarılı bir girişimcide bulunması gereken yetkinlikleri kazanmalarına destek olmak amaçlanmıştır. Bu kapsamda 5 projeye prototip desteği sağlanmıştır.
MEVKA	TR52 Bölgesindeki İşletmelerin Enerji Etütlerinin Hazırlanmasına Yönelik Faaliyetler	Konya Sanayi Odası	İkili	15 firmaya enerji etüdü danışmanlığı hizmeti verilmiştir.	Konya Sanayi Odası ile gerçekleştirilen iş birliği kapsamında bölgedeki firmaların enerji etütleri yapılmıştır.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
MEVKA	Dijitalleşme, İhracat, Prototipleme, Test, Ölçüm ve Enstrümantasyon ve Yalın Üretim	Konya Ticaret Odası	İkili	1 dijitalleşme, 24 ihracat koçluğu, 1 prototipleme, 10 yalın üretim danışmanlığı hizmeti verilmiştir.	Konya Ticaret Odası ile gerçekleştirilen iş birliği kapsamında dijitalleşme, ihracat koçluğu, yalın üretim gibi alanlarda firmalara destek verilmiştir.
MEVKA	Raylı Sistemler Sektörü YKH Bilgilendirme Toplantısı	BEBKA, OKA, ORAN	Çok Taraflı	1 adet toplantı yapılmıştır.	BEBKA koordinasyonunda düzenlenen Ajansın da iş birliği kuruluşu olarak yer aldığı Yerel Kalkınma Hamlesi Teşvik Programı Raylı Sistemler Sektörü Bilgilendirme Toplantısına katılım sağlanmıştır.
MEVKA	19. Teşanj Uluslararası Ticaret Fuarı	Konya Büyükşehir Belediyesi	İkili	24-27 Eylül 2025 tarihleri arasında Konya Büyükşehir Belediyesi iş birliği ile 19. Teşanj Uluslararası Ticaret Fuarı'na stantlı katılım sağlanmıştır.	-
OKA	Atık Değerlendirme, Endüstriyel Simbiyoz, Mama Üretim Tesisi Tecrübe Paylaşımı Toplantısı	Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı (BAKA)	İkili	Atık değerlendirme ve endüstriyel simbiyoz alanlarında tecrübe paylaşımı gerçekleştirilmiş; mezbaha ve yemek atıklarının katma değerli ürünlere dönüştürülmesine yönelik proje uygulamaları, üretim süreçleri ve fizibilite çalışmaları hakkında bilgi alışverişinde bulunulmuştur. Böylece döngüsel ekonomi yaklaşımına yönelik kurumsal kapasitenin geliştirilmesine ve yeni yatırım fikirlerinin olgunlaştırılmasına katkı sağlanmıştır.	-

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
OKA	Batarya Konusunda Olası İş Birlikleri	ASPIİLSAN, Valilik, Samsun Büyükşehir Belediye Başkanlığı, SAMULAŞ, SAMPA, Samsun Yurt Savunma	Çok Taraflı	ASPIİLSAN'ın yatırım vizyonu ile Samsun'da hayata geçirilebilecek yatırım fırsatları değerlendirilmiş; raylı sistem araçlarının batarya bakım ve onarım süreçlerinin yerli imkânlarla gerçekleştirilmesine yönelik teknik incelemeler yapılmış ve olası iş birliği alanları belirlenmiştir.	-
OKA	CNC Torna Operatörlüğü Eğitimi	Poelsan	İkili	“Kadın İstihdamının ve Girişimciliğinin Artırılması İş Birliği Protokolü” doğrultusunda Poelsan firmasıyla gerçekleştirilen alt protokol kapsamında 10 kadına yönelik CNC torna operatörlüğü eğitimi, 23-26 Haziran 2025 tarihlerinde POELSAN A.Ş. tesislerinde gerçekleştirilmiştir. Program kapsamında, 10 kadına CNC takım tezgahlarının kullanımı, programlama ve komut verme, çevrim işlemleri ile ilgili konularda eğitim verilmiş, 10 kadının istihdamı sağlanmıştır.	-
OKA	Creathon Sosyal Girişimcilik Atölyesi	Samsun Üniversitesi	İkili	Samsun Üniversitesi ev sahipliğinde, Samsun Üniversitesi İnovasyon Merkezi ve SAMÜ TTO iş birliğiyle düzenlenen sosyal girişimcilik ile ilgili atölye çalışmasına yönelik içerik hazırlığı tamamlanmıştır. Organizasyon gerçekleştirilmiştir.	

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
OKA	Çorum Sanayiinde Kadın Eli- Kaynak Operatörlüğü	Başermak Makine (Lemoulinfort / Robinson Co.), Çorum OSB Müdürlüğü, TOBB Çorum Kadın Girişimciler Kurulu, Hitit Üniversitesi	Çok Taraflı	Gaz altı (MIG/MAG), TIG ve lazer kaynağı alanlarında teorik ve uygulamalı eğitim programı gerçekleştirilmiş; programı başarıyla tamamlayan 9 kadın katılımcının sanayi sektöründe istihdam edilmesi sağlanmıştır. Ayrıca kurumlar arası iş birliği mekanizması güçlendirilerek nitelikli iş gücü yetiştirilmesine ve kadın istihdamının artırılmasına katkı sunulmuştur.	-
OKA	Çorum İli Yaşlılık Çalıştay	Çorum Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü	İkili	Yaşlılık ve gümüş ekonomi alanlarında bilgi ve deneyim paylaşımı gerçekleştirilmiş; bölgesel analizler, sosyal kalkınma çalışmaları ve huzurevi yatırımlarına yönelik ön fizibilite bulguları ilgili paydaşlarla paylaşılmıştır.	-
OKA	Dış Ticaret Alanında Stajyer Kabulü	MSC (Mediterranean Shipping Company), İstiklal MTAL	Çok Taraflı	Dünyanın en büyük deniz taşımacılık şirketi MSC'nin Samsun şubesinin İstiklal MTAL'den stajyer kabul edebileceği bilgisi üzerine okul ile şirket buluşturulmuştur.	-
OKA	Dış Ticaret Elçileri- Özel Sektör Eşleştirme Toplantıları	Tekyıldız Kereste, Hitit Üniversitesi	Çok Taraflı	Tek Yıldız Kereste firması yetkilisi ve dış ticaret elçileri programına katılan öğrencilerle çevrimiçi toplantı düzenlenmiştir	-
OKA	Dijital Muhasebe Uygulamaları Eğitimi	Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi (TOGÜ), Tokat Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası (SMMMO)	Çok Taraflı	15 katılımcının yer aldığı program sonucunda 6 kadın doğrudan istihdam edilmiştir.	-

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
OKA	Endüstriyel Robot Operatörlüğü Eğitimi	OMÜ Yeşilyurt MYO	İkili	Düzenlenen eğitime 25 kadın öğrenci ve mezun katılım sağlamıştır.	-
OKA	Girişimcilik ve Yapay Zekâ	Hitit Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Emre Savaş Yazılım	Çok Taraflı	İİBF konferans salonunda gerçekleştirilen Girişimcilik ve Yapay Zeka etkinliğine katılım sağlanarak açılış konuşması icra edilmiştir.	-
OKA	İş Geliştirme Desteği Kurul Üyeliği	KOSGEB	İkili	KOSGEB'in iş geliştirme destek programı jüri üyeliği icra edilmiştir.	-
OKA	Kadın İstihdamı	Bafra Ticaret ve Sanayi Odası, Bafra Organize Sanayi Bölgesi ve Bafra Sera Organize Sanayi Bölgesi	Çok Taraflı	Bafra Ticaret ve Sanayi Odası, Bafra Organize Sanayi Bölgesi ve Bafra Sera Organize Sanayi Bölgesi ile kadın istihdamına yönelik protokol imzalanmıştır. Eğitim talepleri toplanmaktadır.	-
OKA	Kadın İstihdamı	OMU ve Samsun Merkez OSB Müdürlüğü	Çok Taraflı	Kadın İstihdamı teması kapsamında OMÜ Yeşilyurt MYO üzerinden verilebilecek 8 ayrı eğitim başlığı için Ajans, OMU ve Merkez OSB Müdürlüğü arasında imzalanan protokol imzalanmıştır. Eğitim talepleri toplanmaktadır.	-
OKA	Kadın İstihdamı ve Girişimciliği	Yaşar Makine San. Ltd. Şti	İkili	Ajans ve Yaşar Makine San. Ltd. Şti arasında imzalanan protokol çerçevesinde 5 kadına yönelik kaynak operatörlüğü eğitimi gerçekleştirilmiştir.	-

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
OKA	Kadın İstihdamı ve Girişimciliği	Canik Belediyesi	İkili	İş birliği çerçevesinde 15 kadına yönelik yapay zeka ve girişimcilik kursu düzenlenmiştir.	-
OKA	Kelebek Etkisi Mentorluk Programı	Samsun Ticaret ve Sanayi Odası, TOBB Samsun Kadın Girişimciler Kurulu, OMÜ, Samsun Üniversitesi	Çok Taraflı	Kadın öğrencilerin girişimcilik yetkinliklerini geliştirmeye yönelik Kelebek Etkisi Mentörlük Programı hayata geçirilmiş; 44 kadın öğrenci ile 22 kadın mentör eşleştirilmiştir. Program kapsamında menti ve mentörlere kapasite geliştirme eğitimleri verilmiş, genç kadınların iş dünyasıyla bağlarının güçlendirilmesi, girişimcilik farkındalıklarının artırılması ve sürdürülebilir bir mentörlük ekosisteminin oluşturulmasına katkı sağlanmıştır.	-
OKA	Kenevir Sanayisi	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, KUZKA	Çok Taraflı	Yerel Kalkınma Hamlesi Programı'nda Kastamonu ili için kenevirin uygunluğu konusunda Samsun YDO tecrübesi aktarılmıştır.	-
OKA	Körfez Ülkelerine Yönelik Seyahat Acenteleri Tanıtım Turu ve B2B Etkinliği	Türk Hava Yolları A.O., Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı	Çok Taraflı	23 acente yetkilisi bölgesel tanıtım turuna katılım sağlamıştır. İşletmelerin katılımı ile B2B görüşmeleri gerçekleştirilmiştir.	-

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
OKA	Kuzeyin Dijital Yıldızları Programı / “Veri ve İş Analisti” Eğitimi	Edutech	İkili	Amasya, Çorum, Samsun ve Tokat’ta genç kadınların dijital iş gücüne katılımını artırıp bu konuda bölge ekonomisine ve nitelikli kadın istihdamına katkı sağlama hedefini gerçekleştirmek için “Kuzeyin Dijital Yıldızları” ismiyle, 3 ay süren, 75+ saat teknik eğitim ve 25 kişilik 2 sınıf halinde uygulanan “Veri ve İş Analisti” eğitimi düzenlenmiştir. Eğitim sürecinde 1 istihdam gerçekleşmiştir.	-
OKA	Meslekî Eğitim	Şehit İlhan Hamlı MTAL ve İlkadım İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü	Çok Taraflı	Samsun’da Şehit İlhan Hamlı MTAL odağında meslekî eğitimin durumuna ilişkin GZFT analizi yapılmıştır.	-
OKA	Model Fabrika Çalışmaları	DOKA ve BEBKA	İkili	OKA-Samsun Model Fabrikası arasındaki örnek iş birliği sonucunda Eskişehir ve Trabzon YDO’ları ile tecrübe paylaşımında bulunulmuştur.	-
OKA	Model Fabrika ile Yerelde İş Birliği Geliştirme Toplantıları	Samsun Model Fabrika, Çorum Belediyesi, Çorum Belediyesi Halk-Et Tesisleri, Argesim, BKM Tekstil, Duduoğlu Çelik Döküm, Kalaycıoğlu Gıda, Tekyıldız Kereste	Çok Taraflı	Mahalli idareler ve özel sektör işletmeleriyle yalın üretim ve süreç iyileştirme alanlarında görüşmeler gerçekleştirilmiş; belediye iştiraklerinde uygulanabilecek yalın üretim modelleri değerlendirilmiş ve saha incelemeleri yapılmıştır. Ayrıca çeşitli firmalarla yürütülen temaslar sonucunda bir Teknik Destek projesi geliştirilmiş olup, işletmelerin verimlilik ve kurumsal kapasitesinin artırılmasına yönelik iş birliği fırsatları oluşturulmuştur.	-

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
OKA	MY Tasarım ve Teknoloji Koleji Proje Fikri Geliştirme Toplantısı	MY Tasarım ve Teknoloji Koleji, Hitit Üniversitesi İİBF	Çok Taraflı	Üniversite-özel sektör iş birliği çerçevesinde ileriye dönük proje fikri geliştirme noktasında ortak bir adım atılmıştır.	Çorum Merkez'de bulunan MY Tasarım ve Teknoloji Koleji, Hitit Üniversitesi İİBF Dekanı ve İşletme Bölümü akademisyenleri ile ziyaret edilmiştir. İş birliği olanakları değerlendirilmiş ve potansiyel ortak projeler üzerine görüşmeler yapılmıştır.
OKA	Nanoteknoloji Laboratuvarı	Hitit Üniversitesi Bilimsel Teknik Uygulama ve Araştırma Merkezi (HÜBTUAM)	İkili	Nanoteknoloji laboratuvarı fikri istişare edilerek ileriye dönük yol haritası ortaya çıkarılmıştır. Çorum İl Gelişim Senaryosu çalışmasında proje fikri olarak yer verilmiştir.	Hitit Üniversitesi Bilimsel Teknik Uygulama ve Araştırma Merkezi (HÜBTUAM) yönetim ekibi, ofisimizi ziyaret ederek üniversitemizin makine ve imalat teknolojileri ihtisas alanına uygun malzeme bilimi, kimya, fizik, biyoloji ve mühendislik gibi disiplinler arası üniversite-sanayi iş birliği kapsamında yürütülebilecek nanoteknoloji laboratuvarı fikri istişare edilmiştir.
OKA	Orta Karadeniz Rekabetçilik ve Destek Merkezi	Çorum Ticaret ve Sanayi Odası	İkili	Çorum YDO'yu ziyaret eden Çorum Ticaret ve Sanayi Odası personellerine Orta Karadeniz Rekabetçilik ve Destek Merkezi çalışmaları hakkında bilgi verilmiş, veri tabanının kullanımına yönelik örnek uygulama yapılmıştır.	-
OKA	OSB Lojistik Hattı Anket Çalışması	KAGM, Çarşamba OSB, Kavak OSB	Çok Taraflı	Çarşamba ve Kavak OSB'lerinden toplam 24 firmanın anketi doldurması sağlanmıştır.	OSB'lerdeki tren yolu ihtiyacının tespitine yönelik KAGM tarafından iletilen anketin doldurtulması sağlanmıştır.
OKA	Orta Karadeniz Rekabetçilik ve Dış Ticaret Destek Merkezi Çalışmaları	BELSA A.Ş., Karabük YDO	Çok Taraflı	İş birliği kapsamında tekstil sektöründe faaliyet gösteren bir firmanın dış pazarlara erişimini desteklemek amacıyla hedef pazar araştırması gerçekleştirilmiş ve uluslararası alıcı profillerine yönelik bilgiler paylaşılmıştır. Böylece firmanın ihracat kapasitesinin geliştirilmesine, yeni iş bağlantıları kurmasına ve uluslararası pazarlara açılma süreçlerinin desteklenmesine katkı sağlanmıştır.	-

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
OKA	Proje Döngüsü Yönetimi Eğitimi	Vezirköprü Kaymakamlığı, Atakum Belediyesi, Canik Belediyesi, Samsun Orman İşletme Müdürlüğü	Çok Taraflı	İlçede farklı kurumlarda görev yapan personellere yönelik 12 Mayıs-18 Ekim 2025 tarihi yapılan eğitimlere 66 kişi katılmıştır.	-
OKA	Puduhepa Liderliğinde Yeşiltaş Buluşmaları	Boğazkale Kaymakamlığı, Hitit Üniversitesi, Çorum İş Kadınları Derneği, Anitta Otel, Kadın Girişimciler	Çok Taraflı	Boğazkale Kaymakamlığı ile iş birliğinde yürütülen “Puduhepa Liderliğinde Yeşiltaş Buluşmaları” programları aracılığıyla Hattuşa’nın tanıtımına katkı sağlanmış; kadın girişimciliği, kültürel miras ve gastronomi alanlarında farklı disiplinlerden uzmanların katılımıyla bilgi ve deneyim paylaşımı gerçekleştirilmiştir. Program kapsamında yerel kültürel değerlerin görünürlüğü artırılmış, kadınların sosyal ve ekonomik hayattaki rolünü güçlendirmeye yönelik farkındalık oluşturulmuş ve bölgenin turizm potansiyelinin tanıtımına destek verilmiştir.	-
OKA	Samsun'da Kadın Ziraat Mühendisi ve Teknikerlerine Ücretsiz İHA Pilotluk Eğitimi	Samsun Üniversitesi	İkili	15 kadın mühendise İHA-1 pilot sertifikası verilmiştir.	-

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
OKA	Savunma Sanayi	ROKETSAN, Bölge Firmaları	Çok Taraflı	Samsun YDO koordinasyonunda gerçekleştirilen Savunma Sanayii B2B Etkinliği sonrasında ROKETSAN ile bölgedeki firmalar arasında iş birliği ve tedarik zinciri geliştirme çalışmalarına katkı sağlanmıştır. Bu kapsamda gerçekleştirilen firma ziyaretleri ve teknik görüşmeler aracılığıyla savunma sanayii ana yüklenicileri ile yerel sanayi kuruluşları arasında iletişim ve iş geliştirme imkanlarının güçlendirilmesine destek verilmiştir.	-
OKA	Tekkeköy Sanayi Siteleri Envanter Çalışması	Samsun Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, KOSGEB ve Tekkeköy Belediyesi	Çok Taraflı	1.211 firmaya ziyaret gerçekleştirilmiş ve envanter çalışması için bilgiler toplanılmıştır. Ziyaretler esnasında 30 işletmeye destekler hakkında detaylı bilgilendirmede bulunulmuştur. Çalışmaya ilişkin sunum hazırlanmış ve gerekli mecralara iletilmiştir.	-
OKA	UNESCO Şehirler Ağı	Çorum Belediyesi	İkili	UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı Gastronomi Şehri başvuru sürecine yönelik teknik bilgi ve deneyim paylaşımında bulunulmuş; başvuru dosyasının kültürel miras, yerel ürünler ve yaratıcı ekonomi unsurlarıyla güçlendirilmesine katkı sağlanmıştır.	-
OKA	Ürün Geliştirme Amaçlı İş Birliği Toplantısı	Arabica Coffee House Çorum ve Hepa Coffee	Çok Taraflı	Arabica Coffee House Çorum ve Hepa Coffee kurucusu Zeynep Yarımca ile Hitit TTO ziyaret edilerek, ürün geliştirme odaklı bir iş birliği toplantısı gerçekleştirilmiştir.	-

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
OKA	Yat Turizmini Geliştirme	DOKA, Samsun Valiliği	Çok Taraflı	Karadeniz Bölgesindeki Kalkınma Ajansları ile iş birliği yapılarak 22 potansiyel yat limanı veya yat iskelesi için ön çalışma yapılmıştır.	-
OKA	Yerel Ürün Tedariki Eşleştirmeleri	Gliparis, KOLIX Ambalaj	Çok Taraflı	Gliparis girişimi ile gerçekleştirilen görüşmeler kapsamında, üretim süreçlerinde ihtiyaç duyulan logo baskılı kumaş ve e-ticaret ambalajı teminine yönelik yerel tedarikçilerle eşleştirme sağlanarak girişimin yerel tedarik ağlarına erişimi ve iş birliği imkanları güçlendirilmiştir.	-
OKA	Yeşil Dönüşüm Yönetim Danışmanlığı	Makenas, Cazgır A.Ş.	Çok Taraflı	Yeşil dönüşüm çalışmaları kapsamında, işletmelerin karbon ve su ayak izi hesaplama ve raporlama süreçlerine yönelik ihtiyaçları değerlendirilmiş; doğrulama, danışmanlık ve teknik hizmetler konusunda potansiyel iş birliği imkanlarının geliştirilmesine katkı sağlanmıştır.	-
ORAN	Bölge İmalat Sanayinde AR-GE ve Tasarım Merkezi Sayısını Artırma Faaliyetleri	Ezel Kozmetik A.Ş., SİDAŞ Gıda A.Ş.	İkili	Bölgeye 2 adet Ar-Ge merkezi kazandırılmıştır.	2024 yılında başlayan çalışmalar neticesinde Ezel Kozmetik A.Ş. Ar-Ge Merkezi olarak 2025 yılı ilk yarısında tescillenmiştir. SİDAŞ Gıda ile yapılan saha çalışmaları ise 2025 yılı Aralık ayında tamamlanarak Ar-Ge Merkezi başvurusu gerçekleştirilmiştir.
ORAN	11. Erciyes Mükemmellik Zirvesi	Kal-Der, Kayseri Büyükşehir Belediyesi, Kayseri Ticaret Odası	Çok Taraflı	Etkinlik kapsamında girişimcilik, kalite sistemleri, teknoloji, inovasyon, ekonomi ve finans alanlarında 5 oturum yapılmıştır. Bu oturumlara 650'den fazla kişi katılım sağlamıştır.	-

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
ORAN	Tıbbi Kenevir: Bilim Mevzuat ve Klinik Deneyimler Çalıştayı	Bozok Üniversitesi	İkili	Çalıştaya 300 kişi katılım sağlamıştır.	-
ORAN	Et ve Et Ürünleri Çalıştayı	Kayseri Ticaret Borsası	İkili	Çalıştaya 200 kişi katılım sağlamıştır.	-
ORAN	Slowfood Kayseri Etkinliği	Kayseri Büyükşehir Belediyesi	İkili	20 adet yöresel gastronomi ürününün tanıtımı yapılmıştır.	Slowfood Yönetim ekibine yönelik Kayseri Mutfak Sanatları Merkezi'nde tanıtım faaliyetleri kapsamında faaliyet gerçekleştirilmiştir.
ORAN	Anadoludakiler Kayseri Pazarı	KAGM, Kayseri Valiliği	Çok Taraflı	Tanıtım Etkinliği gerçekleştirilmiştir.	Bakanlık tarafından koordine edilen Anadoludakiler Projesi kapsamında Anadoludakiler Kayseri Pazarı gerçekleştirildi.
ORAN	İş Fikri Yarışması	Erciyes Teknopark A.Ş.	İkili	80 girişimciye eğitim verilmiş, 8 girişim ekibine proje geliştirme desteği sağlanmış ve 5 prototip ürün üretilmiştir. Program sonucunda girişimlerin ticarileşme süreçleri desteklenmiş ve 1 girişimin şirketleşmesi sağlanmıştır.	Erciyes Teknopark ile birlikte Benim İşim Girişim İş Fikri Yarışmasının 6.sı düzenlenmiştir.
ORAN	Summit Erciyes: Girişim Sermayesi ve Teknoloji Yatırımları Zirvesi	Erciyes Teknopark A.Ş.	İkili	270 kişinin katılımıyla 4 panel ve 2 sunum gerçekleştirilmiş, ayrıca bir başarı hikâyesi paylaşımı yapılarak katılımcıların bilgi düzeylerinin artırılmasına, deneyim paylaşımının teşvik edilmesine ve farkındalık oluşturulmasına katkı sağlanmıştır.	Erciyes Teknopark ile birlikte Summit Erciyes: Geleceğe Yatırım Yapanlar Zirvesi 5. si düzenlenmiştir.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
ORAN	Kooperatifçilik Tanıtım Toplantısı	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	İkili	Bir adet Kooperatifçilik Bilgilendirme Toplantısı düzenlenmiştir.	2025 Uluslararası Kooperatifler Yılı” etkinlikleri kapsamında düzenlenen panele katılım sağlanmıştır. Panelde “Bölgesel Kalkınmada Kooperatifçiliğin Önemi ve Kalkınma Ajanslarının Rolü” başlıklı sunum yapılarak öğrencilerin ajanslar ve ajansların kooperatiflere verdikleri destekler konusunda bilgi edinmeleri sağlanmıştır. Bölgenin kooperatifçilik kapasitesinin artırılması ve yeni kooperatiflerin kurulması amacıyla çalışmalara devam edilmiştir.
ORAN	UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı- Müzik Başvurusu	Sivas Belediyesi	İkili	1 uluslararası proje başvurusu gerçekleştirilmiştir.	UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı kapsamında Sivas Belediyesi iş birliğinde Sivas ilinin müzik alanındaki potansiyelini ortaya çıkarmak ve tanıtmak amacıyla hazırlanan dosya UNESCO Türkiye Milli Komisyonu'na sunulmuştur.
ORAN	Genç Fikirler Fabrikası Yarışması	Yozgat Valiliği, Yozgat Belediyesi, Yozgat Bozok Üniversitesi, Bozok Teknopark, Sorgun İŞGEM	Çok Taraflı	Faaliyet kapsamında sağlanan destekler doğrultusunda 108 ön başvuru alınmış; 86 takıma eğitim ve mentorluk desteği sağlanmış, 7 takıma prototip geliştirme desteği verilmiştir. Ayrıca toplam 11 modülden oluşan ve 60 saat süren kapsamlı bir eğitim programı gerçekleştirilmiştir.	Yozgat Valiliği, Yozgat Belediyesi ve Orta Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından organize edilen Yozgat Bozok Üniversitesi ve Bozok Teknopark tarafından desteklenen “Genç Fikirler Fabrikası” iş fikri yarışması ile Türkiye’de ticari değer taşıyan, gençlere istihdam olanağı sağlayabilecek yenilikçi iş fikirleri olan genç girişimci bireylerin veya takımların iş fikirlerini Yozgat’ta hayata geçirmelerinin teşvik edilmesi amaçlanmıştır.
ORAN	TÜBİTAK Ufuk Avrupa Bilgi Günü Yozgat Programı	TÜBİTAK, Orta Anadolu Kalkınma Ajansı ve Bozok Teknopark	Çok Taraflı	Etkinlikte, Avrupa Birliği'nin önemli araştırma ve inovasyon programının detayları 55 katılımcı ile paylaşılmıştır.	Program, Ufuk Avrupa'nın çeşitli bileşenlerini ve sunduğu fon fırsatlarını Yozgat'taki paydaşlara tanıtılmasını amaçlamıştır.
ORAN	PREMIUM_EU Projesi İstişare Toplantısı	Hacettepe Üniversitesi Nüfus Araştırmaları Enstitüsü	İkili	Göç ve bölgesel kalkınma alanında politika geliştirme süreçlerine katkı sağlanmış; proje kapsamında iş birliği ve veri paylaşımı imkanları değerlendirilmiştir.	-
SERKA	Çıldır Gölü Yelken Etkinliği	Türkiye Yelken Federasyonu, Kars Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü	Çok Taraflı	Etkinliğe 300 kişi katılım sağlamış olup, faaliyet hem geleneksel medya hem de sosyal medya kanallarında geniş yer bulmuştur.	2025 yılı TYF Anadolu Yelken Ligi'nin ilk ayağı Kars'ta tamamlanmıştır. Çıldır Gölü'nün tanıtım sürecine katkı sunulması ve girişimciler için Göl üzerinde yapılabilecek alternatif faaliyetlerin teşvik edilmesi amaçlanmıştır.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
SERKA	Ağrı Startup Weekend Etkinliği	İbrahim Çeçen Vakfı, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	Çok Taraflı	100 öğrenci katılım sağlamıştır. 23 farklı ekip proje fikirlerini geliştirmiştir.	Serhat bölgesindeki üniversitelerden yaklaşık 100 öğrencinin katılımıyla gerçekleşen etkinlikte, gençlerin inovatif fikirlerini iş modeline dönüştürmeleri amaçlanmıştır.
SERKA	Kafkas Arısı Çalıştayı	Kafkas Arısı Gen Merkezi Müdürlüğü	İkili	50 kişi çalıştaya katılım sağlamıştır.	İki gün süren çalıştayda Kafkas arı ırkı ile ilgili yürütülen projenin sonuçlarını arı yetiştiricilerine aktarmak amaçlanmıştır.
SERKA	Kooperatifçilik Semineri	Ağrı Ticaret İl Müdürlüğü, Pankobirlik, Ağrı Valiliği, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	Çok Taraflı	100 kişinin katılımıyla kooperatifçilik semineri düzenlenmiş, 5 farklı kurumun sunum ve tanıtımları aracılığıyla katılımcıların kooperatifçilik ve destek mekanizmalarına ilişkin farkındalıklarının artırılması sağlanmıştır.	Seminer kapsamında kooperatifçiliğin önemi, kampüs kooperatifleri, kırsal kalkınmada tarımsal kooperatifler, kadın kooperatifleri ve iyi uygulama örnekleri hakkında sunumlar ve bilgilendirmeler yapılmıştır.
SERKA	Arıcılık Eğitimi	Kafkas Arısı Üretim, Eğitim ve Gen Merkezi Müdürlüğü, Ağrı Arı Yetiştiricileri Birliği	Çok Taraflı	10 arı yetiştiricisinin katılım sağladığı arıcılık eğitimi düzenlenmiştir.	-
SERKA	Yöresel Ürünler Mutfak Atölyesi	Ardahan Üniversitesi, Ardahan Ticaret ve Sanayi Odası	Çok Taraflı	500 kişinin katılım sağladığı panel ve tadım etkinliği düzenlenmiştir.	Ardahan Kavılca Buğdayı'nın yerel ve ulusal ölçekte bilinirliğinin artırılması amaçlanmıştır.
SERKA	Arıcılık ve Arı Ürünleri Eğitimi	Kafkas Arısı Üretim, Eğitim ve Gen Merkezi Müdürlüğü	İkili	65 arı yetiştiricisinin katılım sağladığı apiterapi arı ürünleri (arı zehri, propolis, arı sütü, perga, polen) üretimi konusunda eğitim programı düzenlenmiştir.	Ardahan'da 65 arı yetiştiricisinin teknik bilgisini, uygulama kapasitesini ve ürettikleri ürün çeşitliliğini artırmayı amaçlayan arıcılık eğitimi düzenlenmiştir.
SERKA	Meyve Ağacı Aşılama Eğitimi	Posof İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü	İkili	13 kadına Posof Elması yetiştiriciliğine yönelik eğitim verilmiştir. 100 adet Posof elması fidanı ve aşılama malzemeleri dağıtılmıştır.	Ardahan Posof ilçesi Türkgözü köyünde çiftçi kadınlara meyve ağacı aşılama eğitimi verilerek coğrafi işaretli Posof Elması'nın üretim rekoltesini artırmak hedeflenmiştir.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
TRAKYAKA	Sağlık Turizmi	Trakya Sağlık Turizmini Geliştirme Derneği, Edirne, Kırklareli ve Tekirdağ İl Sağlık Müdürlükleri, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Trakya Üniversitesi, Özel Hastaneler, Aracı Kuruluşlar	Çok Taraflı	Trakya’da Sağlık Turizmi Kümelenmesi Projesi uygulamaya alınmış, kümelenme yapısının oluşturulması ve yönetim mekanizmalarının güçlendirilmesine yönelik çalışmalar yürütülmüştür. Projenin ilk aşaması olan İhtiyaç Analizi Raporu tamamlanmış, sağlık turizmi alanında faaliyet gösteren paydaşlar arasında iş birliği ve koordinasyon artırılmıştır. 2025 yılında Bölgede sağlık turizmi alanında faaliyet gösteren sağlık tesisi ve aracı kuruluş sayısı 74’e, sağlık turisti sayısı ise 13.818’e ulaşmıştır.	Sağlık Turizmi çalışmaları Ajans tarafından 2016 yılından bu yana yürütülmektedir. Ajans, bölgede tüm paydaşları bir araya getiren ve sektörün karşılaştığı sorunları gideren kilit bir konuma yükselmiştir. Çalışmalara 2020 yılında Ajans koordinasyonunda kurulan Trakya Sağlık Turizmini Geliştirme Derneği ile devam edilmektedir.
TRAKYAKA	Trakya Dış Ticaret İstihbarat Merkezi (DTİM)	Tekirdağ Ticaret ve Sanayi Odası Edirne Ticaret ve Sanayi Odası Kırklareli Ticaret ve Sanayi Odası Çerkezköy Ticaret ve Sanayi Odası Çorlu Ticaret ve Sanayi Odası Keşan Ticaret ve Sanayi Odası Lüleburgaz Ticaret ve Sanayi Odası Uzunköprü Ticaret ve Sanayi Odası	Çok Taraflı	140 firmaya yönelik 200 hedef pazar ve hedef müşteri araştırması hizmeti sunulmuş, yapay zekâ destekli analiz ve raporlama sisteminin kullanımını yaygınlaştırmak amacıyla firma ziyaretleri ve bilgilendirme toplantıları gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalarla firmaların dış ticaret ve uluslararası pazarlara erişim kapasitelerinin geliştirilmesine katkı sağlanmıştır.	-

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
TRAKYAKA	IPARD Desteklerinden TR21 Bölgesi Kooperatiflerinin ve Yerel Tarımsal İşletmelerin Faydalanması	TKDK Tekirdağ, Edirne, Kırklareli İl Koordinatörlükleri	Çok Taraflı	3 ilde bilgilendirme toplantıları düzenlenmiş ve tarım sektöründe faaliyet gösteren kooperatif, birlik, dernek ve işletmelerden toplam 93 temsilcinin katılımı sağlanmıştır. Ayrıca paydaşların ihtiyaçlarına yönelik danışmanlık ve yönlendirme hizmetleri sunmak üzere bir teknik yardım masası oluşturulmuştur.	-
TRAKYAKA	Tarla Günü Etkinliği	Kocaeli ve Sakarya İl Tarım ve Orman Müdürlükleri	Çok Taraflı	Yerli ve Milli tohumun tarla performansının izlendiği 2 adet hasat günü etkinliği düzenlenmiştir.	Yerli ve Milli Ayçiçeği tohumunun başarılı tarla performansının yayımı amacıyla İl Tarım Müdürlükleri ile iş birliği içerisinde 16 Eylül 2025 tarihinde Kocaeli’nde ve 17 Eylül 2025 tarihinde Sakarya’da hasat şenliği/tarla günü etkinliği düzenlenmiştir.
TRAKYAKA	Gençlerle Tarım Alanında Tecrübe Paylaşımı	Tekirdağ Önder Çiftçi Derneği, Namık Kemal Üniversitesi	Çok Taraflı	Ajans koordinasyonunda NKÜ’de eğitim gören 35 Ziraat Fakültesi öğrencisi tecrübe paylaşımı için önder çiftçilerle biraraya getirilmiştir.	Tekirdağ Önder Çiftçi Derneği ile iş birliği içerisinde 19 Kasım 2025 tarihinde “Üniversite Saha Buluşması Etkinliği” organize edilerek Namık Kemal Üniversitesi Ziraat Fakültesi’nden yaklaşık 35 öğrenci tecrübe paylaşımı için önder çiftçilerle biraraya getirilmiştir.
TRAKYAKA	Kooperatif Ziyaretleri ve Mevcut Durum Tespiti	TR21 Bölgesi Kadın Kooperatifleri, Tarımsal Kalkınma Kooperatifleri ve Birlikler	Çok Taraflı	TR21 Bölgesinde faaliyet gösteren 24 kooperatif yerinde ziyaret edilmiş ve mevcut durumlarının tespiti için kooperatif görüşme notları oluşturulmuştur.	-
TRAKYAKA	Yerel Ürünlerin Ticarileşmesi ve Ulusal Alanda Tanıtımı	Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü, Tekirdağ ve Edirne İl Kültür Turizm Müdürlükleri	Çok Taraflı	2 adet yerel etkinliğe ve 2 adet ulusal programa katılım sağlanarak yerel ürünlerin tanıtımı gerçekleştirilmiştir.	Bölgenin coğrafi işaretli ürünlerinin tanıtımına yönelik olarak Türk Mutfağı Haftası kapsamında Tekirdağ ve Edirne’de düzenlenen etkinliklere katılım sağlanmış, Ajans katkısıyla yerel ürünlerin görünürlüğü artırılmıştır. Ayrıca TRT1’de yayımlanan “Alişan ile Hayata Gülümse” programı ile NTV’de yayımlanan “Anadoludakiler” programı kapsamında yürütülen tanıtım çalışmalarıyla Tekirdağ’ın coğrafi işaretli ürünleri ile Kırklareli hardaliyesi, Meriç yerfıstığı, Edirnekari ve Edirne kırmızısı ulusal ölçekte tanıtılmıştır.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
TRAKYAKA	Coğrafi İşaret Başvuruları	Şarköy Kaymakamlığı, Şarköy İlçe Tarım Müdürlüğü	Çok Taraflı	Türk Patent ve Marka Kurumuna 2 adet coğrafi işaret başvurusu gerçekleştirilmiştir.	Şarköy Kaymakamlığı ile Ajans arasında imzalanan iş birliği protokolü kapsamında Şarköy Zeytinyağı ve Şarköy Altıparmak Kirazına coğrafi işaret alınmak üzere harekete geçilmiştir. Ajansın teknik desteğiyle Şarköy Zeytinyağı'nın dosyası hazırlanarak 25 Mart 2025 tarihinde; Şarköy Altıparmak Kirazı'nın da dosyası hazırlanarak 30 Temmuz 2025 tarihinde Türk Patent Kurumuna coğrafi işaret başvurusu gerçekleştirilmiştir.
TRAKYAKA	Coğrafi İşaret Tescili	Kırklareli Valiliği	İkili	Poyralı Dokuması tescillenmiştir.	Başvuru dosyası Kırklareli Valiliği adına Ajans tarafından hazırlanan Poyralı Dokuması 20 Haziran 2025 tarihinde tescillenmiştir.
TRAKYAKA	"Tarımda İklim Değişikliğine Uyumda Kurumsal Paydaş Analizi" Çalışması	Namık Kemal Üniversitesi, Rural Research and Development Company of North Evros S.A. (EEABE), Dobrudzha Agrarian and Business School (DABS)	Çok Taraflı	1 adet ihtiyaç analizi çalışması hazırlanmıştır.	Trakya Kalkınma Ajansı'nın liderliğinde, Bulgaristan'dan Dobrudzha Agrarian and Business School (DABS) ve Yunanistan'dan Rural Research and Development Company of North Evros S.A. (EEABE) kuruluşlarının ortaklığıyla Karadeniz Havzası İş Birliği Programı kapsamında yürütülmekte olan "ADAPTAGRI" projesinin sözleşmesi 21.08.2025 tarihinde imzalanmıştır. "Tarımda İklim Değişikliğine Uyumda Kurumsal Paydaş Analizi" çalışmasının kurumlara ve uzmanlara yönelik 1.bölümü tamamlanmıştır.
TRAKYAKA	Edirne Bütünleşik Havza Rehabilitasyon Projesi	Edirne Valiliği Edirne İl Özel İdaresi, Edirne İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, DSİ Bölge Müdürlüğü	Çok Taraflı	Projeye ilişkin ön rapor hazırlanmıştır.	Bütünleşik havza yönetimi prensiplerini uygulayan güçlü kurumsal yapılar yönetiminde, rehabilite edilmiş doğal kaynaklar, sürdürülebilir arazi kullanımı, heyelan ve sel kontrolü, su, sanitasyon ve yerel hareketlilik için uygun altyapılar ile desteklenen havza halkının, gelir getirici faaliyetler ile geçim kaynaklarını artırmak amacıyla iş birliği yapılan kurumların katkıları ile Edirne Bütünleşik Havza Rehabilitasyon Projesi hazırlanmıştır.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
TRAKYAKA	Galataport Yılbaşı Pazarına Kadın Kooperatiflerinin Katılımı	KEDV, Trakyam Üreten Kadınlar, SEMEK, İpsala Çikolataları ve Kırklareli Üreten Kadınlar Kooperatifleri	Çok Taraflı	4 kadın kooperatifinin ulusal ölçekte görünürlüğü artırılarak yeni pazarlara erişimleri ve satış imkânları desteklenmiştir. Ayrıca kooperatif ürünlerinin çevrim içi satış kanallarına entegrasyonu sağlanmış, bazı ürünlerin ticarileşme süreçlerinin geliştirilmesine yönelik analiz ve hazırlık çalışmaları yürütülmüştür.	Ürün çeşitliliği ve standardizasyonu gibi etkinlik koşullarını sağlayabilen TR21 Bölgesinde faaliyet gösteren 4 kadın kooperatifinin İstanbul'da bulunan Galataport AVM bünyesinde 17-21 Aralık 2025 tarihinde gerçekleştirilen yılbaşı pazarına katılımı Ajans-KEDV iş birliği içerisinde organize edilmiştir.
TRAKYAKA	Edirne'de Yaşlı ve Engelli Bireyler için Ulaşım Aracı Sağlanması Projesi	Edirne İli Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı	İkili	Proje başvurusu hazırlanmış olup, başvuru kabul edilmiştir.	Japonya Büyükelçiliği Yerel Hibe Programına engelli aracı alınması amacıyla proje başvurusu kurum adına hazırlanmıştır. Ön başvuru kabul edilmiştir.
TRAKYAKA	Türk Mutfağı Haftası (Coğrafi İşaretli Ürün Tanıtımı)	Edirne İl Kültür Turizm Müdürlüğü, Keşan Ticaret ve Sanayi Odası	Çok Taraflı	Söz konusu etkinliğe 75 kişi katılım sağlamıştır.	Türk Mutfağı etkinliği kapsamında coğrafi işaretli ürünler Keşan Mahmutköy Kuru Fasulyesi ve İpsala Pirinci'nden pilav ile Reyhan Şerbeti tadımı yaptırılmıştır. 75 kişi katılım göstermiştir.
TRAKYAKA	Gastronomi Festivali	Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı, Edirne İl Kültür Turizm Müdürlüğü	Çok Taraflı	Etkinlik kapsamında influencerlar ağırlanmış, etkinlik tanıtılmıştır.	-
TRAKYAKA	Meriç Fıstık Festivali	Edirne Valiliği	İkili	Edirne Valiliği koordinasyonunda coğrafi işaretli Meriç Yer Fıstığı ürünün tanıtımı amacıyla Meriç ilçesinde etkinlik düzenlenmiştir.	-
TRAKYAKA	Erasmus+ ile Avrupa Fırsatları Bilgilendirme Toplantısı	Trakya Üniversitesi	İkili	Erasmus+ programı kapsamında yer alan gençlere yönelik fırsatlar anlatılmıştır. 50 öğrenci katılım sağlamıştır.	-

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
TRAKYAKA	Akdeniz Sınır Ötesi İş Birliği Programı	Subaşı Belediyesi, Edirne İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, Meriç Kaymakamlığı, Edirne Valiliği	Çok Taraflı	İl Planlama ve Koordinasyon toplantısında programa dair bilgilendirme sunumu gerçekleştirilmiştir. Kurumların proje hazırlıklarına destek olunmuştur.	-
TRAKYAKA	Balkan İş Birliği Platformu	Edirne Valiliği USHAŞ	Çok Taraflı	26-27 Nisan 2025 tarihlerinde T.C. Sağlık Bakanlığı himayesinde, Edirne Valiliği ve USHAŞ iş birliğinde düzenlenen Balkan Ülkeleri Sağlık-İş Forumu kapsamında koordinasyon ekibine destek verilmiştir.	-
TRAKYAKA	TEBD II Programı	Çorlu Ticaret ve Sanayi Odası, Padova Ticaret Odası	Çok Taraflı	Proje başvurusu hazırlanmış olup, proje başarılı bulunmuştur.	TEBD II Programı kapsamında Çorlu TSO'nun başvuru sahibi olduğu proje hazırlanmış olup başarılı bulunmuştur.
TRAKYAKA	Proje Başvurusu	Çorlu Ticaret ve Sanayi Odası	İkili	Karadeniz Havzasında Sınır Ötesi İş Birliği Programı kapsamında proje başvurusu yapılmıştır.	“Dialogue for Innovation and Better Governance” projesi inovasyon ekosistemi ile ilgili kamu ve sivil toplum aktörlerinin kurumsal kapasitesini ve aralarındaki diyalogu geliştirmek, toplulukların daha derin entegrasyonuna öncülük etmek ve karşılıklı güven inşa etmek amacıyla hazırlanmıştır. Bulgaristan, Romanya’dan kurumların ortaklığı ile başvuru yapılmıştır.
ZAFER	Bölgesel Sürdürülebilir Kalkınma	Afyon Kocatepe Üniversitesi (AKÜ) İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi (İİBF)	İkili	Panel kapsamında katılımcılara TR33 Bölgesi Bölge Planı ve Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi’ne yönelik bilgilendirme gerçekleştirilmiştir.	Ajans ve Afyon Kocatepe Üniversitesi (AKÜ) İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi (İİBF) iş birliğinde İİBF’nin 50. yılı dolayısıyla yayınlanan İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisinin “Bölgesel Sürdürülebilir Kalkınma” (Özel Sayısı) Temalı Tanıtım Toplantısı ve Paneli 16.04.2025 tarihinde düzenlenmiştir.

Ajans	İş Birliği Konusu	İş Birliği Yapılan Kurum Adı	İş Birliği Türü (İkili, Çok Taraflı)	İş Birliği Çıktıları	Açıklamalar
ZAFER	Jeotermal Kaynaklar ile Su Ürünleri Yetiştiriciliği Pilot Tesis Kurulumu	Afyonkarahisar Valiliği, Afyonkarahisar İl Özel İdaresi, Afyon Uşak Zafer Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici A.Ş.	Çok Taraflı	Türkiye’de ilk kez jeotermal enerji, kapalı devre, yeşil üretim prensibiyle kurulan su ürünleri tesisi projesi hayata geçirilmiştir.	-
ZAFER	Cemre Çarşısı Etkinliği	KAGM, Umay Kadın Koopertatifi, Çobanlar Kadın Kooperatifi	Çok Taraflı	SOGEP - Anadoludakiler programı kapsamında bölgeyi temsil eden tek proje olan Umay Kadın Kooperatifinin, keçeyi çağdaş moda ile buluşturan özgün tasarımları etkinlik kapsamında sergilenmiştir.	18-20 Nisan 2025 tarihleri arasında, Sayın Emine Erdoğan Hanımefendi’nin himayelerinde, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen "Anadoludakiler Projesi" kapsamında Toplumsal Gelişim Merkezi Eğitim ve Sosyal Dayanışma Derneği (TOGEM-DER) tarafından İstanbul’da bu yıl üçüncüsü düzenlenen Cemre Çarşısı etkinliğine Afyonkarahisar’dan Umay ve Çobanlar Kadın Kooperatifi katılım sağlamıştır.
ZAFER	Şehir Tanıtımı ve Markalaşma Faaliyetleri	Afyonkarahisar Valiliği	İkili	Afyonkarahisar ilinin tanıtımına yönelik farklı turizm temalarında slogan, logo vb. çalışmalar yapılmıştır.	Afyonkarahisar Valiliği başkanlığında yürütülen çalışmalar kapsamında, Ajans koordinasyonunda Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi tarafından Afyonkarahisar Bütünleşik Tanıtım ve Markalaşma Stratejisi hazırlanmıştır. Çalışma sonucunda ilin tarihî, kültürel, gastronomik ve termal değerlerinin ulusal ve uluslararası ölçekte tanıtımına yönelik marka kent vizyonu oluşturulmuş, strateji kamuoyu ve ilgili paydaşlarla gerçekleştirilen tanıtım toplantısında paylaşılmıştır.

EK-6: KALKINMA AJANSLARI ve YDO İLETİŞİM BİLGİLERİ

KALKINMA AJANSI	İLLER	İLETİŞİM BİLGİLERİ	
AHİLER KALKINMA AJANSI (AHİLER)	Nevşehir (Merkez)	İnternet Adresi	www.ahika.org.tr
		Telefon	0384 214 36 66
		Faks	0384 214 00 46
		Adres	Cevher Dudayev Mah. Vatan Cad. No:1 Merkez/NEVŞEHİR
	Aksaray YDO	Telefon	0382 215 00 18
		Adres	Hacılar Harmanı Mah. Âşık Molla Cad. No: 53, D: 1, Aksaray TSO Binası 68100 Merkez/AKSARAY
	Kırşehir YDO	Telefon	0386 212 70 90
		Adres	Güldiken Mah. Şehit Metin Koca Cad. No: 17 Kat: 1 Merkez/KIRŞEHİR
	Niğde YDO	Telefon	0388 233 51 59
		Adres	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Merkez Yerleşke, Teknopark A.Ş. Bor Yolu Üzeri No: 31 Kat: 3 Merkez/NİĞDE
ANKARA KALKINMA AJANSI (ANKARAKA)	Ankara	Telefon	0318 222 09 36
		Adres	Kırıkkale Valiliği 1. Kat Fabrikalar Mah. Ulubatlı Hasan Cad. No: 39 Merkez/KIRIKKALE
		İnternet Adresi	www.ankaraka.org.tr
BATI AKDENİZ KALKINMA AJANSI (BAKA)	Isparta (Merkez)	Telefon	0312 310 03 00
		Adres	Güvenevler Mah. Gelibolu Sok. No: 5 06690 Çankaya/ANKARA
		İnternet Adresi	www.baka.org.tr
		Telefon	0 246 224 37 37
	Antalya YDO	Faks	0242 227 82 74
		Adres	Çünür Mah.102. Cadde Ekonomi Kampüsü A2 Blok No: 185-B 32200 Merkez/ISPARTA
		Telefon	0242 332 37 37
	Burdur YDO	Adres	Ulus Mah. Namık Kemal Bul. No: 4/2 Kepez/ANTALYA
		Telefon	0248 234 05 50
		Adres	Burç Mah. İstasyon Cad. No: 27 Merkez/BURDUR

KALKINMA AJANSI	İLLER	İLETİŞİM BİLGİLERİ	
BATI KARADENİZ KALKINMA AJANSI (BAKKA)	Zonguldak (Merkez)	İnternet Adresi	www.bakka.gov.tr
		Telefon	0372 257 74 70
		Faks	0372 257 74 72
		Adres	Üzülmaz Kültür Vadisi, Asma Mahallesi Kömürlü Sokak No:3 67100 Merkez/ZONGULDAK
	Bartın YDO	Telefon	0378 227 67 02
		Adres	Bülent Ecevit Bul. Dağlıoğlu Kemik Sitesi D Blok No: 68 K: 1 D: 1 74100 Merkez/BARTIN
	Karabük YDO	Telefon	0370 412 00 36
		Adres	Ömer Lütfi Özyataç Cad. Özçelik İş Merkezi No: 5 Kat: 1 Daire: 3 78100 Merkez/KARABÜK
BURSA ESKİŞEHİR BİLECİK KALKINMA AJANSI (BEBKA)	Bursa (Merkez)	İnternet Adresi	www.bebka.org.tr
		Telefon	0224 211 13 27
		Faks	0224 211 13 29
		Adres	Işıktepe OSB Mah. Arıtma Cad. No: 22 16215 Nilüfer/BURSA
	Eskişehir YDO	Telefon	0 224 211 13 27
		Adres	71 Evler Çevre Yolu No:114 D:1 26100 Odunpazarı/ESKİŞEHİR
	Bilecik YDO	Telefon	0 224 211 13 27
		Adres	Bilecik 1. Organize Sanayi Bölgesi Gazi Bul. No: 2 Bilecik Ticaret ve Sanayi Odası Binası Merkez/BİLECİK
ÇUKUROVA KALKINMA AJANSI (ÇKA)	Adana (Merkez)	İnternet Adresi	www.cka.org.tr
		Telefon	0322 363 00 39- 40
		Faks	0322 363 00 41
		Adres	Döşeme Mah. Turhan Cemal Beriker Bul. No: 138/2 01060 Seyhan/ADANA
	Mersin YDO	Telefon	0324 237 80 86
		Adres	Kültür Mahallesi Atatürk Caddesi No:58 Akdeniz / MERSİN
DİCLE KALKINMA AJANSI (DİKA)	Mardin (Merkez)	İnternet Adresi	www.dika.org.tr
		Telefon	0482 212 11 07
		Faks	0482 213 14 95
		Adres	Yenişehir Mah. Kızıltepe Cad. No: 4 Artuklu/MARDİN

KALKINMA AJANSI	İLLER	İLETİŞİM BİLGİLERİ	
DİCLE KALKINMA AJANSI (DİKA)	Batman YDO	Telefon	0488 212 65 24
		Adres	GAP Mah. 2509. Sok. Bina No: 2 Safir Plaza Kat: 5 Daire: 505 Merkez/BATMAN
	Şırnak YDO	Telefon	0486 216 24 68
		Adres	Vakıfkent Mah. Şehit Jandarma Üsteğmen Mehmet Esin Cad. No: 34 Merkez/ŞIRNAK
	Siirt YDO	Telefon	0484 223 39 09
		Adres	Barış Mah. Hükümet Bul.Muhsin Özel Apt. No: 61B Merkez/SİİRT
DOĞU AKDENİZ KALKINMA AJANSI (DOĞAKA)	Hatay (Merkez)	İnternet Adresi	www.dogaka.gov.tr
		Telefon	0326 606 00 01
		Faks	0326 225 14 52
		Adres	Çekmece Mah. Samandağ Bul. No:4/11 31144-Defne / HATAY
	Osmaniye (Geçici Merkez)	Telefon	0326 606 00 01
		Adres	Şehit Ömer Halisdemir Cad No: 1, 80100 Türkmen/Toprakkale/OSMANİYE
	Kahramanmaraş YDO	Telefon	0344 606 00 01
		Adres	İstasyon Mah. İlahiyat Cad. No: 6 Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası Binası Zemin Kat 46080 Dulkadiroğlu / KAHRAMANMARAŞ
	Osmaniye YDO	Telefon	0328 606 00 01
		Adres	Rauf Bey Mah. Adnan Menderes Bul. 9546 Sk. No: 70 Osmaniye Ticaret ve Sanayi Odası Binası Kat: 3 Merkez/OSMANİYE
DOĞU ANADOLU KALKINMA AJANSI (DAKA)	Van (Merkez)	İnternet Adresi	www.daka.org.tr
		Telefon	0432 485 10 15
		Faks	0432 215 65 54
		Adres	Şerefiye Mah. Cumhuriyet Cad. 943. Kanarya Sok.No: 1 65140 İpekyolu/VAN
	Bitlis YDO	Telefon	0434 226 66 48
		Adres	Beş Minare Mah. Bitlis OSB Alanı OSB İdare Binası Kat: 1 Merkez/BİTLİS

KALKINMA AJANSI	İLLER	İLETİŞİM BİLGİLERİ	
DOĞU ANADOLU KALKINMA AJANSI (DAKA)	Hakkâri YDO	Telefon	0438 211 00 44
		Adres	Kayacan Cad. Hakkâri Ticaret ve Sanayi Odası Binası Kat:3 Merkez/HAKKÂRİ
	Van YDO	Telefon	0432 485 10 15
		Adres	Cumhuriyet Cad. Kanarya Sok.No: 1 65140 İpekyolu/VAN
	Muş YDO	Telefon	0436 212 95 13
		Adres	Hürriyet Mah. Atatürk Bul. İstasyon Cad. No:99A/5 Kat:2 Merkez/MUŞ
DOĞU KARADENİZ KALKINMA AJANSI (DOKA)	Trabzon (Merkez)	İnternet Adresi	www.doka.org.tr
		Telefon	444 82 90
		Faks	0462 455 40 88
		Adres	Gazipaşa Mah. Nemlioğlu Sok. Vakıf İşhanı No: 3 Ortahisar/TRABZON
	Artvin YDO	Telefon	0462 455 40 03
		Adres	Çarşı Mah. Cumhuriyet Cad. Arslan Apt. No:6 Merkez/ARTVİN
	Giresun YDO	Telefon	0462 455 40 73
		Adres	Sultan Selim Mah. Gazi Mustafa Kemal Bul. No:1 (TSO Yanı) Merkez/GİRESUN
	Gümüşhane YDO	Telefon	0462 455 40 72
		Adres	Oltan Sungurlu Mah. Müze Sok. No:39 (İl Kültür Turizm Müdürlüğü Kat: 3) Merkez/GÜMÜŞHANE
	Ordu YDO	Telefon	0462 455 40 75
		Adres	Bahçelievler Mah. 295. Sok. No: 8 Kat: 3 Altınordu/ORDU
	Rize YDO	Telefon	0462 455 40 76
		Adres	İslampaşa Mah. Menderes Bul. No:522 Merkez/RİZE (Rize Ticaret Borsası Giriş Katı)
DOĞU MARMARA KALKINMA AJANSI (MARKA)	Kocaeli (Merkez)	İnternet Adresi	www.marka.org.tr
		Telefon	0262 332 01 44
		Faks	0262 332 01 45
		Adres	Yenişehir Mah. Demokrasi Bul. No: 72/A 41050 İzmit/KOCAELİ
	Bolu YDO	Telefon	0 262 332 01 44
		Adres	Borazanlar Mah. D-100 Karayolu Cad. No: 42 14200 Merkez/BOLU

KALKINMA AJANSI	İLLER	İLETİŞİM BİLGİLERİ	
DOĞU MARMARA KALKINMA AJANSI (MARKA)	Düzce YDO	Telefon	0 262 332 01 44
		Adres	Kültür Mah. Süleyman Kuyumcu Cad. No: 15/201 Merkez/DÜZCE
	Sakarya YDO	Telefon	0 262 332 01 44
		Adres	Sakarya Ticaret ve Sanayi Odası Sakarya Mah. No: 19 Arifiye/SAKARYA
	Yalova YDO	Telefon	0 262 332 01 44
		Adres	Lale Dere Köyü Merkez Mevkii Mustafa Varank Cad. Yalova Makine İhtisas OSB No:4/1 Çiftlikköy/YALOVA
FIRAT KALKINMA AJANSI (FKA)	Malatya (Merkez)	İnternet Adresi	www.fka.org.tr
		Telefon	0422 212 87 98
		Faks	0422 212 87 97
		Adres	Niyazi Mısri Mah. Buhara Cad. No: 195 Kat: 1 (Malatya Ticaret Sanayi Odası Hizmet Binası 1. Kat) Battalgazi/MALATYA
	Bingöl YDO	Telefon	0 (426) 213 57 55
		Adres	Simani Mah. Bingöl Muş Bul. Bingöl Ticaret ve Sanayi Odası Blok No: 167 Kat: 2 Merkez/BİNGÖL
	Elazığ YDO	Telefon	0 (424) 237 22 01
		Adres	Cumhuriyet Mah. General Hulusi Sayın Cad. No: 117 Blok: 2 Kat: 2 Merkez/ELAZIĞ
	Tunceli YDO	Telefon	0428 213 34 84
		Adres	Munzur Üniversitesi Meslek Yüksek Okulu Yerleşkesi Kat: 2 Merkez/TUNCELİ
GÜNEY EGE KALKINMA AJANSI (GEKA)	Denizli (Merkez)	İnternet Adresi	www.geka.gov.tr
		Telefon	0258 371 88 44
		Faks	0258 371 88 47
		Adres	Pamukkale Teknokent Kınıklı Mah. Hüseyin Yılmaz Cad. No: 67 B Blok Kat: 2 Pamukkale/DENİZLİ
	Aydın YDO	Telefon	0256 211 02 17
		Adres	Köprülü-Veysipaşa Mah. Çankaya Cad. No: 18 Efeler/AYDIN
	Muğla YDO	Telefon	0252 213 17 92
		Adres	Muslihittin Mah. Mehmet Polatoğlu Cad. No: 22/1 Kat: 2 Menteşe/MUĞLA

KALKINMA AJANSI	İLLER	İLETİŞİM BİLGİLERİ	
GÜNEY MARMARA KALKINMA AJANSI (GMKA)	Balıkesir (Merkez)	İnternet Adresi	www.gmka.gov.tr
		Telefon	0266 246 10 00
		Faks	0266 246 17 00
		Adres	Paşaalanı Mah. Ali Gaffar Okkan Cad. No: 36/1 Karesi/BALIKESİR
	Çanakkale YDO	Telefon	0286 211 00 81
		Adres	İsmetpaşa Mah. Asaf Paşa Cad. No: 78 Merkez/ÇANAKKALE
İPEKYOLU KALKINMA AJANSI (İKA)	Gaziantep (Merkez)	İnternet Adresi	www.ika.org.tr
		Telefon	0342 231 07 01
		Faks	0342 231 07 03
		Adres	İncilipınar Mah. Muammer Aksoy Bulvarı Vakıflar Güven İş Merkezi Kat: 1-2-3 Şehitkamil/GAZİANTEP
	Adıyaman YDO	Telefon	0 416 213 14 44
		Adres	Alıtaşı M. Atatürk Bul. No: 144/1 Kat: 4 Merkez/ADİYAMAN (Adıyaman İl Özel İdare Hizmet Binası)
	Kilis YDO	Telefon	0348 814 51 98
		Adres	Şehitler Mah. Cambazlar Sok. No: 9 Merkez/KİLİS
İSTANBUL KALKINMA AJANSI (İSTKA)	İstanbul	İnternet Adresi	http://www.istka.org.tr
		Telefon	0212 468 34 00
		Faks	0212 468 34 44
		Adres	Asmalı Mescit Mah. İstiklal Cad. No: 142 Odakule Kat:6-7-8 34430 Beyoğlu/İSTANBUL
İZMİR KALKINMA AJANSI (İZKA)	İzmir	İnternet Adresi	http://www.izka.org.tr
		Telefon	0232 489 81 81
		Faks	0232 489 85 05
		Adres	Megapol Çarşı Kule Halkapınar Mah. 1203/11. Sok. No: 5-7, Kat:19 35170 Konak/İZMİR

KALKINMA AJANSI	İLLER	İLETİŞİM BİLGİLERİ	
KARACADAĞ KALKINMA AJANSI (KARACADAĞ)	Diyarbakır (Merkez)	İnternet Adresi	www.karacadag.gov.tr
		Telefon	0412 237 12 16-17
		Faks	0412 237 12 14
		Adres	Fırat Mah. Urfa Bulvarı No: 142 Kayapınar/ DİYARBAKIR
	Şanlıurfa YDO	Telefon	0414 314 98 03
		Adres	Şanlıurfa Ticaret Sanayi Odası Yeni Hizmet Binası (A Blok Kat 4) Paşabağı Mah. Adalet Cad. No:9 Haliliye/ŞANLIURFA
KUZEY ANADOLU KALKINMA AJANSI (KUZKA)	Kastamonu (Merkez)	İnternet Adresi	www.kuzka.org.tr
		Telefon	0366 212 58 52
		Faks	0366 212 58 55
		Adres	Kuzeykent Mah. Kayın Sok. No: 9 37150 Merkez/KASTAMONU
	Çankırı YDO	Telefon	0376 213 79 88
		Adres	Çankırı Valiliği Yeni Hizmet Binası, Hükûmet Konağı 3 Kat No:322-323 Abdülhalik Renda Mah. Ankara Cad. No: 38, 18100 Çankırı Merkez/ÇANKIRI
	Sinop YDO	Telefon	0368 260 37 01
		Adres	Kaleyazısı Mah. Tuzcular Cad No:13 57000 Merkez/SİNOP
KUZEYDOĞU ANADOLU KALKINMA AJANSI (KUDAKA)	Erzurum (Merkez)	İnternet Adresi	www.kudaka.gov.tr/
		Telefon	0442 235 61 11
		Faks	0442 235 61 14
		Adres	Lalapaşa Mah. Şehit Hurşit Yeşilyurt Sok. No:1 25100 Yakutiye/ERZURUM
	Bayburt YDO	Telefon	0458 210 10 00
		Adres	Bayburt Valiliği Hükümet Konağı Kat: 2, Recep Tayyip Erdoğan Bul. No: 113 Merkez/BAYBURT
	Erzincan YDO	Telefon	0446 223 50 05
		Adres	Gülabibey Mah. Şehit Polis Kenan Ardıç Cad. No: 42 Kat: 1 Merkez/ERZİNCAN

KALKINMA AJANSI	İLLER	İLETİŞİM BİLGİLERİ	
MEVLANA KALKINMA AJANSI (MEVKA)	Konya (Merkez)	İnternet Adresi	www.mevka.org.tr
		Telefon	0332 236 32 90
		Faks	0332 236 46 91
		Adres	Konevi Mah. Feritpaşa Cad. No:18 Meram/KONYA
	Karaman YDO	Telefon	0338 213 00 20
		Adres	Rauf Denктаş Mah. Kazım Karabekir Paşa Cad. Huzur Apt. No: 48/A 70100 Merkez/KARAMAN
ORTA ANADOLU KALKINMA AJANSI (ORAN)	Kayseri (Merkez)	İnternet Adresi	www.oran.org.tr
		Telefon	0352 352 67 26
		Faks	0352 352 67 33
		Adres	Mevlana Mah. Mustafa Kemalpaşa Bul. No: 79 Kat: 5-6 P.K: 38080 Kocasinan/KAYSERİ
	Sivas YDO	Telefon	0346 222 08 00
		Adres	Akdeğirmen Mah. Höllüklük Cad. No:29 58040 Merkez/SİVAS
	Yozgat YDO	Telefon	0354 217 67 26
		Adres	Aşağınohutlu Mah. Sakarya Cad. No: 9 Kat: 2 Merkez/YOZGAT
ORTA KARADENİZ KALKINMA AJANSI (OKA)	Samsun (Merkez)	İnternet Adresi	www.oka.org.tr
		Telefon	0362 431 24 00
		Faks	0362 431 24 09
		Adres	Samsun Merkez Organize Sanayi Bölgesi Yaşar Doğu Cad. No:62 Tekkeköy/SAMSUN
	Çorum YDO	Telefon	0364 225 74 70
		Adres	Çorum TSO Binası Karakeçili Mah. Fuar Cad. No: 2 Kat: 1 Merkez/ÇORUM
	Tokat YDO	Telefon	0356 228 93 60
		Adres	Kâbe-i Mescit Mahallesi Bekir Paşa Sokak No: 11 Merkez/TOKAT
	Amasya YDO	Telefon	0358 212 69 66
		Adres	Dere Mahallesi. İğneci Baba Sokak. No:30 Merkez/AMASYA

KALKINMA AJANSI	İLLER	İLETİŞİM BİLGİLERİ	
SERHAT KALKINMA AJANSI (SERKA)	Kars (Merkez)	İnternet Adresi	www.serka.gov.tr
		Telefon	0474 212 52 00
		Faks	0474 212 52 04
		Adres	Ortakapı Mah. Atatürk Cad. No:69 Merkez/KARS
	Ağrı YDO	Telefon	0472 215 04 24
		Adres	Fırat Mah. Yaşar Kemal Cad. Ağrı Ticaret ve Sanayi Odası Binası Kat: 3 Merkez/AĞRI
	Ardahan YDO	Telefon	0478 211 38 33
		Adres	Karagöl Mah. Kongre Cad. İskan Sok. No: 41 Kat: 2 No: 1 Merkez/ARDAHAN
	Iğdır YDO	Telefon	0476 227 70 10
		Adres	Cumhuriyet Mah. 503. Sokak Ağgöl İş Merkezi No:2 Kat:2/17 IĞDIR
TRAKYA KALKINMA AJANSI (TRAKYAKA)	Tekirdağ (Merkez)	İnternet Adresi	www.trakyaka.org.tr
		Telefon	0850 450 09 59
		Faks	0282 263 10 03
		Adres	Cumhuriyet Mah. Elif Hanım Sok. Dinçgöl Özçakı İş Merkezi No:9 Süleymanpaşa/TEKİRDAĞ
	Edirne YDO	Telefon	0284 225 10 03
		Adres	Çavuş Bey Mah. Hükümet Cad. Paşakapısı Kuzey Köşkü No: 19/1 Merkez/EDİRNE
	Kırklareli YDO	Telefon	0288 214 25 25
		Adres	Yayla Mah. Yayla Meydanı No: 6 Dodoğlu Konağı Merkez/KIRKLARELİ
ZAFER KALKINMA AJANSI (ZAFER)	Kütahya (Merkez)	İnternet Adresi	www.zafer.gov.tr
		Telefon	0274 271 77 61
		Faks	0274 271 77 63
		Adres	Cumhuriyet Mah. Mehmet Dumlu Cad. No: 42 Merkez / KÜTAHYA
	Afyonkarahisar YDO	Telefon	0272 212 20 70
		Adres	Dörtyol Mah. 2078. Sokak No:11 ATSO Hizmet Binası Kat:2 Merkez/AFYONKARAHİSAR
	Manisa YDO	Telefon	0236 237 29 47
		Adres	Merkez Efendi Mah. Mimar Sinan Bul. No: 127 Manisa TSO Kat: 1 Yunusemre/MANİSA
	Uşak YDO	Telefon	0276 224 43 41
		Adres	Sarayaltı Mah. Kılcan Cad. No: 1 Uşak TSO Kat: 1 64100 Merkez/UŞAK